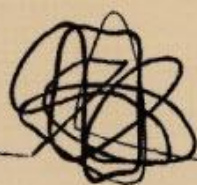

Lucy
Kellaway

U radno
vrijeme

ALGORITAM

Lucy Kellaway
U radno vrijeme

Naslov izvornika
In Office Hours

Copyright © Lucy Kellaway, 2010
All Rights Reserved

Prevela s engleskoga
Vanja Vurdelja

Ilustracija na naslovnici
Jelena Radmanović

Urednik
Neven Antičević

Lucy Kellaway

U radno vrijeme

ALGORITAM

Zagreb, travanj 2012.
prvo izdanje

Za Davida

Siječanj 2010.

Stella

Dvije riječi: četiri slova, zatim osam. Njihov oblik bio joj je tako poznat, a ipak ju je šokirao kad ih je vidjela nakon toliko vremena.

Stella se upravo vratila s ručka u ured i dočekalo ju je njegovo ime u sandučiću primljene pošte pokraj *e-maila* koji je sadržavao zapisnik s jučerašnje sjednice upravnog odbora. Predmet je glasio: “bok”.

Znala je što treba učiniti. Dovoljno je puta to vježbala s dr. Munro i svim prijateljima koji su je još bili voljni slušati. Nesigurnom je rukom primila miš, označila njegovo ime i kliknula na “izbriši”.

Jeste li sigurni da želite izbrisati poruku? pitalo je računalo.

Ali u tomu i jest bio problem: ne, nije bila sigurna.

Terapeutkinja joj je objasnila da ni on ni njegovi postupci, sami po sebi, nisu uznemirujući. Problem je u Stellinim mislima koje uzrokuju njezine emocionalne reakcije. Terapeutkinja joj je savjetovala da samo mora naučiti vladati svojim mislima, a onda će joj se i osjećaji uklopiti u njih.

Stelli se taj prijedlog u teoriji činio primamljiv. Ali u praktičnom smislu bio je beskoristan. Stella, koja je tako dobro vladala većinom aspekata svog života, nije bila nimalo uspješna u vladanju svojim mislima - ili bar ne onima koje su se odnosile na njega. Također je bilo besmisleno reći da su njegovi postupci bili neutralni - osim možda u nekom nategnutom, filozofskom smislu. Bili su, štoviše, razorni: pet povrijeđenih života, a jedan od njih, kako joj se činilo u trenucima izražene histerije, bez ikakve nade za oporavak. Na kraju je otkazala terapiju, otišla u Selfridges i dvjesto deset funta koje bi inače potrošila na pedeset minuta s dr. Munro potratila na kremu za lice - što joj opet nije nimalo popravilo raspoloženje. Ono se, dapače, pokvarilo dok je proučavala svoj odraz u ogledalu da provjeri ima li krema ikakva učinka na duboke bore između obrva i mlohavu kožu oko čeljusti.

Kad ga je Stella prije dvije godine upoznala, nije mnogo razmišljala o svom izgledu. Osjećala se mlađe od četrdeset četiri godine, a budući da je

bila visoka i vitka, odjeća joj je dobro pristajala. Gotovo se uopće nije šminkala, iako je počela nositi plave pramenove koji su joj se provlačili kroz kosu da sakriju sijede. Ali ako bi se sad pogledala u ogledalo i pustila da joj obamru oči i da joj se opusti lice, pogled joj je uzvraćala starica.

Stella je pogledala zaslon računala koje je još tražilo odgovor na svoje pitanje. Pomažući joj, računalo je označilo “da”, kao da zna kako je to put zdrava razuma i kreposti. Pomaknula je miš i kliknula na “ne”.

Zagledala se u njegovo ime. Neobično je, pomislila je, što mi se baš danas javio. Upravo je jučer odšetala do brežuljka Primrose Hill s Clemmie, koja se odmarala od ponavljanja za maturu. Uzele su kavu u talijanskom delikatesnom dućanu i ispijale je sjedeći na klupi na zimskom suncu. Ispred njih je prošao malen, debeo čovjek s danskom dogom na uzici, a Clemmie je rekla: “Suprotnosti se privlače”, na što se Stella nasmijala i pomislila da njezina kći odavno nije rekla nešto tako normalno i srdačno.

Stella je okrenula glavu kako bi promotrila prolazak velikog psa i njegova sićušnog vlasnika kad joj se učinilo da je vidjela njega na susjednoj klupi. Nije bio mrk i zguren kao na dan kad je došao u njezin ured i nijemo stajao ondje dok je pakirala svoje stvari. Upravo suprotno, dok je sad gledala njegov svijetli zatiljak i lijeni način na koji je ispružio noge, mogla je zaključiti da je bio opušten. Prebacio je ruku preko ramena mlade plavuše s pripijenim trapericama uvučenim u čizme s visokom potpeticom. Pod izlikom da ide baciti plastičnu čašu u smeće, Stella je ustala i otišla do njega, a on se baš u tom trenutku okrenuo prema njoj. To nije bio on.

“Znaš”, rekla je Stella kad je te večeri telefonom razgovarala s Emily, “mislim da sam ga zaista preboljela. Učinilo mi se da sam ga jučer vidjela s nekom mladom ljepoticom na klupi u parku. I osjetila sam znatiželju, a da budem iskrena, valjda sam bila malo - *uznemirena*. Ali nije me to uništilo. Nije me čak ni zgrozilo. Čak i kad sam bila sigurna da je on, pomislila sam: u redu je, krenula sam dalje.”

Nastupila je kratka tišina na drugoj strani.

“Pa”, rekla je njezina prijateljica. “Možda jesi, a možda i nisi.”

Zašto su najbliži prijatelji, ljudi koji su bili svjedoci svih tvojih uspona i

padova u životu, tako uobraženi? Možda su Stellini prijatelji jednostavno četiri desetljeća bili svjedoci neprestanih uspona pa su uživali u ovoj katastrofalnoj nesreći kao novitetu.

Ali od uobraženosti njezine prijateljice još je gora bila činjenica da je u pravu. Stellina suha usta i uzlupano srce nisu pripadali ženi koja je krenula dalje. Ustala je i zatvorila vrata svog ureda. Nije željela ovo učiniti pod ispitivačkim pogledom svoje tajnice.

Uzela je miš, pomaknula ga do poruke i kliknula na nju da se otvori.

“Najdraža S”, počinjala je.

Iz duge je prakse naučila procijeniti stanje njegovih osjećaja prema sebi iz prvih nekoliko riječi njegovih poruka. Jednom davno, za vrijeme beskrajnog konferencijskog razgovora, napisala je popis takvih riječi poredanih po privrženosti.

Samo moja najdraža, najduhovitija, najpametnija, najseksi T.

(ovo se dogodilo samo jednom, ranih dana)

najdraža t.

najdraža tvorice.

moja S.

najdraža S.

t,

s,

bok,

helo,

Draga Stella.

“Helo” je mrzila iz dva razloga. Prvo, zbog nedostatka emocija i drugo, zbog groznog načina pisanja. Ali najgore je bilo “Draga Stella”, jer je najhladnije. Tako je počinjala posljednja i najgroznija poruka od svih, čija su točno napisana velika slova naglašavala točnost osjećaja koji je sadržavala.

Ali sad joj je, eto, poslao *e-mail* nakon duge, sušne godine i sad je opet njegova najdraža. Vratila se poruci.

Dugo se nismo čuli. Nemam pojma kako si i želiš li se uopće više čuti sa mnom. Ne znam ni gdje sad radiš, ali upravo sam te potražio na Googleu i šaljem ti ovo na, kako se čini, tvoju novu poslovnu *e-mail* adresu. Nadam se da će doći do tebe. Često mislim na tebe i na to kako znaš iščeprkati stvari poput afričkog tvora. Radiš li to još uvijek? Kladim se da radiš.

Nešto bih te zamolio i nešto bih ti rekao. Pa me zanima... hoćemo li ručati zajedno neki dan sljedeći tjedan? Mogli bismo se sastati u restoranu bleeding heart za stara vremena, a može i bilo gdje drugdje, pozdrav:*

Prvo ju je pročitala brzo. A zatim sporo, gledajući svaku riječ. Odalo ga je ono s afričkim tvorom. Taj je izraz bio ravan izjavi da ni on uopće nije krenuo dalje. Stella je pritisnula “odgovori” i napisala:

Najdraži, može ručak. Može u Bleeding Heartu. Četvrtak? U 1?

S mnogo ljubavi, Stella.

P. S. Da, još uvijek znam iščeprkati stvari poput afričkog tvora.

Naravno. :**

Je li pokazala previše zanimanja? Iznova je pročitala njegovu poruku. Bila je u svakom slučaju srdačna i rekao je da još misli na nju, ali nije rekao na koji način. Opet ju je pročitala. Možda nije bila baš tako srdačna. U svakom slučaju, nije bila preemocionalna. “Pozdrav” je prilično hladan, a i ružan kraj. Reagiraj promišljeno, ne emocionalno, rekla je dr. Munro. Bila je to jedna od njezinih korisnijih uputa.

Dragi!

Rado bih ručala s tobom. Imam sastanak s upravnim odborom AFJ-a u Rimu od pon do srijede, može li onda u čet ili petak?

:* S.

Ali želi li, i treba li on stvarno znati njezin raspored? I ranije je znao biti kivan jer se zatrpavala obvezama, pa bi bilo bolje da ih ne spominje. Pokušala je iznova.

Baš lijepo što si se javio. Rado ću ručati s tobom. Odgovaraju mi četvrtak ili petak. Javi mi, Stella.

Pritisnula je “pošalji”.

Bella

Bella je zurila u svoj BlackBerry u nevjerici. Baš čudno što je upravo danas dobila njegovu poruku.

Već dugo nije mislila na njega. Bolje rečeno, možda je ponekad malo mislila na njega, ali ništa loše ili tužno. Ali onda je baš jučer, kad je pakirala stvari u kutije jer je napokon kretala dalje i selila se iz stana u blizini Holloway Rooda, našla CD Vana Morrisona koji joj je dao nedugo prije nego što je počelo. I CD ju je potaknuo da opet razmišlja o tome.

Tog jutra - prije gotovo dvije godine - on je došao u ured, izvadio CD iz aktovke i rekao: "Molim vas da mi kažete sviđa li vam se ovo."

Ton glasa bio mu je potpuno isti, jednako autoritativan kao kad bi rekao: "Molim vas da pronađete novi termin za sastanak koji sam trebao imati u četiri."

Zbunjeno je pogledala CD, a on je rekao: "Najbolja je pjesma 'Brown Eyed Girl'. Znam da mislite kako nekad ne vidim što mi je pred nosom, ali nije mi promaklo da imate smeđe oči."

Nijedan drugi njegov dar nije preživio - kad se vratila u stan dan poslije njihova posljednjeg, groznog ručka, sve ih je sakupila, spremila u Tescovu vrećicu za kupnju i odnijela u prodavaonicu Marie Curie u Highbury Corneru.

Kad se sljedeće nedjelje predomisli i vratila po zlatne naušnice i bisernu ogrlicu koje su mogle pristajati samo zreloj ženi kakvom se ona nije mogla zamisliti, bilo je prekasno. Prodali su ih.

Sinoć je stavila *Brown Eyed Girl* u CD-player. Millie se usprotivila.

"Tko je taj starac?"

Bella je odgovorila: "Ova me pjesma podsjeća na prijatelja kojeg sam nekoć imala."

Millie je to zanemarila, zgrabila daljinski upravljač, pustila da svira *Love Machine* grupe Girls Aloud i počela gibati svoje mršavo devetogodišnje

tijelo oko kutija za selidbu.

Bella je opet pogledala poruku. Poslao ju je sa stare poslovne adrese, što znači da zasigurno još radi za Atlantic Energy. Predmet je jednostavno glasio “zdravo”.

Draga Bella,

Očekujem da ćeš biti iznenađena kad dobiješ ovu poruku samo ovako, bez najave. Ali nešto bih te htio zamoliti za što mislim da bi, sve u svemu, bilo bolje ne iznijeti u *e-mailu*. Bi li mi dopustila da te častim pićem sljedeći tjedan? Nisam siguran u koje vrijeme sad završavaš s poslom, a ne znam čak ni gdje radiš. Međutim, ako ti je zgodno, bismo li se mogli sastati u Green's Champagne Baru sljedećeg četvrtka u 7 navečer?

S ljubavlju.

Čitala je mršteći se. Gotovo je bila zaboravila njegov način izražavanja: pristojan i precizan; čak ni u ljubavnim pismima (kojih nije bilo mnogo) nije mogao posve odbaciti ton poslovnog dopisivanja. Bella je osjetila tračak stare kivnosti, pritisnula “odgovori” i brzo napisala:

Bok, hvala ti na poruci. Valjda ti neće smetati ako odbijem piće - jednostavno mislim da nema smisla sastati se. Nadam se da je kod tebe sve u redu.

Bella.

Pročitala je poruku iznova i pomislila da zvuči bezobrazno. Možda ju je htio zamoliti nešto sasvim obično. A bi li ga stvarno bilo tako užasno vidjeti nakon toliko vremena?

Sjećanje na onaj posljednji dan kad ju je otpratio do dizala i pogledao je kao da su potpuni stranci nije ju više boljelo. Godinu dana ga nije vidjela, ako se ne računa onaj put kad ga je nekoliko mjeseci nakon što je otišla iz AE-a vidjela u metrou na liniji Piccadilly s dvojicom njegovih sinova koja su držala velike programe za mjuzikl *Spamalot*. Bila je sigurna da ju je vidio. Ali nije joj prišao, a ni ona njemu. Otišla je kući i zaplakala.

Ali sada njegove riječi nimalo nisu djelovale na nju. Poput nekog čuda, ravnodušnost koju je priželjkivala neopazice se uvukla u njezinu svijest i njegova poruka je uopće nije uzбудila. Možda bi se onda mogla sastati s njim. Samo ne smiju otići na piće - ručak je sigurniji.

Možda će nešto lijepo proizaći iz toga, pomislila je. Dobro će se osjećati ako bude u stanju kazati: "Pogledaj me sad. Potpuno sam te preboljela. Imam pravi posao - sad sam voditeljica za odnose s klijentima, volim to i zarađujem više nego prije. A i čak sam se počela viđati s nekim tko je dobar i tko me istinski želi u svom životu, što je - budimo iskreni - više nego što si ti ikad želio."

Bella je izbrisala napisano i počela iznova.

Bok!

Da, bilo bi super naći se, ali teško mi je otići na piće jer se uvijek žurim doma da budem s Millie (ovdje nema promjene!), može brz ručak, radim kao pomoćna direktorica za odnose s klijentima kod Lamberta Fincha (reklamna agencija) i dobro mi ide u životu, možda bi mogao skoknuti do moga ureda u Charlotte Streetu pa da odemo iza ugla na neki sendvič? bella :*

Pregledala je napisano. Tako je već bilo bolje. Pritisnula je "pošalji".

2008

Dio prvi - Iskušenje

Stella

Stellina priča - priča koju si je stalno prepričavala i ponavljala u nadi da će shvatiti što joj se dogodilo i zašto se tako ponijela - počela je prije dvije godine, na dan kad je Julia Swanson dala ostavku.

Tog je jutra Stella rano došla u ured. Pripremala je izlaganje za upravni odbor i mislila da će se, ako ne počne raditi u cik zore, zaplesti u beskrajnim sastancima i neće ništa dovršiti.

Pošla je mramornim podom prema staklenim pregradama i zavukla ruku u torbicu tražeći novčanik u kojemu se nalazila njezina propusnica. Odložila je torbicu na recepcijski stol - za kojim je u te rane sate sjedio noćni zaštitar u odori - i počela kopati po njezinoj unutrašnjosti. Ništa.

U mislima je obnovila svoje jučerašnje radnje. Rano je otišla s posla na predavanje o novoj atraktivnoj ekonomici nuklearne energije, a zatim na svečanu večeru s Charlesovim bivšim šefom dok je radio u Granadi. Platila je taksi na putu kući - Charles, kao i uvijek, nije nosio novac - pa je tada sigurno imala novčanik. Što znači da je sad, ako ima sreće, na stolu u hodniku.

Od zaštitara je zatražila privremenu propusnicu i on je otvorio knjigu posjetitelja.

“Ime?”

“Stella Bradberry.”

“Kako se to piše?”

“Slovo po slovo”, rekla je odrješito. “B-R-A-D-B-E-R-R-Y.”

Polako joj je zapisao ime i pritom ispustio treće R.

“Odjel?”

“Ekonomija.”

“Tko vam je neposredni rukovoditelj?”

Stella je uzdahnula. Zašto, pomislila je, moram dati ime svog neposrednog

rukovoditelja kako bih ušla u ured u kojemu radim već dvadeset dvije godine?

“Stephen Hinton”, rekla je.

Ime generalnog direktora zaštitaru nije, kako se činilo, ništa značilo i zapisao ga je ravnodušno.

Nakon što je podignuo pogled i provjerio koliko pokazuje sat - golem, eliptičan logotip Atlantic Energyja postavljen u zid nad dizalima - pod “vrijeme dolaska” upisao je 7:12. Pružio joj je pravokutan komad plastike na vrpici koji je trebala objesiti oko vrata.

Osmijehnula mu se i osjetila mali ubod nelagodnosti kad joj nije uzvratio osmijeh. Charles se znao smijati Stellinoj potrebi da je svi uvijek vole, čak i ljudi koje ona sama nije posebno voljela. S godinama se malo popravila: mogla je podnijeti što je ne vole zaštitari, iako na jedvite jade.

Prošla je kroz staklenu pregradu i nazvala svoj kućni broj.

“Dušo. Jesi li još u krevetu?... Ne, upravo sam stigla... Možeš li provjeriti jesam li ostavila novčanik kraj ulaznih vrata?... O, hvala Bogu... Reći ću Nathalie da kasnije pošalje dostavu.”

Stella je dizalom otišla na dvanaesti kat i prošla hodnikom pokraj napadnih djela moderne umjetnosti na koja je Stephen Hinton bio tako ponosan. Promotrla je zadnje pristiglo djelo: preveliko plavo platno na koje je bila prilijepljena tkanina nalik na vrećevinu. Pogledala je naziv slike. Glasio je *The Tower of Nothing*, Toranj ničega.

Njezin ured nalazio se na pogrešnoj strani zgrade, a iz njega se pružao pogled prema sjeveru i bio je malo manji nego što je zavrijedila svojim položajem. Neki muški kolege dizali su galamu zbog takvih stvari, ali njoj se sviđalo što joj je ured malen, a plaća niža od njezina doprinosa kompaniji. To joj je pružalo osjećaj slobode za koji je znala da je nelogičan, ali nije marila za to.

Stella nije ni pokušala stvoriti domaću atmosferu u svojem uredu - drugi su ih ispunili fotografijama svojih obitelji, ali ona je to smatrala sentimentalnim. Imala je samo jednu fotografiju - ona i Nelson Mandela -

snimljenu kad je posjetila južnoafričku podružnicu Atlantic Energyja prije šest ili sedam godina.

Uključila je računalo i pričekala dok nije škljocnulo, zazujalo i odsviralo pobjedonosnu simfoniju od četiri note kojom su joj Windowsi zaželjeli dobrodošlicu. Ušla je u sustav elektroničke pošte i pogledom brzo prešla preko devedeset četiri poruke koje je primila od sinoć. Na dnu se nalazio *e-mail* Julie Swanson s velikim crvenim usklikom.

Moramo razgovarati. Pokušala sam te jučer uhvatiti, ali si cijeli dan bila na sastancima. Htjela sam ti javiti da danas idem predati otkaz Stephenu. Frka. Može ručak? Jules :*

Stellu nije iznenadilo što je došlo do toga. Julia se ponašala neprofesionalno i nerazumno i sad je snosila posljedice. Ali vijest je Stellu ipak uznemirila. Julia joj nije baš bila draga, ali nije ni željela da ode jer bez nje više neće biti žena u višem menadžmentu s kojima može tračati.

Napisala je:

Isuse, jesi li sigurna? To je užasna vijest (barem meni)... Nedostajat ćeš mi... Može ručak, iako imam mnogo posla s izlaganjem za upravni odbor pa ćemo morati biti brze. 12:45? :* S.

Bella

Bellina je priča počela tog istog dana, kad je Julia dala otkaz. Na posao je zakasnila pola sata - što joj nije bilo slično. Ali tog je jutra sve pošlo po zlu. Millie je odbila obući školsku trenirku pa se Bella izderala na nju. Millie se rasplakala, a Bella joj je rekla da neće smjeti otići na proslavu tog vikenda ako ne prestane. Millie se oporavila na putu do škole, pri čemu joj je pomogla karamela Chewit s okusom jagode, ali Bella nije: nakon takvih besmislenih svađa bila je utučena i gotovo je zavidjela svojim vršnjakinjama koje su dvadesete provodile opijajući se i radeći što ih je volja.

Zatim je došlo do zastoja na liniji Piccadilly - nekome je jutro bilo još gore od njezina pa se odlučio baciti pod vlak. Dok je čekala da vlak krene, zaglavljena ispod pazuha nekog muškarca, Bella je otvorila *Metro* i pročitala svoj horoskop.

Vaša karijera dobro napreduje i čini se da vam se planovi ne mogu izjaloviti. Ne dopustite da vas zanese ambicija. Deprimirat će vas rad bez prestanka, zbog čega trebate uzeti vremena i za sebe.

Koje gluposti, pomislila je. Dobro napreduje? Ne bih rekla.

Kod King's Crossa presjela je na Sjevernu liniju i zatim pretrčala kratku udaljenost od postaje Moorgate do Atlantic Towera, bojeći se gnjeva svoje šefice. Nikad nije znala na čemu je s Julijom. U jednom bi se trenutku ponašala kao da joj je tajnica najbolja prijateljica, a u drugom bi vikala na nju zbog neke neznatne greške.

Bella se uspela dizalom, a na trećem katu ušao je Stephen Hinton. Generalni direktor zagledao se u propusnicu koja je Belli visjela oko vrata i stvorio dojam da joj zuri u grudi.

“Dobro jutro, Bella”, rekao je nakon što joj je pročitao ime s propusnice.

“Bok”, rekla je ona, a onda ni jedno ni drugo nisu progovorili ni riječi i buljili su u svoje cipele. Što da kažeš generalnom direktoru? Nije bila sigurna, ali mrzila je tišinu pa je rekla: “Jutros se netko našao ispod vlaka kod Caledonian Rooda.”

Zagledao se u nju i zatim se grohotom nasmijao, što se Belli nikako nije činilo kao primjerena reakcija.

Izašla je na dvanaestom katu, prošla hodnikom pokraj novog umjetničkog djela koje se sastojalo od komada stare krpe zalijepljenog za platno. Čula je da je kompanija to platila novcem dioničara u iznosu od sto četrdeset tisuća dolara, što je smatrala vrijednim žaljenja.

Tanjur s borovnicama koji je *catering* dostavljao svako jutro još je ležao pred Julijinim uredom, što je zacijelo značilo da i Julia kasni. Bella je pokupila tanjur umotan u prozirnu foliju, nogom gurnula staklena vrata i iznenadila se kad je vidjela da na stolcu nehajno visi Julijin kaput. Bella ga je uzela, diveći se njegovoj podstavi s uzorkom virova koju je dizajnirao Paul Smith. Skinula je svoj kaput marke H&M s kapuljačom i kopčanjem na omče, pa je obukla Julijin. Bio joj je i predug i preuzak; Julia gotovo nikad nije jela i zato je, iako je bila petnaest centimetara viša od svoje tajnice, bila znatno tanja. Bella joj je zavidjela i na kaputu i na stasu. Žurno ga je skinula, objesila i počela pregledavati šefičinu elektroničku poštu.

Na vrhu je bila poruka Stelle Bradberry u kojoj je pisalo “Nedostajat ćeš mi”. Što je to značilo? I zašto je Julia dogovorila ručak sa Stellom ako je trebala ručati s novim dopisnikom *Financial Timesa* za poslovanje naftom?

Podignula je pogled i vidjela da joj prilazi Julia. Kao i uvijek, bila je savršeno našminkana, premda je Bella na njoj primijetila napetost, žestinu koju je već jednom vidjela, i to slučajno.

“Ispričavam se što kasnim”, počela je Bella, ali Julia je odmahнула rukom.

“Želim da ti prva znaš: upravo sam dala ostavku.”

“O!”

Bella je znala da je to neprikladan odgovor, ali nije znala što bi drugo kazala. Ustvari je mislila ovo: i ja bih dala otkaz na tvome mjestu. Iako nikad

ne bi bila na Julijinu mjestu jer je razboritija od nje. No, nije mogla ništa drugo kazati jer nikad nije otkrila zna li Julia da ona, Bella, zna sve o tome. Ponekad bi pomislila da Julia sigurno zna - jer bi bilo glupo očekivati da nije pročitala te *e-mail* poruke. Iako ne toliko glupo koliko pisati ih u AE-ovu sustavu elektroničke pošte. Julijin stav prema privatnosti Belli bi bio smiješan da nije bio tako tragičan. Jednostavno je premjestila sve poruke koje mu je poslala i koje je od njega primila u mapu naslovljenu “razno” u koju je na radnoj površini računala mogao svatko zaviriti.

“Što ćeš sad?” upitala je napokon Bella.

“Vrbovao me Wiley & Marston. Radit ću kod njih kao viši lobist za politička pitanja.”

Bella nije bila posve sigurna što je to.

“Čestitam”, rekla je. “A kad zapravo odlaziš?”

“Tražili su da odem danas pa ću ostati kod kuće tri mjeseca na plaćenom dopustu.”

Bella je to smatrala nepravdom. Ako daš otkaz, a plaća ti iznosi sto četrdeset tisuća funta, platit će ti da sjediš kod kuće tri mjeseca. Ali da otkaz dade ona, čija plaća iznosi dvadeset devet tisuća funta, morala bi odraditi svaku minutu svog otkaznog roka od četiri tjedna.

Stella

Stella je pogledala rečenicu koju je upravo napisala.

Podržavamo potrebu da se poduzmu hitne, ali precizne mjere kako bi se stabilizirala koncentracija stakleničkih plinova (GHG) i time postiglo održivo dugoročno smanjenje emisije uz najmanje moguće troškove.

Pitala se treba li to preoblikovati u kraću rečenicu kad je Julia pomolila glavu na vratima.

“Spremna?” upitala je.

Stella je ustala i rekla Nathalie, koja je sjedila u staklenom pregratku ispred njezina ureda, da će se vratiti za sat vremena.

Otišle su iza ugla do restorančića Le Pain Ouotidien, s izblanjanim drvenim stolovima, koji je glumio da se nalazi u francuskom selu, i Stella je naručila salatu *tricolore*. Julia je zatražila isto, ali je konobaru rekla da ne želi začini ili pinjole i da hoće samo jednu krišku *mozzarella*.

“Dakle”, rekla je Stella kad je konobar primio narudžbe. “Kako je Stephen reagirao?”

“Nikad ga nisam vidjela tako uzrujana”, rekla je Julia. “Bilo je jednostavno *neobično*. Dlanovima je prekrpio lice i jednu sekundu nije ništa govorio. Onda je rekao da sam najbolji šef Odjela za odnose s medijima kojeg smo ikad imali te mi ponudio povišicu i unapređenje.”

“Jesi li došla u iskušenje prihvatiti tu ponudu?”

“Pa”, rekla je Julia, “ne radi se samo o novcu. Više se radi o meni i o tome gdje se vidim za deset godina. Znaš li što me zaista plaši? Dosada. Zar tebe to ne brine?”

Stella je počela govoriti da joj nije dosadno, ali Julia je nastavila.

“Ti i ja smo potpuno različite. Ti si se preobrazila u pravu zaposlenicu Atlantic Energyja. To ti je u krvi više nego što je meni ikad bilo. Ja sam ovisnica o riziku, dok ti uvijek ideš na sigurno.”

Tako je to s ljudima koji odlaze, pomislila je Stella. Uvijek nastoje da ti bude krivo što ostaješ.

“Možda si u pravu”, odvrátila je jednolično. “Valjda ostajem jer mi se sviđa. Uglavnom.”

“Da, ali zar se ne brineš da ćeš se jednoga dana probuditi i imati pedeset pet godina, biti prisiljena otići u prijevremenu mirovinu i da će biti prekasno da radiš nešto drugo? Zato ti je bolje da odeš sad, u ranim četrdesetima - ili sredinom četrdesetih ili koliko već imaš godina - prije negoli bude prekasno.”

Stelli nije promaknula Julijina opaska da je tri godine starija. Ja sam barem sačuvala svoje profesionalno dostojanstvo, pomislila je, što se za tebe ne može reći.

Stelli je zazvonio mobitel.

“Dušo... Da, znam, zapisala sam to u svoj raspored... Da, divno, bravo. Jedva čekam da čujem više o tome... Naravno da to ozbiljno mislim. Samo, sad sam s nekim... Ne budi smiješna. Prestani...”

Namrštila se i završila razgovor.

“Ispričavam se. Zvala je Clemmie. Nervozna je zbog večerašnjega roditeljskog sastanka.

“Ne, *ja* se ispričavam”, rekla je Julia. “Neprimjereno je što sam tako opuštena zbog otkaza.”

Stelli je razgovor bio nestvaran. Nije bilo ni spomena o vožnji taksijem prije dva tjedna kad je Julia iznenada i neobjašnjivo zaplakala i ispričala joj priču kako je bila u ljubavnoj vezi s Jamesom Stauntonom te si jednim potezom uništila i život i karijeru. Stella je pokušala pokazati suosjećanje, ali je ustvari bila zapanjena i prilično šokirana. Odakle im vremena? I kako je njoj, Stelli, moglo promaknuti da se dvoje bliskih kolega šulja do Julijina stana na vruća druženja? Isto tako nije mogla shvatiti što su vidjeli jedno u drugome. James nije bio ni zgodan ni karizmatičan, i time zasigurno nije

Julijin tip. Doduše, bio je pametan, izravan i pošten (barem je dosad mislila da je pošten) i zacijelo je vidio kako je Julia plitka osoba.

“Pa”, rekla je Stella, “stvarno mi je drago što je sve dobro završilo i da se sredila situacija u kojoj si mogla loše proći.”

Julia se na to nije obazrela i počela je govoriti o kompaniji za odnose s javnošću, kako njezini lobisti oblikuju vladinu politiku iza kulisa i kako je jedan od njih radio u Buckinghamskoj palači.

Kad su naručile kavu, Stella je upitala: “Jesi li rekla Jamesu da odlaziš?”

Činilo se da je prvi put rekla nešto što je Juliju pogodilo. “Ne. Ne dugujem mu iskrenost. On nije bio iskren prema meni.”

Bella

Cijeli je dan pomagala Juliji pospremiti ured. U pet godina nakupi se svakakvih nasumičnih stvari. Među knjigama i okvirima za fotografije i kemijskim olovkama Bella je pronašla svijetloplavi čipkasti grudnjak, koji joj je Julia mrtva hladna uzela i stavila ga u torbicu. Držala je velik broj cipela u donjoj ladici - četiri para tenisica i gotovo nov par zelenih čizama Kurt Geiger s debelim potplatom koje je Bella samo jednom vidjela na njezinim nogama. "Ove su fora", rekla je Bella, iako je mislila da su grozne. "Koji broj носиš? Mislim da više odgovaraju tvom stilu oblačenja nego mom - uzmi ih ako ti pristaju."

"Ne, hvala, ne mogu", usprotivila se Bella.

"Uzmi ih", ustrajala je Julia. "Da danas nije takva luda strka, vrlo rado bih ti bila donijela pravi dar i nešto za Molly."

Bella ju je u sebi ispravila: Millie.

"Postoji li jednostavan način da odjednom izbrišem svu elektroničku poštu?" nastavila je njezina šefica. "Pretpostavljam da bih se trebala riješiti svega."

"Želiš li da ja to napravim?"

"Ne! Ne trebaš, samo me podsjeti..."

Bella je ionako dobro znala sadržaj poruka koje je Julia htjela sakriti od nje. Posebice zadnji i najubojitiji dodatak zbirci, poslan točno prije dva tjedna. Njega je Bella gotovo znala napamet.

Draga Julia,

Mislim da se nisam baš dobro izrazio za ručkom. Tvoja me emocionalna reakcija zatekla i ostao sam bez riječi. Zapravo sam ti htio reći da moramo prestati s ovim. Glavni razlog ti je već poznat: ne mogu ovo više činiti svojoj ženi. Ali osjetio sam da

smo, kako se čini, došli do prirodna kraja: naša u početku bezbrižna veza u posljednje je vrijeme postala složenija i manje zabavna. Još te, naravno, veoma cijenim i nadam se da ćemo i dalje imati dobar profesionalni odnos te da sve to možemo zaboraviti.

James.

Belli je bilo zlo svaki put kad bi pomislila na to. Tip je najobičniji kreten. “Naša u početku bezbrižna veza” - kakav napuhani idiot! I kako je pametno odjednom zaključio da je oženjen. To ju je potaknulo da o Xanu ima malo bolje mišljenje. On možda jest narkoman i lopov, ali barem je iskren u iskazivanju osjećaja.

Na dan kad je Julia primila tu poruku, Bella je vidjela kako ju je pročitala, ustala, otišla na zahod i vratila se držeći se strahovito uspravno. Nijednom riječju je nije spomenula.

Bella je pročitala nacrt *e-maila* koji je napisala Julia:

Danas je moj zadnji dan u Atlantic Energyju. Prošlih pet godina ubrajaju se u one koje su me u životu najviše potaknule, ali sad je vrijeme da krenem dalje prema još većim izazovima.

Povrh svega, nedostajat će mi vaše ljudske kvalitete: niste samo profesionalni i nadareni, nego su mi i mnogi od vas postali dobri prijatelji. Svi ćete mi nedostajati. Molim vas da ostanemo u vezi.

Bella ga je pogledala i pomislila: kako hoćeš. I tada ga je prema uputi prosljedila na adrese svih sedamnaest tisuća zaposlenika po cijelome svijetu.

“Znaš li slučajno”, upitala je Bella, “tko će preuzeti tvoj posao?”

Julia je slegnula ramenima.

“Ne znam. Ali nema razloga da ostaneš u Uredu za medije. Preporučit ću te Ljudskim resursima i reći im da ti pronađu nekoga s kim će ti biti ugodno raditi.”

Otkad je počela raditi za Atlantic Energy prije četiri godine, Bella je imala tri šefa. Prvi je bio George Stevens u Odjelu za poslovanje kemikalijama, koji je bio dobar, iako dosadan. Zatim Giles Conville, koji je bio ljubazniji, ali je tako bio opsjednut kontrolom da joj nikad nije davao posla jer se bojao da će zabrljati. I, napokon, Julia. To joj je bila prva šefica, što joj se, sve u svemu, nije sviđalo. Njezino ju je prijateljsko ponašanje zbunjivalo. Julia je željela da je se voli, ali nije bila tip osobe koju bi se pretjerano voljelo.

Bella joj je pozvala taksi i pomogla da sve odnese u dizalo. Među stvarima se nalazio žuti plastični sanduk na kojem je sa strane pisalo “Vlasništvo Atlantic Energyja”, crna vreća za smeće i vrećica za kupnju sa znakom Jo Malone. Sve te stvari izgledale su kao tužni ostaci pet godina rada.

Na Bellino iznenađenje i ne preveliko zadovoljstvo, Julia ju je obavila mršavim rukama i zagrlila.

“*Moramo* otići na ručak kao prijateljice čim se smjestim. Nazvat ću te. Divno si mi pomagala, Bella. Nedostajat ćeš mi.”

Bella je gledala kako ova žena vara i laže. I ona je lagala za nju. Nikad joj nije zahvalila. Ali sad, kad je vidjela kako se bori da sačuva svoje dostojanstvo, iznenada je pomislila da će joj možda ipak nedostajati.

Stella

“Russell vas pokušava pronaći”, rekla je Nathalie kad se Stella vratila u ured nakon sastanka o planiranju tjednih poslova.

Kako se činilo, to je zaista pokušavao svim silama: čekale su je dvije *e-mail* poruke, poruka govorne pošte i listić Post-ita na zaslonu računala. To je bila ključna vještina rada u Odjelu za ljudske resurse: ustrajnost. Kliknula je na njegovu prvu poruku.

Bok, Stella!

Mogu li te zamoliti za uslugu? Julia je sutra trebala održati uvodni govor na radionici za uvođenje pripravnika u posao. Ja, naravno, pazim na primjenu načela raznolikosti pa zato umjesto nje tražim drugu ženu. Znam da ćeš imati vrlo malo vremena za pripremu, ali mnogo bi mi pomogla kad bi samo ovaj put to obavila?

Sve najbolje, Russell.

Uzdahnula je i otvorila sljedeću.

Bok, Stella.

Ne znam jesi li imala prilike razmisliti o mojem prijašnjem *e-mailu*. Znam da bi pripravnicima mnogo značilo da čuju inspirativnu osobu poput tebe.

Također sam te htio pitati bi li preuzela pripravnika uključenog u ubrzani program osposobljavanja kojeg su dodijelili Juliji? Već trebaš dobiti Beate Schlegel, ali bi li mogla uzeti i Rhysa Williamsa? Rhys nije ekonomist, ali je imao vrlo dobre rezultate

na području sklonosti upravljanju na našim ispitima kompetentnosti. Siguran sam da će doprinijeti timu ekonomista ako mu ti budeš mentorica.

Russell.

Zašto je Russell morao tako govoriti, pitala se Stella. I zašto se od žena na višim položajima očekivalo ne samo da obavljaju svoj posao već i da budu predstavnice svog spola i hvaljene mentorice?

Odlučila je odbiti. To je bila jedna od rijetkih stvari koje Stelli uopće nisu išle od ruke; često je radila nešto samo zato što se nije mogla natjerati da odbije. Shvaćala je da je to smiješno i istodobno razumjela i prezirala razlog iz kojega to radi: bojala se stvarati neugodnosti. Odlučno je odgovorila:

Russell, rado bih ti pomogla. Nažalost, sutra moram odmah poslije posla produžiti na roditeljski sastanak pa se bojim da neću moći.

Međutim, vrlo ću rado primiti još jednog pripravnika. Kao što si točno istaknuo, nikada ne nedostaje posla u ekonomskom odjelu.

Stella.

Roditeljski sastanak baš je slučajno bio jučer. Stella i Charles sjedili su jedno do drugoga u dvorani za sastanke obloženoj lamperijom i slušali kako jedan nastavnik za drugim govori da je njihova kći - koja je baš tog jutra majci dvaput rekla neka odjebe - divna, marljiva, susretljiva, kreativna. Samo je Clemmiena razrednica rekla da izgleda malo mršavo i pitala je li sve u redu s njom. Stella ju je uvjerila da je Clemmie dobro. U najmanju ruku dobro jede. A što se tiče mršavosti, Stella je s četrnaest godina bila još mršavija, a i Charles je bio kao glista kad su se upoznali. Samo što se to ne bi moglo zaključiti iz njegova sadašnjeg izgleda. Srednji mu se dio tijela

znatno proširio.

Na zaslonu joj je zasvijetlio novi *e-mail*. Opet Russell.

Bok, hvala što si tako brzo odgovorila. Sutrašnji je dnevni red nešto poput pomična blagdana pa možeš li održati govor ujutro na početku radionice? Trajao bi samo deset minuta. Ako uspiješ naći vremena za to, stvarno bi nam pomogla u izvršenju našeg zadatka da poštujući načelo raznolikosti stvorimo radnu snagu svjetske klase.

Sve najbolje, Russell.

Sranje, kvragu, pas mater, pomislila je i poslala mu odgovor.

O.K. može 10 min u 9:40.

Bella

Bella je uživala bez šefa. Činilo se da joj nitko nije želio kazati za koga će raditi pa je ostala za starim stolom u Uredu za medije, odgovorila na nekoliko poziva i nije radila bogzna što.

Na telefonske pozive bi rekla: “Julia Swanson napustila je kompaniju. Želite li da vas prespojim Benu Thomasu, njezinu zamjeniku?”

Ben joj se svidao i nadala se da će njega postaviti na Julijino mjesto.

“Hoćeš li se odlučiti za taj posao?” upitala ga je kad je provirio kroz njezina vrata.

“Ne znam. Jutros sam o tome razgovarao s Russellom, ali me otprašio pričom o reorganizaciji.”

“Super”, rekla je Bella. “Mogu reorganizirati cijelu kompaniju, a meni nikad nitko ništa ne kaže.”

“Ja ti sve kažem. To jest, rekao bih ti kad bih nešto znao.”

Ben joj je nekako bio drag. Nekad je bio novinar i ponašanjem je još podsjećao na raščupana dječaka, iako se malo ugojio nakon što je godinama ručao na trošak kompanije. Usto je imao krive zube i bučno je disao.

“Hoćeš li da večeras otidemo na piće?” iznenada je upitao.

U trenucima slabosti Bella se ponekad pitala bi li se mogla natjerati da izlazi s Benom. Gotovo tri godine nije imala dečka, a Ben je bio poželjan, ljubazan i čak prilično duhovit. Ali uvijek bi zaključila da je jednostavno preružan - nije toliko marila za izgled, ali postojao je prag preko kojeg nije htjela prijeći.

“Žao mi je, Ben. Čeka me kći.”

Pokunjio se.

“Neki drugi put?”

“Da, vrlo rado.”

Zazvonio je telefon i neki je novinar htio znati zašto Atlantic Energy

namjerava povišati cijene benzina ako je obznanio da ostvaruje ekstraprofit. Bella je znala odgovor na to pitanje jer je dovoljno puta čula kako Julia govori o tome. Ali prespojila je poziv Benu i ostala sama.

Stella

Stella je otvorila *e-mail* generalnog direktora koji je upravo stigao.

Imaš li vremena?

Stephenove *e-mail* poruke nikad nisu bile ni riječi duže nego što je bilo potrebno, a iz njegovih se poziva nikad nije dalo zaključiti zašto hoće razgovarati s njom. Stella se nakratko zapitala sluti li ta poruka na zlo, ali je zaključila da nije tako. Kad je Stephen morao priopćiti loše vijesti, naložio bi svojoj tajnici da dogovori sastanak. Poslala je odgovor:

Naravno - odmah dolazim. Stella.

Njegov ured nalazio se dva kata iznad njezina, u kutu tornja poslovne zgrade s pogledom na sivu kupolu katedrale Sv. Pavla. Na podu se nalazio veliki perzijski tepih, a na policama, kraj Sun Tzuova *Umijeća ratovanja*, *Izgubljeni raj* u kožnatom uvezu. Stephen Hinton htio je da se zna kako on nije samo generalni direktor jedne od najvećih naftnih kompanija na svijetu već i osoba s profinjenim osjećajem za kulturu. Možda to ne bi tako isticao, mislila je ponekad Stella, da mu otac nije električar iz Hulla. Nije imala ništa protiv električara iz Hulla. Štoviše, divila se njihovom šljakerskom poslu. Stella se kao kći istaknuta profesora filozofije s Oxforda uvijek osjećala relativno neobrazovano i s tim se nosila tako da je o tome šutjela.

Stephen je uvijek izgledao premaleno u svom golemom uredu, a danas ju je čekao hodajući gore-dolje poput dlakave životinje u kavezu.

“Hvala što si došla”, rekao je, ispružio ruku i dotaknuo joj nadlakticu.

Nije voljela da je diraju na poslu, ali nije se prestala smiješiti.

“Htio bih čuti tvoje mišljenje o jednom kadrovskom pitanju”, nastavio je. “Sad kad je Julia Swanson dala otkaz, moram odlučiti što ću s Odjelom za odnose s medijima. Ondje trebamo postaviti mahera. Jesi li vidjela ono smeće u jutrošnjem *Daily Mailu* u kojem piše da trebamo plaćati porez na ekstradobit iz energetske djelatnosti?”

Zadnje je riječi Stephen izgovorio s prezirom, a Stella, koja nije vidjela članak, mudro je kimnula.

“Trebamo nekoga tko će ta glupa piskarala naučiti pameti. Zato razmišljam o tome da odjel prepustim Jamesu Stauntonu. Mislim da ima smisla obuhvatiti medije Odjelom za vanjske odnose. James je vrlo sposoban, ali brine me njegov način upravljanja. Imam pitanje: zna li poslušati? Vas se dvoje već dugo poznajete pa me zanima što ti misliš o njemu...?”

Stella i James su se istodobno zaposlili u AE-u kao pripravnici i on je uvijek uspoređivao svoj napredak s njezinim. U početku je James brže napredovao, ali u zadnje vrijeme, posebno otkad je Stephen postao generalni direktor i imenovao je šeficom Odjela za ekonomiju, strategiju i planiranje, Stella ga je premašila. Iako takvim stvarima nije pridavala veliko značenje, ipak joj ne bi bilo drago da on proširi svoje carstvo. Smatrala je da to nije pravedno: on je bio u vezi s Julijom i prekinuo s njom, a Juliju su natjerali da podnese ostavku. Zato nije mislila da on treba izvući korist iz njezina odlaska.

“Komplicirano je”, rekla je Stella polako.

“Znam”, uzvratio je. “Ali uzdam se u tebe, Stella. Ti si jedna od rijetkih osoba u ovoj organizaciji kojoj vjerujem da će mi reći istinu.”

“Pa”, odvažila se. “James je, naravno, vrlo... sposoban. Hoću reći, odlično je obavio posao kad je Komisija za monopol odustala od istrage o utvrđivanju cijena benzina. Znam da bi *u teoriji* bio sposoban nositi se s medijima. *Međutim*... mislim da neće istodobno moći temeljito raditi u oba odjela. Već ima golem odjel... što znači da bi ga se rastegnulo ako mu se daju i Mediji...”

“To mi je sasvim dovoljno, Stella”, prekinuo ju je Stephen. “Kao i uvijek, pogodila si u sridu. James je pravi čovjek za taj posao. Hvala ti.”

A potom je upitao: “Kako napreduješ s izlaganjem o održivosti za sjednicu Upravnog odbora koja će održati ovoga mjeseca?”

Stella je rekla da će mu uskoro pokazati nacrt i vratila se ozlovoljena do stola. Unatoč svim njegovim tvrdnjama da zna slušati, Stephen nije čuo ni riječi od onoga što je rekla.

Bella

Dan je prolazio pretjerano sporo i Bella je preispitivala svoje uvjerenje da je lijepo biti bez šefa. Sat je pokazivao 4:32 - došla je u iskušenje da otiđe sad i ranije ode po Millie, ali nije se usudila. Besposleno je kliknula na Gapovu mrežnu stranicu i vidjela na rasprodaji mornarsko plave majice s kapuljačom i bijelim zvjezdicama za koje je znala da će se svidjeti Millie. Bella se zapitala vrijedi li kupiti ih za 8,99 funta. Možda će još smanjiti cijenu ako prička.

“Vidim da je netko zaposlen.”

Okrenula se i vidjela da joj prilazi Jackie Lewis, tajnica generalnog direktora, i smiješi se na tobože prijateljski način koji ustvari nije bio osobito prijateljski.

Ozlovoljilo ju je što ju je Jackie uhvatila na djelu. Njihov odnos nije bio iskren. Jackie je smatrala da je nadmoćna Belli, ali Bella je mislila da je obrazovanija i bistrija i nije se uopće željela pridružiti Jackie i drugim tajnicama za ručkom kako bi raspravljala o njihovim najnovijim dijetama. Jackie je Bellinu suzdržanost shvatila kao znak da je Belli administrativni posao ispod časti, zbog čega je uvijek voljela naglašavati sve sitnice u kojima je Bella podbacila.

“Što kažeš na reorganizaciju?” upitala je Jackie.

“Kakvu reorganizaciju?”

“Zar ti nitko nije ništa rekao?”

Izraz lažnog iznenađenja preletio je preko Jackiena lica.

“Upravo sam u Stephenovo ime napisala obavijest svima u kompaniji o promjenama u Uredu za odnose s medijima”, nastavila je. “Mislila sam da ovdje svi znaju...”

Na Bellinu zaslonu zasvijetlio je *e-mail*. Maknula je Gapove vunene jakne s ekrana i otvorila novu poruku.

Nakon odlaska Julie Swanson u nove izazove, Odjel za odnose s medijima integrirat će se u Odjel za vanjske odnose, a nadzirat će ga James Staunton usporedno sa svojim postojećim dužnostima. Sve će ostale vodeće pozicije ostati nepromijenjene. Ovaj je potez u skladu s našom strategijom povećanja djelotvornosti podrške operativnim aktivnostima kako bi se omogućila potrebna dodatna vrijednost na točkama isporuke.

Krasno, pomislila je Bella. Putem *e-maila* saznaš da si izgubila posao jer se nikomu nije dalo obavijestiti te.

“I što će biti sa mnom?”

Jackie je slegnula ramenima.

“Ne brini se”, rekla je. “Sigurna sam da će se sve riješiti na najbolji mogući način. Možeš se vratiti u Kemikalije - ondje je tempo malo sporiji, što će ti možda više odgovarati s obzirom na tvoje obiteljske obveze. Bi li htjela da te preporučim?”

“Ne. Nije potrebno. Zaista.”

Sat je pokazivao deset do pet. Kao mali znak protesta što je sad izgubila ne samo šeficu već i posao, i što mora trpjeti Jackienu snishodljivost, odlučila je otići kući devet minuta ranije. Baš u trenutku kad je uzimala kaput, zazvonio je telefon.

“Bok, Bella, kako si?”

Bila je to Julia, koja je odjednom zvučala drukčije. Baš čudno, pomislila je Bella, kako se sve promijeni čim ti netko više nije šef. Lišena svog položaja, Julia je zvučala stidljivije, tiše i gotovo kao da se ispričava kad ju je zamolila da joj proslijedi *nekoliko e-mail* adresa.

A potom, nakon što je pitala kako je Molly i nije poslušala odgovor, Julia je upitala:

“I što se priča? Tko preuzima otrovani kalež mog posla?”

Bella je razmatrala mogućnost da kaže kako ne zna, ali čemu?

“James”, rekla je.

Usljedila je stanka na drugoj strani.

“Stvarno? Ulazi li na mala vrata u moj posao?”

U glasu joj se osjetio tračak nade.

“Hm. Mislim da preuzima tvoj posao uz vlastiti”, rekla je Bella nesigurno.

“Nećeš valjda raditi za njega?” brzo je upitala Julia.

“Ne bih rekla. Nije me tražio. Pretpostavljam da će zadržati svoju sadašnju tajnicu. I zato ne znam što ću dalje raditi. Za promjenu.”

Stella

Stella je stajala pred trideset pet pripravnika za menadžment u obnovljenoj kino-dvorani u podrumu poslovne zgrade. Izgledali su nevjerojatno mlado i ozbiljno, i držali su bilježnice, spremni zapisivati bilješke.

Sinoć je ponijela svoj prijenosno računalo u krevet s namjerom da pripremi izlaganje, ali Charles, koji se vratio malo pijan s privatne projekcije dokumentarnog filma o Afganistanu, smatrao je da bi mogli voditi ljubav. Stella je napravila brzu procjenu u glavi. Što bi bilo brže: odmah mu se podati, u kojem slučaju bi se za pet minuta mogla vratiti izlaganju, ili odbiti, nakon čega bi je pipao sljedećih petnaest minuta? Zadignula je spavaćicu i okrenula se prema njemu.

Nakon toga se nije vratila izlaganju kao što je kanila jer je Charles zahtijevao da ugasi svjetlo tvrdeći da je umoran i da sutra ima sastanak s producentima.

Kako se činilo, nije se računalo što Stella ima sastanke cijeli dan, svaki dan. Ali i ona je bila umorna i nije imala volje svađati se. Ujutro će improvizirati.

Stephen je upravo završavao pozdravni govor. Takve je stvari sjajno radio. Govorio je, dakako, gluposti, ali način na koji ih je govorio naveo bi slušatelja na to da mu povjeruje.

“Različiti ljudi, jednaki ciljevi - tako se ukratko može opisati Atlantic Energy. Po cijelome svijetu tražimo ljude koji dijele naše nastojanje za postizanjem konkurentnosti, uspješnosti i težnju dobru. U načinu rada vode nas vrijednosti kojima težimo - integritet, kreativnost, dostojanstvo, suradnja, transparentnost i održivost. To je organizacija kojoj ćete se pridružiti i ponosni smo što ćemo vas imati uza sebe. Još želim reći dvije stvari. Dobrodošli. I čestitam. Pridružili ste se najdinamičnijoj naftnoj kompaniji na svijetu.”

Završio je govor, pokupio papire i otprhnuo, pogledavši Stellu s

podignutom obrvom.

Russell je ustao i rekao: “Hvala ti, Stephen, na govoru. Izrazito inspirativan, kao i uvijek. Sad mi je velika čast predstaviti vam našu sljedeću govornicu, Stellu Bradberry. Stella nam se pridružila kao pripravnica za menadžment - nadam se da ne odajem poslovnu tajnu - 1986. godine. Mislim da trenutačno nije pogrešno reći da je Stella žena na najvišem položaju u našoj kompaniji. Ne samo da upravlja Odjelom za ekonomiju, strategiju i planiranje, ona radi i na poticanju raznolikosti, a usto je i jedna od ključnih osoba koje podržavaju naš program usklađivanja poslovnog i privatnog života. To je sve. Sad je dosta s mojim monotonim govorom. Stella, ti si na potezu.”

Stella je ustala.

“Hvala, Russell. Hoće li ti smetati ako se ne složim s gotovo svakom riječi koju si rekao?”

Ponegdje se začuo nelagodan smijeh.

“Nažalost, jedino se slažem s činjenicom da sam ovdje počela raditi 1986., ali nisam presretna kad me se na to podsjeća. Osjećam se već dovoljno staro. Što se tiče ideje da sam najuspješnija žena u kompaniji, ona mi se nimalo ne sviđa. Ne uspoređujem sebe s drugim ženama, a ne bih rekla ni da se uspoređujem s muškarcima. Samo pokušavam dobro obavljati svoj posao. To mi ne uspijeva uvijek... ali općenito, tomu težim. Mislim da bih vam trebala reći kako je ovo divno radno mjesto. Ali neću. Mislim da bih trebala reći da ova kompanija cijeni raznolikost. Ali sve su to sranja.”

Pripravnici su se neudobno promeškoli, a Russell se nelagodno nasmiješio.

“Činjenica da sam ovdje već dugo, kako je Russell ljubazno naglasio, dokazuje koliko volim svoj posao. Prije dvadeset dvije godine bila sam jedina žena na ovom tečaju. Sad vas je dvanaest. Ali to samo po sebi ne znači ništa. Ne žudim za raznolikošću, nego za zapošljavanjem vrlo dobrih ljudi i stvaranjem sredine u kojoj mogu raditi ono za što su nadareni. Čujte, ne želim vam držati predavanje. Želim reći da se nadam kako ćete ovdje uspjeti. A uspjet ćete ako budete marljivi i ako budete mislili svojom glavom

i svaki put kad nešto ne znate, pronađete odgovor tako da pitate nekoga. Zato počnimo onako kako ćemo i nastaviti. Sad ste vi na potezu. Pitajte me što god želite - bilo što - i odgovorit ću vam kako najbolje znam i umijem...”

Pripravnici nisu rekli ništa i Stella je pogledom prešla dvoranu sa smiješkom punim očekivanja. Mrzila je ovakve trenutke. Govor nije baš bio dobro odmjerjen: bio je suviše otresit i suviše oštar. Sinoć se zaista trebala primjerenije pozabaviti njim.

Russell je prekinuo šutnju.

“Hvala ti, Stella, govor je bio izrazito... poticajan. Hm. Kratak, ali sladak. Dopusti mi da ti postavim pitanje koje je svima sigurno prvo na pameti. Kako uspiješ održati ravnotežu između poslovnog i privatnog života s toliko obveza?”

“S mukom. Uopće nemam osjećaja za ravnotežu.”

Čuo se pristojan žamor smijeha.

“Ne, to mi zapravo uspijeva isključivo zahvaljujući drugima. Imam veliku sreću što imam muža koji me podržava, dadilju i čistačicu. I mislim da moja djeca cijene što radim nešto poticajno - iako ne cijene uvijek kad dođem kući užasno bijesna i derem se na sve. Atlantic Energy očekuje da naporno radite, ali ne očekujemo da stavite hipoteku na duše.”

Djevojka u crnom ženskom odijelu koja je sjedila naprijed dignula je ruku.

“Što biste rekli, koje su tri ključne značajke koje ukratko opisuju vaš osobni pristup?”

Ta je djevojka izgledala kao da je upravo izašla iz poslovne škole: odala ju je želja da sve rasporedi u tri grupe.

“Ne vjerujem mnogo u osobne pristupe ili u vrijednosti. Mislim da bih mogla reći: vrijedno raditi, dobro se odmoriti, zabaviti se - ali ne želim time vrijeđati vašu inteligenciju. Ako mi prislonite pištolj na glavu i natjerate me da navedem tri stvari, rekla bih sljedeće: Budite hrabri. Budite maštoviti. Pokušajte postupiti ispravno.”

Djevojka je kimnula, očito zadovoljna tim plitkim frazama.

Tada je crvenokosi muškarac u pozadini upitao:

“Postupiti ispravno? Što je ispravno? Jeste li ikad postupili neispravno?”

Stella ga je pogledala. Nagnuo je stolac unatrag i pitanje postavio na način koji joj se činio pomalo drzak. Ona je smjela kršiti pravila. To je pravo stekla tijekom dva desetljeća rada. On ih nije smio toliko kršiti.

“To su tri pitanja, a srednje je previše filozofsko”, odvratila je. “Mi smo organizacija koja djeluje, a ne bavi se promišljanjima. Hoću reći da ćete s vremenom dobiti bolji osjećaj za to što je ispravno. A jesam li ja postupila neispravno? Da, često, ali uglavnom zato što nisam znala da je neispravno dok nije bilo prekasno.”

Uperio je svoje svijetloplave oči u nju i izazivački se nasmiješio.

Bella

“Bok, Bella, ovdje Russell. Smijem li te žicati uslugu? Danas ćemo diplomirane pripravnike uvesti u posao u Kormoranovoj kino-dvorani i trebam tvoju pomoć. Netko mora provjeriti koji je pripravnik dodijeljen kojem mentoru i paziti na njih tijekom ručka. Možeš li sići za pet minuta?”

Bella se ušuljala u pozadinu kino-dvorane dok je Stella Bradberry stajala na pozornici i govorila o usklađivanju poslovnog i privatnog života i dadiljama i muževima koji podržavaju svoje žene. Lako je tebi govoriti, pomislila je Bella. Pokušaj usklađivati poslovni i privatni život kad si samohrana majka i kad ti svaki dan po dijete u školu dolazi debela dadilja koja zahtijeva dodatni novac ako pet minuta zakasniš kad preuzimaš svoje dijete.

No možda Stella nije tako loša, pomislila je Bella. Ako ništa drugo, govori kao ljudsko biće. Dok ju je gledala, mogla je razumjeti zašto je Julia bila tako ljubomorna na nju. Imala je nešto prirodno i bila je privlačna kao obrazovana žena koja se ponaša opušteno. Bella se zapitala koliko ima godina. Ako je bila pripravnica prije dvadeset dvije godine - kad je Bella tek počela ići u osnovnu školu - sad je vjerojatno imala četrdeset četiri ili četrdeset pet godina, iako je izgledala dosta mlađe.

Stella je govorila kako se svakoga u AE-u potiče da radi ono za što je nadaren. Bella je iz iskustva znala da je to laž. Nitko nije pokazao ni najmanje zanimanje da otkrije za što je ona nadarena. Prestala je slušati i umjesto toga počela zamišljati da je modna savjetnica te da Stelli daje modne savjete.

Za početak bi joj rekla da prestane nositi sivo žensko odijelo i niske salonke. Odijelo joj je dobro pristajalo, ali nije bilo previše ženstveno. Bella bi joj dala ubojito visoke pete s malo višim potplatom na prednjem dijelu, nakon čega bi bila viša od generalnog direktora za pola glave. I zatim jednostavnu crnu haljinu koja je rastezljiva i ističe njezinu vitkost. Ili možda ne baš crnu; Stellina koža bila je preblijeda za tu boju. Crvena bi bila bolja -

u nekom je časopisu vidjela Kate Moss u haljini koja bi joj savršeno pristajala. Jednostavan zlatni lančić koji je Stella nosila bio je dosadan. Srebrni Tiffanyjev privjesak bio bi mnogo dojmljiviji.

Neki je pripravnik postavio pitanje na agresivan način. Bella je pogledala njegovu identifikacijsku karticu, na kojoj je pisalo "Rhys Williams", i s popisa pročitala da je trebao biti Julijin pripravnik. Sad će ga morati uzeti netko drugi.

Predavanje je završilo i Bella je imala zadatak odvesti pripravnike u kantinu. Većina ih se stisnula u jedno dizalo i Bella se našla zabijena u Rhysa. Cijelo je dizalo utihnulo.

"Odakle ste iz Walesa?" pitala ga je da prekine šutnju.

Promrmljao je ime nekog grada koje nije uspjela čuti.

"Išla sam na fakultet u Walesu", dobacila je Bella "U Bangoru."

Nitko na to nije ništa rekao pa je dodala: "Ali napustila sam ga nakon prve godine."

Razgovor za ručkom bio je isprekidan; pripravnici su raspravljali o jutrošnjim događajima. Bellu nisu pitali da izrazi svoje stavove. Jedna je djevojka rekla: "Mislim da je Stella Bradberry impresivna i ljubazna. Izrazito praktična."

"Ja mislim da se prema nama odnosila svisoka i da je puna sebe", rekao je Rhys.

Pogledao je Bellu i gotovo se osmijehnuo. Ako zanemariš njegovu kosu, pomislila je, dosta je seksi na ružnjikav način.

Kasnije toga dana Bellu je pozvala Russellova zamjenica. Šef Ljudskih resursa nije se izravno bavio tajnicama i dao je taj zadatak Suzi Best, koja je Belli objasnila reorganizaciju.

"James Staunton već ima tajnicu, ali želimo imenovati dodatnu tajnicu koja bi radila uz Antheu McWilliams, zamjenjivala je i radila s njom u timu da pruži podršku svjetske klase", rekla je.

Zvuči poput opisa grudnjaka, pomislila je Bella.

Suzi ju je potom uvjerila da će se objaviti interni oglas za popunu novog radnog mjesta u skladu s politikom kompanije kojom se podržava raznolikost. No budući da Bella već ima iskustvo potrebno za “rad u uredu za odnose s medijima” i time posjeduje neke od “ključnih sposobnosti”, njezina će molba za zaposlenje imati prednost.

Bella je željela kazati kako se od nje traži da se prijavi za niži položaj od ovog koji trenutačno ima i da je to ne zanima.

Umjesto toga rekla je: “Hvala vam.”

Bella je stajala na pragu Jamesova ureda i nježno pokucala na dovratka. Bio je usred telefonskog razgovora, ali joj je mahnuo da uđe. Nastavio je razgovarati i okrenuo se od nje prema prozoru, što joj je otvorilo pogled na njegovo proćelavo tjeme koje je još više upadalo u oči zbog tamne kose. Drugi proćelavi muškarci šišali su se na kratko, ali njegova je kosa bila duga i naglašavala mu je ružičastu boju tjemenca. Mama joj je uvijek govorila da više možeš saznati o ljudima ako ih pogledaš sleđa. A on je sleđa izgledao kao proćelav muškarac prosječne visine u plavoj košulji s ovećom stražnjicom. Kako je Juliji ovaj muškarac mogao biti privlačan, pitala se.

“Morat ćemo vidjeti što će Arapi učiniti”, govorio je. “Sljedeći tjedan imam sastanak s Michelom. Nakon toga ću ti javiti novosti.”

Bella se zapitala smije li sjesti na jednu od njegovih tamnocrvenih kožnatih sofa, ali je odlučila ostati na nogama. Budući da je James bio na višem položaju nego Julia, imao je dvije sofe i stolac, dok je ona imala samo jednu sofu. Također je imao stakleni ormarić za servis na kojem je bilo izloženo nekoliko fotografija. Jedna je pokazivala zgodnu ženu u majici bez rukava i sa šeširom, koja je škiljila u fotoaparatus i smijala se. Na drugoj su bila dvojica dječaka u školskim trenirkama pred jednom od onih posebnih školskih pozadina za fotografiranje, išaranom žutom i zelenom bojom poput mramora, što je Bellu podsjetilo na izbljuvak. Mlađi se činio Millienih godina.

Spustio je slušalicu i dobacio joj upitan pogled.

“Trebate li nešto?”

“U Ljudskim resursima su mi rekli da ste zakazali intervju sa mnom u 3:30.”

James je uzdahnuo.

“Mogu vas intervjuirati ako hoćete, ali sumnjam da ćemo tako dobro iskoristiti svoje vrijeme. Znam da se znate dobro nositi s administrativnim poslom ureda za odnose s medijima pa je smisleno da to i nastavite. Ne razumijem zašto neki idiot u Ljudskim resursima želi da gubim vrijeme na razgovor s kandidatima ako sam im rekao da ste vi savršeno dorasli ovomu poslu.”

I to je bilo sve. Činilo se da je istodobno zapošljava i završava razgovor.

“Da razgovaram s Antheom?”

Nejasno je kimnuo i opet se okrenuo računalu.

Zašto je ovakav? pitala se Bella. Možda zna da ona zna za njegovu vezu s Julijom pa mu je neugodno. Ali ako je tako, zašto onda želi da radi za njega? Ili je možda jednostavno emocionalno zaostao. Već je znala kako to izgleda jer je radila za Georgea Stevensa koji je radije komunicirao s plastikom nego s njom. Druga je mogućnost da je James Staunton iznimno ljubazan i uravnotežen čovjek koji je danas neuobičajeno nešarmantan jer jednostavno ima loš dan. Ali nekako je sumnjala da je tako.

Stella

Stella se nalazila usred konferencijskog razgovora. Šesnaest viših rukovoditelja AE-a iz cijelog svijeta raspravljali su o proizvodnji nafte u Rusiji. Ili je to barem raspravljao rukovoditelj iz Rusije, a ostalih petnaest za različitim stolovima u različitim vremenskim zonama jedva da su se uključivali u raspravu. Govorio je da postoji problem s ruskim tijelima vlasti koja i dalje prigovaraju za štetu koja se nanosi lokalnomu životinjskom svijetu.

Mobitel joj je počeo vibrirati pa je isključila zvuk telefona i javila se. Zvao je Charles.

“NBC se zanima za kupnju. Njihov šef potpuno je povjerovao u ideju da ovo nije samo klasni prikaz Britanije, nego da se dotiče i sveopćih tema izvlaštenja u doba postglobalizma...”

Charles nikad nije započinjao razgovore s pozdravom; odmah bi izravno krenuo na temu. To joj je bilo slatko kad su zajedno studirali na Oxfordu. Nekad je voljela njegovu usmjerenost na posao i njegov ju je talent ispunjavao strahopoštovanjem. Kad je njegov film o prostitutkama u Sjevernoj Irskoj osvojio nagradu BAFTA i učinio ga najmlađim dobitnikom sa samo dvadeset šest godina, bilo joj je drago gotovo koliko i njemu. Ali nakon što je trofej proveo deset godina na polici iznad kamina u dnevnoj sobi, bio je premješten u Charlesovu radnu sobu i poslije je netragom nestao. Stella ga je baš nekidan pronašla na dnu ormara. Ovih je dana Charles mrzio kad bi se govorilo o njegovim prošlim uspjesima jer ga je to podsjećalo da ih u zadnje vrijeme više nema.

Ali sad je pokazivao isti opsesivni ushit, samo što je sad bio samo pomoćni producent projekta koji zapravo nije bio njegov. Razgovor ju je ovaj put rastužio jer je djelomično bio sanjarija. Ipak, dobro raspoložen i ushićen Charles bio je mnogo bolji od loše raspoložena, kakav je često bio već otprilike godinu dana.

“Dušo”, rekla je, “pa to je sjajno. Ali možemo li o tome razgovarati

večeras? Imam otvorenu drugu liniju.”

“Može”, rekao je i prekinuo razgovor.

Stella se opet uključila u konferencijski razgovor.

“Što ti misliš o tome, Stella?” pitao je Stephen.

“Pa”, blefiralala je Stella, “mislim da je komplicirano.”

“Da”, rekao je Stephen, “smatram da je Stella potpuno u pravu.”

Bella

“Nemam apsolutno nikakvih problema s njim”, govorila je Anthea.

Sjedila je za stolom i žlicom jela jogurt, pri čemu joj je ruž ostavio blistavu mrlju boje breskve na plastičnoj bijeloj žlici.

“Ja, naravno, već mnogo godina radim s njim i trebalo mu je vremena da shvati kako radim, ali držim ga na prilično kratkoj uzici. Pripremam mu raspored dnevnih obveza i sastanaka te odrađujem poslovno dopisivanje.”

Bellin je mobitel zapijukao. Dobila je Xanovu SMS-poruku.

Želim vidjeti M. mogu doći večeras? X.

Bella je letimično pogledala poruku i izbrisala je. Nije dolazilo u obzir da dođe nakon onoga što se dogodilo prošli put.

Opet se okrenula Anthei.

“On, naravno, ima mozak veličine planeta i od ključne je važnosti znati da ne trpi budale. I uvijek kažem da je oženjen svojim poslom. I da obožava svoju djecu.”

Ali ne i svoju ženu, pomislila je Bella.

“Baš će mi biti od pomoći što te sad imam ovdje”, nastavila je Anthea. “Imat ću s kim čavrljati u tihim trenucima - samo što nema tihih trenutaka. Duguju mi toliko dana godišnjeg odmora. Imam deset neiskorištenih dana od prošle godine.”

Bella je vidjela da se nakupljaju pozivi predstavnika tiska pa je primila jedan.

Zvao je *Daily Mail* da pita o plaći generalnog direktora. Zašto mu je isplaćen bonus od 1,6 milijuna funta i zašto mu je uplaćen doprinos u zatvoreni mirovinski fond s odgođenom isplatom od 6,4 milijuna funta ako

sva dobit kompanije proizlazi iz troška vozača? Dobro pitanje, pomislila je.

“Zamoliti ću nekoga od predstavnika za odnose s javnošću da vam to objasni.”

Dok je zapisivala broj, još je razmišljala o Xanovoj poruci. Nije imao pravo vidjeti kćer. To je pravo morao zaslužiti ponašanjem koje dolikuje odgovornu ocu. Odgovorila je:

Žalim. Ne nakon prošlog puta.

Za dvije sekunde stigao je odgovor.

Prošli put je nešto drugo. Nisi mi dopustila da objasnim. Ona mi je kći i volim je, a volim i tebe.

Bella je uzdahnula. To je neće dovesti u iskušenje.

Ne. Večeras ionako nije dobro vrijeme.

Anthea ju je prijekorno pogledala. “Vrlo si omiljena”, rekla je.

“Samo se dogovaram s dadiljom”, rekla je Bella.

Anthea je stisnula usne. Nije imala djece, a Bella nije znala je li to bila njezina odluka ili ih nije mogla imati. Opet joj je zapijukao mobitel.

Požalit ćeš. Moj odvjetnik kaže da je to protuzakonito.

Isključila je mobitel. Nije ju mogao zastrašiti pričama o odvjetnicima. Bila je sigurna da blefira - nije imao novca za odvjetnike, a bilo kakva ušteđevina odlazila mu je ravno u nos ili u vene ili kako se već ovih dana drogirao.

James je pomolio glavu na vratima.

“Kakav mi je ovo sastanak u rasporedu? Nemam pojma tko su ti ljudi. Nazovite ih i recite da se ne mogu sastati s njima.”

Bella je željela reći da ni ona nema pojma jer tek sat vremena radi za njega, da nije ona zakazala sastanak i da bi bilo vrlo lijepo kad bi je oslovio imenom ili se barem malo potrudio biti susretljiv.

“Odmah”, rekla je.

Stella

Russell je užurbano ušao u Stellin ured, a pratili su ga dvoje mladih pripravnika koji su bili raspoređeni kod nje na iduća četiri mjeseca. Jedan od njih bila je visoka, mršava žena koja je pokazala tako živo zanimanje za Stellin osobni pristup i vrijednosti.

“Ovo je Beate Schlegel”, rekao je Russell.

Beate se suzdržano rukovala sa Stellom.

“Beate će brzo biti sposobna za samostalan rad jer je magistrirala ekonomiju na Harvardu. A ovo je”, nastavio je Russell, “Rhys Williams.”

Pokazao je na crvenokosog muškarca koji ju je jučer tako iritirao. Rhys je prisno kimnuo Stelli. Oči su mu bile svijetle i bistre, a imao je duge trepavice koje se moralo dobro promotriti da postanu uočljive jer su bile crvenkastoplave poput njegove kose. Ostavljale su pomalo neugodan dojam. Između obrve i uha imao je madež veličine kovanice od dva penija. Nosio je odijelo mornarsko plave boje s preširokim prugama i mokasinke.

“Molim vas da me ispričate”, rekao je Russell. “Gore me čekaju neki ljudi.”

Dao je Stelli dva životopisa, pripravniciima rekao “Doviđenja, sve najbolje” i izjurio.

Stella je na brzinu pregledala životopise. Uza svoje ekonomske titule Beate je završila i studij MBA na poslovnoj školi INSEAD i tečno je govorila pet jezika. Imala je dvadeset četiri godine. Rhys je, kako je vidjela, s odličnim diplomirao engleski jezik na Jesus Collegeu u Oxfordu, nije imao nijednu drugu diplomu, a imao je dvadeset sedam godina. Nakon završetka studija, pet je godina radio za kompaniju za kupoprodaju i iznajmljivanje nekretnina u Walesu.

Stella je pitala Beate gdje je odrasla, a ona je odgovorila da je rođena u Njemačkoj u obitelji diplomata i da je kao dijete živjela u Berlinu, Londonu, New Yorku i Islamabadu. Činilo se da Rhys ne sluša ovaj popis gradova, već

lunja po Stellinu uredu. Uzeo je fotografiju na kojoj su se nalazili ona i Nelson Mandela, pomno je proučio i odložio je bez komentara. Stella se nakašljala da izrazi negodovanje, ali nije na to reagirao.

Nathalie je pomolila glavu na vratima.

“Zovu iz Goldman Sachsa. Žele znati idete li s Charlesom u Covent Garden desetog listopada.”

“Prihvati u moje ime, ali nazovi Charlesa i provjeri može li ići.”

Mogla je osjetiti kako je Rhys promatra, a vratila se i neugoda koju je jučer osjetila u kino-dvorani.

“Nathalie, možeš li usto dvaput umnožiti trenutačni nacrt mog izlaganja sa svim statističkim priložima?”

Okrenula se Beate i Rhysu te nastavila.

“Dovest ću vas oboje u nepoznatu situaciju: pomoći ćete mi pripremiti izlaganje o održivosti koje ću sljedeći tjedan održati pred upravnim odborom. Želim da provjerite činjenice. Nove oči mogu uočiti svašta. Nathalie, možeš li im naći mjesta za sjedenje i pokazati im gdje se što nalazi?”

Gledala je kako izlaze s Nathalie i hodaju s razmakom od otprilike dva metra. Nisu se baš sviđali jedno drugomu, to je bilo očito.

Bella

Bella je potišteno sjedila za stolom. Sinoć je otišla dadilji po Millie i saznala da je Xan došao prije nje. Dadilja ga nije pustila da uđe i zaprijetila je - kao što ju je Bella uputila - da će pozvati policiju ako ne ode. Na kraju je odustao i otišao. Dadilja je rekla da je Xan izgledao "pomalo nervozno", što je gotovo sigurno značilo da se opet drogira. Dok su se Bella i Millie vraćale kući, kći joj je rekla: "Tata je danas došao pred vrata i June je rekla da ne može ući, a on se kroz vrata proderao da je jebena debela kučka."

Millie je o ovome izvještavala s očitim veseljem. Kao ni dosad, ni ovaj put nije upitala zašto ne može vidjeti oca ili zašto se on tako ponaša. Skakućući je otišla naprijed, a ako je i bila utučena zbog današnjeg događaja, nije to pokazivala. Bella je ponekad sa zabrinutošću mislila da Millie potiskuje osjećaje; doimala se odveć povučenom za sedmogodišnje dijete. No uglavnom se divila svojoj kćerkici i čudila njezinoj snazi i otpornosti.

Telefon je zazvonio i Bella se javila.

"Ured Jamesa Stauntona", rekla je.

"Dobar dan, Anthea", rekao je glas na drugoj strani.

"Ovdje nije Anthea, nego Bella Chambers", uzvratila je Bella.

Lagano ju je uvrijedilo to što je netko njezin sjevernolondonski naglasak zamijenio s Antheinim nedovoljno uglađenim izgovorom s jugoistoka Engleske.

"O", rekao je glas. "Ovdje Hillary Staunton, Jamesova supruga. Je li on tu?"

"Nije", odgovorila je Bella.

Budući da joj se ovo nije činilo dovoljno dobrim odgovorom, dodala je: "Nažalost nije."

"Pa gdje je?"

Govorila je na tugaljiv način, kao da je Bella kriva što joj muž ne sjedi za

stolom i očekuje njezin poziv.

“Ne znam... Mislim da je na sastanku. Želite li da mu kažem da vas nazove kad se vrati?”

“Ne, nije potrebno. Poslat ću mu SMS.”

Bella je smatrala da dobro procjenjuje ljude na temelju njihova glasa preko telefona, ali ovaj put nije bila sigurna. Suzdržana i otmjena. Ne baš srdačna. Sramežljiva?

Spustila je slušalicu.

“Zvala je Jamesova žena”, rekla je Anthei. “Kakva je ona osoba?”

Anthea je stisnula usne i zakolutala očima.

“Hillary zna biti... čudna, posebno u početku.”

“Doimala mi se vrlo zgodnom na fotografijama u njegovu uredu”, rekla je Bella.

“Te su snimljene prije *mного* godina”, uzvratila je Anthea.

Stella

Stella je došla na posao izmoždena. U dane kad se tako osjećala, ured joj je bio utočište od kućne graje. Jutros je Clementine kasno ustala i bjesnjela zbog frizure - koja joj nije valjala iz nekog neodređenog razloga. Odbila je pojesti bilo što za doručak, a kad joj je Stella nametnula frape od manga, pogledala je majku s najhladnijim prezirom. Kad ju je upitala o recitatorskom natjecanju, Clemmie joj je rekla da je sebična kučka koja samo glumi da je to zanima.

Finn je ravnodušno prisustvovao toj sceni i pritom jeo četvrtu porciju pahuljica Cheerios. Zatim je obznanio da je zaboravio opremu za plivanje u autobusu i da će ga zato kazniti. Nije izgledalo kao da ga ta pomisao previše uznemiruje.

Stella je bila uvjerena da svojoj djeci treba davati određenu slobodu. Neka ih kažnjavaju u školi. Naučit će s vremenom. Nažalost, činilo se da Finn ne uči i Stella je često sa zabrinutošću mislila da je previše popustljiva i da ga treba pomnije nadzirati.

Kad bi došla u ured, obično bi joj pošlo za rukom da se prestane gristi zbog svoje djece. No sada, je zahvaljujući Russellu, imala dvoje starijih štićenika, za koje se polako ispostavljalo da nisu ništa manje naporni od djece koju je imala kod kuće - samo što joj nisu dobacivali psovke.

Beate je obradila sve brojčane podatke u izlaganju i jučer je u deset sati navečer poslala detaljan *e-mail* u kojem je iznijela dvije greške u izlaganju. Motala se pred Stellinim uredom čekajući pohvalu - i novi zadatak.

Rhys je također vrebao pred njezinim uredom, ali nije ničim pokazivao da je obavio posao.

“Jeste li pregledali brojčane podatke?” upitala je Stella.

“Jesam”, odgovorio je. “Ali čini mi se da ti podaci ništa ne znače.”

“Nisam od vas tražila komentar o prikladnosti izlaganja”, oštro je rekla Stella. “Zatražila sam da provjerite brojčane podatke.”

Mrko je slegnuo ramenima. Jedina razlika između njega i mog sina, pomislila je, jest da je Finn šarmantan, a ovaj nije.

Kasnije je poslala *e-mail* Russellu:

Russell,

Rhys Williams ne obavlja svoj dio posla i nema zadovoljavajući pristup radu. Nemam ga vremena poučavati pa bih ti bila zahvalna ako mi ga skineš s vrata. Zašto smo ga zaposlili?

Stella.

Na to je dobila sljedeći odgovor:

Bok, Stella.

Uz dužno poštovanje, tek je kratko vrijeme proveo u tvom odjelu. Nadao sam se da ćeš mu biti mentorica. Možda će te zanimati činjenica da je na svim psihometrijskim ispitima imao najbolje rezultate među pripravicima.

Sve najbolje, Russell.

Kasnije tog poslijepodneva Stella je radila za stolom uz zatvorena vrata, što nije bilo u skladu s AE-ovom politikom otvorenih vrata, ali shvatila je da inače neće moći završiti posao. Prekinuo ju je glasan udarac po staklenim vratima, na što je podigla pogled i vidjela kako na vratima stoji Rhys. Ušao je šepireći se poput pijetla i bacio se na njezin kožnati stolac. Sjedio je lagano raširenih nogu i lupkao prstima po stolu. Vidjela je da su mu nokti izgrizeni do krvi.

“Hvala što ste došli”, rekla je Stella. “Ovakvi se sastanci obično

održavaju nakon što pripravnici odradi nekoliko tjedana. Ali mislim da bi nam koristilo ako sad porazgovaramo.”

Rhys je kimnuo.

“Trebali bismo se dogovoriti oko četiri cilja koja ćete postići do Božića”, nastavila je Stella. “Ali u vašem slučaju ne znam ima li to uopće smisla.”

“Zašto?”

Izgledao je iznenađeno.

“Zbog toga”, rekla je, “što se ne trudite. Rečeno mi je da ste nadareni i sigurna sam da je tako, ali da budem posve iskrena, niste baš to dokazali...”

Zazvonio joj je mobitel. Charles.

“Bok, ne, nije dobar trenutak. Da, u mom adresaru. Vidimo se večeras. Bok.”

“Ispričavam se”, rekla je Rhysu.

Lagano je podignuo obrve.

“Izgubila sam nit... o čemu sam ono govorila? Da, o tome kako je ovo meritokratska kompanija. Svi su nadareni, inače ne bi prošli postupak odabira. Ali oni koji uspiju, uspiju zahvaljujući teškoj šljaki.”

“I dobrim vezama?”

Drsko joj se nasmiješio. Imao je krupne i bijele zube, ali jedan je od prednjih bio otkrnut, čime je pomalo ostavljao dojam fakina.

“Ako baš želite znati”, uzvratila je Stella ledeno, “ja sam se u vašim godinama narintala i nastavila rintati kad su mi djeca bila bebe. Ne osjećam, međutim, pretjeranu potrebu da vam se dokazujem.”

Nastupila je šutnja koju mu nije pomogla prekinuti. Zatim je rekao: “Optužujete me da se ne trudim, ali niste mi dali da radim išta konkretno. Tražili ste da provjerim nekakve brojeve i to sam učinio. Nisam statističar, ali činili su mi se u redu. Ili su mi se barem činili u redu koliko i njihova pretpostavka da ljudi racionalno razmišljaju o pitanjima održivosti, što očito nije istina. Jeste li čitali današnji *Sun*?”

“Nisam. Začudo, ne čitam *Sun*. Ne nalazim u njemu mnogo toga što mi

pomaže u poslu. I ne mislim da to ima veze s ovim razgovorom.”

Zanemario je neugodan ton u njezinu glasu, uzeo zgužvan primjerak tabloida iz mape koju je nosio i okrenuo treću stranicu. Manekenka u toplesu imala je velike zelene grudi. “ZANOSNA ZELENA ZVIJEZDA”, pisalo je.

“Za Boga miloga”, rekla je Stella.

Uputila mu je hladan, uzvišen pogled za koji je znala da zastrašuje.

“Predložila bih vam”, rekla je trudeći se što više otvarati samoglasnike, “da ispunite ovaj formular. Unesite ciljeve. Pošaljite ga Russellu i zatražite od njega drugo radno mjesto. Rado ću mu objasniti zašto vaše raspoređivanje u moj Odjel za ekonomiju nije uspješno.”

Ustala je, što je Rhys konačno shvatio kao znak da treba otići.

Prije izlaganja Stella je otišla u zahod. Spustila se na poklopac školjke i zatvorila oči u pokušaju da zapamti prvih nekoliko rečenica svoga govora. Početak koji joj je sinoć izgledao sjajno sad joj se doimao budalastim i opasnim. U susjednoj kabini netko je razgovarao na mobitel.

“Ne možeš je vidjeti. Opet ću se obratiti sudu i zatražiti zabranu... Žao mi je, ne možeš tako razgovarati sa mnom. Ne slušam te. Odjebi.”

Čulo se šmrcanje i zvuk puštene vode u zahodu. Vrata su se otvorila i izašla je Julijina bivša tajnica koja je, vidjevši Stellu, izgledala smeteno, ali onda joj se vedro nasmiješila.

Stella ju je pozdravila praveći se da ništa nije čula, nakon čega su stale jedna kraj druge i u tišini oprale ruke.

Stella je pogledala djevojčine crne hlače i pripijeni džemper te pomislila kako ne izgleda mnogo starije od Clementine. Bila je vrlo zgodna, poput minijature lutke s rumenim obrazima i tamnim uvojcima. Unatoč bolnu izrazu na licu, zračila je onim što Jane Austen naziva svježinom.

Stella, za razliku od nje, nije imala svježine. Oštro svjetlo nad glavom otkrivalo joj je sijede korijene u kosi i pomislila je da izgleda umorno i iscrpljeno. Većinom je nije bilo briga, ali na današnji dan bilo bi lijepo izgledati dobro. Razmrljala si je malo plavoga sjenila po kapcima i malo

sjajila po usnama, želeći da ju je majka uz poduku o sukobu slobodne volje i determinizma podučila i šminkanju.

U četiri sata članovima upravnog odbora se spavalo. U dvorani je bilo vruće, a rasprava o proračunu bila je duga i zamorna. Predsjednik se nasmiješio Stelli i ustao kad je ušla u dvoranu.

“Mislim da svi znate Stellu Bradberry”, rekao je.

Stella je pogledala osamnaest članova upravnog odbora za stolom. Šest izvršnih i dvanaest neizvršnih direktora, a usto je bio prisutan i James. Svi su neizvršni direktori bili muškarci osim dame Judith Babcock s kojom je Stella prošle godine uručivala Priznanja za ženska postignuća.

“Dobar dan”, rekla je.

Osjetila je kucanje bila u grlu i obuzeo ju je onaj smušeni osjećaj vrtoglavice, kao da promatra samu sebe izvan vlastitog tijela. Glas joj je zvučao tanko i visoko.

“Za početak vam želim pokazati nešto što se obično neće naći u dvorani za sjednice upravnog odbora. Samo nagađam, ali po mojoj procjeni većinom niste ljubitelji treće stranice *Suna*.”

Čulo se iznenađeno hihotanje.

“To sam i mislila. Ustvari, nisam ni sama, ali ovo je poseban slučaj.”

Opet hihotanje. Stephen, s kojim je provjerila izlaganje prije nego što je odlučila preraditi početak, izgledao je uznemireno. Stella je kliknula mišem svog prijenosnog računala i na zidu se pojavila velika projekcija slike gole žene koja je pokazivala goleme grudi poput zelenih jabuka.

Predsjednik sir John Englefield zapanjeno se grohotom nasmijao. Što to ja radim? pomislila je Stella. Krenulo je vrlo loše.

“Ovo ima ekonomski smisao”, nastavila je. “Ovome ne možete pridodati neku vrijednost. Te novine čita sedam milijuna ljudi. Njima zeleno nešto znači. Ne zanima ih ekonomija. Ovo je nešto što uzimaju zdravo za gotovo. Ako to objeručke ne prihvatimo, naši potrošači i svi naši dioničari okrenut će se protiv nas.”

Svi su slušali, spremni za glavni sadržaj izlaganja, koji je Stella uvježbala jučer u kupalaonici i opet jutros. Kako je govorila, tako je prestala biti nervozna i počela ostvarivati željeni učinak. U sljedećih je dvadeset minuta elegantno opisala ekonomiku održivosti s naglaskom na ekonomici goriva od alga, za koje je tvrdila da je ekonomski održivo ne samo po današnjoj cijeni nafte od Što pedeset dolara nego i po svakoj iznad četrdeset dolara. Bila je to iznimno obećavajuća prilika koja bi mogla preobraziti budućnost kompanije za samo pet godina.

“To je bilo neobično zanimljivo, Stella, hvala ti. A sad ćemo napraviti predah i nastaviti za pet minuta.”

Stella je ustala, spremna za odlazak, a direktori su joj kimanjem čestitali. Dok je hodala do dizala, uključila je mobitel i vidjela SMS-poruku svoje kćeri.

Pobijedila!!! Kandidirali me za Državno natjecanje recitatora!!
Volim te C :***

A onda jednu Charlesovu.

Gdje ti je adresar??

Nazvala ga je i objasnila gdje je adresar.

“Baš se vraćam sa sjednice upravnog odbora.”

“O, da, kako je bilo?”

“Uspješno.”

“Dobro”, rekao je odsutno.

Stella bi od muža rado bila čula više ushita, ali nakon što ga je godinama rijetko pokazivao, očekivanja su joj bila niska i zato se rijetko dala uzrujati

zbog njegove nezainteresiranosti za njezin posao.

“Vidimo se kasnije”, rekla je.

“Sutra počinjemo snimati u naselju socijalnih stanova kraj Swansea pa ću večeras otići onamo...”

“Nisi mi rekao,” rekla je. “Kad se vraćaš?”

Bella

Bella je pokušavala promijeniti raspored Jamesovih službenih putovanja. Jučer mu je rezervirala letove za put u SAD, a on joj je rekao da ih mora promijeniti zbog hitna slučaja u obitelji. James se vratio sa sjednice upravnog odbora, prošao ravno pokraj Bellina stola i ušao u ured a da je nije ni pogledao.

“Možete li nazvati Stellu?”

Belli se nije sviđalo kad šefovi ne znaju sami uzeti slušalicu, no bez riječi je nazvala Stellu. Javila se i Bella je prespojila poziv Jamesu. Čula je njegov glas kroz otvorena vrata, dubok i ozbiljan.

“Hoće li ti smetati ako budem potpuno iskren?”

A kakav bi inače bio? pitala se Bella. Potpuno neiskren?

“Dovela si me u nemoguću situaciju na sjednici”, nastavio je. “Ako u budućnosti budeš namjeravala raspravljati o tome kako neka inicijativa djeluje na medije, bilo bi mi od velike pomoći kad bi me prije toga obavijestila... Mogu samo ponoviti... Da, ali mediji su moja odgovornost... I da budem iskren, ne mislim da zelene grudi imaju ikakve veze s ovom složenom temom.”

S treskom je spustio slušalicu i izašao iz ureda.

“Pretpostavljam da još niste stigli promijeniti one letove”, rekao je.

“Jesam”, uzvratila je. “Sve je sređeno. Ako se ukrcate na let sa Stansteada, stići ćete na sve sastanke i vratit ćete se do četvrtka navečer.”

“O”, rekao je. “Dobro. Hvala vam.”

Tada ju je prvi put otkad je počela raditi za njega stvarno pogledao i osmijehnuo se. Primijetila je da ima lijepe zube.

Dok je Bella silazila dizalom, naletjela je na Rhysa. Doimao se natmurenim, a sad kad se nije bahato držao, izgledao je dosta privlačno. Crvena kosa bila

mu je raskuštrana. Nalikovao je pomalo na nestašna školarca, što joj se sviđalo. A oči su mu bile izrazito svijetloplave boje.

“Bok. Kako ide u Ekonomiji?”

Slegnuo je ramenima i sarkastično se nasmiješio.

“Vjerojatno neću još dugo raditi ondje. Čini se da Stella Bradberry ne cijeni moje sposobnosti.”

A Bella je na to rekla: “Pa, nije baš omiljena ni mom šefu. Upravo se otrešao na nju preko telefona - nešto o nekakvim zelenim sisama.”

Bella je znala da to nije smjela reći. Svaki od njezinih šefova cijenio ju je jer, između ostaloga, zna držati jezik za zubima. Juliji je mogla jako naškoditi da je odlučila progovoriti. Ali danas se osjećala užasno, a taj ju je tip i pomalo privlačio pa nije vidjela razloga zašto zajedno ne bi mogli malo jadikovati.

“Što?”

Njegove svijetle oči su se raširile.

“Zelene sise?”

Belli je ovo bilo smiješno. Spomeni muškarcima grudi, pomislila je, čak onima koji su diplomirali na Oxfordu s odličnim, i posvetit će ti potpunu pozornost. Sviđala mu se, to je bilo očito.

“Što kažeš na jedno piće?”

“Kad?”

“Može sad?”

“Ne mogu”, odgovorila je sa žaljenjem. “Moram kući.”

Nije željela spomenuti Millie, ne još.

“Može sutra?”

Stella

Stella je u osam na četrnaestom katu imala dogovoren doručak s trojicom ekonomista iz kompanije za istraživanje tehnoloških i socijalnih problema u području energetike koji su željeli pridobiti AE da sponzorira njihov projekt. Voljela je tu ulogu i znala je dobro poslušati i postaviti prava pitanja, ali danas se nije baš mogla koncentrirati.

Stellin BlackBerry zatreperio je crvenim svjetlom. Kradomice je dotaknula kuglicu za upravljanje i brzo pogledala novu poruku. Poslao ju je Rhys Williams.

Čini se da su se zelene sise pokazale korisnima.

Ili zbog riječi “sise” ili zbog toga što je otkrio da mu je ukrala ideju, Stella se zacrvenjela. Kako je saznao što se dogodilo na sjednici Upravnog odbora? pitala se. Sigurno nije razgovarao sa Stephenom ili Jamesom. I što da sad radi? Otjerala ga je jer se ponašao kao lijena budala, ali onda je saznao da mu je maznula ideju, a da mu za nju nije odala priznanje - to nije izgledalo dobro. Loše, štoviše.

Stella je pokušala zadržati miran izraz lica, kao da upija svaku riječ iz izlaganja ekonomista. Opet je zatreperilo crveno svjetlo. Nathalie.

Bok. Gđa Czarnikow - Oscarova majka? - želi da je nazovete zbog Finna. Nije hitno. N.

Zašto me onda nazvala dok sam na poslu? pomislila je. Nekako su je ozlojeđivale majke Finnovih kolega iz škole: sve su imale savršene plave

pramenove i djeci su pisale zadaće. Kad je Stella prošli put Finnu pokušala pomoći da napiše referat o kanadskoj ekonomiji, tako su je razljutili njegov neuredan rukopis i krivo označeni kružni dijagrami da je zgrabila papire i razderala ih napola. Finn je bijesno otišao, a Stella je na kraju sve napisala sama i malo se uvrijedila kad je nastavnik njezine navode doveo u pitanje i nije pohvalio njezin rad.

Stella se prisilila da se opet usredotoči na ekonomiste i postavila je relevantno pitanje o poteškoći prikupljanja podataka.

Bella

Danas ću razmišljati pozitivno, rekla si je Bella kad je sjela na bicikl, spremna da se odveze na posao. Vožnjom bicikla uštedjela je 1,50 funta za autobusnu kartu, a okretanje pedala popravilo joj je raspoloženje. Čak je neobično uživala u krivudanju između teških kamiona i autobusa na ulicama Holloway Road i Upper Street: u ured je došla s osjećajem pobjede.

Bella nije vozila bicikl svaki dan jer je ponekad uzimala u obzir majčino upozorenje da je Millie treba živu. To je bila istina, ali majka je to govorila na tako neugodno oštar način, kao da joj gura pod nos činjenicu kako Millie ima samo jednog sposobnog roditelja i da nikomu osim Millie ne bi smetalo kad bi Bellu spljoštila miješalica za beton. Bella je bila svjesna tih činjenica, ali u ovakva jutra nije za njih marila. Veoma ju je razvedrio susret s Rhysom u dizalu, a sestri je preko telefona priznala da je odustala od traženja pravoga muškarca i da umjesto toga jednostavno pokušava izbjeći još jednoga katastrofalno pogrešnog muškarca. Imala je popis šest kriterija i glasili su ovako:

Ne smije biti ovisnik;

Ne smije biti alkoholičar;

Ne smije biti depresivac;

Ne smije patiti od bipolarnog poremećaja;

Ne smije biti nezaposlen;

Ne smije biti zaposlenik Atlantic Energyja.

Činilo se da Rhys zadovoljava sve kriterije osim zadnjega. “Samo naprijed”,

savjetovala joj je sestra. Nije to rekla s mnogo uvjerenja, već samo zato što je željela da se razgovor opet vrati na nju.

Telefon je zazvonio dok je prilazila stolu. Zvala je Anthea.

“Bok. Tek si došla? Pokušala sam prije nekoliko minuta, ali nitko se nije javljao.”

Bella je pogledala na sat, koji je pokazivao 9:03.

“Je li? Već sam neko vrijeme ovdje”, lagala je.

“Možeš li mu, molim te, reći da se jučerašnja glavobolja razvila u migrenu i da sam ostala u krevetu jer se loše osjećam?”

Kad je Bella jedini put u životu imala migrenu, nije cijeli dan vodila vedre telefonske razgovore, nego je povraćala u zamračenoj sobi.

“Ajoj”, rekla je. “Jadnice.”

Jamesova su vrata bila otvorena i sjedio je zgrbljeno pred računalom. Ovaj je put podignuo pogled na zvuk Bellina glasa.

“Anthea javlja da ima migrenu”, rekla je.

“Ah. Često pati od njih.”

Uhvatio je njezin pogled kao da je to njihova zajednička šala. Bella je osjetila kako se zarumenjela.

“Hvala što se jučer sredili letove”, rekao je.

“Nema problema.”

“Možete li nazvati novinara *Timesa* s kojim danas imam zakazan ručak i reći mu da bih se htio sastati s njim u 12:30 umjesto u jedan?”

“To mu se neće svidjeti”, rekla je Bella. “Već sam s njim imala posla. Stvarno je teška osoba.”

James je šakom lupio po stolu.

“Boli mene ona stvar tko je on i kakav je. Moje je vrijeme dragocjenije od njegova.”

Što je njemu? pitala se Bella dok je dizala slušalicu da nazove novinara. U jednom je trenutku u svome svijetu. U drugome joj dobacuje suučesničke

pogleda, a u trećem viče. Bella se nadala da to više neće raditi. Mrzila je kad ljudi na nju viču.

Baš dok je to mislila, izašao je iz ureda i stao kraj njezina stola.

“Ispričavam se. Nisam smio dignuti glas. Nisam se ljutio na vas. Trenutačno mi je malo... teško. Danas jednostavno trebam ranije ručati jer vodim ženu u bolnicu na zakazani pregled.”

Izgledao je kao da mu je neugodno.

“Sve je u redu”, rekla je Bella.

Baš čudno, pomislila je, kako ti se netko tko se naljuti, a onda se lijepo ispriča, može svidjeti više nego da se nije ražestio. Pitala se treba li kazati da se nada kako njegova žena nema ozbiljnih problema, ali onda je zaključila da je bolje ne reći ništa. James se još motao kraj njezina stola i doimao se rastresenim pa ga je upitala: “Trebam li nešto obaviti?”

A on je zatražio da mu za obilazak naftnog polja s novinarima dogovoren za sljedeći tjedan pripremi kratak sažetak o novinarima koji će prisustvovati. Bella je voljela raditi takve poslove jer je pritom mislila svojom glavom i mogla primjenjivati svoju urođenu znatiželju.

Pronašla je kratak životopis svakog novinara i dodala nekoliko najnovijih članaka u kojima su spominjali AE. O nekima je i sama napisala nekoliko bilješki: s kojima su imali neriješene račune, koji im vole stvarati neprilike, koji su objektivni itd. Za *Timesova* je novinara napisala: *Prilično šašav. Julia se s njim, sukobila zbog izvještaja o našim najnovijim financijskim rezultatima.* Ali onda je odlučila ne miješati Juliju u to. James nijednom nije spomenuo njezino ime - no kad je bolje razmislila, shvatila je da James nije spomenuo ničije ime. Možda nije bio sklon imenima. Ili razgovoru općenito, kad je već kod toga.

Bella je provjerila svoju elektroničku poštu i našla Rhysovu poruku. Bila je naslovljena “može danas ručak?” Otvorila je poruku, ali nije sadržavala ni slova, što joj se nije učinilo kao dostatan izraz ushićenja. Ipak, poslala je odgovor.

Može. Vidimo se u predvorju u 1?

Isprintala je sažetke i odnijela ih Jamesu, ali on je već bio otišao na ručak.

Stella

Stella se pitala što da radi s Rhysom. Budući da joj je poslao *e-mail*, bilo bi najbolje da mu odgovori na isti način. Poslala je:

Rhys, htjela sam Vam se jučer javiti nakon sjednice upravnog odbora da Vam zahvalim na korisnom doprinosu izlaganju. Olakšao je inače prilično tešku problematiku.

Stella.

Zvučala je malo ukočeno, ali i namjeravala je zvučati ukočeno. Za minutu joj je odgovorio:

Znači li to da smijem ostati u Vašem odjelu?

Stella je uzdahnula i učinila što i inače učini sa zamornim porukama: zanemarila ju je u nadi da će nestati.

Zazvonio joj je telefon.

“Stella Bradberry”, rekla je svojim najoštrijim i najprofesionalnijim glasom.

“Bok, Stella, ovdje Nancy Stephenson.”

Nancy je bila Amerikanka čiji je sin išao s Finnom u razred, a Finn ga je više trpio nego volio.

“Nadam se da vam ne smeta što vas gnjavim na poslu. Znam da ste zacijelo vrlo zaposleni. Ne znam *kako* vam to uspijeva. Pročitala sam članak o vama u *Sunday Timesu* o ženama na visokim poslovnim položajima - *vrlo*

me se dojmio.”

“Hvala”, rekla je Stella. “Ti su članci glupi, ništa ne znače.”

“Znače, znače! - Čujte, zovem zbog - i ne znam je li vaša tajnica to spomenula, ali zvala sam i jučer. Zovem zbog Finna. Kad je bio kod nas u ponedjeljak, natjerala sam dečke da malo porade na gradivu za današnji ispit iz francuskog...”

Koji ispit iz francuskog? pomislila je Stella.

“... i primijetila sam da Finn previše približava lice tekstu, što bi moglo objasniti zašto je u čitanju i pisanju tako...”

Tako što, pomislila je Stella. Beskoristan u usporedbi s tvojim sinom?

“Pa sam pomislila - i nadam se da vam ne smeta što sam nazvala, ali pomislila sam kako bih veoma cijenila da mi netko odmah javi ako nešto nije u redu s Oscarom. Zapravo sam željela upitati samo sljedeće: mislite li da bi trebao otići na pregled očiju?”

Stella je duboko udahnula.

“Hvala vam. Lijepo od vas što ste me nazvali. Ali zaista se ne trebate brinuti. Već je bio na pregledu očiju i vid mu je dobar. Ali mnogo vam hvala što ste nazvali. I voljela bih da Oscar uskoro dođe k nama. Divno je što se tako dobro slažu.”

Spustila je slušalicu.

“Glupa, iritantna, nametljiva krava”, rekla je.

Nathalie ju je pogledala iz susjedne sobe i nasmiješila joj se s razumijevanjem.

James je provirio kroz Stellina vrata.

“Bok, imaš li slučajno vremena da na brzinu odemo na ručak? Otkazan je sastanak pa sam slobodan.”

Zašto se muškarci uvijek moraju razmetati punim rasporedom? pitala se Stella. Zašto je ne bi mogao navesti na pomisao da možda nema nikakvih obveza? U svom dnevnom rasporedu imala je stanku u vrijeme ručka i trudila

se da tako uvijek bude, ali bilo je to teško postići. Danas je razmatrala odlazak u teretanu prvi put u tri tjedna. No pomisao da će se mučiti sa svlačenjem i oblačenjem odjeće i provesti pola sata na spravama za vježbanje bila joj je tako odbojna da se nije previše razočarala kad je iskrsnulo nešto drugo.

“OK, ali možemo li u 1:15, moram prvo isprašiti neposlušnog pripravnika?”

James je pobuđivao Stellinu znatiželju. Bio je prava nepoznanica. Pitala se što se stvarno dogodilo između njega i Julije i odlučila je da će za ručkom to izvući iz njega.

U deset do jedan Rhys joj je pokucao na vrata ureda. Mahnula mu je da uđe i namjerno pogledala na sat kako bi istaknula da kasni pet minuta i potaknula ga da se ispriča. Nije se ispričao, već se, kao i obično, ležerno zavalio u stolac. Stella je počela bez uvoda.

“Kao što sam napisala u *e-mailu*, zahvalna sam što ste mi nehotice ponudili nadahnuće za početak izlaganja. Međutim... Čujte, mogu li biti iskrena prema vama? Mnogi ljudi žele ovdje biti pripravnici. Od dvadeset pet pripravnika koje primamo svake godine deset neće ostati do kraja godine. Teško je, ali morate igrati po pravilima. Slanje podrugljivih *e-mail* poruka nije igranje po pravilima.”

“Da”, rekao je. “Znam. Žao mi je. Bio sam kreten.”

Izgledao je skrušeno, poput dječaka. Prije deset minuta bila bi se kladila da nije sposoban ispričati se, ali sad je govorio kako mu je žao i pokazivao da to iskreno misli.

“I kako je prošlo?”

“Kako je prošlo što?”

“Vaše izlaganje.”

“Prošlo je vrlo dobro”, rekla je. “Upravni odbor odobrio je cijeli proračun i dobili smo dodatnih sto milijuna dolara koje ćemo uložiti u istraživački projekt proizvodnje goriva iz alga.”

“I jesu li im se svidjele sise?” upitao je.

“Nisam sigurna jesu li im se baš *svidjele*. Ali znali su cijeniti to što sam njima željela reći.”

“Baš dobro”, rekao je. “Dojmilo me se što ste to učinili.”

Zar mi se pokušava ulizivati? pitala se.

“Pa, da. U jednom sam trenutku mislila da će se izjaloviti. Lice dame Judith Babcock izgledalo mi je oštrije nego inače.”

“Dame Judith? Nisam znao da je ona u Upravnom odboru. Nju ne treba ozbiljno shvaćati.”

Razgovor nije tekao kako je Stella zamislila. Trebala mu je očitati bukvicu, a ne pružiti priliku da zajedno omalovažavaju članove Upravnog odbora.

“Čujte”, odlučno je rekla, “izbjegavamo problem o kojemu trebamo razgovarati. Radi se o ovome. Imam mjesta za jednog pripravnika u svom timu. Imam dva pripravnika i zasad mi se čini da jedan obavlja sav posao, a drugi je nemaran, bahat i jedini mu je doprinos ideja da se održivost prikaže kao zelene grudi manekenke s treće stranice tabloida. I pitam vas. Koga biste vi izabrali na mome mjestu?”

“Što ako lijeni gad obeća da će se baciti na posao i biti djelatatan?”

Stella se lecnula kad je čula izraz “djelatatan” i pomislila kako čudno govori. Imao je snažan velški naglasak, govorio je kao osoba koja je diplomirala engleski, ali i poput nekog frajera, a povrh svega toga postojala je blaga primjesa korporativnog žargona.

“OK”, rekla je. “Zasad odgađam donošenje odluke i dajem vam još jednu priliku.”

“Hvala”, uzvratio je, pogledao na sat i ustao. “Imam zakazan ručak pa moram ići.”

Stella je uzdahnula. Još nije shvatio. Ona je ta koja treba zaključiti sastanak, a ne on.

Bella

“Kamo ćemo otići? Ti se ovdje bolje snalaziš od mene”, rekao je Rhys.

Bella je oklijevala. Pitala se hoće li joj on platiti ručak. Iz iskustva je znala kako činjenica da muškarci zarađuju triput više ne znači nužno da će platiti.

“Da odemo na sendviče u *Pret*?”

Nije se obazreo na njezin prijedlog.

“Što kažeš na ono?”

Pokazao je na restoran od stakla i čelika prekoputa Atlantic Towera po imenu Roast. Izgledao je skupo, ali Bella je odlučila da je bolje ne protestirati.

Kad su ušli, vidjeli su da pred njima za stolom sjede James i Stella. Ona se preko stola naginjala k njemu, a on se smiješio.

“Upomoć”, rekla je Bella. “To su tvoja šefica i moj šef. Da damo petama vjetra?”

“Ne, ovaj mi restoran izgleda super. A ona mi je sad praktički bivša šefica. Barem mislim.”

Konobar ih je poveo ravno pokraj Jamesa i Stelle, zbog čega su ih morali pozdraviti prije nego što su se smjestili za stolom udaljenim taman toliko da ih nisu mogli čuti.

Predivno, pomislila je Bella. Ručamo u restoranu koji si ne mogu priuštiti, sjedim ravno pred šefovim nosom, a ovaj tip kojem se, kako sam rekla sestri, definitivno sviđam ne pokazuje apsolutno nikakvo zanimanje za mene. Pogledala je jelovnik.

“Nisam baš gladna”, rekla je. “Mislim da ću uzeti samo juhu.”

Juha je bila najjeftinije jelo na jelovniku i stajala je 8,90 funta.

Izgledao je pomalo iznenađeno, ali nije se usprotivio i naručio je veliki, dobro pečeni odrezak s prženim krumpirićima.

“I, sviđa li ti se raditi ovdje?”

“Sviđa li se *tebi* raditi ovdje?”

Način na koji joj je uzvratio pitanje zvučao je više nespretno nego kao pokušaj flerta.

“Pa”, rekla je, “već četiri godine radim u AE-u, što ju dosta u odnosu na tvoje četiri minute. Što da ti kažem? U redu je. Zarađujem taman toliko da otplatim kredit.”

Kimnuo je kao da je jako zadovoljan odgovorom. Nije je pitao zašto radi kao tajnica. To joj je na neki način odgovaralo jer nije željela spomenuti Millie ili Xana. Ipak, nije voljela muškarce koji ne pokazuju zanimanje za njezin život. To nije dobar znak.

Pogledao je Jamesa i Stellu preko njezina ramena.

“Ona je prava čvrsta kučka, nije li?” rekao je.

Bella je ustuknula pred tako oštrom riječi.

“Ne, ne bih rekla. Osobno je baš ne poznajem, ali čini se da je drugi vole. Navodno živi u predivnoj kući u Primrose Hillu. Julia - moja bivša šefica - pričala mi je o njoj. Mislim da joj je muž poznati režiser dokumentaraca, a priređuju glamurozne zabave. Čula sam da su na zadnjoj bili premijer i njegova žena.”

“Kakav je on?”

“Još nisam odlučila. Tek sam nedavno počela raditi za njega. Očito je vrlo bistar, ali čudno je što su na čelo Vanjskih odnosa postavili nekoga tko ne zna dobro komunicirati - ali mislim da može uključiti tu sposobnost kad treba.”

“Nisam mislio na tvoga šefa. Mislio sam na *njezina* muža.”

“Stellina muža? Ne znam. Nisam ga upoznala. Zašto i bih? Sumnjam da će me pozvati na neku od svojih zabava.”

Bella je srknula juhu i nastavila razgovor.

“Nisi mi odgovorio na pitanje”, rekla je. “Sviđa li ti se zasad ovdje?”

“Malo sam razočaran”, rekao je. “Kažu ti da je iznimno velika stvar biti

primljen u ubrzani pripravnički program menadžmenta u AE-u, ali kad dođeš, ne daju ti da radiš ništa zanimljivo i svi te gnjave. Očekuju od tebe zahvalnost samo zato što ovdje radiš - posvetiti se nekom poslu u osnovi znači raditi dvanaest sati na dan. A većina drugih pripravnika obični su bedaci.”

Bella je rekla da misli kako su ljudi uglavnom iznenađujuće ugodni.

“E, da, tebi je drukčije. Ti se vjerojatno koristiš sredstvima zaklade.”

“Ja se koristim čime?”

Nije znala treba li biti polaskana što je ubraja u tu grupu ili bijesna što je očito nije slušao dok je govorila o sebi.

“Koliko žena sa zakladama poznaješ koje su tajnice u naftnim kompanijama?”

Nasmijao se i Bellina je kivnost malo splasnula.

“E, vidiš, na tu me pomisao naveo tvoj naglasak srednje klase. Ne izgledaš mi kao tipična tajnica.”

A ona je zamalo rekla: “Ni ti meni ne izgledaš kao tipičan polaznik ubrzanog pripravništva, a na tu pomisao naveo me tvoj snažan velški naglasak i bizaran ukus u izboru obuće.”

Kao da je znao o čemu razmišlja, rekao je: “Uspjet ću u ovoj kompaniji. Ostali su pripravnici šmokljani i uvijek su dobivali ono što su htjeli na tanjuru. Ja nisam. Ja sam se morao boriti.”

I ja sam se malo borila, pomislila je Bella, ali nije to rekla. Ne zato što je mislila da mu se više neće sviđati ako sazna da sama odgaja kćer dok je pritom ometa bivši dečko narkoman, nego zato što je bilo posve jasno da mu se ionako previše ne sviđa. A ni on se njoj baš nije sviđao.

Stigao je račun i počela je vaditi novčanik.

“Bez brige”, rekao je na njezino olakšanje. “Ja plaćam. Žao mi je što ti nisam bio bolje društvo. Jutro mi je bilo čudno. Otiđimo opet na ručak.”

Možda ipak nije tako loš. Malo sklon bezobzirnosti i samosažaljenju. Ali nešto joj je ipak smetalo kod njega.

“Može”, rekla je.

Stella

“Dakle, gdje hoćeš ručati?”

“Žuri mi se”, rekao je James, “pa otidimo u Roast.”

Stella nije baš voljela Roast, ali barem se nalazio u blizini. Nakon rasprave s Rhysom bila je izvrsno raspoložena iz razloga koji nije baš mogla dokučiti.

Sa Stellina je stajališta glavni problem restorana bio u tome što je gotovo sve na jelovniku golem komad mesa.

“Mislim da ću uzeti samo juhu”, rekla je nakon što je pogledom preletjela preko jelovnika.

“Samo to?”

“Charlesa nema i pokušavam se potpuno odmoriti od mesa, štoviše, od hrane općenito.”

Glupo je zvučalo, ali nije imala volje objasniti mu da je iscrpljuje mužev opsesivni mesožderski duh. Kad su im djeca bila mala, kod kuće je vikendom kuhao sve obroke. Ali budući da je ona radila sve više i više, a on sve manje i manje, sad je kuhao i radnim danima.

Ponekad je mislila da su ta jela kazna. Kad god bi mu javila da je bila na poslovnom ručku i da neće biti gladna kad dođe kući, navečer bi je čekala svinjetina sa suhim šljivama, krumpiri *dauphinoise* i *ratatouille*, a ponekad i *creme brulee* za desert.

“Moramo jesti kao obitelj”, uporno je ponavljao.

James je natočio mineralnu vodu i podignuo čašu prema njoj.

“Čestitam. Tvoje jučerašnje izlaganje na sjednici Upravnog odbora bilo je... izvanredno.”

Njegov se kompliment Stelli učinio pomalo ironičan.

“Također hoću raščistiti eventualne nesporazume koji su možda nastali nakon mog jučerašnjeg poziva”, nastavio je.

“Ma ne brini se”, rekla je. “Nema veze.”

“Ima veze.”

Podignuo je ruku kao da želi reći neka ga pusti da dovrši. “Iskreno, nisam se smio okomiti na tebe. Imao sam dosta težak dan. To, naravno, nije nikakav izgovor, ali...”

Ovaj dan postaje neobičan, pomislila je Stella. Ispričao mi se ne samo jedan muškarac, već dvojica unutar sat vremena.

Preko Jamesova ramena vidjela je da se otvaraju vrata restorana i Rhys je ležerno ušetao s Julijinom bivšom tajnicom. Što oni ovdje rade? pitala se. I zašto su zajedno otišli na ručak? Tajnice i polaznici ubrzanog pripravnštva obično se ne druže. Vjerojatno mu se sviđala, što nije nimalo iznenađujuće. Bella je izgledala prekrasno, mislila je Stella. Tamna kosa bila joj je stisnuta u punđu, a oko lica su visjele joj kovrčave vitice.

Par je prošao pokraj njihova stola.

“Zdravo još jednom”, rekla je Stella.

Više se obraćala Rhysu, ali on je izbjegavao njezin pogled. Bella se osmjehnula i pozdravila ih. James nije rekao ništa.

Kad su pronašli stol, Stella je rekla: “To je pripravnik o kojem sam ti pričala. Vrlo čudan momak. Ne mislim da će ovdje izdržati dulje od šest mjeseci. A ono je Julijina bivša tajnica.”

Pomno je promotrila Jamesa kad je izrekla Julijino ime. Učinilo joj se da se trgnuo - ali njegov odgovor uopće se nije ticao Julije.

“Sad je moja tajnica. Preuzeo sam je zajedno s Julijinim poslom. Bistra je djevojka - imam osjećaj da će daleko dogurati.”

“I vrlo zgodna”, rekla je Stella.

James joj nije ništa uzvratio pa je Stella upitala: “I, kako je biti šef i Ureda za odnose s medijima i cijelih Vanjskih odnosa?”

“Znaš”, rekao je James, “Medije stvarno želim voditi drukčije. Mislim da već predugo nastojimo uljepšati priopćenja medijima. Pokušavamo ih prilagoditi prema onome što mislimo da će biti dobro prihvaćeno. Pokušavam uvjeriti Stephena da uvedemo pristup koji će izgraditi povjerenje. Trenutačno

nemaju povjerenja u nas - misle da smo zli i pohlepni, da uništavamo planet i punimo džepove. Ako im pokažemo kakvi smo uistinu, mišljenje im ne može biti gore od sadašnjega.”

Stella je pogledala njegove ruke s čistim noktima i ručne zglobove na kojima su tamne dlake virile iz rukava. Pogledala je zlatni obruč njegova vjenčanog prstena. Kako je uspio zavesti Juliju? pitala se. Možda je, mislila je dok je gledala kako gladi čašu s vodom, iznimno dobar u krevetu. Kažu da se neugledni muškarci moraju više truditi.

“Vrlo hrabro”, rekla je Stella. “No, mislim da si u pravu. Poštenjem se obično najviše postigne.”

Potom je rekla: “Za Juliju se ne može tvrditi da je - unatoč svoj oštroumnosti i pronicavosti - stvari prikazivala na otvoren način.”

Stella je čekala da vidi hoće li prihvatiti tu ponudu da omalovažava svoju bivšu ljubavnicu pa je bila istovremeno impresionirana i razočarana kad ju je odbio.

“Julia je izvrsno obavljala svoj posao, ali vrijeme je za promjenu.”

“Da”, rekla je Stella i pokušala ponovno. “Jako mi nedostaje, iako me je izluđivala i bila užasno indiskretna. Nikad joj ne bih povjerila tajnu - nije mogla čuvati ni vlastitu.”

Stella ga je značajno pogledala.

“Ne znam što ti je rekla”, rekao je s uzdahom, “ali što god da jest, neću se braniti. Ponio sam se vrlo, vrlo ružno. To je bilo... kratko poglavlje mog života kojega se samo stidim.”

Lice mu se promijenilo. Iščeznuo je izraz sposobnosti i kontrole, a zamijenio ga je izraz ranjivosti.

“Ispričavam se”, rekla je Stella s iznenadnim osjećajem krivnje. “Nisam mislila gurati nos u tvoja posla. Ne tiče me se.”

“Ne”, složio se James. “Ali mogu li te nešto zamoliti? Što god da znaš, zadrži to za sebe. Nije me briga što će prljave pojedinosti nauditi meni - brinem se za Hillary - u zadnje se vrijeme ne osjeća dobro.”

Mogao si i prije misliti na nju, pomislila je Stella. Ali kad je vidjela

njegov uplašeni izraz lica, rekla je: “Znam već nekoliko tjedana i nisam nikomu rekla, niti to kanim.”

“Hvala ti”, rekao je.

James je zatražio račun, platio ga, presavio i pažljivo spremio u novčanik.

Bella

Bella je provela besciljan vikend. Nikamo nije otišla, ništa nije radila. Vrhunac vikenda bilo je vježbanje tablice množenja s Millie, za što je njezina kći, kako se činilo, bila prirodno nadarena. Dok su druga djeca u razredu još bila na dva puta dva, Millie je znala da je sedam puta osam pedeset šest. Bella, koja je bila očajna matematičarka, smatrala je to čudom i znakom Milliene odvojenosti od nje.

U subotu navečer Millie je prespavala kod prijateljice, a Bella je otišla u Ice Bar u Camdenu na spoj s bratićem prijateljice s fakulteta kojeg nije poznavala. Rekao je da je uspješan slikar i Bella ga je zamislila kao Damiena Hirsta, ali ispostavilo se da je soboslikar i da trenutačno čak ni to ne radi. Izjavio je da je švorc pa je Bella morala platiti piće. Pri kraju večeri pokušao ju je zažvaliti, a ona je bila previše umorna i deprimirana da bi ga odgurnula.

Bella je bilo drago kad je došao ponedjeljak. Obukla je crvenu suknju, obula čizme s visokom petom i pažljivo fenom osušila kosu dok joj je u mislima bio Rhys. U ured je došla deset minuta prije devet i ondje zatekla Antheu, koja je u tom trenutku uzimala aspirin i pritom se time razmetala više nego što je bilo potrebno.

“Još se grozno osjećam. Moja bolja polovica kaže da sam luda što idem na posao i možda je u pravu. Ali nisam ti ja osoba koja će se doma izležavati. Ja uvijek moram biti zaposlena, a strašno me opterećivalo što se ovdje događa. Ako me nema više od nekoliko dana, stvari izmaknu kontroli i treba mi sto godina da ih dovedem u red.”

“Prošli tjedan nije bilo teško”, rekla je Bella. “Bilo je malo posla. Napisala sam Jamesu sažetak o piskaralima koje vodi na obilazak naftnog polja.”

Anthea je stisnula usne.

“No. Ne želim, naravno, da ovo krivo shvatiš, ali kad poput mene provedeš tolike godine radeći kao tajnica, znat ćeš da će ti biti zahvalni ako

dobro obaviš ono najosnovnije. Dodaci su samo desert. Ali ako ne obavljaš najosnovnije, tj. meso i povrće...”

Anthea je od cijele te priče o hrani ogladnjela. Posegnula je u ladicu svog stola i izvadila keks.

“Zašto njemu ne odneseš jedan? Sviđaju mu se.”

Bella nije imala volje ometati šefa zbog HobNoba s karamelom, ali nije željela ni uznemiriti Antheu. Zato je ustala i provirila kroz njegova vrata.

“Želite li šalicu čaja i jedan Anthein keks?”

James je podignuo pogled, namrštio se, ali i nasmiješio kad je vidio Bellu.

“Hvala. Popio sam tri šalice kave i pojeo bogzna koliko keksa na sastanku šefova odjela.”

Spustio je pogled na trbuh i potapšao ga. I Bella ga je letimice pogledala i vidjela da se nazire ispod njegove skupe plave pamučne košulje, zaobljen poput kupole.

“Kad ste već ovdje, Bella”, rekao je, “moram vam reći da ste bili u pravu što se tiče onoga novinara *Timesa*. Pogledajte što je napisao. Prošli sam mu četvrtak tijekom cijelog ručka objašnjavao našu strategiju, a on je napisao neko smeće o tome kako smo se nagradili iz svoje ekstradobiti i zakinuli vozače automobila. Kakve bijedne, površne, netočne gluparije! Upravo sastavljam *e-mail* njegovu uredniku... dođite i pročitajte što sam napisao.”

Bella je obišla stol i stala iza njega kako bi mogla pročitati poruku preko njegova ramena, pri čemu je osjetila ugodan miris sapuna.

“Razočaran sam što novine poput vaših nemaju obzira prema stanju stvari”, pročitala je.

“Vi u ovom odjelu radite dulje od mene, što mislite?”

Bella nije mogla vjerovati da traži njezino mišljenje, ali izgledao je kao da čeka pa je počela.

“Ne znam mnogo o tome, ali čini se da su novinari bahati i lako uvredljivi. Ako zbog vaših prigovora ispadnu budale, idući će vas put udesiti. Zato mislim da je bolje šutjeti, osim ako mislite da su potpuno krivo shvatili kako stvari stoje.”

Odmaknuo je stolac od stola i procjenjivački je promatrao dok je govorila. Bella se opet počela rumenjeti. Odložila je HobNob i povukla se u svoj pregradak, gdje je Anthea, koja je upravo bila ušla, uspjela čuti nekoliko zadnjih opaski. Činilo se da je nisu oduševile.

“Dugo si se zadržala”, rekla je prijekorno.

Stella

Tog je jutro Stella trebala održati govor zajedno s bivšim ministrom financija Nigelom Lawsonom, autorom nedavno objavljene knjige u kojoj razbija lažne mitove o klimatskim promjenama.

Kad je prošlog svibnja stigao poziv, željela je odbiti; previše se bojala. Mrzila je držati javne govore, a ovaj će održati publici od gotovo tisuću osoba. Ali Stella je prezirala vlastitu slabost i silila se da radi što god joj se činilo najzahtjevnijim. Prilikom utvrđivanja svog rasporeda više je težila prihvaćanju teških ili neugodnih zadataka u dalekoj budućnosti jer je uvijek pretpostavljala kako je manja vjerojatnost da će ikad doći na red ako su daleko.

Ali mjeseci su prošli, kao što uvijek prođu, i Stella se nije mogla izvući iz toga. Većinu vikenda pisala je i prerađivala govor, a jučer ga je pročitala naglas Charlesu u kuhinji, koji ga je proglasio odličnim, ali taj zaključak nije bio previše uvjerljiv jer je zijevarao cijelo vrijeme dok je slušao.

Stella je jučer zamolila Rhysa da pripremi nekoliko slajdova u PowerPointu. Porječkali su se oko boje nekih grafikona: Rhys je izabrao žutu, a Stella je rekla da se neće vidjeti. On je uzvratio da će se dobro vidjeti i odbio ih je promijeniti. Ona mu je rekla da su pojedinosti bitne, a on je odgovorio tako da je uzeo faksimil Američke deklaracije o nezavisnosti i pribo ga na ploču u svom radnom pregratku.

“Pogledajte ovo”, rekao je kad je prošla pokraj ploče. “Dvije greške u pisanju, ali to je nije spriječilo da postane najvažniji dokument u povijesti.”

“Nije u tome stvar”, rekla je Stella.

“Ali vidite”, uzvratio je, “ipak sam promijenio boju grafikona u zelenu. I opet sam pročitao vaš govor. Sjajan je.”

Stellu je od izravnih komplimenata obično obuzimala neugoda. Ali način na koji ju je Rhys pohvalio - gotovo preko volje, tek usputnom primjedbom - nekako joj se dopao. Stella je zatekla samu sebe kako mu govori da može

doći i poslušati govor ako hoće.

Rekao je da će ga vrlo rado poslušati.

Bella

Bella je sjedila za stolom i otvarala Jamesovu poštu.

Nalazila je većinom smeće; žalila je za činjenicom da poštom nije više dolazilo gotovo ništa zanimljivo jer je voljela osjetiti srebrni nož za papir u ruci i slušati ugodan zvuk rezanja omotnica. Uzela je čvrstu krem omotnicu i razrezala je.

U njoj su se nalazila četiri spojena lista papira. Na vrhu je pisalo “Priory, Roehampton”, a ispod toga “RAČUN”.

Ime pacijenta: gđa Hillary Staunton. Račun je bio beskrajan, svaka je stavka bila posebno navedena, a na dnu svake stranice pisao je trenutačni ukupni rezultat. Konačni zbroj na zadnjemu bio je 14.120 funta. Bella je ovo pogledala, čudila se iznosu, a potom opet pogledala omotnicu na kojoj je pisalo “PRIVATNO I POVJERLJIVO”.

“Anthea”, upitala je, “jesam li otvorila nešto što nisam smjela?”

“Daj to meni. On mi povjerava sve svoje prihvatne stvari. Kad Hillary nije bilo *dobro...*” Anthea je pokretom kažiprsta i srednjeg prsta pokazala navodne znakove i dvaput coknula jezikom, svašta sam mu obavljala. Jednom sam čak intervjuirala dadilje.”

Razgovor je prekinuo Jamesov dolazak.

“Bella”, rekao je, “možete li doći na trenutak?”

Otišla je s njim u njegov ured, a on je za njom zatvorio vrata.

“Hvala vam na jutrošnjem savjetu”, rekao je. “Nisam poslao onaj *e-mail*. Zahvaljujući vama, nisam ispao kreten.”

I Bella je opet osjetila kako se zacrvenjela i zato je zabacila kosu preko lica u nadi da to neće vidjeti.

“I još nešto”, rekao je.

“Da?”

Na trenutak je izgledao zbunjeno, kao da je nešto htio reći, a onda se

predomislio.

“Možete li provjeriti kako stojimo s ovogodišnjim proračunom za obuku i malo istražiti tečajeve za zbližavanje članova tima koji bi odgovarali cijelom odjelu? Stella svoje osoblje nastoji zbližiti kroz izvedbu Shakespeareovih djela.”

Zakolutao je očima.

“Zbližiti ili ne zbližiti, pitanje je sad”, rekao je.

Bella se nasmijala, iako nije bilo previše smiješno. I on se nasmijao, možda na vlastitu šalu, a možda i zbog iznenadne bezbrižne atmosfere. Smijeh mu je dubok i tutnjeći, pomislila je Bella. Sviđao joj se.

Postojao je začuđujuće neobičan izbor tečajeva za zbližavanje članova tima, a Belli se većina činila vrlo smiješna. Otpisala je sve na otvorenome jer joj se James nije doimao poput nekoga tko bi se volio probijati kroz ledeno blato. Otpisala je cirkuske vještine i afričke bubnjeve te je baš namjeravala odustati od potrage kad je pronašla tečaj kuhanja u hotelskom restoranu. “Timsko pripremanje hrane uklanjanje prepreke i zbližava ljude”, pisalo je na mrežnoj stranici.

Bella je to smatrala malo vjerojatnim jer je gledala emisiju Gordona Ramsaya o kuhanju i u njoj je bilo mnogo vike, ali ipak joj se sviđalo kako zvuči.

“Voli li James kuhati?” upitala je Antheu.

“Kakvo smiješno pitanje. Jesti voli svakako. Ali sumnjam da ima potrebu kuhati jer je gospođa S odlična kuharica - barem sam tako čula.”

Bellu je zvonjava mobitela spriječila od postavljanja daljnjih pitanja. Zvala je tajnica Osnovne škole Hathaway da javi kako je Millie pala na igralištu i udarila se u glavu.

Bella je čula kako Millien glas u pozadini govori: “Hoće li mama doći po mene?”

“Ne zvuči kao da se ozbiljno ozlijedila”, rekla je Bella.

“To je pravilo škole”, rekla je tajnica odlučno. “Ako lupe glavom, mora ih se odvesti kući. Ostat će u mom uredu dok ne dođete.”

Bella je nazvala svoju majku, ali majka joj je rekla da nije povoljan trenutak za razgovor. Bella joj je objasnila da je Millie pala i pitala je može li otići po nju.

“Radim na nečemu bitnom za novog šefa i željela bih to dovršiti.”

“Vidi, vidi, kakav preokret”, uzvratila joj je majka.

Kad je Bella nekoć jadikovala kako joj je posao dosadan, majka joj je govorila da ima sreće što je zaposlena. Ali nije joj bilo drago čuti da joj kći sad uživa u poslu.

“Ma znaš što?” rekla je Bella. “Zaboravi. Sama ću otići po nju.”

Bella je uzela kaput i poslala Jamesu poruku dok je žurila do metroa.

Jako mi je žao, ali morala sam ranije otići s posla jer mi se kći udarila u glavu. Našla sam super tečaj s kuhanjem. Biti ili ne biti... kuhar. Bella.

Kad se ukrcala u metro kod Caledonian Rooda, zapijukao joj je mobitel. Bella se zagledala u ime James u sandučiću primljene pošte i pomislila kako ga je lijepo vidjeti ondje. Otvorila je poruku u kojoj je pisalo:

Iskreno se nadam da će se Vaša kći brzo oporaviti.

Pogledala je poruku i osjetila se pomalo budalasto. Bila je formalna i korektna te je u usporedbi s njom njezina izgledala previše ležerno.

U školi ju je čekala Millie; sjedila je i čitala knjigu Jacqueline Wilson o djevojčici koju tuče očuh. Vedro je pozdravila majku i odskakutala kroz školska vrata.

“Mogu dobiti sladoled?” upitala je.

Stella

Rhys se prvi ugurao u taksi i sjeo na sklopivo sjedalo. Stella se smjestila na sjedalo dijagonalno nasuprot njemu, udaljena od njega koliko je to dopuštao limitirani prostor u taksiju. Bila je svjesna njegova tijela, čvrstoće njegovih bedara pod napetim materijalom hlača, i osjetila je miris losiona poslije brijanja. Miris je bio pljesniv, ali ne i neugodan, a podsjećao ju je na Lynx kojim se Finn škropio tako obilno da joj se, dok su doručkovali, činilo da ga guta zajedno s kavom.

Taksi se polako micao niz Embankment i Stella je stalno gledala na sat. Mrzila je kasniti, a od dvostruke uznemirenosti zbog kašnjenja i javnog govora znojila se u novoj svilenjoj bluzi.

Nagnula se naprijed i otvorila prozorčić na pregradi da porazgovara s vozačem.

“Žuri mi se. Bi li išlo brže da odemo niza Strand?”

Tromo je slegnuo ramenima.

“Oba puta su loša, odlučite sami.”

Neko vrijeme vozili su se u tišini dok je Stella prolazila kroz govor i pokušavala zapamtiti prvih nekoliko odlomaka.

“Jeste usrani od straha?” upitao je iznenada Rhys.

Ovaj joj je djetinji, drzak izraz neočekivano popravio raspoloženje.

“Uvijek sam usrana od straha - kako vi to elegantno kažete - prije javnog govora, što je žalosno jer to radim već dvadeset godina. Ali kad uspijem izaći pred publiku i ako mi govor dobro teče, onda uživam u njemu.”

Poslušao je i kimnuo.

“Pravi sam razmetljivac”, rekao je, “ali i ja mrzim držati javne govore. Čuo sam svoj glas i zvučim retardirano, poput Dafyddda iz emisije *Little Britain*.”

Stella nije gledala *Little Britain* pa nije znala o čemu govori, ali svejedno

se nasmijala. Taksi je skrenuo u Park Lane i stao kraj hotela Hilton. Dočekala ih je mlada žena s identifikacijskom karticom organizatora.

“Jesam li zakasnila?” upitala je Stella.

“Niste”, odgovorila je. “Došli ste baš na vrijeme.”

Dok se taksijem vraćala u ured, Stellu je obuzimala potištenost.

Pogrešno je procijenila publiku, koja se nije sastojala od ekonomista. U prvom redu neki debeli čovjek cijelo je vrijeme zijevao i petljao po svom BlackBerryju, a ona je imala osjećaj da je govor iznijela zidu praznine i dosade.

“Bilo je izvrsno”, rekao joj je Rhys.

“Nije”, rekla je Stella. “Bilo je užasno, ali barem je gotovo.”

“Ne, stvarno”, uvjeravao ju je. “Izvrсна ste govornica.”

Stella je mrzila loše obavljati stvari, ali njegove riječi su je utješile.

“Hvala”, rekla je. “Nisam, ali lijepo od vas što to kažete.”

Otvorila je aktovku i izvadila kopiju ovomjesečnog *Energy Market Updatea* u kojoj je trebala ažurirati podatke. Da ne zaostane za njom, Rhys je prekopao torbu i iščeprkao Twix.

“Umirem od gladi”, rekao je, stavio jedan prutić u usta i ponudio joj drugi dok mu je polovica nepristojno virila iz usta.

“Hvala”, rekla je i uzela čokoladicu.

Dok ju je držala u ruci, nije mogla razumjeti što ju je navelo da je prihvati. Mrzila je Twix i godinama nije jela jeftinu čokoladu. Zagrizla ju je i lecnula se. Karamela joj se zalijepila za dio zuba gdje joj se povuklo zubno meso i osjetila je neugodan trzaj.

“Jeste li išta naučili iz Lawsonova govora?” upitala je.

Rhys je slegnuo ramenima i odvratio: “Najsmješnije mi je bilo kad je počeo blebetati o tome kako su arapske zalihe nafte neiscrpne, a vi ste ga tako svisoka pogledali i mirno izvukli brojeve koji su ga potpuno ušutkali.”

Stella se nasmijala.

“Svašta”, rekla je. “Takve se ljude nikad ne može ušutkati. Uvjereni su da su u pravu i da im je to Bogom dano.”

Zatim je Rhys rekao: “Hoće li vam smetati ako vas nešto pitam?”

“Ne znam hoće li mi smetati dok mi ne kažete o čemu se radi.”

“Sutra mi djevojka ima rođendan pa joj moram nešto kupiti. Očajno mi ide biranje darova. Imate li vi kakvu ideju?”

Stella je ustanovila da joj je pitanje doista smetalo, ili bolje rečeno, da ju je riječ “djevojka” malo uzdrmala. Zaprepastila ju je vlastita reakcija. Uz nju je sjedio mlad, ne neprivlačan muškarac. Naravno da ima djevojku. Zašto i ne bi, a i što to njoj znači u životu?

“Nemam pojma”, rekla je Stella. “Ovisi o tome što voli.”

“Pa, voli normalne stvari. Odjeću, glazbu. Studira filmsku umjetnost. Želi biti režiserka.”

“Je li?” uzvratila je Stella. “Baš zgodno. Moj je muž režiser dokumentarnih filmova.”

“Da, znam”, rekao je. “Rekao sam joj da ste udani za njega, a ona je rekla da je u šezdesetima režirao poznat dokumentarac o kurvama.”

“U osamdesetima”, ispravila ga je oneraspoložena aluzijom da je udana za starca.

Nije željela raspravljati o Charlesu s njim pa je upitala: “I, što ste joj mislili darovati?”

“Prošle sam joj godine darovao semafor. Kupio sam ga od općine i instalirao u njezinu stanu. Imali smo zajedničku šalu na račun toga kako nam se razvija veza - je li svjetlo crveno ili zeleno. Ali mislim da joj se nije baš svidio. Mislim da ga se riješila jer ga više ne vidim u stanu.”

Stella se nasmijala i rekla kako misli da je semafor prekrasan dar. Ali pritom je uglavnom mislila kako samo strastveno zaljubljen muškarac može uložiti toliko truda da pronađe dar za djevojku koji je metafora temeljena na njihovoj zajedničkoj šali. Primijetila je da je ove godine kupnju dara odgodio do zadnjeg mogućeg trenutka.

Taksi je stao ispred njihove poslovne zgrade. Stella je platila, uzela račun te su oboje prošli kroz okretna staklena vrata, koja su se sporo zavrtjela kako bi spriječila gubitak topline, i zatim ušli u mramorno predvorje. Kad su izašli na dvanaestom katu, naišli su na Jamesa koji je čekao dizalo.

“Gdje si ti više?” pitao je. “Zar nisi vidjela moje *e-mail* poruke?”

Stella je shvatila da dva sata nije provjeravala mobitel.

“Što se dogodilo?”

“Rusija”, odgovorio je.

Bella

James je izašao iz ureda, prošao ravno pokraj Belle i rekao Anthei: “Govori li netko u odjelu ruski? Trebam prijevod nekog teksta iz ruskih novinskih izvora.”

“Ja govorim”, rekla je Bella.

Anthea se zabuljila u nju, a James je podignuo obrve.

“Učila sam ga na fakultetu”, rekla je.

“Nikad niste rekli da ste diplomirali ruski.”

Time je pokazao kako je pažljivo proučio njezin dosje. Znanje jezika bio je jedan od elemenata zahvaljujući kojima se zaposlila, iako je u dosadašnje četiri godine rada nitko nije tražio da ga upotrijebi.

“Dodite”, rekao je.

I tako je opet ušla u njegov ured, a na zaslonu su se nalazile vijesti iz ruskih novina *Vedomosti*. Bella je sjela za njegov stol i počela polako prevoditi.

“Piše ovako: u ponedjeljak je Savezna... nešto, agencija za prirodna bogatstva...?”

James je kimnuo, a Bella je nastavila s prijevodom.

“... zatražila da Atlantic Energy odmah obustavi gradnju dvaju odvojaka naftovoda jer operator ne slijedi ruske propise o zaštiti okoliša. Ima li to smisla?”

“Ima savršenog smisla”, potvrdio je. “Što još piše?”

“Piše da je u intervjuu za televiziju Viktor Golubev iz Gazproma rekao da generalni direktor Atlantic Energyja širi propagandu poput Goebbelsa.”

“Lažljivi gad”, rekao je James. “Nastavite, Bella - izvrsno vam ide.”

James se pomaknuo iza svog stolca na koji se Bella naslonila i nagnuo se nad nju dok je prevodila.

“Polje sadrži zalihe nafte u količini od sto pedeset milijuna tona i zalihe plina u količini od petsto milijardi kubičnih metara i...”

“Hvala vam”, prekinuo ju je. “Zasad je dosta. Moram ići da ne zakasnim na sastanak s novinarima.”

Bella se snuždila. Rado bi mu prevodila zauvijek - zauvijek bi radila nešto što on nije mogao i tako izazivala njegovo divljenje. Ustala je s namjerom da ode, a on je rekao: “Mogao bih isprintati još članaka pa biste mogli poći sa mnom taksijem i putem mi dalje prevoditi? Bi li vam smetalo?”

U taksiju je James mobitelom razgovarao sa Stephenom.

“Jesi li vidio što je proizašlo iz Gazpromove konferencije za novinare u Moskvi...? Novi šef te optužio da si poput Goebbelsa...”

James je mobitel držao malo podalje od uha da ga zaštiti od obilja psovki koje su navirale.

“Znam”, rekao je. “Znam. Da, u svakom slučaju neoprostivo. Ali sigurno će nam postavljati pitanja o ovome. Želiš, pretpostavljam, da to ne prikažem kao nešto posebno važno.”

Dok je James razgovarao, Bella je zamišljala kako bi to bilo nasloniti glavu na njegovo rame u sivu kaputu od kašmira i zaključila da bi to stvarno bilo vrlo lijepo. Istina, nije bio zgodan. Ali krasile su ga čvrstoća i snaga karaktera koje joj nisu bile neprivlačne.

Na konferenciji za tisak sjedio je na povišenom podiju, a Bella je sjela u zadnji red iza trideset novinara. Gledala je kako im mirno govori da su Rusi poništili koncesiju na temelju neistina vezanih za zaštitu okoliša. Objasnio je da je osnovni problem u tome što buka koja nastaje prilikom gradnje nove platforme utječe na slušne sposobnosti kitova. Potom je jedan novinar upitao: “Koji je odgovor vaše kompanije na navod Rusa da je Stephen Hinton poput Goebbelsa?”

Stephen je ozbiljno kimnuo i rekao: “Zbog same specifičnosti tog navoda ne smatramo da je potrebno na njega odgovoriti. Ovdje se ne radi o podbadanju školaraca. Radi se o tome da naše koncesije opet stupe na snagu,

da dokažemo kako smo u zaštiti okoliša bez premca i da nastavimo razgovore o prodaji našeg udjela prema načelima poštenja.”

Kad su ponovo sjeli u taksi, Bella mu je htjela kazati da bi, ako bi je itko ikad optužio da je nacist, voljela imati njega na svojoj strani da je brani, ali joj se učinilo pretenciozno pa nije rekla ništa.

James je izvadio BlackBerry iz džepa, provjerio ima li poruka i spremio ga natrag. Taksi se polako kretao. Budući da ništa nije govorio, Bella je rekla: “Sjećate se onog tečaja koji ste spominjali? Znam da to zvuči pomalo nevažno u usporedbi s trenutačnim događajima, ali pronašla sam nešto što zvuči zabavnije - i korisnije - od uprizorenja Shakespearea ili bilo čega drugog. Tečaj se sastoji od odlaska u hotelsku kuhinju i kuhanja...”

“Kuhanja?”

Namrštio joj se preko okvira svojih naočala za čitanje i Bella je u strahu od njegova neodobravanja počela brzopleto objašnjavati.

“Cilj je timski rad u kuhinji pod stresnim okolnostima. Hoću reći, znam da na određeni način zvuči glupo jer ne shvaćam kako će tomu doprinijeti rezanje poriluka ili nešto slično, ali na kraju će svi pojesti hranu koju su pripremili i naroljati se. Pa će se možda tako zbližiti...”

James se glasno nasmijao.

“Ja ne znam skuhati ni jaje”, rekao je. “Sramotno, ali istinito. Nekad sam znao, ali sam uz suprugu izgubio tu vještinu.”

Znači, Anthea je u ovom pogledu ipak bila u pravu, ali Belli se malo pokvarilo raspoloženje i nije razumjela zašto. Zašto bi joj smetalo ako on govori o svojoj ženi? Znala je da ima ženu, a što je mislila da jedu, zapečeni grah?

Taksi je otpuzao u Northumberland Avenue i potom na Trafalgar Square, a Bella je pogledala kroz prozor i vidjela par stisnut u strastvenu zagrljaju.

Činilo se da ga je i James opazio, ali nije rekao ništa. Upalilo se zeleno svjetlo i taksi je krenuo dalje.

“Jeste li mnogo vremena proveli u Rusiji?”

Bella je objasnila da su je onamo poslali na drugoj godini fakulteta, ali da

je ubrzo nakon dolaska otkrila da je trudna i vratila se kući te da se nakon Milliena rođenja više nije vraćala završiti studij.

“Je li vam suprug jezikoslovac?”

Bella se željela nasmijati. Zar ju je takvom smatrao? Ženom koja nema dovoljno ambicije diplomirati pa se malo bavi poslom tajnice kako bi ubila dosadu, dok se njezin suprug jezikoslovac koristi svojim znanjem u više svrhe?

I tada je pomislila na Xana i njegovo znanje o Rusiji. Ono se svodilo na ispijanje jedne čaše votke za drugom kad ju je posjetio nakon što ga je nazvala iz Veronjiša i javila mu da je trudna.

“Ne”, rekla je. “Nije. Nisam udana.”

A zatim, kako bi spriječila daljnja pitanja o partneru, rekla je: “Samohrana sam majka.”

“Shvaćam”, rekao je i izvadio BlackBerry.

Ostatak puta prošao je u tišini.

Stella

Stella je putovala u Moskvu. To baš nije imalo smisla jer se nije radilo o projektu u kojem je sudjelovala, ali već je bilo određeno da otputuje dvanaest zaposlenika AE-a - tri inženjera, šest geologa, šef pravne službe, kao i James i Stephen. Uz njih su išli profesor biologije mora koji predaje na Londonskoj školi ekonomije i političkih znanosti, tri savjetnika za zaštitu okoliša, četiri državna službenika, tri odvjetnika specijalizirana za korporativno pravo i dva prevoditelja.

Stephen je zahtijevao da Stella putuje s njim jer je morao o nečemu raspraviti s njom tijekom leta. Sutra će imati sastanak s direktorom Gazproma i predstavnicima agencije za zaštitu okoliša, a Stella i James odletjet će nakon toga s njim natrag u London. Ostali će odletjeti u Sibir, pogledati platforme i procijeniti štetu u okolišu.

Stella je sjela na široko sjedalo u prvom redu kraj Stephena, dok su ostali članovi grupe prošli prolazom između sjedala i ušli u poslovnu klasu. Takav razmještaj nije nikomu odgovarao. Stella nije željela sjediti kraj svog šefa tijekom cijelog šestosatnog leta jer je to značilo da nije mogla ni spavati ni čitati roman. Budući da su takav razmještaj shvatili kao favoriziranje, drugi su članovi grupe bili uvrijeđeni.

“Koga to ovdje vidim?” rekao je stariji inženjer gledajući je pakosno. “Kraj Stephena sjedi pravi raj za oči.”

Stella mu je dobacila hladan pogled; bila je navikla na to da je inženjeri podbadaju, ali više nije dopuštala da je uznemire. Stephen je iz aktovke izvukao hrpu papira i počeo ih prelistavati. Brzo je prošao kroz sažetak o zaštiti okoliša koji mu je James pripremio i zatim se namjestio u sjedalu tako da je okrenuo tijelo prema njezinu. Stella je pogledala njegove uske kukove i zlatnu kopču na remenu i naježila se.

“Stella”, rekao je, “imam prijedlog za tebe. Vrlo sam uzbuđen, a nadam se da ćeš biti i ti.”

Stella se uznemireno osmjehnula. Znala je da njegovo očitovanje uzbuđenosti nije nužno obećavajuće.

“Namjeravam uvesti određene promjene u svoj najuži tim. Poslovanje nam postaje sve složenije, s globalnog i strateškog stajališta. Ističemo se u funkcionalnoj strani poslovanja. Imamo najbolje inženjere, geologe - čak i ekonomiste.”

Nasmiješio joj se i otkrio niz savršenih bijelih zuba koje si je dao ugraditi tijekom nedavna posjeta SAD-u.

“To je vrlo ljubazno od tebe”, rekla je Stella.

“U poslovanju nam trebaju rukovoditelji vizionari kojima je zadaća srušiti te zidove koji nas zatvaraju u uske okvire i osigurati da udružimo razmišljanja na svim razinama. Budući da sam ja generalni direktor, to je moja uloga, ali ne mogu to učiniti bez tuđe pomoći. Zato predlažem stvaranje novog položaja na kojem ćeš, nadam se, biti ti. Imala bi titulu šefa osoblja i bila bi na čelu mog privatnog ureda. Bila bi moja zamjenica u svim strateškim pitanjima, pružala mi podršku i savjetovala me.”

Pogledao ju je energičnim i prodornim pogledom koji Stelli nije bio posve ugodan. Osjetila je mali ubod panike, kao u svim prijašnjim navratima kad joj se nudilo promaknuće ili izazov.

Kad je te noći Stella napokon stigla u svoju hotelsku sobu, bila je iscrpljena. Večera je bila beskrajna, a sjedila je između dvojice ruskih naftnih magnata s debelim vratovima od kojih se jedan uopće nije osvrtao na nju. Zato je svu pažnju posvećivao nestvarno lijepoj manekenki tinejdžerici koja je sjedila s njegove druge strane i nije se protivila što joj je grudi pipao muškarac s prstima poput kobasica.

James nije pokazivao zanimanje za rusku manekenu koju su posjeli kraj njega i svaki put kad ga je Stella pogledala, gledao je u BlackBerry na svom krilu. Stephen je, s druge strane, očito bio oduševljen devetnaestogodišnjom plavušom visokom metar osamdeset koja mu je pod stolom milovala bedro, iako je hinio ravnodušnost.

Kad je napokon dospjela u osamu svoje apsurdno raskošne sobe, Stella se namjestila među svilenim jastucima na krevetu i otvorila prijenosno računalo da provjeri elektroničku poštu. Dobila je dugu, smiješnu Clemmienu poruku o danu u školi koju je potpisala s “Punotevolim :***”. Stella je odrasla u obitelji u kojoj nitko ni u snu ne bi pomislio da drugim članovima kaže da ih voli; takve stvari uzimale su se zdravo za gotovo. Iako je znala da joj je kći tu naviku emocionalne nesuzdržanosti stekla gledajući jeftine televizijske emisije, svejedno joj se svidjela toplina potpisa. Također je pomislila, i to ne prvi put, da je s vlastitom djecom tinejdžerima lakše komunicirati putem *e-maila* nego licem u lice.

Nastavila je pregledavati popis poruka i našla dvije Rhysove. Stella je kliknula na prvu.

Bok,

Nadam se da Vas nije dohvatio KGB. Čuvajte se špijuna zavodnika i ruskih žigola. Ovdje nikakvih događanja. Jako dosadno bez Vas. Htio sam Vam javiti da sam danas strašno mnogo vremena proveo uspoređujući podatke za Vaš izvještaj o našem internom trošku kapitala. Vidite, lijepo sam se ponašao.

Jedina stvar vrijedna spomena jest da sam primijetio kako Beate stalno šmrče. Zaključio sam da je ovisnica o kokainu.

Pozdrav, Rhys.

I potom još jedna, poslana deset minuta kasnije:

Bok, Stella.

Zabrinjava me mogućnost da je prijašnja poruka zvučala pomalo neprofesionalno. Pardon. R.

Stella ih je opet pročitala i nasmiješila se. Bila je neprofesionalna, ali i duhovita. Ipak, nije kanila odgovoriti. Oprala je zube i legla u veliki krevet, čije su svijetlosivkaste plahte neugodno klizile po njezinoj pidžami od češljana pamuka. Besano se klizala lijevo-desno dok su joj se u želucu nelagodno miješali okruglice i votka. Mučio ju je razgovor u avionu, a zabrinjavalo ju je i roditeljsko odobrenje za Finnovo skijanje koje bi trebao predati sutra ujutro. Zato je upalila noćnu lampu i uspravila se.

Kod kuće je vjerojatno bilo tek deset sati pa je nazvala i javio se Charles.

“Kako je u Rusiji?” upitao je.

“Dobro, ali brine me Finnovo odobrenje. Mislim da je u kuhinji. Možeš li ga potpisati do sutra?”

“OK”, odgovorio je. “Kad se vraćaš?”

“Vjerojatno ću doći sutra na večeru. Ponuđen mi je novi posao.”

“Je li? Ja gledam nogomet s Finnom.”

“Reci mu da ode na spavanje. I poljubi ga u moje ime.” Odložila je mobitel, opet kliznula u krevet, ugasila svjetlo i shvatila da se sad još više razbudila.

Možda bi mogla napisati kratak odgovor Rhysu. Samo da mu otkloni sumnje. Zato se naslonila na jastuke i opet uključila prijenosno računalo, ali nije se mogla prijaviti na svoju poslovnu adresu. No nije se dala obeshrabriti pa se prijavila na svoj korisnički račun na Hotmailu i napisala:

Dragi Rhys,

Hvala Vam na upozorenjima. Nije bilo sumnjivih mladića, no upravo sam došla s izvanredne večere s Rusima. Stephen i James imali su na raspolaganju prekrasne žene, iako su se obojica iz petnih žila trudili da ne pokažu zanimanje za njih. Morala sam razgovarati s bikom iz Gazproma i pojela sam previše kavijara pa mi je loše.

Možda će vam se svidjeti i detalj da smo se prije večere sastali u Stephenovoj sobi radi dogovora, a atmosfera je bila tako puna povjerenja da smo se dopisivali preko bijelih ploča iz straha da nas prisluškuju. Rekla bih da je u sobi bilo i kamera, ali u tom su se slučaju Rusi samo nagledali dvanaest nesigurnih Britanaca bez pravog ratnog plana. Sjedila sam kraj Stephena tijekom leta, a on hoće da napustim Odjel za ekonomiju i radim izravno za njega. Molim Vas da to zadržite za sebe jer uopće nisam sigurna što ću odlučiti.

I ne, ne mislim da je Beate ovisnica o kokainu.

Stella.

Pročitala je što je napisala i poslala poruku osjećajući se neugodno što je toliko uživala u pisanju. Usto je Rhysu rekla mnogo više o putu nego Charlesu; no Charles nije ništa pitao, a i da jest, ne bi ga stvarno zanimalo. Vani se čuo smiješni cvilež ruskih automobilskih sirena. Nije spavala trideset šest sati, ali bila je sasvim budna i u glavi je imala osjećaj suhoće. Provrtjela je televizijske programe i na CNN-u gledala kako Gordon Brown objašnjava zašto ipak ne namjerava raspisati izbore.

Stellin BlackBerry zatreperio je crvenim svjetlom. Dobila je Charlesovu poruku:

Ne mogu naći obrazac. Gdje si ono rekla da se nalazi? :* C.

I još jednu Rhysovu:

Bok, Stella.

Baš me obradovala Vaša poruka. Bojao sam se da Vas je moje

neprofesionalno ponašanje poslalo ravno Russellu da se opet potužite na pripravnika koji ne zadovoljava.

Težak je to život... Kavijar, prostitutke... Baš mi vas je sviju žao.

Taj mi novi posao zvuči obećavajuće... Sjedim u kafiću u Covent Gardenu i čekam svoju djevojku.

Na kraju sam joj za rođ kupio novi iPod, koji ju je navodno oduševio. Koliko je tamo sati?

R.

Stella se uspravila u krevetu kako bi ovo proučila. Ta drska samouvjerenost koja bi je nekoć razbjesnila sad ju je oduševljavala. Nasmiješila se malom zaslonu i opet pročitala poruku.

Zatim mu je poslala odgovor.

Pričat ću Vam o poslu kad se vratim. Uživajte u piću. Moram na spavanje jer je ovdje kasno.

Odgovor je odmah stigao:

‘Noć.

Bella

Bella je probirala Jamesove primljene poruke. Od jučer ih je stiglo gotovo dvjesto, uglavnom onih u kojima nije bio označen kao izravni primatelj, već su mu samo bez posebne svrhe dostavljene na znanje. Ali onda je naišla na Russellovu poruku s crvenim usklikom, čiji je predmet glasio “Broj zaposlenih”. Bella ju je otvorila i pročitala:

James, Michael Evans dao mi je zadatak da provedem reviziju popisa zaposlenika cijele funkcije Vanjskih odnosa u potrazi za sinergijom koja proizlazi iz spajanja s Odjelom za odnose s medijima. Ti, koliko vidim, imaš dvije tajnice, što više nije u skladu s operativnim planom. Možeš li mi odgovoriti što prije?

Sve najbolje, Russell.

Bella ju je dvaput pročitala.

“Jesi li pročitala *e-mail* Ljudskih resursa o broju zaposlenih?” upitala je Antheu.

Anthea je kimnula.

“Klasična situacija”, rekla je. “Nikad se nije trudio držati propisa, a iz mog iskustva stečenog u ovoj kompaniji, ako se ne držiš propisa, to te na kraju ugrize za gležanj.”

Propisi i gležnjevi stvorili su nadnaravnu sliku u Bellinoj glavi, što joj je odvratilo misli od ideje koja ju je više zabrinjavala: Antheu je razveselila Russellova poruka jer je željela da Bella ode.

Zazvonio je telefon i Anthea se javila prije Belle. Na zaslonu telefona pisalo je “James kući”.

“Ured Jamesa Stauntona”, rekla je. “O, dobro jutro, Hillary. Ne, nisam s

njim jutros razgovarala, ali očekujem da će nazvati svakog trenutka. Ako mu je isključen mobitel, vjerojatno je na sastanku... Je li sve u redu...? Aha, shvaćam. Ajoj... Reći ću mu kad nazove.”

Anthea je spustila slušalicu.

“Zvala je gospođa J”, rekla je. “Totalno je histerična. Izgubila je nekakve karte za sinovu večerašnju predstavu.”

Opet je zazvonio telefon i ovaj se put javila Bella. Zvao je James.

“Jeste li se čuli sa suprugom?” upitala je.

“Nedavno nisam”, odvratio je.

“Upravo je nazvala i rekla da je izgubila karte za koncert vašeg sina. Mislim da se jako uzrujala...”

“O, Bože”, rekao je teškim glasom. “Karte su kod mene. U gornjoj ladici mog stola. Bella, možete li joj pomoći? Trenutačno je malo... krhka. Možete li ih poslati dostavom, ili možda, ako imate vremena, odnijeti ih sami?”

Bella je otišla u njegov ured i otvorila gornju ladicu. Bila je gotovo prazna: kutija analgetika, uredno posložen red olovaka i karte upravo na onom mjestu gdje je rekao da se nalaze. Bella ju je zatvorila, ali zatim je, ni sama ne znajući zašto to radi, otvorila ladicu ispod nje. Ondje se nalazila mapa naslovljena “Troškovi”, a ispod nje još jedna naslovljena “RAČUNI - OSOBNO”. Otvorila je mapu i vidjela da se jedan od računa odnosi na ručak u restoranu National Portrait Gallery s datumom od prije tri mjeseca.

Zazvučalo joj je poznato. Iz Julijine elektroničke pošte znala je da ju je vodio onamo. Pogledala je ostale račune i svih se šest odnosilo na ručkove ili večere u razdoblju od četiri mjeseca. Zar se njihova veza svodila samo na to?

“Malo njuškaš?”

Bella se okrenula i vidjela da na vratima stoji Anthea. Ugurala je mapu u ladicu i uzela karte.

“Ne”, odgovorila je. “Samo uzimam karte. Želi da joj ih odnesem.”

“Zašto ih ne pošalješ dostavom?”

“Zatražio je da ih ja odnesem. Kaže da je krhka.”

Anthea je prijekorno zurila u nju, ali nije rekla ništa.

Bella je izašla iz taksija ispred Willowdale Crescent 16. S obje strane ulaznih vrata stajali su stupovi ukrašeni štukaturom, a kroz veliki izbočeni prozor u prizemlju vidjela je finog konjića za njihanje.

Zazvonila je porculanskim zvonom, čiji se staromodni zvuk čuo iz dubina kuće. Ubrzo su hodnikom počeli odjekivati polagani koraci. Žena s pomalo otečenim licem, gotovo neprepoznatljivim u uspoređi s nasmiješenim licem na fotografiji, otvorila je vrata i iznenađeno pogledala Bellu, kao da je zaboravila da treba doći.

“Ja sam Bella”, rekla je Bella. “I donijela sam vam karte.”

“Ah, da”, rekla je Hillary. “Hvala što ste prevalili toliki put.”

Uzela je karte i potom zastala krzmajući se.

“Jeste li za šalicu čaja?”

Nije izgledala hladno, ni ludo, ni kao teška osoba iz Antheinih upozorenja. Umjesto toga djelovala je odsutno duhom, rastreseno i neobično plaho za gospodaricu tako velike i lijepe kuće.

Bella je svim srcem željela ući i razgledati kuću. Uvijek ju je zanimalo gdje ljudi žive i smatrala je da hladnjak i kupaonica sadrže jednako informacija o nečijoj osobnosti kao njegovo lice. Ali dok je stajala na šefovu pragu, imala je snažan osjećaj da se nalazi negdje gdje ne pripada.

“Trebala bih se vratiti na posao. Ali mogu li dobiti samo čašu vode?”

Hillary je otvorila vrata i povela Bellu podom od blijedih dasaka u kuhinju. Na prvi pogled prepoznala je svaki znak kuhanja o kojem je James govorio. U njoj su se nalazili mikseri, stroj za tjesteninu i radna ploča od granita nad kojom su sa stare drvene sušilice za rublje visjeli lonci za pirjanje. No nije se osjećao miris hrane, ništa nije upućivalo na to da je ovdje ikad skuhanu neko jelo i sav je pribor izgledao kao nov. Bella je pomislila na vlastitu Ikeinu kuhinju koju je cijelu, zajedno sa sudoperom, kupila za tristo šezdeset funta.

Hillary je izvadila tešku čašu i ulila mineralne vode.

“Lijepa kuhinja”, rekla je Bella.

Hillary se slabašno osmjehnula.

“Imate nevjerojatnih sprava. Ja ne bih znala što da radim s većinom njih. Očajna sam kuharica - znam pripremiti samo tjesteninu, a i nju iskuham i na vrh izlijem umak od rajčice. Kuhate li mnogo?”

Hillary je dobro razmislila o ovom pitanju, kao da nastoji sjetiti se odgovora, i potom odgovorila: “Da, valjda.”

“Pitala sam zato”, rekla je Bella, “što je James zatražio da istražim tečajeve za zbližavanje članova tima i našla sam jedan gdje članovi zajedno kuhaju kako bi se upoznali ili zbližili...”

Jamesovo je ime visjelo u zraku između njih. Zvučalo je pogrešno kad su ga Belline usne izgovorile tako ležerno, ovdje u njegovoj kući.

Bella je gucnula vode, a Hillary je rekla: “Dakle, sad ima dvije sekretarice.”

Bella se trgnula na riječ “sekretarica”, ali nije je ispravila. “Da”, složila se, ali nije rekla da možda neće još dugo.

“Pretpostavljam da je oduševljen takvom organizacijom”, primijetila je Hillary.

Je li ogorčena? Ili se možda zabavlja svisoka? I zašto mora pretpostavljati što on osjeća? Zar ne razgovaraju?

Bella je odložila čašu i rekla da bi trebala poći. Hillary ju je ispratila do vrata. Bella je ostala stajati na ulici i ogledala se. Hillary joj nije ponudila da će pozvati taksu, nije znala koji smjer vodi do metroa, a susjedstvo je bilo tako tiho da nije mogla nikoga pitati.

Stella

Tijekom leta iz Rusije u London Stella se posavjetovala s Jamesom o svom novom poslu. Dobro je znala da će James biti ljubomoran, ali već je odavno shvatila da će ublažiti suparništvo ako se bude ponašala kao da je James nedvojbeno na višem položaju. Dokle god mu je udovoljavala, bio je više nego pristojan i obasipao ju je svojom mudrošću.

Stella mu je objasnila kako joj se nudi novi posao i Jamesovo se lice na trenutak smrknulo, ali zatim se oporavio, baš kako je i očekivala, i počeo se ponašati poput mudra liječnika koji propisuje lijek bolesnu pacijentu. Na shvatljiv je način iznio prednosti i nedostatke. Preko prednosti je prešao brzo.

“Više ćeš vidati direktora, ako to želiš. Također pretpostavljam da ćeš više zarađivati i da će ti možda upotpuniti životopis.”

Ali onda je prešao na nedostatke i našao ih mnogo. Rekao je da to ne zvuči kao jasno određena uloga. Naglasio je da je Stella nadarena ekonomistica i da se možda neće intelektualno zadovoljiti poslom više administrativne prirode.

“Usto će ti položaj u kompaniji biti izloženiji opasnostima”, rekao je. “Kao netko koga je Stephen izričito unaprijedio, ako on padne, ti ćeš pasti zajedno s njim.”

Što je Stella više slušala o negativnim stranama, to je stvarala pozitivnije mišljenje o novom poslu.

Kad je došla kući te večeri, pitala je Charlesa što da učini. Stajao je nad daskom za rezanje i drobio đumbir i korijandar u kašu za marinadu, a Stella je njegovim pogrbljenim leđima objasnila prednosti i nedostatke posla.

“Moraš učiniti ono što želiš”, rekao je udarajući rezanj češnjaka tupim dijelom noža.

Ona je odgovorila da ne zna što želi - da u tome i jest problem. On je zatim citirao svog predavača s fakulteta koji je rekao da što je teže donijeti

odluku, to je manje važno što odlučiš.

U dvadeset godina braka to joj je vjerojatno rekao barem sto puta i nijedan se put nije složila. Možda je logički istina, ali iz njezina iskustva, ako je teško odlučiti, to je zato što je vrlo važno donijeti pravu odluku.

Stella je sljedećeg jutra došla na posao prije osam i ondje zatekla Rhysa.

Čistačica je upravo završavala i s mukom vukla usisavač iz Stellina ureda.

“Dobro jutro”, rekla je Stella. “Kako ste? Kako vaša kći?”

Jednog drugog ranog jutra ta je žena rekla Stelli da ima kći Finnova godišta kojoj izvrsno ide u školi.

“Uvijek marljivo radi.”

“Divno”, rekla je Stella gledajući Rhysa.

Bio je skinuo sako, a njegova bijela košulja s uskim sivim prugama bila je pažljivo izglaćana. Stella se na svoje iznenađenje zapitala je li ju sam izglaćao.

Kad je čistačica otišla, Rhys je ustao i prišao joj.

“Dobro jutro”, pozdravio ju je.

“Što ćete vi na poslu tako rano?” upitala je Stella. Pitanje je zazvučalo kao optužba više nego što je namjeravala.

“Hrpa posla”, rekao je.

“Idem dolje po kavu. Želite li vi nešto?”

“Poći ću s vama.”

U kantini su stali u red pred aparatom za kavu, a nakon toga nisu s papirnatim čašama otišli u ured, nego su se zaustavili kraj sofa u prostoru koji je upravitelj zgrade iz šale zvao “zona opuštanja”.

Rhys je sjeo na rub sofe, a ona kraj njega, pri čemu ju je obuzela nelagoda pa je zaželjela da se između njih nalazi stol.

“I, kakav je to posao?” upitao je.

Ponovila je ono što joj je Stephen rekao i objasnila mu da bi se nalazila bliže srcu kompanije koje donosi odluke.

“Zvuči super”, rekao je Rhys i gledao je s ozbiljnošću kakvu još nije vidjela.

“Nisam sigurna želim li taj posao”, rekla je.

“Ali zašto?” htio je znati. “To je golemo promaknuće...”

Stella nije bila sigurna zašto sjedi na ovoj sofa i dopušta da je ovako ispituje pripravnik. Njega se nije ticalo hoće li prihvatiti posao ili neće. Ali istodobno se morala osjećati polaskano što pokazuje tako živo zanimanje za njezinu karijeru. Činilo se da je Rhys, za razliku od Jamesa ili čak Charlesa, želio da bude promaknuta.

“Hoću reći”, govorio je Rhys, “tako ćete dobiti mnogo više utjecaja. A pretpostavljam i mnogo više zarađivati...?”

“Možda ste u pravu”, rekla je Stella nesigurno.

Još zapravo nije ni pomislila na to da pita Stephena hoće li imati veću plaću.

“Zar vam to nije važno?”

“Ne, nije. Mislim da me ne zanimaju previše utjecaj ili novac. Nekoć jesu, ali sad mislim da imam dovoljno i jednog i drugog.”

Pogledao ju je suženim očima.

“Što vas onda zanima?”

“Nisam sigurna. Čini mi se da si nikad nisam postavila tako izravno pitanje. Ali mislim da me zanima da donekle imam kontrolu nad vlastitim životom i da mi nikad nije dosadno i, više od svega, da mi ide od ruke ono što radim. Zvučim li kao snob?”

“Da”, rekao je. “Kao odvratan snob.”

Nasmijao se, a nasmijala se i ona. Zatim je dodao: “A i ne vjerujem da je tako.”

Stellin je smijeh zamro. Tvrdi li on da je poznaje bolje od nje same?

“Ne morate vjerovati ako nećete”, rekla je s novom hladnoćom u glasu,

“ali to je istina.”

“Ispričavam se”, rekao je. “Meni je to samo vrlo čudno. Uvijek sam htio biti neizmjereno bogat i uspješan. Kao dijete sam na igralištu prodavao čips po dvostruko višoj cijeni, a na Oxfordu eseje otmjenim kretenima koji ih nisu znali pisati sami. Nekako mi je jasno da vas ne zanima novac, hoću reći, ako ste ga uvijek imali, možda ga uzimate zdravo za gotovo...”

Stella se lecnula od kivnosti u njegovu glasu.

“Ali ne vjerujem u tvrdnju da niste ambiciozni”, nastavio je.

“Iskreno”, usprotivila se Stella, “ne bih rekla da jesam. Dobro, moram biti malo ambiciozna jer inače ne bih bila ovdje gdje jesam. Ali kad mi nude nove stvari, nikad ih uistinu ne želim prihvatiti. Ne radi se o tome da žalim što ne provodim više vremena s djecom - iako to nekad i jest jedan od razloga. Više se radi o strahu. Strašno se bojim stvari za koje nisam sigurna mogu li ih obavljati.”

“*Strah* vas je”, ponovio je gledajući je u nevjerici.

Stella je osjetila da je pretjerala. Nije htjela da on vidi njezinu slabost pa je upitala: “A vi? Što vi uistinu želite?”

“Nakon što sam otišao s Oxforda, nisam se prijavio za poslove za koje su se prijavili moji prijatelji, dijelom zato što mi se nijedan nije činio privlačnim, ali i zato što mi je mama bila bolesna i morao sam biti s njom u Walesu. Uključio sam se u poslovanje nekretninama koje je vodio prijatelj mog bratića i zaradili smo tonu love obnavljanjem skladišta u Cardiffu i Swanseau, a u jednom smo trenutku obojica vrijedili otprilike pet milijuna funta na papiru. Kanili smo to unovčiti, ali onda se dogodilo ono s bankom Northern Rock, sve smo izgubili i kompanija je ostala bez prebijene pare. Bila su to gadna vremena, zato se zasad ne izvrgavam rizicima i igram ulogu zaposlenika kompanije.” Stellu je oneraspoložila tvrdnja da se ne izvrgava rizicima u AE-u i da je to pravo mjesto za nekoga čije su se velike ambicije izjalovile.

“Moram ići na posao”, rekla je iznenada i ustala. “Čeka me brdo mejlova. Biste li htjeli doći k nama na večeru sljedeći tjedan? Pozvat ću i Beate. Povedite i svoju djevojku - Rosie? - znam da bi Charles volio s njom

raspravljati o studiju filma.”

“Zove se Rosa”, rekao je. “I da, hvala, rado ću doći.”

Bella

Bella se radovala Jamesovu povratku iz Rusije i tog je jutra obukla nove crne hlače i ružičastu košulju te nanijela dva sloja maškare. Kad je došla na posao, zatekla je šefa kako pognut preko tipkovnice pregledava elektroničku poštu i miče donju čeljust lijevo-desno, što je značilo da se koncentrira. Nije podignuo pogled kad je ušla.

Uskoro se čuo tresak. James je šakom lupio o stol.

“Pas mater! Znate li vi išta o ovome?”

Ustao je od stola i stao pred nju kao da je optužuje.

“Ovo je ludost. Kažu da ne smijem imati dvije tajnice. Dok Stephen nabildava svoj odsjek i uzima nevažnih pomoćnika koliko hoće, od mene se očekuje da obavljam poslove koje je prije radilo dvoje ljudi, a onda mi kažu da ne mogu imati još jednu vražju osobu koja mi pomaže u administrativnim poslovima.”

Bella nije rekla ništa jer joj se nije činilo da se njoj obraća.

“Ispričavam se”, rekao je otprilike sat vremena poslije. “Bila je to bijesna tirada. A htio sam vam zahvaliti što ste odnijeli karte mojoj ženi. Siguran sam da je to znala cijeniti. Štoviše, očarali ste je.”

Bella se to činilo malo vjerojatnim, ali rekla je: “Pa, mislim da je vrlo draga osoba.”

Što opet nije bilo istina.

“U svakom slučaju”, nastavila je Bella, “ne uzimam ljutnju k srcu. Moj bivši partner cijelo je vrijeme šizao i bacao namještaj.”

James se nelagodno nasmijao, kao da nije znao treba li to shvatiti kao šalu. Ali Bella se nije šalila, štoviše, čak je uljepšano prikazala istinu. Tijekom jednog ludovanja Xan je šakom probio zid, zaletio se na Bellu sa stolcem nad glavom i bio bi je udario da mu nije zazvonio mobitel i odvuкао

mu pažnju dovoljno dugo da mu se ona makne s puta.

James je nastavio: “Ja se nastojim suzdržati od bacanja namještaja. No ipak me razdražuje kad mi imbecili nameću proizvoljna pravila, iako me proglas zapravo razljutio zato što prvi put u sto godina za mene radi inteligentna osoba.”

Načas ju je pogledao i onda skrenuo pogled. Bella nije znala što da kaže. Uzela je iPod da sakrije svoju zbunjenost i počela pažljivo namatati slušalice oko njega, čekajući da on otiđe. Ali nije otišao. I dalje je ondje stajao.

“Što slušate na iPodu?” upitao je.

Gurnula je spravu prema njemu, a on je pregledao imena.

“Tko su ovi ljudi? Franz Ferdinand? Kings of Leon? Tko je Leon?”

Bella se nasmijala.

“Nemam pojma, ali dobri su. Želite li poslušati?”

Pružila mu je slušalice koje nije stavio u uši, nego ih samo prislonio, kao da bi ta gesta bila previše intimna.

Pritisnula je *play*, a on je poslušao zadnju pjesmu koju je slušala. Kroz pucketanje slušalica Bella je čula kako sastav Franz Ferdinand pjeva o kožnatim kukovima, ljepljivoj kosi i dlaci na ljepljivim kukovima. Žurno je isključila iPod.

“Kakvu vi glazbu volite?” upitala je.

“Uglavnom klasičnu, ali volim i neke pop-pjesme napisane prije vašeg rođenja. Van Morrison, Dylan, The Police...”

U tom se trenutku Anthea vratila sa stanke za ručak. Kad je ušla, James je odložio iPod, odmaknuo se od Bellina stola i rekao potpuno izmijenjenim glasom: “Možete li odgoditi današnji sastanak odjela za pola sata unatrag, u 3:30?”

Stella

Stella zaista nije imala vremena za ručak sa svojom prijateljicom Emily. Šef Odjela za poslovanje kemikalijama pobunio se protiv njezina izvještaja u kojem tvrdi da bi se AE-ova ulaganja u kemikalije trebala procjenjivati uz primjenu višeg internog troška kapitala zbog njihove riskantnije prirode. Stelli je trebalo vremena da ga smiri. Usto je većinu poslijepodneva izgubila na sastanke, a očekivalo se da između njih uspije dovršiti dosadne godišnje obrasce za ocjenjivanje svakog od trideset dvoje članova svoga tima.

Stella je također imala osjećaj da treba otići u teretanu. Već dugo nije išla, a tog je jutra pri odijevanju primijetila kako joj se objesila stražnjica i kako joj mlohavo visi meso s nadlaktice.

Nekoć je mislila da joj ovakve stvari neće smetati, ali sad je ustanovila da joj ipak smetaju.

Stella nije mogla otkazati ručak s Emily - opet - jer bi to značilo da će morati trpjeti njezino djetinjasto ponašanje i uvrijeđenost te da će joj možda trebati mjeseci ugađanja da je opet pridobije.

Stella je ušla u taksi i odvezla se u podružnicu Pizza Expressa u Holbornu, izabranu baš zato što se nalazila na pola puta između njih dviju. Emily je lako mogla otkazati putovanje u Moorgate jer više nije radila, ali njihovo se prijateljstvo temeljilo na načelu jednakosti. Kad bi Stella od svoje prijateljice zatražila da dođe u njezin dio grada, time bi izravno priznala da je ona uspješna i zaposlena, a Emily nije.

Na stolu ispred njih bile su pizze, a one su sjedile sučelice i brzo prošle kroz uobičajeni dnevni red: djeca, kuće, zajednički prijatelji i posao. Stella je ispričala Emily o svom novom poslu, koji je sad bila sklona prihvatiti. Emily se namrštila.

“Loša zamisao”, rekla je. “Kad smo prošli put ovdje sjedile, slušala sam kako si pod velikim stresom zbog količine posla. Znam da si sretna samo kad se naprežeš do krajnjih granica, i to je divno, ali za to moraš i platiti. Ne

kažem da moraš više vremena provoditi s djecom - uopće ti ne želim nametnuti osjećaj krivnje. Ali kao tvoja najstarija prijateljica ponekad se brinem da nikad ne ostavljaš vremena za sebe samu.”

Stella je bila naviknuta na prijateljičine savjete i odavno je donijela čvrstu odluku da je ti savjeti neće uzrujavati. Emily je prije šest mjeseci dala otkaz u banci u kojoj je radila, više iz dosade i želje da povisi iznos alimentacije nego što je htjela više vremena provoditi s djecom. Njezina želja da joj prijateljica vodi smireniji život bila je neprikriveno sebična.

“Pa”, rekla je Stella bezbrižno, “ne trebaš se brinuti. Ja sam dobro. Kako kod tebe stoje stvari? Ima li nade glede ljubavi?”

“Nećeš vjerovati”, rekla je Emily, “ali dogovaram spojeve preko interneta. Prvo sam posjetila Match.com, ali najbolja je ponuda bio informatičar iz Rutlanda koji je rekao da je nešto niži od metar sedamdeset pet, ali zapravo je visok metar šezdeset pet. Ali u posljednje vrijeme posjećujem stranice gdje se povezujem s oženjenim muškarcima jer su neizmjereno poželjniji.”

“Ma *stvarno?*” rekla je Stella. “Je li to mudro?”

“Znala sam da ćeš me osuditi.”

“Ne osuđujem te”, slagala je Stella. “Samo ne vidim kako će tu ičija priča imati sretan završetak.”

“Kraj? Još nije bilo ni početka. Stranica samo sadrži milijune muškaraca koji nisu promašeni slučajevi ili sadisti. Ne žele napustiti svoje žene, ali žele malo uzbuđenja u životu. Sutra navečer sastajem se s menadžerom *hedge* fonda. Pronašla sam ga na Googleu i pun je love. Nažalost, vidjela sam mu i fotku na Googleu i ima golem podvoljak, a zubi mu izgledaju malo nezgodno.”

Stella se nasmijala.

“Ne znam želi m li se zaista upustiti u vezu s njim”, nastavila je Emily, “ali lijepo je dopisivati se putem *e-maila*. Samim time što imam nekoga na koga mogu misliti, život mi je manje jednoličan. Došla sam do zaključka da se naposljetku ne radi o seksu. Radi se o maštanju, o tome da u glavi nađeš neko mjesto za sebe.”

“Da”, rekla je Stella. “Znam što time hoćeš reći.”

Činilo se da je to rekla s više osjećaja nego što je kanila jer je Emily uzvratila: “Znaš, je li?”

“Ne”, rekla je Stella.

A zatim je rekla: “Da. Hoću reći, ne baš toliko. Recimo.” Emilyje prijateljici uputila pogled koji je govorio da je Stellina neodlučnost više zabavlja nego iritira.

“Koji ti je vrag, Stel?”

I Stella se potom zatekla kako prijateljici iz djetinjstva govori nešto što nije namjeravala, nešto što do tog trenutka nije priznala ni samoj sebi.

“OK, imam maštariju. Ali sićušna je i jako smiješna. Netko s posla. Šaljemo si *e-mail* poruke.”

“Kakve *e-mail* poruke?” upitala je Emily.

“Ma”, odgovorila je Stella, “ništa posebno. Znaš već: o poslu, o tome što radimo i o svojim stavovima prema karijerama - takve *e-mail* poruke.”

“Dosadna ti je to maštarija”, uzvratila je Emily.

Stella je ovdje možda trebala stati. Ali čim je načela Rhysa kao predmet razgovora, shvatila je da je morala, imala potrebu ispričati Emily sve o njemu.

“Te su poruke zapravo nešto više. Jučer sam ih prebrojila, poslao mi ih je osamnaest, a otkad sam prošli mjesec otišla u Rusiju, stekla sam naviku da se dopisujem s njim putem Hotmaila umjesto AE-ova sustava jer mi tajnica čita poruke i to bi joj bilo čudno. Valjda i jest čudno, ali bezazleno čudno. Poruke su većinom šale - veoma je duhovit. Također mi stalno upada u ured da malo popričamo. Ujutro oboje dođemo ranije i zajedno pijemo kavu.”

“Isuse”, rekla je Emily. “Meni to ne zvuči bezazleno. Kako se Charles uklapa u to?”

“Ne budi blesava, Em. Ne kažem da ima nečega između nas dvoje. To je samo razonoda u jednoličnosti ureda. Samo bezazlen flert. I to je sve.”

Emily se umirila i rekla: “U tom slučaju, imaš sreće. Sjećam se kad sam

se zatreskala u višeg potpredsjednika svog odjela. Radili smo na istim stvarima i izlazili na piće da malo flertujemo. To su mi bili neki od najsretnijih trenutaka na poslu.”

“Ali onda si se udala za njega”, rekla je Stella. “A taj je brak - mislim da se tu moramo složiti - bio manje sretan.”

Emily se mrko nasmijala.

“Ali u svakom slučaju”, nastavila je Stella, “ovo je nešto drugo. Neću se upustiti u vezu s njim, a kamoli se udati za njega. No čak i onda, i dalje stoji tužna istina kako znam da bih trebala prestati s tim. Ometa me i nije previše profesionalno jer sam mu šefica, a on je mlađi...”

“Ti si mu *šefica*! Ajoj. A koliko je mlađi?”

Emily ju je opet prijekorno gledala i Stella je počela žaliti što je išta rekla.

“Zapravo dosta”, rekla je neodređeno.

“Koliko?” htjela je znati Emily.

“Zaista želiš znati?”

“Da, želim i ne shvaćam zašto si tako stidljiva.”

“Ima dvadeset sedam godina.”

“*Dvadeset sedam!* Isuse, Stella. Pa onda si sigurna. Nije baš za očekivati da će baciti oko na tebe, zar ne?”

Stellu je to povrijedilo, što je i bio cilj. Nijedan sastanak s njezinom starom prijateljicom nije bio potpun a da jedna drugu pomalo ne povrijede. Stella je naglasila da Emilyn izbor muža nije baš bio idealan. Emily je natuknula da je Stella previše nadobudna.

Ali dok prijašnji ubodi nisu ostavili traga, rana od ovog najnovijeg udarca bila je dublja. A boljela je zato, Stella je to dobro znala, što je bila istinita.

Iskopala je novčanik iz torbe da obavi urednu podjelu računa, a kad je spustila pogled, vidjela je da su joj ruke stare i kvrgave. Na zglobu trećeg prsta imala je mali smeđi trag. Je li to madež ili možda staračka pjega, pitala se.

Bella

“Gdje je James?”

Generalni direktor ljutito je gledao Bellu kao da je ona kriva što joj šef ne sjedi za stolom.

“Ima radni doručak s analitičarima iz Merrilla i Cityja, a nakon toga se vraća na sastanak s pripravnicima u 10:30. Želite li da mu kažem da vas nazove čim se vrati?”

“Lijepo vas molim”, rekao je otresito i izjurio.

Kad se James opet pojavio, izgledao je ljutito.

“Tražio vas je direktor”, rekla je Anthea.

“Zbog čega?”

“Nije rekao”, odgovorila je.

James je otišao hodnikom i vratio se za deset minuta još mrzovoljniji.

“To je nekakva luđačka zamisao da se aktualna cijena naših dionica i cijena nafte prikazuju na displeju na staroj bačvi za naftu koja će se postaviti u predvorje zgrade. Nema ničega glupljeg na svijetu, ali on je opsjednut tom idejom. Biste li to malo istražili, Bella?”

Vratio se u ured i ostavio je da se u miru muči zadatkom kako bi se mogla postaviti bačva u predvorje.

Ured koji je dijelila s Antheom bio je smješten tik do dvorane za sastanke i tog su joj jutra pozornost od briga o bačvi odvratili dolasci pripravnika na sastanak s Jamesom u 10:30.

U 10:29 vidjela je da je Rhys prošao pokraj njezina ureda, zavirio u dvoranu za sastanke, vidio da je prazna, pa se okrenuo i otišao na zahod. Nakon nekog vremena dva druga pripravnika prišla su dvorani i zatim se povukli u hodnik. U točno 10:30 Beate je ušla ravno u dvoranu i sjela. Drugi pripravnici počeli su kružiti uokolo, a do 10:34 pred vratima ih se skupilo dovoljno i ušli su svi odjednom. Nekoliko sekunda kasnije ležerno je ušetao

Rhys, a za njim je ušao i James s ispisima koje mu je maloprije fotokopirala.

Bella je gledala tu komediju i pritom se dobro zabavljala. Cesto je promatrala kako njezini šefovi igraju istu igru: cilj je bio da nikad ne čekaš nekoga tko je na istom ili nižem položaju. Dojmilo je se što su pripravnici već znali što treba napraviti. Brzo uče, pomislila je, a Rhys je time što je došao nakon sebi ravnih, ali neposredno prije nadređenog, pokazao najveću sklonost upravljanju.

Tog dana Bella je dogovorila ručak s Karen, svojom najstarijom prijateljicom. Imale su naviku vidati se svaki mjesec ili dva, što je bilo lijepo, ili je, bolje rečeno, trebalo biti lijepo, ali Bella se nakon tih sastanaka zapravo često osjećala loše iz razloga koje nikad nije mogla shvatiti.

Karen i Bella bile su najbolje prijateljice u školi. Bile su zgodne i pametne, a prijateljstvo im je učvrstilo žestoko suparništvo. Do negdje šesnaeste godine Bella je bila u prednosti. Ali u vrijeme kad su polagale maturu, Karen ju je već bila pretekla i nastavila je pretjecati. Upisala se na Bristol, a Bella na Bangor. Karen je tada izlazila s nizom privlačnih muškaraca, a Bella sa Xanom. Jedan je životni put neprestano vodio gore prema pripravnštvu na BBC-ju, a drugi se strmoglavio i spao na pelene i zaokupljenost jednoličnim odgajanjem djeteta kao samohrana majka.

Čim je Bella vidjela kako joj prijateljica s poletom ulazi u restoran Wagamama, opazila je da blista. Postojao je samo jedan razlog zašto tako izgleda: Karen se zaljubila.

Bella je shvatila kako je na neki način užasno vidjeti da su ti prijateljice zaljubljene. To je neka vrsta gubitka drage osobe: one se voze na brodu sreće, a ti objema nogama stojiš na tvrdom šljunku plaže. One ti veselo domahuju, iako ih zapravo nije briga hoćeš li im uzvratiti mahanje.

Karen je Belli zadihano ispričala o svom novom dečku koji je glazbeni producent, jako je seksi i duhovit, stvarno dobar momak i lud za njom. Sredio joj je da iza pozornice može ući na sve festivale ovog ljeta pa će otići na Glastonbury, Latitude i Sziget.

Karen je neko vrijeme nastavila pričati s istim zanosom, dok se Bella

smiješila, kimala i govorila “zvuči super” i “sretnice” na pravim mjestima. Naposljetku, kad je rekla sve što je imala reći, Karen je upitala: “Kako je Millie?”

“Dobro”, rekla je Bella. “Hrabra je i divna unatoč Xanovim nastojanjima da je sjebe. U školi joj ide vrlo dobro.”

“Super”, neuvjerljivo je rekla Karen.

I potom je upitala: “Kako tvoj ljubavni život?”

“Nikako”, rekla je Bella.

“Ne može nikako. Ne trudiš se.”

“*Trudim se*”, rekla je Bella. “Ali jednostavno je teško. Nemam prilike upoznati nekoga jer samo radim i brinem se za Millie.”

“Baš *grozno*”, rekla je Karen. “Stvarno moram napregnuti mozak i sjetiti se nekoga s kim bih te mogla povezati.”

Bella nije voljela da je se stavlja u ulogu žene nesposobne da si nađe dečka i zato je, kako bi ušutkala prijateljicu, rekla: “Sviđa mi se tip s posla, recimo.”

“Znala sam da postoji *netko*”, rekla je Karen. “Je li zgodan?”

“Pa...” odgovorila je Bella. “Ne, zapravo i nije. Dosta je stariji od mene.”

“I stariji muškarci znaju biti seksi”, rekla je Karen. “Sjećaš se onog irskog scenarista s kojim sam se viđala? On je imao trideset pet godina. A bio je seks na eks.”

Karen je imala toliko dečki da ga se Bella nije mogla sjetiti. Kimnula je i zadržala za sebe činjenicu da je James deset godina stariji.

“Moj nije nimalo seksi. Barem ne na očit način. Nisam sigurna sviđa li mi se. Nekad mislim da mi se sviđa, a nekad nisam baš sigurna. Prije bih rekla da je vrlo pametan i da zrači nekom posebnom snagom...”

Razgovor je čudno djelovao na Bellu. Stvari se promijene kad ih kažeš naglas. Dosad je James bio samo sjena u njezinoj svijesti, ali sad kad je o tome razgovarala s Karen, činilo se da sjena postaje stvarnost.

“To mi zvuči super”, rekla je ohrabrujuće Karen. “U čemu je onda

problem?”

“Pa...” odvratila je Bella, “on mi je šef. A i oženjen je.”

“Što? Šališ se! Nikad ne bih pomislila da ćeš ti odigrati klišeiziranu ulogu tajnice koja se ševi sa šefom. Osim ako to ne radiš ironično, u nekom postfeminističkom smislu?”

“Ne radi se ovdje o ironiji i feminizmu”, ljutito je rekla Bella. “Ne radi se ni o čemu. Ne ševim se s njim. Samo sam rekla da mi se jako sviđa - ili da mi se sviđa više negoli sam očekivala.”

“Izbor muškaraca uvijek ti je bio koma. Ali Xan je barem bio zgodan. Ovaj tip nije seksi, a s obzirom na to da ti je šef i da je oženjen, ako išta poduzmeš, stavljaš svoj posao na kocku.”

“Ne slušaš što ti govorim”, odvratila je Bella, koja je iskreno požalila što je išta rekla. “Neću se upustiti u vezu s njim, i to iz raznih razloga. To je samo maštarija zahvaljujući kojoj su mi dani malo ispunjeniji. Nije savršen, ali ima li koga tko jest? Iskreno, Karen, ne mogu to objasniti. Važno je kakve on osjećaje pobuđuje u meni.”

“Što je to, nekakav očinski kompleks? Zato što se na njega možeš osloniti, a na vlastitog oca nisi mogla? I tvoj se otac palio na mlađe žene, nije li?”

Bella nije željela čuti kako joj Karen napada oca. Vrlo ga je rado napadala sama, ali to je pravo imala kao njegova kći.

“Nije s mojim tatom bio problem što se nisam mogla osloniti na njega, kao što dobro znaš. Mislim da me kod Jamesa privlači način na koji me gleda. Uz njega nisam samo tajnica s velikim sisama. Uz njega se osjećam kao osoba kakva bih željela biti, a ne kakva jesam. Znaš li što time hoću reći?”

Karen se namrštila, što je značilo da uopće nije znala što joj prijateljica time hoće reći.

“Kad sam s njim - kad zaista razgovara sa mnom, pametna sam. Osjećam da imam nešto za ponuditi, da se od mene može nešto očekivati. Usto se smije mojim šalama - divno je imati moć da nekoga nasmiješ. On sam nije baš duhovit - dapače, vrlo je ozbiljan. Ali čini mi se da me smatra duhovitom.”

“Hmm. Čini mi se da si na skliskom terenu”, rekla je Karen. “Nadam se da znaš što radiš.”

“Kao što rekoh, ne radim ništa.”

Stella

Rhys se pojavio na pragu točno u 19:30. Stella je u svojoj sobi na katu skinula sa sebe odjeću koju je nosila na poslu i obukla traperice. Isprobala je različite topove, ali ni jedan joj nije dobro pristajao. U trenutku kad je zazvonilo zvonce na vratima, počela je svlačiti narančastu bluzu od satena pa, iako joj je pristajala još lošije od drugih koje je isprobala, nije bilo vremena za presvlačenje.

Clemmie je otvorila vrata i zatim, kad je vidjela majku na vrhu stepenica, pogledala je od glave do pete i podcjenjivački rekla: “Prava rokerica.”

“Vidite što moram trpjeti kod kuće”, rekla je Stella Rhysu, a on se nelagodno nasmijao.

Clemmie se namrgodila. Rhys je stao nasred dnevne sobe i razgledao visoki strop i bogato ukrašeno ogledalo nad kaminom kao da mu sve to pokazuje trgovac nekretninama. Stella mu je natočila čašu vina, koju je uzeo i sjeo na sam rub sofe tamne krem boje. Njegova uobičajena opuštenost posve je nestala.

“Rosa će brzo doći”, rekao je i u tom je trenutku netko pokucao na vrata.

Ali to nije bila Rosa, nego Beate i njezin dečko Friedrich, savjetnik za menadžment.

Stella je prihvatila golem buket ružičastog i bijelog cvijeća koji je donijela Beate i uvela ih u dnevnu sobu. Rhys je ustao i sve troje su stajali na perzijskom tepihu kao na pustom otoku dok je Stella preglasno i prebrzo pričala o Charlesovoj ljubavi prema kuhanju, o kući i o danu kad joj je u goste došao zamjenik ministra za naftu iz Abu Dhabija. Nije se mogla sjetiti je li se ikad ovako neugodno osjećala u vlastitoj kući.

Rhysova djevojka došla je zadnja. Uopće nije izgledala onako kako ju je Stella zamišljala. Bila je visoka gotovo metar i osamdeset, viša od Rhysa za dobrih pet centimetara, i imala je divlju, zamršenu crnu kosu.

“Super kuća”, rekla je, ušla i poljubila Stellu u oba obraza s neusiljenom

tjelesnom intimnošću svoje generacije.

Poslala je poljubac Rhysu, a on se nasmiješio, mahnuo joj s druge strane sobe ne maknuvši se s mjesta. Rosin dolazak Stelli je omogućio da neopaženo pobjegne u kuhinju, gdje je Charles vadio biserke iz pećnice.

“Izađi i porazgovaraj s gostima”, prosiktala je. “Mene im je već dosta, vide me cijeli dan. Ja ću unijeti jelo.”

Ali Charles nije volio da mu se žena miješa u pripremu i posluživanje hrane jer je smatrao - donekle s pravom - da ona to može samo pokvariti.

“Zašto si ih pozvala ako ne želiš razgovarati s njima?” upitao je.

“Ne znam”, odgovorila je. “Valjda sam htjela biti ljubazna. Tada mi se to činilo kao dobra ideja.”

Za večerom je Rosa sjedila pokraj Charlesa i držala svoje široko nasmiješeno lice okrenuto prema njemu dok je raspredao o snimanju u Walesu. Stella je uvijek uživala slušajući kako Charles razgovara s drugima. Još je znao biti vrlo šarmantan kad bi se potrudio. Na drugom kraju stola Rhys je čavrljao s djecom. Pitao je Clemmie u koje klubove izlazi, a ona mu je radosno pričala o onima za koje je čula da su u njima najbolji provodi, iako je sa svojih četrnaest godina bila još premlada da onamo zalazi.

Stella je u sredini stola morala početi razgovor s Beate i Friedrichom. Pitala ga je o poslu i saslušala bezlično predavanje o besplatnom savjetovanju u dobrotvorne svrhe u SAD-u. Rekao je da je strašno nepravедno što su savjetnici na zlu glasu kad toliko nastoje mijenjati stvari.

Kad ju je to počelo zamarati, Stella ih je upitala o njihovoj razdvojenosti i kako im se sviđa raditi kad su udaljeni jedno od drugoga pet tisuća kilometara. Rekla im je da su ona i Charles živjeli odvojeno dok je on snimao u SAD-u, a ona bila trudna s Clemmie, i kako je to bilo jedno od najuspješnijih razdoblja njihova braka.

Baš dok je to govorila, zamro je razgovor za stolom i Stella je postala svjesna da je gledaju i njezin muž i Rhys.

“Što to govoriš o našem uspješnom braku?” upitao je Charles.

“Da je bio najbolji kad se nismo vidali”, odvratila je Stella.

Nasmijao se, pogledao je s ljubavlju i potom se opet okrenuo Rosi. Stella je bila svjesna Rhysova procjenjivačkog pogleda.

“Naselje koje snimamo najružnije je mjesto na kugli zemaljskoj. Ali snimili smo odlične kadrove prljavih prodavaonica obloženih daskama. Čak su i pabovi većinom bili prazni. Ovjekovječili smo filmsku ljepotu u pustoši.”

Rhysu je ponestalo stvari koje bi mogao kazati Clemmie pa je upitao Charlesa gdje snimaju.

“U zadnjoj rupi na svijetu - malom naselju Merthyr Tydfil.”

Nastala je stanka.

“Ondje sam odrastao”, rekao je Rhys.

“Zaista?” upitao je Charles.

Nije uopće izgledao kao da mu je bilo neugodno. A ni Rhys, kako se činilo, nije bio previše uznemiren: čak se i složio da je mjesto najobičnija rupa. Činilo se da je jedino Stelli razgovor bio neugodan i gledala je kako je Rhys napisao telefonski broj svoje majke na komad papira i rekao da će se ona vrlo rado pojaviti u dokumentarnom filmu jer je uvijek čeznula za tim da sudjeluje u *reality show-u*.

Za to je vrijeme Beate pitala Rosu zašto želi studirati film, kao da joj je nepojmljivo da bi netko to htio učiniti. Rosa se usiljeno nasmiješila i odgovorila da uvijek slijedi svoje srce i da je ne privlači uredski posao. Beate, koja nije shvatila da je omalovažava, postavila je daljnje pitanje o mogućnostima zapošljavanja nakon završetka studija filma.

Kad je Rosi bilo dosta, privukla se k Rhysu i stavila mu ruku na rame.

“Sad moramo ići”, rekla je.

Stella je ustanovila da joj se ne sviđa gledati kako Rosa posesivno dira Rhysa pa je ustala kako bi im donijela kapute i ispratila ih do vrata.

“*Najljepša* vam hvala na ugodnoj večeri. Stvarno sam uživala. Izvanredna hrana”, rekla je Rosa i opet je poljubila u oba obraza.

“Hvala”, otresito je rekao Rhys.

Suzdržavao se i razmišljao treba li je poljubiti, a Stella je razmišljala isto. Odlučila je da neće baš kad je Rhys donio suprotnu odluku i krenuo prema njoj. U svojoj zbunjenosti pomaknula je glavu u pogrešnom pravcu pa je dobila poljubac u kut usana.

“Čudan je on tip”, rekao je Charles kad su legli u krevet. “Malo je dodvorljiv i razdražljiv. Ali djevojka mu je prekrasna.”

Ugasio je svjetlo i odmah zaspao.

Stella je kraj njega ležala sasvim budna i vrtjela u glavi večerašnje događaje. Još je osjećala dodir Rhysovih toplih i glatkih usana na svom licu.

Bella

Kroz stakleni zid Bella je vidjela kako se Anthea smjestila na Jamesovu sofu, ugladeno prekrižila noge i izgledala napadno u tirkiznoj haljini na vezanje. Bio je to godišnji pregled rezultata njezina rada, a ona je samo raspredala dok je James kimao i smijao se. Bella nije vjerovala da su mu sve te idiotske bljezgarije o sendvičima i pisačim potrepštinama zanimljive, a kamoli zabavne.

Nakon pola sata, Anthea se pojavila s ozbiljnim izrazom lica koji je značio da su se stvari odigrale baš po njezinoj volji.

“Možete ući u dvoranu za sastanke, sir James će vas primiti.”

Bella se usiljeno nasmiješila njezinu oponašanju tajnice iz emisije *Pripravnik*.

“Dobro”, uzvratila je.

“Sjednite”, rekao je James. “Ne volim okolišati i zato ću vam izravno reći ono što moram. Bojim se da ne možete dalje raditi kao moja tajnica. Cjepidlake kažu da smijem imati samo jednu, a ta jedna mora biti Anthea.”

“Da”, rekla je Bella. “Znam.”

Pogledala mu je u lice, koje se činilo posve normalno. Štoviše, smiješio joj se na način za koji je mislila da je namijenjen samo njoj. Ali sad je shvatila kakva je jadna budala bila, zanesena iluzijama. U njegovu glasu nije bilo ni traga žaljenju. Štoviše, zvučao je zadovoljno, gotovo uzbuđeno. Mislila sam da vam je stalo do mene, pomislila je. Rekla sam Karen da se uz vas osjećam divno. Povlačim riječ: uz vas se osjećam bezvrijedno - i nesretno.

“Bojim se da ipak moramo odigrati ovu komediju od pregleda, inače ću morati trpjeti gnjev Ljudskih resursa.”

Nasmiješio se na vlastitu šalu. Bella je pogledala njegove bijele zube i nije uzvratila osmijeh. Svim je snagama nastojala ne izgledati uznemireno.

“Prvo moramo napisati vaša tri cilja za ovu godinu.”

“Pa”, rekla je, “bio bi lijep cilj zadržati ovaj posao.”

“Da, naravno. Ali sumnjam da to možemo napisati. Što još?”

“Zaista želite znati moje ciljeve?”

Nije se obazreo na ogorčenje u njezinu glasu i jednostavno je kimnuo.

“Moj je cilj odgojiti kćer”, rekla je Bella polagano, kao da govori nekoj budali. “I otplatiti kredit. Ostalo me toliko ne zabrinjava. Radije bih radila nešto za što je potrebno malo pameti i s ljudima koji se prema meni odnose s poštovanjem. Ali mislim da ću se zasad zadovoljiti bilo kakvim poslom.”

James ju je gledao na način koji nije mogla odgonetnuti: možda zbunjeno, a možda i samilosno.

“Koliko je stara vaša kći?” upitao je blažim glasom.

“Sedam godina”, odgovorila je Bella.

“Je li? Neka vas vaša kći ne zabrinjava. Nema potrebe. Bistri ste i pobrinut ću se da vam nađu dobar posao na kojem ćete se koristiti svojim sposobnostima.”

“Hvala vam”, bezizražajno je rekla Bella.

“Štoviše, imam mali plan”, nastavio je James. “Ovo vam ne bih smio reći jer ga Financije još nisu odobrile. Bilo mi je izuzetno drago imati vas u timu i ne želim vas pustiti. Iznimno mnogo obećavate, mnogo više nego što ste sami svjesni. Mogu vas zamisliti kako jednog dana radite različite poslove u AE-u, ali zasad vas planiram zadržati u ovom odjelu kao mlađu istraživačicu.”

“O”, uzvratila je Bella nesigurno.

Nalet zadovoljstva koji je osjetila smjesta je zapljusnula uznemirenost.

On me ipak želi, pomislila je ushićeno. Ali onda je pomislila: neću moći obavljati taj posao, bit će pretežak i samo ću se osramotiti, a i koliko ću sati raditi?

Nije mogla raditi koliko i Rhys - hvalisao joj se kako sad gotovo svako jutro dolazi na posao u 7:30. Dapače, nije to nikako mogla.

“Moram razmisliti”, rekla je.

James, koji je bio ustao i otišao do računala, nije rekao ništa. Zatim je

rekao: “Jebemti!”

Bella se zagledala u njega. Znala je da njegov precizan način govora ponekad ustupa mjesto psovka, što joj se sviđalo jer je i sama bila ponešto pogana jezika. Ali učinilo joj se pretjeranim što je tako bijesno reagirao jer se skanjuje prihvatiti posao. Ali onda je vidjela da se nije uopće radilo o njoj. Buljio je u poruku na zaslonu i počeo je čitati naglas.

Kao dio globalne reorganizacije Atlantic Energyja Stella Bradberry preuzet će novostvorenu ulogu seta osoblja. Izravno je podređena Stephenu Hintonu i igrat će ključnu ulogu u oblikovanju strateškog smjera kompanije.

Usto će zadržati vođenje Odsjeka za ekonomiju. Stella je izuzetan izvršitelj u grupi i radujem se što ću pobliže raditi s njom. Znam da posjeduje opsežnije vještine koje će pomoći djelatnom napretku grupe.

James je prestao čitati i rekao: “Hajde, Bella. Izađimo na piće. A možemo i proslaviti vaš novi posao.”

“Ne znam mogu li”, rekla je. “Morat ću nazvati dadilju. A i nisam ga još prihvatila.”

“A ja ću vam reći zašto morate.”

Stella

“Razmislio sam o ovome i pronašao rješenje.”

U Stephenovu glasu osjetilo se uzbuđenje. Govorio je tako glasno da je Stella morala odmaknuti mobitel od uha. On je bio u Norveškoj, a ona u kabini za presvlačenje robne kuće House of Fraser kraj Londonskog mosta.

Borila se sa zakopčavanjem zatvarača na trapericama s dijamantnim motivom na stražnjim džepovima.

“Prihvatit ćeš novi posao i istodobno zadržati stari. Morat ćemo ti, naravno, dati više pomoćnika. Ali ti si prvoklasna ekonomistica i zato želim da i dalje upravljaš odjelom. Mnogo očekujem od tebe, Stella.”

Stella, koja se preko ramena bila promatrala u ogledalu da provjeri ističu li traperice njezinu mlohavu stražnjicu ili je skrivaju, srušila se na mali krhki stolac bez naslona.

Dok je slušala Stephenove riječi, odjednom joj je postalo jasno: nije željela taj posao. I sad je već previše radila. Čak se ni u ovom trenutku nije smjela odšuljati u kupnju, već je trebala završiti Mjesečnu prognozu poslovnih rezultata.

“Pa”, počela je sporo, “iako sam vrlo polaskana...”

“Zaslužuješ ovo, Stella. Odlično. Još danas ćemo to objaviti.”

“Nisam sigurna je li...”

Stephen ju je prekinuo:

“O detaljima ćemo raspraviti kad se vratim. Sad moram ići, helikopterom ću otići na jednu od naših platformi kako bih obišao posadu. Čisti gubitak vremena, ne znam zašto sam se dao nagovoriti na to. Čujemo se kasnije.”

A ja ne znam zašto sam se dala nagovoriti na posao koji ne želim, pomislila je Stella.

“Kako vam ide unutra?”

Mlada prodavačica stajala je vani kraj zavjese. Stella je razgrnula zavjesu

i upitala je: “Izgledam li smiješno u ovim trapericama?”

“Ma ne, nikako. Izgledate *izvrsno!*” odgovorila je prodavačica.

“Ali ne izgledam li kao da se pokušavam podmladiti? Dijamanti bi sigurno trebali krasiti stražnjice dvadesetogodišnjakinja, a ne četrdesetogodišnjakinja.”

“Takve sam traperice prodala mnogo starijim kupcima od vas. Većina dvadesetogodišnjakinja ne može si ih priuštiti.”

Stella je pogledala etiketu s cijenom, na kojoj je pisalo da stoje sto šezdeset devet funta, i pomislila da je vjerojatno u pravu. Zato je odlučila kupiti traperice, a dok ih je skidala, razmišljala je o tome kako je u roku od pet minuta dopustila da je šef uvuče u posao koji joj je prevelik i da je prodavačica uvuče u hlače koje su joj premale.

Pokupila je hlače, haljinu na vezanje i bluzu od satena svijetlosivkaste boje i odnijela ih na blagajnu. Haljina je bila napravljena od pripijenog žerseja i u njoj se osjećala previše nesigurno, ali svejedno ju je odlučila kupiti. Bluza je imala sićušnu bisernu dugmad i bila je najženstveniji odjevni predmet koji je u životu kupila.

Budući da joj se nakon kupnje vrtjelo u glavi, taksijem se vratila u ured. Na putu do ureda nazvala je Charlesa, ali nije se javljao pa mu je poslala SMS-poruku.

Prihvaćam posao.

Odgovorio joj je:

Super.

Stella se ušuljala u ured, pokušavajući sakriti dvije velike vrećice sa znakom

House of Fraser koje je nosila. Nije bila sigurna zašto je osjećala toliku krivnju što je otišla u jednosatnu kupnju usred poslijepodneva s obzirom na to kolike je sate radila i da gotovo nikad nije zabušavala, ali svejedno je osjećala krivnju. Baš dok je skrivala vrećice iza stalka za kapute, ušao je Rhys.

“Prihvatila sam posao”, rekla je Stella.

“To!”

Trčkarao je gore-dolje na mjestu šaljivo oponašajući ushit i zarazio je svojim oduševljenjem. Možda će ovo biti najbolji od svih svjetova, pomislila je. Možda je činjenica koja ju je mučila, razlog zbog kojeg se ponašala ovako nepredvidivo, jednostavno dosada. Možda će joj baš dobro doći novi posao da opet bude svoja.

“Počastili ste se kupnjom?” upitao je promatrajući vrećice. “Što ste kupili?”

“Ma ništa”, odvratila je Stella.

“Meni ne izgleda kao ništa. Smijem li vidjeti? Obožavam ići u kupnju.”

“E, ja ne. Obično to mrzim”, rekla je Stella. “I ne, ne smijete pogledati.”

Ali Rhys je već ustao sa stolca i otišao do vrećica. Dok je išao, Beate je prošla pokraj staklenih vrata i sa zanimanjem pogledala u ured.

“Ostavite moje stvari na miru”, rekla je Stella tobože zapovjedničkim glasom.

Rhys se nasmijao.

“Da proslavimo to pićem?”

Stella se zamislila kako sjedi u novoj haljini i pije šampanjac s Rhysom, pa se pitala treba li pristati kad joj je zazvonio mobitel.

“Mama, gdje si?”

Clemmie je zvučala ojađeno.

“Na poslu sam”, odgovorila je Stella.

“Ali rekla si da ćeš ranije doći kući i pomoći mi da uvježbam *Na tri kralja*. Jesi li zaboravila?”

“Naravno da nisam”, rekla je Stella, koja je prvi put u životu zaboravila dogovor s kćeri. “Morala sam nešto završiti, ali sad sam gotova. Evo me kući za dvadeset minuta, odmah krećem.”

Bella

U restoranu Le Coq d'Argent James i Bella sjedili su sučelice pokraj prozora s pogledom na sive krovove Engleske banke pokrivene škrljevcem. Između njih se nalazila boca šampanjca u srebrnoj vedrici s ledom.

James je podignuo čašu.

“Za vašu sjajnu karijeru”, rekao je.

Bella se nasmijala.

“Zasad nije baš sjajna”, rekla je.

“Prava ste zagonetka. Ne razumijem zašto radite gdje radite. Tečno govorite ruski, bistri ste i poduzetni. Zašto ne vladate svijetom?”

Bella je otpila velik gutljaj pića i osjetila kako je mjehurići podižu.

“Zaista želite znati?”

Odgovorio je da želi s takvom iskrenošću da je Bella počela pričati svoju priču. Postojalo je dosta verzija iste priče, svaka manje-više istinita, ali namijenjena drugoj publici. Jednu, u kojoj je bila najoštrija prema sebi, pričala je samoj sebi noću. Drugu, u kojoj je isticala romantične i opasne elemente, pričala je svojim prijateljima. A treća je bila bezbojnija, donekle očišćena i prikladna za šefa.

Ispričala mu je kako si je njezin otac, koji je vodio vlastiti posao gradnje ekskluzivnih stanova za Barrett Homes, utuvio u glavu da će njegova pametna kći ne samo studirati - nešto što on sam nikad nije učinio - nego će se upisati baš na Cambridge. Međutim Bella ga je razočarala jer nije imala dovoljno dobre ocjene.

“Je li?”

James je izgledao iznenađeno. Kao samopouzdana i nemaštovita osoba koja je uvijek dobivala petice, nije mogao razumjeti da ostalima to ne uspijeva.

“Nisam se dovoljno trudila”, objasnila je.

Nije rekla da se do šesnaeste godine potpuno prestala truditi. Tijekom svakog odmora za ručak odlazila je u park iza škole i pušila travu s Kratkim, koji je bio i najviši i najrazuzdaniji mladić u školi. Na jedvite je jade položila maturu i imala sreću što je upala na Sveučilište u Bangoru i naučila ruski.

“Tata je mislio da sam ga potpuno osramotila”, rekla je Bella.

“Pretpostavljam da je to već prebolio”, rekao je James.

“Ne znam. Pet godina nisam pošteno razgovarala s njim.”

“Ti boga. Zašto?”

I Bella je objasnila kako mu je majka rekla da se spakira kad je otkrila da su njegovi sve češći odlasci u lov na pastrve ustvari izleti u luksuznu novogradnju u High Wycombeu, gdje se ševio s direktoricom računovodstva iz svog ureda.

Bella nije rekla da je majka malo pronjuškala i otkrila da je Suzy iz računovodstva najnovija u nizu u koji su se ubrajale i Chloe, koja je vodila tim za prodaju, Joanne iz marketinga i vrlo kratko Janice, recepcionarka u kući koja je služila kao ogledni primjer kupcima.

James se nagnuo naprijed.

“Znači, niste mu oprostili?”

Bella je slegnula ramenima.

“Pa, valjda sam mu oprostila što se ševio s drugom ženom. Ali nisam mu oprostila što je bio najobičnija nula od oca.”

Zapravo nije baš bio toliko odsutan iz njezina života kako je Bella obično tvrdila. Zadnjih nekoliko godina gotovo ga uopće nije vidjela, ali vidjela je njegov novac koji joj je svakog mjeseca sjedao na bankovni račun i pomagao joj da otplati kredit.

“I, je li ga vaša majka smjesta izbacila?”

“Više-manje. Tada sam bila na fakultetu. Malo su išli na bračno savjetovanje, ali mama je tada unajmila privatnog detektiva i otkrila da joj je lagao i o mnogim drugim stvarima. Onda ga je izbacila i otad svu energiju koju je trošila na brigu o njemu usmjerava na to da izmuze od njega i posljednji novčić.”

“Jeste li stali na majčinu stranu?”

“Ne, zapravo nisam. Ima ona svojih problema. Pomirila se s činjenicom da nisam diplomirala, ali glavno joj je razočaranje bilo što nisam upoznala nekog bogatog plemića. Znala je pričati i pričati o tome kako se kći njezine prijateljice upisala na Bristol i tijekom tjedna za informiranje brucoša pobrala nekoga blesavog bogatuna po imenu Sebastian za kojeg se ispostavilo da je sin nećaka nekog vojvode ili koga već i nikad nisu požalili i vjenčat će se i bla-bla-bla.”

James im je oboma ulio još šampanjca.

“I tako niste upoznali Sebastiana na Bangoru?”

“Ne. Upoznala sam Xana. Svi su mi se studenti na mojoj godini činili kao mladi štreberi i mislila sam kako sam prevelika faca da se družim s njima. Xan je bio student druge godine iz Belfasta. Bio je mnogo... zagonetniji od ostalih momaka i imao je divan hrapav glas. Znali smo popiti i ja bih se dobro napila, ali on bi potpuno izmaknuo kontroli.”

James ju je netremice gledao u oči dok je primicao čašu usnama i odlagao je. Izgledao je kao da isisava priču iz nje. Bella mu je pričala više nego što je namjeravala, ali uživala je u ispovijedi. Nije željela stati.

“Na kraju prve godine sam zatrudnjela. Nisam to odmah primijetila pa sam otišla u Rusiju s drugim studentima i tek ondje otkrila. Vratila sam se avionom u London kako bih izvršila pobačaj, ali kad sam se vratila, shvatila sam da ne mogu. Iako mi je bilo samo devetnaest godina, zaista sam željela dijete. Xan je rekao da ga i on želi. Nisam se vratila u Rusiju, napustila sam fakultet i uselila se u njegovu sobu u studentskom domu. Nije išao na predavanja i po cijele je dane samo pušio travu sa svojim kompanjonima. Soba je bila prljava i nisam mogla ondje izdržati. Zato sam se vratila kući mami, rodila i sad se sama brinem o Millie. Ne bunim se. Hoću reći, nekad je teško, ali vrlo smo sretne i ne mogu život zamisliti drukčijim. Xan mi je ušao u život i zatim izašao iz njega. Još se drogira, opasnost je za sebe samoga i za Millie pa sam ga sudskim nalogom morala spriječiti da je viđa.”

James je opet gucnuo šampanjac i njime oplahnuo usta prije negoli ga je progutao.

“Siguran sam da bih ja bio puknuo. Vi ste očito čvrsti”, rekao je.

Bella se počela osjećati egzotično i junački, kao da je njezinu priču nekakvom optičkom varkom prikazao kao priču moralne pobjede umjesto kao jednoličnu priču o policijskim postajama i odvjetničkim troškovima (koje je sasvim slučajno platio njezin otac).

“Svašta”, rekla je. “Sigurna sam da ne biste puknuli. Kad imate djecu, ne možete si to priuštiti.”

Čim je Bella to izrekla, požalila je. Sjetila se Jamesove žene koja je imala djece, ali je puknula. Činilo se da je isto pomislio i James jer je izvadio BlackBerry iz džepa i uznemireno ga pogledao.

“Dakle”, rekla je da promijeni temu, “pretpostavljam da ste vi uvijek bili uspješni, od samoga rođenja.”

“Moja je priča vrlo dosadna”, odgovorio je. “Otišao sam u internat s osam godina, zatim u Winchester, pa na Cambridge na studij prava, pa sam odlučio da ne želim biti odvjetnik i pronašao posao u AE-u odmah nakon studija. Oženio sam se ženom koju sam upoznao tijekom studija. Imamo dva krasna sina. I to je sve. Cijeli moj život.”

Dok je to govorio, promijenio mu se izraz lica: izgledao je suzdržano i rastreseno. Je li ga ta priča podsjetila na važnost vlastitog doma? pitala se Bella. Ili ga je deprimirala predvidivost njegova života?

Pogledala je na sat.

“Morala bih uskoro ići”, rekla je.

“Ostanite”, rekao je.

Lagano joj je dotaknuo ruku i osjetila je glatkoću i toplinu njegove ruke na svojoj nadlanici.

“Ne mogu”, rekla je. “Već sam se naroljala i već kasnim. Moram ići.”

“A nismo ni razgovarali o poslu”, rekao je. “Ali to možemo sutra. Da vam pozovem taksi?”

“Ne”, odbila je. “Idem na metro.”

“Poći ću s vama.”

Zajedno su se spustili pokretnim stepenicama postaje Bank i pričekao je s njom na peronu koji vodi na sjever, premda je njegov put kući vodio južno.

High Barnet 2 min, pokazivala je ploča na peronu.

“Ne morate čekati”, rekla je Bella, želeći da ode.

“Bit će mi zadovoljstvo pričekati”, rekao je.

Metro je uza zveku stigao na peron i vrata su se otvorila.

“Hvala vam na piću”, rekla je. “Vidimo se sutra.” Okrenula se k njemu, a on ju je iznenada i potpuno neočekivano zagrlio.

Bella je ušla u vagon i sjela. Dok je metro kretao, on ju je gledao i smiješio se. Bella je na leđima još osjećala pritisak njegovih ruku.

Stella

Bio je to Stellin prvi dan na novom radnom mjestu i odlučila je da s ovim novim početkom mora doći i kraj. Dosta je tog - tog oćijukanja - s Rhysom. Zauzimać joj je previše mjesta u glavi. Kod kuće ga je još imala pred očima kad je sjedila za kuhinjskim stolom za kojim je on sjedio prije tri tjedna. U uredu ga je vidjela kako stoji naslonjen na vrata, a kad ondje nije stvarno stajao (kao što je to ćinio neobjašnjivo velik dio dana), smišljala je izlike da dođe i porazgovara s njom.

Sad joj nije samo slao *e-mail* poruke radnim radom, već je to počeo raditi i vikendom. Prošlu je subotu nakon slavlja prigodom pedesetogodišnjice braka svojih roditelja pogledala BlackBerry u taksiju na putu kući i vidjela poruku, poslanu u 23:34, u kojoj je pisala samo jedna rijeć:

Pijan.

“Ćemu se smiješ?” upitao je Charles.

“Nićemu”, odgovorila je Stella.

Ali to nije bilo ništa; pretvorilo se u nešto. Kao da je zaboravila kako je večer bila divna: cijela joj se obitelj okupila u restoranu Orangery u Holland Parku. Stella je kao najbogatiji ćlan obitelji zahtijevala da snosi sav trošak večere na ćemu su joj bili zahvalni. Charles je održao plemenit i duhovit govor, a Stellina majka, koja rijetko pokazuje osjećaje, nasmijala se i zatim je, kad je Charles rekao da je brak njegova punca i punice nešto prelijepo, obrisala oći grubim platnenim ubrusom.

Ali važnost ovog velikog događaja u Stellinim mislima zasjenila je ta jedna glupa rijeć. Obuzelo ju je oduševljenje i ushit jer je mislio na nju skoro u ponoć subotnje noći i tek mu je alkohol podao hrabrosti da to pokaže.

Te noći sanjala je ćudan san u kojem je bila u svom uredu zajedno s

Charlesom i svojim ocem. Rhys ju je zamolio za ples i njih su dvoje lagano zaplesali oko fotokopirnih strojeva i kutija za stari papir dok su ih Charles i njezin otac promatrali i pljeskali u ritmu glazbe. Kad se sljedećeg jutra probudila, još je osjećala njegov dodir iz sna i znala da to očijukanje nije nešto bezazleno što joj uljepšava radni dan.

To je opsesija i mora prestati.

Ljubazno ću mu reći da smo se previše zbližili i da je to neprofesionalno, mislila je dok je oblačila novu pripijenu haljinu. Radim nešto što nije samo opasno nego i nedostojanstveno i vrijedno žaljenja. Emily je potpuno u pravu. Ja sam četrdesetčetverogodišnja žena i majka pred menopauzom koju uzbuđuju *e-mail* poruke ambiciozna mladića koji sa mnom očijuka jer sam mu šefica.

Tog ju je jutra Rhys čekao za svojim stolom, kao što ju je sad čekao svakog jutra. Stella je ušla u svoj ured i prošla ravno pokraj njega. Ustao je i pošao za njom.

“Nešto nije u redu?” upitao je.

“Ne”, rekla je ne gledajući ga. “Samo me čeka mnogo posla. Ovo mi je prvi dan na novom položaju.”

Rhys se nije obazreo.

“Nešto sam vam donio. Složio sam ga sinoć.”

Pružio joj je CD s listom bijelog papira koji je bio prekriven njegovim rukopisom sastavljenim od urednih slova nakošenih unatrag.

“Htio sam vam dati nekoliko pjesama za koje sam mislio da bi vam se mogle svidjeti. Mogli biste ih staviti na iPod i slušati tijekom letenja.”

“Nemam iPod”, rekla je Stella u pokušaju da zanemari val zadovoljstva koji joj je preplavio tijelo.

Nasmijao se.

“To me ne iznenađuje. Imate li kod kuće *CD-player* ili možda slušate glazbu na starom radiju?”

“Lijepo od vas što ste se potrudili, ali mislim da ovo ne bih trebala prihvatiti.”

“Zašto? To je samo CD. Vjerojatno ćete misliti da su sve pjesme najobičnije smeće, ali meni se sviđaju.”

“Rhys”, rekla je, “ne radi se samo o CD-u. Zapravo mislim da si više ne bismo trebali slati *e-mail* poruke, osim isključivo u poslovne svrhe.”

“U redu”, rekao je brzo.

Stella je osjetila olakšanje i zaprepaštenje što govori uvježbane riječi pa je počela brzopleto objašnjavati.

“Hoću reći”, nastavila je, “ne tvrdim, naravno, da je između nas nečega bilo. Naravno da nije. Ali rekla bih da smo tijekom prošlih nekoliko mjeseci počeli stvarati loše navike i provoditi previše vremena u razgovorima te da nam to smeta pri poslu. Moram razmišljati o tome kako stvari izgledaju drugim članovima tima...”

Rhys se već okretao s namjerom da ode, ali Stella je još govorila:

...a ja sam te, naravno, zaveljela, i kao osobu i kao kolegu...”

Gavin Meredith, jedan od statističara iz sektora proizvodnje, izabrao je ovaj trenutak da proviri kroz Stellina vrata.

“Prekidam li vas u čemu?” upitao je.

“Ne!” gotovo je povikala Stella. “Završili smo.”

Rhys je napustio ured, a Stella je osjetila da su joj usta malo suha i počela je s Gavinom raspravljati o najnovijim podacima o proizvodnji nafte. U ruci je još čvrsto držala CD i popis pjesama.

Obavila sam to, mislila je.

“Htio sam vas obavijestiti o usporavanju na terminskom tržištu”, govorio je Gavin. “Rekao sam Sanjayu da napravi izračun i najveće je dosad. Donio sam vam ispise.”

Stella je osjetila hitnu potrebu da otpremi Gavina iz ureda.

“Hvala”, rekla je. “Zadužila sam jednog od svojih pripravnika, Beate Schlegel, da malo prouči to usporavanje. Predat ću joj ispise.”

Kad se riješila Gavina, Stella je sjela za stol i buljila u grafikone pred sobom. U glavi je još čula kako Rhysov glas govori “u redu”. Kako se

usudio reći da je u redu što joj više neće slati *e-mail* poruke? Zar mu je to tako malo značilo da mu je zapravo svejedno?

Uzela je CD i bacila ga prema kanti za smeće, ali je promašila pa je pao na pod. Pokupila ga je psujući i odlučno stavila u kantu. Zatim je gurnula ruku u kantu, opet ga izvadila i pospremila u donju ladicu svoga stola.

Nije se mogla koncentrirati na izvještaj koji je trebala čitati. Razmišljala je treba li poslati Rhysu poruku u kojoj se ispričava ako je bila prestroga. Hoće li to smatrati ljubaznošću? Ili očitim priznanjem greške? Dok se to pitala, primila je njegovu poruku.

Ne želim vas gnjaviti ili stvarati neprilike, ali ono maloprije bilo je malo nespretno i želio bih reći nekoliko stvari. Jeste li za brzo piće prije odlaska kući?

Poslala mu je odgovor:

Ne, žao mi je. Mislim da je bolje da odmah krenem kući.

A zatim je došao njegov odgovor u kojem je jednostavno pisalo:

OK.

Vratila se izvještaju, ali sad joj se pred očima micala ista rečenica.

Trgovanje "Brent" sirovom naftom poraslo u 3 mjeseca za 50 baznih poena...

Da ode na piće? Ne, naravno da neće. Ali što ako ode samo na brzinu, samo da mu ljubazno kaže kako njezini osjećaji prema njemu nisu sasvim profesionalni i kako bi se stoga bolje osjećala ako se ne budu viđali? Pri toj joj je pomisli bilo lakše. To bi zacijelo bilo u redu. I ljubazno. I, kad razmisliš o tomu, ne bi bilo neprofesionalno. Morala je s njim propisno porazgovarati, što bi sigurno bilo bolje obaviti izvan poslovnih prostorija gdje im neće smetati Gavin ili bilo tko drugi.

Imalo je mnogo smisla. I još više od toga, to mu je bila dužna. Sigurno.

Zato je kliknula na njegov zadnji *e-mail*, pritisnula “odgovori” i napisala:

Kad bolje razmislim, imam vremena za vrlo brzo piće u 6?

Poslala je SMS-poruku dadilji da joj javi kako će sat vremena kasniti i uputila je da večeraju i da provjeri Finnovu zadaću.

I tada se vratila *e-mailu*. Stigao je Rhysov odgovor. U njemu je jednostavno pisalo:

:*

Zagledala se u poruku. Kako su dva mala znaka mogla toliko značiti? Stalno se vraćala poruci da ih pogleda. Nikad prije nije stavio poljubac u poruke koje joj je slao. Ali ta dva znaka, dakako, ne znače ništa. Tako to rade dvadesetsedmogodišnjaci.

Bella

Bella se sljedećeg jutra probudila s glavoboljom i osjećajem nelagode. Provjerila je mobitel, ali James joj nije odgovorio na sinoćnju poruku. Opet je pogledala što je napisala:

Hvala na piću bilo je super, bella :**

Poruka je imala tri nedostatka. Zvučala je djetinjasto, krivo je napisala “piće”, a što se tiče dvaju malih poljubaca i emocionalne ovisnosti koju su izražavali - nije ni čudo što nije odgovorio.

Bella se brzo obukla, zavezala kosu u rep i nije se našminkala. Sreća je tako krhka, pomislila je. Jučer se osjećala kao Maria iz *Priče za zapadne strane* - lijepa, o tako lijepa.

Danas je neugledna mlada žena bez muškarca koja je od sebe napravila budalu pred šefom.

Kad je na postaji Moorgate izašla na sitnu kišicu, zapijukao joj je mobitel. Pokazivao je malenu neotvorenu omotnicu kraj koje je pisalo “James”. Otvorila je poruku.

Možete li provjeriti dolazi li Stella na ručak s ljudima iz Zaštite okoliša? James.

“Je li dobro prošla jučerašnja procjena?” upitala je Anthea glasom punim zabrinutosti za koju je Bella znala da je lažna.

“Jest”, rekla je Bella.

“Pa, stvarno mi je drago što se tako dobro nosiš s tim. Jesu li ti rekli

koliko još ostaješ u Vanjskim odnosima i kamo ćeš onda otići?”

“Ostajem ovdje.”

“O!”

Antheino se lice smrknulo.

“Ne kao tajnica”, objasnila je Bella. “Želi da obavljam drugi posao. Da budem istraživačica.”

“Istraživačica?” ponovila je glupo Anthea. “Pa”, nastavila je, “vrijeme će pokazati.”

Što će vrijeme pokazati? pitala se Bella. Razmišljala je o tome kako je izraz besmislen. Vrijeme nikad ništa ne pokazuje. Stvari se nekad dogode ako čekaš dovoljno dugo, ali iz osobnog iskustva znala je da se često ne dogode.

Ušla je u sustav elektroničke pošte i našla odgovor upravitelja zgrade na poruku o bačvi. Priopćio joj je da to nije u skladu s propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu te da narušava “integritet predvorja”. Bella je bila sigurna da prva tvrdnja nije istinita. Potrudila se pročitati AE-ov priručnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu dug osamdeset stranica koji je bio pun savjeta o tome kako se ne smije stajati na stolcu prilikom mijenjanja žarulja i kako se zaposlenici trebaju držati za ogradu dok se uspinju i spuštaju stepenicama, ali nije bilo ni riječi o zaprekama u predvorju.

Bučno je uzdahnula i Anthea je podignula glavu.

“Što je?” upitala je oštro, kao da smatra kako je Bella promaknućem izgubila pravo da se potuži.

“Ništa”, rekla je Bella.

Ustala je i odšetala hodnikom do Nathalie, Steline tajnice. Bilo bi lakše poslati joj *e-mail*, ali osjećala je potrebu pobjeći od Antheine mračne prisutnosti.

Zatekla je Nathalie kako sjedi ispred Stellina ureda i lista *Graziiu*.

Svidao joj se Nathalien stav. Bila je savršeno sposobna obaviti posao, ali nije nastojala izgledati zaposleno kad to nije bila.

“James želi znati dolazi li Stella danas na ručak na koji ju je pozvao”,

rekla je.

“Stoji u rasporedu”, odgovorila je Nathalie. “Usput, čestitam. Čujem da si sad istraživačica.”

“Vijesti se brzo šire”, rekla je Bella. “Još nisu ni službeno objavili.”

“I, što ćeš raditi?”

“Ne znam zapravo. Ne bih rekla da to nešto osobito znači, a neću imati ni mnogo veću plaću. Stvar je samo u tome što su Jamesu rekli da ne može imati dvije tajnice pa me odlučio zadržati i dati mi zvučnu titulu.”

“Čuvaj ga se. On je pravi pohotnik.”

“Stvarno?” rekla je Bella, kojoj se nije svidio oštri ton u Nathalienu glasu. “Je li što pokušao s tobom?”

“Pa, nije”, odgovorila je Nathalie. “Ali bilo je ono između njega i tvoje bivše šefice, a i mislim da se nešto događa između njega i Stelle.”

“*Molim?*” iznenadila se Bella.

“Iako Stella misli da to radi diskretno, ima stvari koje sam proključila. Rastresena je. Proljepšala se. U početku nisam mogla vjerovati jer je vrlo sređena i ima tako dobar brak. Ali sad sam sigurna. Počela je nositi ruž za usne i juriti u zahod da nanese još maškare. Neki sam je dan vidjela kako divlje briše poruke i opazila sam joj krivicu u očima kad sam ušla. Jesi li vidjela seksepilnu haljinu koju je danas obukla?”

“Pa”, rekla je Bella, “nisam primijetila da se James na bilo koji način čudno ponaša.”

“Ne bi ni mogla”, autoritativno je rekla Nathalie. “Muškarci to ne pokazuju toliko.”

“Kako to da si takav stručnjak za te stvari?” upitala je Bella. “Već dugo radim u uredima. Mnogo sam toga vidjela.”

“Jesi li se ikad...?”

Nathalie se nasmijala.

“Gledaj svoja posla!”

“Daj, nastavi.”

“Pa... nisam otkad ovdje radim. Ali kad sam radila za CR Leisure, poševala sam se s nekim tipom u prostoru za tuširanje nakon uredske veselice. Ne sjećam se jer sam bila naljuskana, ali mislim da mi je to bila najgora ševa u životu.”

Obje su se nasmijale, što je Stellu, koja je kraj njih prošla u svoj ured, navelo da ih značajno pogleda. Pričekale su dok nije ušla i zatvorila vrata.

“Vidiš?” rekla je Nathalie.

“Što?”

“Pod velikim je stresom.”

“To ništa ne dokazuje”, rekla je Bella. “Ovo joj je prvi dan na novom poslu pa je razumljivo da je pod stresom. A i da se ševala s Jamesom, zar ne bi izgledala sretno?”

“*Sretno?* Jesi li vidjela njegov debeli trbuh?”

Bella nije odgovorila pa ju je Nathalie upitala: “I, tko se tebi sviđa?”

“Nitko”, odvratila je Bella.

“Naravno, kad nitko nije seksi. Ali da moraš nekoga izabrati?” Bella se nelagodno nasmijala. Da izbjegne odgovor, upitala je: “Kako si znala za Jamesa i Juliu?”

Nathalie ju je sažalno pogledala.

“Ovdje nema tajni”, rekla je.

Bella se vratila za stol zabrinuta. Bila je sigurna da se Nathalie vara, ali morala je znati je li to istina. Stala je pred vrata Jamesova ureda, a on joj je mahnuo da uđe.

“Stella dolazi na ručak”, rekla je pozorno promatrajući njegov izraz lica.

“O”, rekao je.

Izraz lica mu se nije promijenio.

Zatim je rekla: “Iz Upravljanja zgradom kažu da je postavljanje bačve protivno propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, iako mislim da nije.”

“Samo im recite da to želi generalni direktor. To će ih ušutkati. I još nešto,

Bella”, nastavio je gledajući je i dalje istim bezizražajnim pogledom.

Počeo je kopati po papirima u aktovci i izvukao vrećicu sa znakom robne kuće HMV. Predao joj je vrećicu kao da joj daje svežanj fotokopiranog materijala.

“Izvolite”, rekao je žustro.

Unutra se nalazio CD s najvećim hitovima Vana Morrisona.

“Čemu to?” upitala je.

Bilo je to prilično glupo pitanje. Ali radost koja joj je kolala venama pomutila joj je um.

“Čemu?” ponovio je. “Ničemu, osim za slušanje. Rekao bih da znate pjesmu *Brown Eyed Girl*. Nju posebno volim. Znam da mislite kako ne vidim što mi je pred nosom. Ali nije mi promaklo da imate smeđe oči.”

Dio drugi - Ovisnost

Stella

Kad se Stella kasnije osvrtna na prošle događaje, ovo je bio trenutak kada, da se ponijela drukčije, sve što je uslijedilo ne bi uslijedilo i život bi i dalje tekao kako treba. Prekretnica je bila taj odlazak na piće. Prije odlaska na piće mogla je prestati; poslije je bilo prekasno.

Zašto onda nije prestala prije, ako je to mogla? Stella si je govorila da je *pokušala*, da je ustvari pristala na piće samo kako bi zaustavila događaje. Ali znala je da to nije bila istina. Dok je odlazila na to piće, lagala je sebi o svojim motivima, svojim mislima i najviše o svom srcu.

“Kamo ćemo otići?” upitala je Stella.

“Pronađimo neko tiho mjesto”, odgovorio je.

Krenuli su pješice, ali ne prema *champagne*-barovima u Cityju, već sjeverno, u smjeru Old Streeta. Hodali su brzo, malo udaljeni jedno od drugoga.

“Hvala vam što ste pristali”, rekao je.

“Nema na čemu.”

Zatim su nastavili hodati u tišini.

“Znate”, rekao je, “čudan je ovo osjećaj. Kada se navikneš vidjeti nekoga u uredu pa ga zatim vidiš vani na piću, to je tako neugodno da nemate što reći jedno drugome.”

Stella se nasmijala. Bilo je nešto slatko u načinu na koji je Rhys izgovorio prvo što mu je palo na pamet. Podsjetilo ju je na to kako je Finn izrazom “neugodna tišina” pozdravljao svaku stanku u razgovoru odraslih.

Ustvari se i ona sama jednako osjećala, ali je u njezinu slučaju to bila više panika nego neugoda. Tko je ovaj čovjek, ovaj *dečko*, razmišljala je, i što ja radim s njim?

Došli su do zabačenog puba, uglavnom praznog, s redom svjetlucajućih

automata za igre na sreću smještenih na tepihu s crvenim uzorkom. U zraku se osjećao slabašan miris izbjeljivača.

“Mislim da smo ovdje na sigurnome od ljudi iz AE-a”, rekao je. “Što ćete popiti?”

Odgovorila je da će popiti malu čašu crnog vina, ali je potom, misleći da bi vino ovdje moglo biti loše, rekla da bi umjesto toga popila *Beck's*. Ali je nakon toga pomislila da možda uopće ne bi trebala piti alkohol, već voćni sok.

Na kraju je upitala: “Što ćete vi popiti?”

Odgovorio je da će uzeti čašu crnog vina, a ona je rekla da će u tom slučaju i ona to popiti.

Stella ga je promatrala sleđa dok je stajao za šankom. Kosa mu je iznad ovratnika bila svjetlija. Zaželjela ju je dotaknuti na tom mjestu da vidi kakav je to osjećaj.

Ne, rekla je samoj sebi, nije ju željela dotaknuti. Željela mu je odlučno kazati da moraju prestati s ovim. Reći će mu da joj se jako sviđa, da ga smatra šarmantnim i da joj je ugodno biti s njime, ali da je njihov odnos postao neprofesionalan i da će mu predložiti da prijeđe u drugi odjel.

Rhys se vratio s dvjema velikim čašama vina. Podignuo je svoju čašu i kucnuo o njezinu.

“Živjeli!”

Gledao ju je bez osmijeha. Otpila je gutljaj i trgnula se kad joj je kisela tekućina dotaknula stražnji dio grla.

“Moram vam nešto kazati”, rekla je.

“Ali prije toga ja moram vama nešto reći.”

Stella je kimnula, zadovoljna što ima nekoliko trenutaka više prije negoli održi svoj govor.

“Želim kazati da sam bio pravi seronja i razmetljivac. Ali nešto mi se dogodilo u ova zadnja tri mjeseca i baš me briga ako zbog toga izgubim posao. Stalno mislim na tebe, od prvog dana kad si održala onaj govor. Čudesna si i prekrasna i očaravajuća i duhovita i obožavam te. Ovo je tako

nestvarno, ne mogu vjerovati da to govorim. A nisam čak ni pijan.”

Stellin se svijet nagnuo i zalelujuo. Nije ga gledala. Gledala je u narančaste latice ruže na tepihu i zamijetila kako je boja u sredini potamnijela u grimizno ljubičastu.

“To je smiješno”, rekla je. “Ne možeš se zatreskati u mene. To je potpuno besmisleno. Ja sam udana. Volim svog supruga. Volim svoju djecu. I oni me čekaju. A ovo je ludo.”

“Znam da je ludo”, rekao je. “Ali to ništa ne mijenja.”

“Ionako to ne misliš ozbiljno. Imaš prelijepu djevojku. Ja sam šesnaest godina starija od tebe.”

Rhys je rekao da uopće ne mari za to koliko ona ima godina. Ne pali se na sredovječne žene, već se pali na nju.

Stella je usredotočila pogled na vlažni krug koji je njezina čaša ostavila na stolu. Nije je obuzela radost, već zaprepaštenje. Nepatvorena strava da život nikad više neće biti isti.

Rhys se nagnuo prema njoj i položio ruku na njezinu. Pogledala je njihove združene ruke. Njezina je izgledala suho i izborano. Njegova je ruka bila blijeda i mekana, a od njezina dodira želudac joj se sjurio prema dolje kao da je u dizalu, osjećaj tako nepoznat, tako opojan. Polako je izvukla ruku.

“Moram ići”, rekla je ustajući i oblačeći kaput. U tišini su ošamućeni izašli na ulicu. Pokraj njih prošao je prazan taksi i ona je podigla ruku.

“Mogu li poći s tobom dio puta?” upitao je.

“Ne” odgovorila je.

“Mogu li te zagrliti?”

“Ne”, rekla je, ali on je raširio ruke te se ona nagnula prema njemu, a on ju je zadržao u zagrljaju nekoliko sekunda dok se nije izvukla, nakon čega je ušla u taksi i odvezla se kući.

Bella

Kad je Bella rezervirala autobus kojim će se tim Odjela za vanjske odnose prevesti od poslovne zgrade do Theakstone Lodgea, nije mislila da bi se mogla naći u njemu. Tajnice se isključivalo iz timskih aktivnosti: zbližavanje se nije smatralo dijelom njihova posla.

Bella je uglavnom strepila od tečaja. Nije se osjećala kao istraživačica i bojala se da će učiniti nešto zbog čega će je drugi doživjeti kao varalicu. Također nije rado ostavila Millie, kojoj nije bilo mnogo draže biti kod bake nego što je baki bilo drago čuvati je. Ali uglavnom je bila zabrinuta zbog Jamesa. Jučer mu je ujutro rekla da sluša CD Vana Morrisona, a on joj je uputio prazan pogled, kao da je zaboravio da joj ga je darovao. Otkad je postala istraživačica, nije joj davao gotovo nikakvog posla, zbog čega je većinu vremena provodila hineći zaposlenost i gotovo želeći da je još tajnica.

Autobus se punio njezinim kolegama, koji su uglavnom nosili traperice i pulovere. Bella se glupo osjećala u novoj crnoj suknji i sakou. James je zadnji ušao u autobus, a na trenutak je pomislila da namjerno prolazi između sjedala kako bi sjeo pokraj nje, ali sjeo je u red pred njom pokraj svog zamjenika iz Odnosa s ulagačima.

Bella je sporo putovanje južnim Londonom provela gledajući kroz prozor i slušajući Jamesov razgovor sa zamjenikom.

“Tržišna su očekivanja da ćemo poravnati krivulju prihoda.”

Što to, dovraga, znači? pitala se Bella. Kad je bila tajnica, nije marila što ne razumije događaje oko sebe, ali sad joj je neznanje stvaralo nelagodu.

Zazvonio je Jamesov mobitel.

“Bok, dušo. Ma ne, nemoj ako misliš da ne možeš... Ja sam u autobusu, nazvat ću te večeras.”

Bella je naučila prepoznati njegove različite glasove. Imao je radni glas, koji je bio dubok i poslovan. Imao je glas kojim je govorio dok su bili na piću, koji je bio tiši, iako ne blag. Glas kojim je razgovarao sa ženom, mislila

je Bella, bio je poput malo tišega radnog glasa. A imao je i glas za sinove, koji je bio pun ljubavi.

Kraj Theakstone Lodgea autobus je dočekaio visok mladić u vesti na kopčanje.

“Bok! Bok!” pozdravljao je svaku osobu dok je izlazila. “Ja sam Jay, vaš moderator tijekom iduća dvadeset četiri sata. Predlažem da se prijavite na ulazu, osvježite u svojim sobama i potom siđite na druženje. Vidimo se u tri.”

Bella nikad prije nije sama bila u hotelu. Odložila je putnu torbu na postolje i zadržano pogledala krevet s čistim bijelim pokrivačem. Otišla je u kupaonicu, prešla rukom preko glatka luka umivaonika u obliku velike bijele posude za voće, a zatim uštipnula ručnike bijele poput mramora. Pogledala je svoj odraz u ogledalu i pomislila kako izgleda premlado i previše neuredno za gosta ovog hotela. Očerkala je kosu, nanijela još maskare i nazvala Millie, koja je bila mrzovoljna jer joj je baka rekla kako je premlada da gleda *Kućanice*.

U prizemlju je cijeli tim od dvadeset troje menadžera Vanjskih odnosa sjedio u velikom krugu na zlatnim stolicama kakvi se obično iznajmljuju za vjenčanja.

“Ispričavam se”, rekla je Bella, sjela na zadnji stolac i pod njega stavila torbu s predmetima.

“Sad kad smo svi na broju, htio bih vam zaželjeti dobrodošlicu u ime hotela Ideation! Pred nama je putovanje koje će nam pokrenuti kreativnost, vratiti energiju i zabaviti nas.”

Bella je promatrala Jamesa i njegov ukočen, bezizražajan pogled.

“Dakle”, nastavio je Jay, “bacimo se odmah na prvu vježbu zagrijavanja. Svakoga sam zamolio da donese neku stvar koja govori nešto o njemu. Nešto što je iznenađujuće i što će nam poslužiti kao uvid u vaš jedinstveni duh, vašu osobnost.”

Polako su redom počeli pokazivati predmete. Jedan je muškarac donio djetetov prvi zub. Muškarcima opraštaju sentimentalne iskaze roditeljske ljubavi, pomislila je Bella, ali ne i ženama. Ben je donio ključ svog motora, što je bilo varanje jer su svi znali da vozi motor. Većina ostalih muškaraca donijela je nešto vezano uz sport. Četvorica su izvukli loptice za golf, što je dovelo do živahne rasprave o hendikepima koju je Jay morao ušutkati. Uz Bellu za stolom su sjedile još samo dvije žene. Jedna je donijela knjigu putopisa o mjestima koje bi željela posjetiti kad bude imala više vremena - čime je nepotrebno uputila na činjenicu da mnogo radi. Druga je donijela kapu za plivanje i timu ispričala ne odviše zanimljiv detalj da ide na plivanje dvaput tjedno. Bella je čekala da dođe na red sa sve većom strepnjom. Postalo joj je jasno da je pogrešno shvatila zadatak: cilj nije bio donijeti nešto iznenađujuće, već nešto sigurno što nije ništa govorilo o osobi. Bella je pogledala tri stvari na svom krilu.

“Čini se da ste donijeli dosta toga”, rekao je Jay.

“Da”, rekla je, crvena kao rak. “Nisam se mogla odlučiti pa sam donijela tri stvari.”

Osjetila je kako je James promatra.

“Ako su vam potrebne tri stvari da otključate svoju osobnost”, rekao je Jay, “samo izvolite!”

“Donijela sam pilu”, brzo je rekla Bella pokazujući predmet. “Izabrala sam je jer volim biti sama svoj majstor. Donijela sam i knjigu ruskih ljubavnih pjesama jer su prekrasne. A donijela sam mikrofonske kćeri. Volimo zajedno pjevati karaoke.”

Zavladala je kratka tišina.

James je gledao ravno u nju s podignutom obrvom.

“Pa to je divno! Senzacionalno! Hvala vam, Bella”, rekao je Jay. “I na kraju, što ima naš upravitelj?”

James je počeo kopati po džepu i izvukao je malu drvenu komodu, ne veću od pet centimetara.

“Ovo sam ja izradio. Volim izrađivati minijature.”

Bella ga je začuđeno pogledala. Ovo stvarno nije očekivala. Komoda je bila savršena, ali isto tako savršeno beskorisna. Bella je promatrala kako vadi ladice i kako su mu prsti izgledali fino i nježno dok je povlačio sićušne kuglaste kvake.

Stella

Stella je stajala u redu za prijavu za let s Heathrowa. Prošle noći nije ni oka sklopila, ali nije se osjećala toliko umorno, koliko da joj na ovom svijetu nije mjesto. Kao da je doživjela tako drastičnu promjenu da nije mogla razumjeti kako je ostatak svijeta ostao isti.

Kad se sinoć nakon izlaska na piće s Rhysom vratila kući, Charles i Finn sjedili su na sofi i gledali završne minute utakmice između Juventusa i Arsenala. Brzo je poljubila Charlesa u zatiljak jer nije željela da joj vidi lice. No okrenuo se i uputio joj kratak pogled koji joj je djelovao neobično, apsurdno normalno.

“Oprosti što kasnim”, rekla je Stella. “Morala sam nešto dovršiti.”

Charles je nešto promrsio i nagnuo se da vidi kako je Juventus zabio gol u devedeset prvoj minuti.

“Ne!” zastenjavao je Finn povlačeći ruke natrag preko glave, što je predstavljalo novi govor tijela za razočaranje.

Stella ih je gledala kako sjede na sofi. Ono je moj muž, a ono moj sin, pomislila je. Dok su oni gledali utakmicu, ja sam se držala za ruke s kolegom.

Ostala je stajati na ulazu. Trebala je osjećati krivnju, ali ovo je bio drukčiji osjećaj: prije nekakav osjećaj otuđenja. Kad si kriv, osjećaš se jadno, ali ona se nije tako osjećala. Osjećala se euforično, kao da lebdi. S visine je gledala svoj život, a on je, kako se činilo, i dalje normalno tekao.

Svi su govorili ono što su uvijek govorili. Jedina je nenormalna osoba bila Stella, ali nitko se nije zanimao za to što joj se možda dogodilo ili primijetio nekakvu razliku. Samo je Charlesova majka, koja je došla na večeru, reagirala na Stellin kasni dolazak.

“Draga, previše vremena provodiš na poslu. Što se to sprema?”

Stella je odgovorila da se trenutačno zbiva mnogo toga na poslu, ali da će se uskoro smiriti.

Starica se na trenutak zamislila, a zatim opet zabrinuto pogledala Stellu i upitala:

“Draga, previše vremena provodiš na poslu. Što se to sprema?”

Stella je opet odgovorila da se zbiva mnogo toga.

Još tri ili četiri puta uslijedilo je to pitanje, pa odgovor na njega i večera je prošla na uobičajen način. Clemmie je bila malo ljubaznija nego obično jer ju je razveselila petica iz testa iz fizike. Finn je ugodno pričao baki o razini koju je dosegao u računalnoj igri punoj nasilja, a ona je slušala s najvećom snošljivošću, ali nikakvim razumijevanjem.

Stella je večerala, iako nije bila gladna. Jamačno je i govorila o nečemu, ali nije se mogla sjetiti što je rekla. Djeca su otišla u krevet, a Stella je osjetila potrebu da se iskupi pa je odvezla Charlesovu majku kući, svratila u njezin stan, razvrstala smeće, stavila rublje na sušenje i malo porazgovarala s njom. Kad se vratila, Charles je spavao. Stella je pogledala njegovo tijelo, koje je nekoć bilo visoko i vitko, a sad je mlohavo po sredini. Otjerala je iz glave Rhysovu sliku i miris njegova kaputa.

Stella je legla kraj muža u krevet i zatvorila oči. Znala je da neće moći zaspati. Dapače, nije ni željela zaspati. Samo je ležala i u glavi opetovano vrtjela večerašnje događaje. Oko tri sata ujutro Stella je sa sigurnošću koja dolazi u takve rane sate zaključila da će Rhys požaliti što su otišli na piće. Mislit će da nije htio reći što je rekao, da je nije htio zagrliti. Bila je sigurna da će je na mobitelu čekati poruka u kojoj tako i piše. Ustala je iz kreveta, izvadila mobitel iz džepa sakoa, otišla u kupaonicu i zaključala vrata - nešto što nikad prije nije učinila u svojoj kući.

Uključila ga je, a sekunda koja mu je bila potrebna da se vrati u život činila joj se poput vječnosti. Čekala ju je nova SMS-poruka. Poslao ju je Rhys u 2:38. U njoj je pisalo:

Žena za stolom British Airwaysa upitala je Stellu želi li sjedalo uz prozor ili uz prolaz.

Zašto mislite da mi je stalo do toga na kojem ću sjedalu sjediti? htjela je reći Stella. Nisam ni oka sklopila. Histerično sam sretna, ali i strašno nesretna. Ako vam to nešto znači, idem u Arizonu na sastanak za koji se uopće nisam pripremila. Ne zanima me gdje ću sjediti u ovom avionu.

“Uz prozor”, rekla je.

Stavila je torbu na pokretnu traku i žena ju je upitala: “Jeste li sami spakirali ovu torbu?”

“Jesam”, odgovorila je Stella.

“Imate li unutra bilo kakav oštar predmet ili tekućinu?”

“Nemam”, odgovorila je Stella.

Dok je rutinski odgovarala na poznata pitanja, mislila je: on je opsjednut mnome. Znam da je to smiješno. Ali on kaže da jest. O, Rhys, zaboga. Ne mogu prestati misliti na muškarca koji se zove Rhys. Koji nije ni muškarac. Već dečko. Dečko koji se zove Rhys. Kakvo glupo ime. Kakva glupa žena.

Stella se zavalila u svoje sjedalo uz prozor, zatvorila oči i odustala od pokušaja da rastjera misli. Dopustila si je da ponovno doživi taj trenutak. Taksu ju je čekao otvorenih vrata, ona je stajala na rubu pločnika, a njegove su je ruke čvrsto obavijale. A prije toga ju je gledao s druge strane malog stola u pubu i rekao joj da je očaravajuća, duhovita, prekrasna i seksi.

Svaka ju je od tih riječi protresla zadovoljstvom. Stella je već bila naviknuta da joj se dive i da je vole, ali nije bila naviknuta da joj se divi netko poput njega. A nije bila ni navikla da joj netko kaže da je prekrasna, a još manje da je seksi. Zanimale su je te riječi, ali dok ih je ponavljala, počela je sumnjati u njih.

Dakako, on ih je izrekao. Alije li to ozbiljno mislio? Možda mu se tako činilo kad ih je izrekao, ali sigurno ih nije uistinu mislio. Zar je moguće da je on želi?

“Ispričavam se.”

Užasno debeo čovjek ležerno se spustio na sjedalo do njezina. Čak je i na

širokom sjedalu poslovne klase njegovo meso pritiskalo naslon za ruke između njegova i Stellina sjedala. Stella se odmaknula i okrenula novi list papira.

Teško je disao i neko je vrijeme debelim prstima nabadao po iPodu dok se Stella pokušala koncentrirati na svoj sažetak.

UNAKRSNA ELASTIČNOST CIJENA ZAHTJEVA ZA OBNAVLJANJEM FLUKTUACIJA CIJENA NAFTE

“Izgleda baš zabavno!” rekao je njezin susjed.

Stella se usiljeno nasmiješila. Pročitala je prvi odlomak, jednom pa drugi put.

Avion je počeo rulati prema pisti.

“Svi se elektronički uređaji sad moraju isključiti i ostati isključeni tijekom leta”, govorila je stjuardesa.

Na Stellinu mobitelu još je bilo signala. Napisala je poruku:

U zraku sam za nekoliko trenutaka. Bilo bi bolje da se ne čujemo tijekom sljedeća tri dana.

Poslala ju je, isključila mobitel i ponovno podigla sjedalo.

Bella

Bella je popila jedan votka-tonik prije večere i barem četiri čaše vina za večeru, a kasnije se u kafiću vratila na votka-tonike. Sad je ispijala treći.

Cijele večeri bila je svjesna njegove prisutnosti. Svjesna mjesta gdje je stajao i osoba s kojima je razgovarao. Nekoliko joj se puta nasmiješio i ona je poželjela da joj priđe i porazgovara s njom, ali nije došao. Jednom joj je uputio značajan pogled kao da se radilo o nekakvoj njihovoj zajedničkoj šali, no ostao je na mjestu. Zatim mu je oko ponoći Bella prišla i sjela na barski stolac do njegova.

“Totalno sam pod gasom”, rekla je. “I još se hvatam za glavu zbog pjesama. Hoću reći, svi su ostali imali normalne stvari. Je li izgledalo kao da sam glumila intelektualku?”

“Ne, nikako”, odvratio je. “Zašto to mislite?”

“Ne znam. Samo sam...”

Blesavo mu se nasmiješila.

“Mislim da mnogi od nas vole pjesme i jedino žale što nemaju više vremena da ih proučavaju.”

Bacio je pogled na sat, a Bella je zatim, u pokušaju da produlji razgovor, upitala: “Kakve onda pjesme volite?”

“Ah, sad”, odgovorio je. “Volim mnoge pjesme.”

“Hajde, onda, izrecitirajte neku.”

Činilo joj se da ga je to zbunilo. Ali potom je izrecitirao:

“Ima li koga, upita putnik, kucajući na vrata obasjana mjesečinom.”

“Ne znam”, rekla je Bella. “Ima li?”

Nasmijao se.

“Ne sjećam se kako ide dalje. Ali već je kasno i trebam ići spavati.”

Bella nije bila svjesna svojih postupaka. Teturavo je ustala, izjavila da i

ona mora na spavanje i pošla s njim do sićušna dizala. Unutra se naslonila na njega.

“Kako sam se samo naljoskala”, rekla je.

“Bella, ne, mislim da ne bih”, nećkao se, no onda je odustao od svog prosvjeda te je zgrabio i poljubio s takvim žarom da se Bella unatoč opijenosti zapitala je li njegov očaj bio veći od njezina.

Nije bila sigurna kako su se točno nakon toga odvijali događaji. Je li ju poveo u svoju sobu? Ili je jednostavno pošla za njim? Nije se sjećala, a možda nije ni bilo tako važno.

U svakom slučaju, otišla je u njegovu sobu i ostala stajati nasred poda pitajući se gdje da sjedne. Na stolcu se nalazio njegov putni kovčeg pa se Bella spustila na rub kreveta, a zatim je, kad on nije sjeo do nje, opet teturavo ustala.

“Može piće prije spavanja?” upitao je dok je otvarao mini-bar.

Izvadio je dvije male boce crnog vina i pružio joj jednu.

“Ispričavam se zbog onoga maloprije.”

Bella se počela smijati.

“Što je tako smiješno?” upitao je.

“Ništa. Sve. Bilo što.”

Zapravo se smijala jer se ispričao kao da joj je samo stao na nogu, a ne poljubio je s više strasti nego itko već toliko vremena.

Zatim je rekao: “Ovo je sve malo - zbunjujuće.”

Belli je zamro smijeh. Otpila je velik gutljaj vina i odbila vrećicu prženih kikirikija koju joj je ponudio. Maknuo je putni kovčeg sa stolca i rukom joj pokazao da sjedne.

“Smijem li na zahod?”

U kupaonici su mu stvari bile uredno poređane na staklenoj polici. Srebrna britvica, Gillette Fusion Flydra Gel, Pantene i dezodorans Sure Aerosol for Men - Sensitive. Bella se prihvatila za bočnu stranu umivaonika i pogledala svoj rumeni odraz. Uzela je njegovu četkicu za zube, smočila je i

stavila u usta.

Kad se vratila u sobu, zatekla ga je bez sakoa kako pali i gasi svjetla na stropu i ostala svjetla u sobi u pokušaju da upali svjetlo uz krevet.

“Bella”, rekao je, “znam da te ovo ne bih smio tražiti. Ali bi li legla sa mnom? Samo na minutu.”

Bella je legla na krevet i zatvorila oči. Soba se micala, a James se pritiskao uz nju. Iznenadujuće spretno, otkopčao joj je grudnjak.

Stella

Stella je sletjela na aerodrom JFK i uključila BlackBerry. Čekale su je tri Rhysove SMS-poruke.

Prvu je poslao u 7:56, nekoliko sekunda nakon što je uzletjela, a u njoj je pisalo:

Draga S, upravo sam dobio tvoju poruku, ok, pokušat ću šutjeti tri dana.

R :*

Drugu je poslao u 9:34, a u njoj je pisalo:

Ma zaboravi, ne volim šutjeti. Mislim na tebe u zraku. Ovdje ničega, samo buljim u tvoj prazni stolac. Doručkovao sam čajno pecivo koje nisam mogao cijelo pojesti.

.***

Treću je poslao u 12:43.

Nedostaješ mi. Koliko traje taj vražji let? Kao da već traje DANIMA. Nazoveš me kad sletiš?

.****

Dok je Stella čitala poruke, mišići obraza nehotice su joj se stisnuli u smiješak, koji je sakrila rukom preko usta.

“Dobre vijesti?”

Susjed ju je promatrao. Zar je bilo tako očito? Zar joj je mogao pogledati ravno u srce i vidjeti kako skače i vrti se?

Na terminalu je Stella stajala kraj trake za izdavanje prtljage i utipkala njegov broj.

Javio se nakon što je samo jednom zazvonilo.

“Bok”, rekla je.

“Bok”, uzvratio je. “Gdje si?”

Njegov glas iz dalekih ureda Moorgatea zvučao je apsurdno velški.

“Čekam let za Arizonu.”

“Aha.”

Oboje su ušutjeli.

“Gdje si?” upitala je.

“Upravo sam ustao i odlazim od stola. Sad sam u hodniku, kraj kanta za smeće. Ako iznenada počnem govoriti o proizvodnim pokazateljima OPEC-a, znat ćeš zašto.”

“Dobila sam tvoje poruke. Nisi mi trebao slati poruke. Trebali smo malo šutjeti.”

“Ali sad si me nazvala”, istaknuo je.

“Istina”, priznala je uza smijeh.

“Kad se vraćaš?”

“U četvrtak.”

“Znam, ali kad ti polazi avion?”

“Noćni je let, što znači da stižem rano. Oko 6:30.”

“Doći ću pred tebe.”

“Ne, ne možeš. Ovo je ludost. Rhys, ozbiljno mislim. Moram razmisliti.”

“No, dobro”, rekao je nevoljko. “Važno je samo da dođeš do pravog zaključka.”

“Moram ići, stigla mi je prtljaga.”

Prekinula je razgovor.

Mobitel je odmah ponovno zazvonio i, iako se Stella s njim nije čula petnaestak sekunda, bilo joj je drago što će ga opet čuti. Javila se a da nije ni pogledala tko zove.

“Bok još jednom”, rekla je blagim glasom, smijući se.

“Mama?”

Zvao je Finn.

“Bok, dušo”, rekla je nešto izmijenjenim glasom. “Kako si? Upravo sam sletjela u New York.”

Kao da je nije čuo.

“Mama, gdje su mi kostobrani?”

Kad je čula njegov grubi glas, osjetila je neopisivu ljubav prema sinu. Bio je tako bezazlen i tako lijen, a očekivao je ljubav, u čemu se nikad nije razočarao u svom kratkom životu.

“Nemam pojma. Valjda ondje gdje si ih ostavio.”

“Bok, mama”, rekao je i prekinuo razgovor.

Bella

Kad se Bella probudila, druga strana kreveta bila je prazna. Čula je tuš kroz tanak pregradni zid. Odjeća joj je ležala razasuta po podu pokraj dviju praznih boca za vino. Jedna je cipela vodila u kupaoonicu, druga je virila ispod zavjese. Njegova je odjeća bila uredno složena na stolcu, a na stolu uz krevet nalazila se mala komoda.

Bella se trudila ležati nepomično. Imala je osjećaj da joj je tijelo otrovano alkoholom, ali i preporođeno seksom za koji je s osjećajem mučnine zaključila da joj je bio najbolji u životu. Misli su joj bile uzburkane. Nije bila sigurna osjeća li više strepnju zbog gluposti koju je učinila ili jednostavnu sreću. Poželjela je da se on vrati u krevet.

Tuš je prestao bučiti i nakon kratke tišine James se pojavio s čvrsto omotanim bijelim hotelskim ručnikom oko struka, a na bijeloj mu je puti voda ostavila ružičaste tragove. Nije ju ni pogledao.

Bella mu je proučavala leđa s gadljivom mješavinom čežnje i potpune neugode. Slika golog čovjeka kojeg inače vidi u odijelu bila joj je nestvarna. Okrenuo se, a ona je pogledala tamne dlake koje su mu nicale oko bradavica. Ovo je moj šef, pomislila je. Učinila sam nešto krajnje ludo. Očajnički želim to ponoviti.

“Bok”, rekla je i naslonila se na jastuke.

“Dobro jutro”, odgovorio je James svojim oštrim uredskim glasom.

Bellina je sreća zamrla, a strepnja ojačala.

“Nadam se da si spremna za nastavak tečaja?”

Nelagodno se nasmijao.

“Nema problema”, rekla je Bella.

Jezik joj se zalijepio za nepce, a oči su joj bile slijepljene od sinoćnje maškare. Povukla je plahtu preko grudi s iznenadnom stidljivošću koja joj se učinila zakašnjelom s obzirom na to što se dogodilo prije nekoliko sati.

“Želiš li se vratiti u svoju sobu i srediti se prije negoli netko drugi ustane?” upitao je.

Zvučalo je više kao naredba nego kao pitanje.

“Dobro”, odgovorila je.

Ovo je užasno, pomislila je. Zastoje nije poljubio ili dotaknuo ili rekao neku lijepu riječ? Obukla je svoju prljavu, zgužvanu odjeću i na prstima se odšuljala niz hodnik do svoje sobe dok joj se pod nogama njihao pod. Mamurluk ima svoju svrhu, pomislila je. Štiti te od svih misli osim jednostavnog praktičnog znanja o stavljanju jedne noge pred drugu. Razmjeri do kojih će se zacijelo kasnije osjećati poniženo i jadno zasad su bili u fazi mirovanja.

Posegnula je u džep da izvadi ključ svoje sobe, ali nije ga bilo. Zavirila je u torbu. Zatim je kleknula na tepih da je pretraži, izvadila novčanik, raznu šminku, zgužvane račune i omote bombona, ali ipak ga nije našla.

“Dobro jutro! Je li sve u redu?”

Bella je podignula pogled i vidjela Jaya koji je upravo izašao iz sobe u novoj novcatoj bijeloj najlonskoj trenirci i spremao se, kako se činilo, otići na trčanje.

“Da, sve je u redu”, odvrtila je Bella. “Samo nešto tražim.”

“Vidimo se kasnije”, vedro je rekao Jay.

Bella je pričekala da Jay otiđe te se zatim vratila do Jamesove sobe i nježno pokucala na vrata. Već je obukao bokserice, crne čarape do gležnja i nedavno izglaćanu košulju na kojoj je pomalo teško zakopčavao dugmad. Bella mu je pogledala noge, bijele i prilično vitke. Žarko je željela nasloniti glavu na njegova prsa, željela je da je zagri i opet gurne na krevet koji je složio kako bi izgledao kao da nitko na njemu nije spavao.

“Mislim da sam ovdje ostavila ključ svoje sobe”, rekla je.

Namrštio se, zatim podignuo papire i pogledao pod njih. Nije bilo ključa. Užurbano je hodao po sobi, podizao stvari i opet ih spuštao na pod.

“Prisjeti se kad si ga posljednji put vidjela”, rekao je glasom kojim umoran otac savjetuje dijete.

Ali u ovom slučaju nije se mogla prisjetiti prošle noći. Kad je pokušala, vidjela je samo kako ulazi u sobu, sjedi na krevetu i neobuzdano se hihoće. Vidjela je kako potpuno obučena leži na krevetu, a sad se sjetila da je James bio rekao “Bella, Bella, ne smijemo” dok ju je ljubio. Ključ je možda bio u krevetu. Podignula je bijelu perinu, odvrćajući pogled od niza blijedih mrlja na plahti. Ključa nije bilo.

“Na recepciji vjerojatno imaju rezervni ključ. Javi mi ako budeš imala kakvih poteškoća.”

Imam poteškoća, pomislila je Bella. *Imam poteškoća s cijelom ovom čudnom situacijom.*

“Vidimo se kasnije”, rekla je.

Bella je za doručkom imala osjećaj da se stol ljulja. Na drugoj strani prostorije vidjela je Jamesa kako mirno razmazuje pekmez po kroasanu, pažljivo miješa kavu srebrnom žličicom i pristojno sluša Jaya.

Bella se smjestila kraj Bena koji je slasno jeo pravi engleski doručak. Pokušala je ne gledati lokvicu žutog ulja koja se stvorila oko šampinjona.

“Kad si jučer otišla u krpe?” upitao je.

Krpe? Bella se nije mogla osloboditi te misli, a s njom ni slike Jamesa koji izlazi omotan ručnikom nakon tuširanja.

“Kad si otišla na spavanje?”

“Hm... Nisam sigurna, mislim da sam otišla odmah nakon tebe...”

Pogledala je zdjelu s voćem koje je uzela sa švedskog stola. Nije imala želje jesti.

Jay je ustao i zapljeskao.

“Dobro jutro! Nadam se da se svi osjećate svježije i spremno za akciju. Prva je na redu vježba poticanja naših kreativnih sokova prije nego što odemo u kuhinju. Nasmijte se svi. Da, nasmijte se. Sjetite se nečega smiješnog i pustite da izađe iz vas!”

Među menadžerima Atlantic Energyja nastupila je tišina.

“Hajde, hajde”, rekao je. “Za početak recite ‘ha-ha-ha’ i vidjet ćete kako će vam se tijelo povezati s humorom i osloboditi endorfine.”

“Ha-ha-ha”, počeli su svi.

Ben se prvi oduševljeno zahihotao, a i drugi su se iznenađujuće brzo počeli grohotom smijati. Unatoč mamurluku, unatoč činjenici da je upravo izvršila poslovno samoubojstvo, Bella se počela smijati i smijati i nije znala prestati. A zatim se okrenula i vidjela kako James stoji pomalo izdvojen od dvadesetak sebi podređenih koji su se histerično smijali. Izgledao je kao najtužniji čovjek kojeg je vidjela u životu.

Stella

Stella se zavalila u avionsko sjedalo i prekrila sintetičkim pokrivačem. Putovanje nije bilo uspješno. Istraživanje i tehnologija u koje su polagali tolike nade provodili su se u trima spremištima sa stropovima od valovita lima. Znanstvenici nisu mogli uskladiti mišljenja o tome kad će se gorivo moći proizvesti u dovoljnim količinama da bude iskoristivo.

Stella je požalila svoje prijašnje vatreno oduševljenje koje je iznijela upravnom odboru i pitala se kako je najbolje javiti Stephenu da je kompanija spremna uložiti petsto milijuna funta u ljigavu zelenu masu u epruvetama koja vjerojatno nije vrijedna ni novčića.

Ali ipak se čudila kako joj je to malo smetalo. Još prije nekoliko tjedana to bi smatrala katastrofom. Sad je samo mogla napisati nekoliko rečenica sažetka na prijenosnom računalu, zatvoriti ga i misliti na Rhysa.

Bila je iscrpljena. Pomisao na Rhysa nije išla zajedno sa snom. Njegova slika bacila ju je u stanje fizičke i emocionalne tjeskobe popraćene nepopustljivom nesanicom. U posljednja sedamdeset dva sata spavala je ukupno sedam sati, a sad je popila veliku čašu crnog vina, uzela tablete za spavanje i pala u omamljujući san iz kojega ju je nakon četiri sata probudila stjuardesa.

Stella je teturavo otišla u avionski zahod - ljepljiv i neugodna mirisa nakon toliko sati neprestane uporabe - i u ogledalu uočila mršavu, umornu ženu crvenih očiju i natečena kapka. U glavi je osjećala vrućinu i suhoću. Očerkala je kosu koju joj je statika u kabini prilijepila za glavu i oprala zube. Hvala Bogu što ne dolazi pred mene, pomislila je. Ne bih podnijela da me ovakvu vidi.

Sjela je natrag na svoje mjesto i promatrala kroz prozor kako otpremači prtljage voze kamione u sivo londonsko jutro i kako je niz golemih metalnih ptica povezan s aerodromom svojim savitljivim pupčanim vrpčama. Stella se obično voljela vraćati kući i uvijek bi je usrećila misao da će opet vidjeti svoju obitelj. Ali ovaj je put imala samo jednu misao: ovdje je Rhys.

Zamislila ga je kako sad spava u svom krevetu. Pitala se što je obukao za spavanje. Spava li na leđima ili na boku? Hrče li? Kako je netko mogao toliko čeznuti za drugom osobom, a tako malo znati o njoj?

Red putnika brzo se pomicao. Preuzela je svoj putni kovčeg i otišla pozvati taksi. Vratit će se kući, istuširati se, presvući se i otići na sastanak u 10:30.

Ona je njega prva vidjela. Ili bolje rečeno, prva je vidjela njegov znak. Stajao je zajedno s kurdskim taksistima i turističkim djelatnicima, visok muškarac svijetle kose u moru tamnih ljudi s malim znakovima. Njegov je znak bio golem i držao ga je visoko nad glavom objema ispruženim rukama. Na njemu je pisalo "ZANOSNA ZELENA ZVIJEZDA". Riječi su bile napisane debelim markerom na velikom komadu kartona.

Imao je mrtav hladan izraz na licu. Ozbiljno ju je pogledao.

"Bok", rekao je.

"Rekla sam ti da ne dolaziš."

Ali srce joj je divlje lupalo u grudima. Željela je poviknuti od silne sreće.

"To nije baš ljubazan odgovor. Ustao sam u pet da te dočekam."

Uzeo joj je kovčeg i poveo je do stajališta taksija.

"Isuse", rekla je. "Putovanje je bilo prava katastrofa. Čisto sumnjam da ćemo tu tehnologiju moći iskoristiti u idućih petnaest godina, a možda čak ni kasnije. Osnivač mi nije dopustio da izravno razgovaram sa znanstvenicima, njihov se ekonomist razbolio i zato su mi samo dali hrpu papira i pokazali nekoliko vanjskih jezera s algama."

Govorila je brzo dok joj je pogled bio uperen u leđa čovjeka s kišnom kabanicom koji je stajao pred njima u redu za taksije. Bila je svjesna činjenice da Rhys stoji kraj nje i postrance joj pažljivo promatra lice, ali nije se usudila okrenuti prema njemu.

Dotaknuo joj je obraz nadlanicom.

"Nemoj", rekla je.

Nakon nekog vremena došli su na red i ušli u taksi koji ih je čekao.

“Stella.”

Dopustila mu je da je privuče k sebi i privine joj glavu na svoja prsa, a kroz košulju, sako i kaput osjetila je kucanje njegova srca.

“Stella...”

Primaknuo joj je lice k svojem i poljubio je. Poljubac je isprva bio nesiguran - nespretno i krznav. Ušutkao je glas u Stellinoj glavi koji je govorio “ne”. Imala je osjećaj da baš ništa drugo ne postoji na svijetu: samo unutrašnjost taksija, ona i Rhys. Zatvorila je oči, on ju je poljubio, a zatim ih je otvorila i vidjela njegovu kratko ošišanu kosu i madež koji joj se učinio kao nešto prelijepo.

“Ovo je kao u filmu.”

Stella se nasmijala.

“Što je tako smiješno?” upitao je.

“Smiješno je to”, odgovorila je, “što sam sretna i što ću si dopustiti da budem sretna samo ovih nekoliko minuta dok ne izađem iz taksija i razmislim o ostatku života.”

Zapravo je nije to nasmijalo. Nasmijalo ju je to što je rekao nešto tako slatko i nevino - i tako pogrešno. Ovo se nije dogodilo ni u jednom filmu koji je pogledala u životu: mladić s lošim cipelama u nespretnom i očajnom zagrljaju s dvadeset godina starijom izvršnom direktoricom za naftu koju je mučila promjena vremenske zone.

Poljubio ju je opet i nogom srušio kovčeg.

Stella je podignula pogled i vidjela kako su je taksistove oči nakratko ispitivački promotrine u retrovizoru. Što li samo misli? zapitala se. Nije pokazao preveliko zanimanje i brzo je odvratio pogled. Očito je u životu vidio stvari koje su ga više iznenadile. Ta ju je misao donekle utješila.

Rhys joj je dirao kosu i gledao je kao da je nikad prije nije vidio. Ispružila je ruku i prošla mu dlanom po licu i usnama pa ga poljubila s grozničavim očajem.

Promet na autocesti M4 bio je u zastoju, ali se kretao prometnim trakom za taksi, što je Stella prvi put požalila. Sjetila se scene iz *Gospođe Bovary* u

kojoj kočija neprestano kruži Rouanom s navučenim zavjesama da u unutrašnjosti Emma i vatreni mladi student prava mogu voditi ljubav.,

“Stella”, šapnuo joj je u uho.

Njezino ime lijepo je zvučalo na njegovim usnama.

“Hoćeš li doći u moj stan?”

“Ne mogu. Strah me je.”

“Ne treba te biti”, rekao je držeći njezino lice u rukama.

“Ali čak i da me nije strah, ne bih mogla. Obećala sam djeci da ćemo se vidjeti prije škole i da ću im ispeći palačinke.”

Taksi ih je dovezao do prodavaonice električnih proizvoda u Camden High Streetu.

“Ovdje moraš izaći”, rekla je. “Vidimo se kasnije.”

Rhys je ostao stajati na pločniku i namignuo joj. Izgledao joj je kao školarac koji markira nastavu.

Taksi se uskoro zaustavio ispred St Mark’s Square 7 i Stella, koja je prije nekoliko dana smatrala svoj život u tom domu sretnim i nekomplikiranim, prošla je između dvaju podrezanih lovora na straži i ušla u kuću.

Bella

Bella je za stolom u uredu pokušavala napraviti nacrt poruke. Prošlo je dvadeset osam sati otkad je ustala iz njegova hotelskog kreveta i tijekom tog razdoblja prošla je kroz cijeli ciklus osjećaja. Smetenost. Strepnju. Ljutnju. Grižnju savjesti. Čežnju. Poniženje. A zatim, dok je sjedila za stolom i pravila se da je sve kao i obično, opet ljutnju.

Dio tečaja koji se odvijao u kuhinji bio je prava farsa. Dobila je zadatak narezati povrće, ali njezine nesigurne ruke nisu mogle nasjeckati repu i buču na dovoljno pravilne kockice. Porezala je prst, gledala kako je crvena krv uprljala repu i pomislila da je možda bolesna. Našao se Hansaplast i ostala je beskorisno sjediti sa strane. Za to je vrijeme James pekao kolače, čemu se posvetio s velikom ozbiljnošću. Uglavnom je stajao okrenutih leđa, osim kad mu je u jednom trenutku uhvatila pogled, a on se usiljeno nasmiješio. I to je bilo sve.

Sad je Bella gledala prazan zaslon. Počela je sporo tipkati:

Bok, James.

Malo mi je neugodno što ti šaljem ovu poruku, ali samo sam se željela ispričati za ono što se dogodilo. Bila sam jako pijana i znam da to nije opravdanje, ali možemo li to zaboraviti? Iz tvoje šutnje koja traje već dan i pol zaključujem da si požalio što se to dogodilo i da se ljutiš na mene zbog uloge koju sam u tome odigrala. Kao što rekoh, žao mi je.

Bella je stala, a zatim nastavila tipkati, ovaj put brže.

Ma što to ja pišem. Nije mi žao. Zanima me ZAŠTO se toliko ljutiš

na mene? Ti bez problema možeš poševiti svoju novu istraživačicu i onda se praviti da se to nikad nije dogodilo. Ali što misliš, kako se ja nakon toga sjebanost osjećam?

I još nešto: zar je u redu što mi u jednom trenutku daješ vražji CD Vana Morrisona, vodiš me na šampanjac i glumiš zanimanje za moj život, a potom me ignoriraš? Prije sam te jako cijnila, ali sad te više NIMALO ne cijenim. Ti si kreten i čudak sa svojim malim komodama - i grozno mi je bilo ševiti se s tobom - u svakom slučaju, nije bilo nešto što želim opet iskusiti, zato se zbog toga ne moraš brinuti...

“Bella.”

James ju je gledao.

Usplahireno je kliknula na poruku i maknula je sa zaslona. “Možete li doći na trenutak?”

Ustala je i pošla za njim u njegov ured. Rukom joj je pokazao da sjedne, ali je sam ostao stajati. Sad kad ga je vidjela, Bella se više nije ljutila na njega. Izgledao je tako smeteno da je osjetila želju zagrliti ga i poljubiti. Umjesto toga prekrížila je noge i čekala puna nade.

“Dvije stvari, Bella”, napokon je rekao. “Prvo, možeš li mi dati sve slajdove za izlaganje ulagačima? Provjeri, molim te, sadrže li najnovije podatke o proizvedenim količinama nafte. Osim toga, možeš li kod Stelle provjeriti jesmo li dobili najnovije proizvodne prognoze? I još nešto.”

Pripremi se, pomislila je Bella.

“Želim otvoriti bazu podataka na našoj mrežnoj stranici o svim našim globalnim dobrim djelima u vezi sa zaštitom okoliša. Trenutačno se provode mnoge inicijative na državnoj razini i razini odsjeka, ali želio bih da sve budu objedinjene na jednom mjestu. Možeš li skupiti sve te datoteke da ih predam našim informatičarima?”

“Mogu”, odgovorila je.

Tada je odšetao do svog stola kao da ona više ne postoji.

Bella se vratila za svoj stol sa željom da brižne u plač. Bila je glupača. A on seronja. Prije ga je vodila požuda, a sad je mislio da jednostavno može nastaviti kao da se ništa nije dogodilo. Zar nije uživao?

Zaslon na računalu bio je zatamnjen. Kliknula je mišem da pokrene računalo, a na sredini zaslona je pisalo:

Poruka poslana, primatelj James Staunton.

O, Bože moj, pomislila je Bella. Isuse Kriste.

Srce joj je počelo divlje lupati i osjetila je kako se zacrvenjela kao paprika. Zacijelo je bila toliko usplahirena da je slučajno pritisnula “pošalji” umjesto “izbriši”. Ni u ludilu mu nije kanila poslati tu poruku. Napisala ju je samo da si daje oduška. Opet je pogledala poruku. U njoj je šefa nazvala kretenom koji je beskoristan u krevetu. Gore nije moglo.

Stella

Stella je ušla u predvorje i zatekla ondje, odmah iza dvokrilnih vrata na sredini mramornog atrija, veliku bačvu na mjestu gdje su prije bile orhideje u čeličnim posudama. Nalazila se na postolju od crnog granita, a izgledala joj je pomalo vulgarno i beskrajno glupo. Na njoj je crveni neon ispisao cijenu nafte - 148 \$, +4 \$ - i cijenu dionica - 1120, porast 59 penija.

Izašla je iz dizala na dvanaestom katu i otišla do svoga stola.

“Kako je bilo na putu?” upitala je Nathalie.

“Zamorno”, odgovorila je Stella.

Pitala se izgleda li čudno Nathalie. Imala je osjećaj da joj usta neobično izgledaju jer nose trag Rhysovih usana. Ako ih je sama još osjećala, sigurno su bile vidljive i izvana. Samo da nešto kaže, Stella je rekla: “Kakva je ono rugoba u predvorju? Je li to Jamesova grozna zamisao? Mislila sam da ima bolji ukus.”

Nathalie ju je čudno pogledala.

O, Bože, pomislila je Stella. Ona zna. Ali njezina tajnica rekla je normalnim glasom:

“Stephen vas odmah treba. Nije rekao zašto, samo da je važno. Slobodan je između 11:20 i 11:30.”

Stephen je razgovarao mobitelom, ali mahnuo joj je da priđe. Mrštio se i kimao u mobitel.

“Kako je bilo na putu?”

Namrgodila se i pokušala se sjetiti. Toliko toga se dogodilo otkad je prije pet sati sletjela na Heathrow.

“Mislim da postoji dosta ozbiljnih problema”, polako je rekla. “Bojim se da moramo još jednom razmisliti o cijelom projektu.

Tehnologija je mnogo manje uhodana nego što smo mislili. Izvodili su

male pokuse, ali ništa ne upućuje na to da će biti djelotvorna na masovnoj razini. Ako mene pitaš, sumnjam da bi trenutačno imala bilo kakav utjecaj na cijenu naših dionica.”

Stephen se namrštio.

“Stella”, rekao je, “ne tražim od tebe da učiniš nešto s čim se ne slažeš. Mislim da nam slučaj s Rusijom izmiče iz ruku. Zato nam je tvoj projekt potreban kao podrška cijeni naših dionica i da pruži verbalni optimizam zbog konkurentnosti. Mogu li ga prepustiti tebi?”

“Da”, rekla je Stella. “Naravno.”

“Takoder bih te zamolio da budeš prisutna na današnjem sastanku direktora odsjeka. Neka ti Jackie da radne materijale.”

Dok se Stella spremala otići, rekla je: “Kojeg vruga ona bačva radi dolje?”

Direktorovo se lice smrknulo.

“Kako to misliš? Tako svaki posjetitelj koji uđe u našu zgradu može pratiti dnevne promjene u našem trgovanju ‘Brent’ sirovom naftom i našim dionicama, a tako ćemo ga i uvjeriti u svoje ciljeve...”

“O, da”, užurbano je rekla Stella. “Potpuno se slažem. Samo mi ta bačva djeluje malo... previše doslovno.”

“Stella”, rekao je, “znam da dijeliš moju strast prema umjetnosti. Ali ovo je naftna kompanija, nije umjetnička galerija.”

Da, toga sam svjesna, pomislila je Stella. Nasmiješila se i otišla.

Stella je sjela za stol s dvanaesticom operativnih upravitelja najviše razine.

“Gospodo”, rekao je Stephen. “I damo”, uputivši Stelli značajan pogled. “Prije nego što prijedemo na stvar, samo hoću reći kako sam zamolio Stellu da nam se pridruži na ovim sastancima kao novoimenovani šef osoblja. Znam da može puno doprinijeti.”

Varaš se, pomislila je Stella.

“Čestitam”, rekao je šef Odjela istraživanja i proizvodnje gledajući je

iskosa. Skinuo je sako, a Stella je primijetila da mu je znoj pod pazusima zatamnio svijetloplavu košulju.

Pokušala se koncentrirati na prvu točku: ažuriranje programa za povišenje sigurnosnih standarda u svim rafinerijama. Slušala je kako je projekt ulaganja naišao na poteškoće te da je sad prekoračio i proračun i rok. Ali činilo joj se besmisleno. Još je osjećala trag Rhysova poljupca koji je postajao sve jači umjesto da nestane. Rhys je ostavio slabašan miris na njezinoj koži. Svim je srcem željela napustiti sastanak, izaći i otići do njegova stola. Mislila je na njegovu pognutu glavu nad stolom, njegov mali madež i njegove ruke s izgrizenim noktima.

Je li ikad prema Charlesu gajila ovakve osjećaje? To je bilo tako davno da se nije sjećala, ali mislila je da nije. Bila je sretna, uzbuđena i ponosna što je našla tako zgodna, pametna i poželjna supruga. Ali nije se ovako osjećala. Nije bila opsjednuta.

Zabljeskao joj je mobitel i stavila ga je na krilo praveći se da proučava pisani materijal koji je razdijelio šef Odjela prerade, prodaje i distribucije nafte. Dobila je Rhysovu poruku.

Najdraža S, Možeš li večeras doći u moj stan? Po glavi mi se motaju vrlo nedolične misli o tebi. MOLIM TE, reci da hoćeš. Brzo se izvuci s tog sastanka R : **

Lice joj se zarumenjelo od užitka. Spoznaja da je Rhysa obuzela slična čežnja činila joj se čudesna. Bila je zanesena tom mislju i nije se obazirala na sastanak koji se otezao oko nje.

Jednostavno je napisala:

Hoću.

Nije bilo borbe sa savješću. Zatražio je da dođe i doći će. Pa što ako je muči promjena vremenske zone? Pa što ako treba otići na predavanje o ekonomici pridobivanja nafte iz dubokih voda? Pa što ako bi trebala otići kući svojoj djeci? Ovo je bilo važnije.

Seven Sisters dio je Londona kroz koji je Stella često prolazila dok je putovala k prijateljima u Suffolk, ali nikad ga prije nije posjetila. Rhys ju je uvjerio da se onamo najbrže dođe metroom i nacrtao joj kartu koja će je od postaje odvesti do njegova stana. S posla je otišao ravno kući, dok je ona nakratko otišla na predavanje i stajala u pozadini dvorane s njegovom kartom u džepu i podivljalim srcem u grudima.

Na postaji Seven Sisters izašla je na noćni zrak i prošla pokraj prodavaonice kebaba obložene daskama i trgovine pred kojom su trulile banane. Gotovo je trčala jer se osjećala otuđeno u kaputu od kašmira koji je prije dva dana kupila u Bloomingdalesu.

Na adresi Wilton Rise 23 nalazila se trokatna zgrada iz doba Edwarda VII. podijeljena na stanove. Pred njom se nalazio zapušten vrt kojim su sad vladali korov i kutije za prikupljanje reciklažnog otpada napunjene bocama.

Sad kad je došla ovamo, pred njegova vrata, presušila je sva odlučnost koju je osjećala na sastanku i zamijenio ju je strah. Što ja to radim? zapitala se.

Kraj najgornjeg zvona nalazio se plastični znak na kojem je pisalo "WILLIAMS - ČVRSTO PRITISNI". Kad je vidjela njegov rukopis, Stella se malo smirila i pritislula dugme na portafonu. Vrata su se otvorila uz škljocaj i ušla je u taman hodnik koji je mirisao po vlazi i prženju. Odozgo je čula njegov glas: "Moraš se popeti na vrh."

Stella je pretrčala pet nizova stuba i zadihana stigla pred otvorena vrata na kojima je stajao Rhys. Ne mogu ja to, pomislila je. Nije se pomaknula prema njemu, a nije ni on prema njoj.

Sad je umjesto odijela nosio vrećaste traperice niskog struka i rebrastu vestu na kopčanje. Clemmieni mladići nosili su sličnu odjeću. Ali detalj koji ju je više dirnuo bile su njegove bosc noge. Dugačak bijeli prst virio je pod

izlizanim traperom. To je bilo intimnije i neugodnije nego da je bio gol. To je značilo: ovdje je moj dom. Ovdje pripadam.

A ja ovdje ne pripadam, pomislila je Stella. Spustila je pogled na vlastite cipele s lakiranom petom od pet centimetara i crne hlače sa zaglađenim pregibom.

“Kakav prekrasan stan”, rekla je.

“Ma daj”, uzvratio je. “Najobičnija rupa. Bio sam kod tebe... cijeli bi stao u tvoju dnevnu sobu.”

“Da, ali davno smo kupili tu kuću, nakon što smo prodali staru - još prije porasta cijena.”

Što li to samo radi? Došla je u ovaj stan Bogu iza nogu posjetiti muškarca o kojem je mjesecima opsesivno razmišljala, koji ju je jutros neobuzdano i strastveno poljubio u taksiju, a sad je raspravljala o kupovanju nekretnina.

“Jesi li za piće?” upitao je.

Otišao je u sićušnu usku kuhinju i počeo otvarati ormariće.

U sobi se osjećao snažan miris sredstava za čišćenje. Sofe i stolove vidjela je u Ikeinu katalogu koji je prelistala kad su prošle godine opremali kuću u Francuskoj. Hrpa časopisa za muškarce bila je naslagana na stolu. *FHM*, *GQ* i *Men's Health*. Pogledala ih je i nasmijala se.

“Zar čitaš ovakve stvari?”

“Da”, odvratio je.

“Zašto?”

“Zato što sam muškarac i zato što mi je dvadeset sedam godina. Što ti čitaš, *Sagu*?”

Stella se nasmijala i počela se osjećati malo opuštenije. Izašao je iz kuhinje s dvjema velikim čašama crnog vina i kutijom Pringlesa s kiselim vrhnjem. Uzeo je svoju čašu, a Stella je vidjela da mu se tresu ruke. Nije sjeo kraj nje, već na naslonjač.

“Hvala što si došla.”

“Nema problema”, rekla je. “Dobro vino.”

Upitao ju je želi li slušati glazbu, a ona je rekla da želi. Petljao je po iPodu, na kojem je počela svirati neka posve nepoznata pjesma.

Stella je stavila čips u usta, ali nije ga mogla progutati pa je otpila gutljaj vina, od čega se zakašljala. Rhys je prišao sofi i potapšao je po leđima, a ona je zatvorila oči. Polako je podigao dlan s njezinih leđa i počeo joj trljati glavu. Osjećala se kao kad je imala četrnaest godina, kad je otišla u posjet dječaku u kojeg je bila zatreskana. Sjedili su jedno kraj drugoga na njegovu krevetu, slušali JJ Calea, on je smotao džoint, a ona ga je poljubila. Poljubac ju je ispunio ushitom zbog toga što se događalo, ali i stravom zbog onoga čemu vodi.

“Ne možemo sad voditi ljubav”, rekla je.

“Znam”, rekao je Rhys. “Nema veze.”

“Strah me je.”

Ali sad je nije toliko bilo strah seksa, iako se bojala i toga. Bojala se da će toliko čeznuti za Rhysom da joj više nikad neće biti dovoljan stari život i da je neće usrećivati. Taj joj se strah caklio u grudima poput noža, ali trenutačno je bila tako sretna da ga je sreća obložila slojem lakog polistirena i navela je na pomisao da nož nije opasan. Nitko se neće porezati.

Rhys ju je opet poljubio i gurnuo je, nakon čega su ostali ležati jedno do drugoga na njegovoj kožnatoj krem sofi.

Gurnula mu je ruku pod majicu i osjetila njegova leđa s kožom mekanom gotovo poput kože njezine djece. Istjerala je tu misao iz glave. Ležala je u njegovu zagrljaju i ljubila ga, željela je ondje ostati, zauvijek raditi samo to.

Stella je pogledala na sat. Već je kod njega provela pedeset minuta i morala je krenuti na dug put prema Primrose Hillu.

“Moram ići”, rekla je.

“Otpratit ću te do metroa.”

Dok su hodali ulicom, prebacio je ruku preko njezinih ramena, a Stella je opet imala čudan osjećaj da joj je on prvi mladić i da prvi put ovo rade. Nitko nas neće vidjeti, pomislila je, ovdje neće. Koraci su im bili različiti, njegov dug i trom, njezin kratak i žustar, ali on je svoj prilagodio njezinu i

tako su šepesali ulicama.

Kod postaje Seven Sisters čvrsto ju je obujmio rukama i opet je poljubio.

“Ne znam što mi se događa”, rekla je.

“Propadaš jer nisi ništa jela.”

Izvukao je Twix iz džepa.

“Izvoli”, rekao je.

Kad je Stella došla kući, Charles je gledao *Newsnight*.

“Jesi li provela lijepu večer?” upitao je.

“Baš i nisam. Govor je bio zamoran, a onda me zagnjavio neki tip koji je biolog mora i koji mi je imao zanimljivih stvari za reći o ruskim kitovima i tako smo otišli na piće, otišli smo u Soho House, i umirem od gladi jer sam jela samo lješnjake - je li ostalo išta od večere? I znaš još što, Stephen me davi zbog onog zelenog goriva.”

Stella je znala da nije mudro toliko govoriti. Znala je da se treba držati istine što je više moguće. Ali znala je i da mora nastaviti govoriti kako bi se podsjetila tko je i kako bi se ukorijenila u stvarni život. U svakom slučaju, nije bilo bitno što govori Charlesu jer je ionako nije slušao.

Sjela je na sofu. BBC-jev dopisnik za ekonomiju stajao je ispred pokretnog dijagrama koji je neprestano mijenjao boju.

“Umorna sam”, rekla je Stella.

“Noć”, odvratio je Charles odsutno.

Bella

Bellina prva ideja bila je da se prijavi na njegov *e-mail* račun sa svog računala kako bi izbrisala poruku. Ali budući da više nije bila njegova tajnica, pojavio se prozor u kojem je pisalo “Pristup zabranjen”.

Ustala je i pošla prema njegovu uredu, ali vrata su bila zatvorena jer je James bio unutra s nekoliko posjetitelja. Kroz žaluzine je vidjela kako mirno govori i zapitala se znači li to da nije vidio poruku. Ali tada je podignuo pogled i, kad je vidio da se mota oko vrata, okrenuo glavu i odvratio ga.

Kad je završio sastanak te je James ispratio dvojicu muškaraca iz svoga ureda, Bella je iskoristila priliku, otišla do njegova računala i pogledala primljenu poštu. Njezina poruka nalazila se na vrhu i bila je označena crno, što je značilo da ju je otvorio. Pritisnula je “izbriši”, a tada je ušla Anthea.

“Mogu li ti pomoći?” upitala je nametljivo.

Bella je rekla da samo pomaže Jamesu oko problema s računalom. Anthea je podignula pretjerano počupanu obrvu, ali Jamesov dolazak spriječio ju je u izražavanju mišljenja o događaju.

“Bella vam popravlja računalo”, rekla je Anthea glasom koji je prštao od nevjerice.

James ju je hladno pogledao.

“Hvala, baš lijepo od vas”, rekao je Belli.

“Čini se da sad dobro radi”, uzvratila je.

Kad se vratila za stol, Bella je napisala još jednu poruku:

Dragi James.

Nisam Ti namjeravala poslati onaj *e-mail*, a nisam ni ozbiljno mislila to što sam u njemu napisala. Bila sam ljuta i uzrujana, ali sad mi je jasno da je to bilo smiješno i neprofesionalno. Oprosti

mi, molim Te.

Bella.

Poslala ju je premda je znala da joj neće pomoći. Dobila je jednu priliku da postane netko i upropastila ju je. Prije tri dana njezina budućnost više je obećavala nego bilo kada u prošlih osam godina. Promaknuta je i izašla je iz geta tajnica. Imala je šefa koji ju je cijenio i koji se brinuo o njoj. Ali onda se napila i napravila budalu od sebe. Odigrala je klišeiziranu ulogu tajnice koja se ševi sa šefom, baš kao što je Karen opisala riječima koje nanose bol. Možda bi i bila prošla nekažnjeno, ali sad kad je vidio poruku, neće više željeti da radi za njega. Morat će opet biti tajnica nekome drugom.

Stella

Na sastanku u utorak ujutro Stella i članovi njezina tima sjedili su oko stola i razgovarali o poslovima na kojima rade. Stella je vješto pazila da se ti sastanci ne oduže i nikad nije dopustila da jedan član govori više od minute.

Ali danas se nije mogla usredotočiti ni na jednu temu o kojoj su govorili. Tako je malo spavala da joj je mozak jedva radio. Svaki put kad je zatvorila oči, u mraku je vidjela Rhysa. A sad ga je vidjela ovdje, udaljena tri mjesta od nje. Nije mu mogla vidjeti lice, samo da ruke drži na stolu. Bio je skinuo sako i zavrnuo rukave pa su mu se sad vidjeli ručni zglobovi. Gledala mu je ruke i mislila kako su joj jučer dirale kožu. Gledala je nježne dlake na njegovim podlakticama i njegove do krvi izgrizene nokte.

“Koji je vremenski okvir ovog projekta?” netko ju je upitao.

Bez ikakve predodžbe o projektu o kojem se raspravljalo, Stella je odgovorila: “Moramo i dalje raditi ubrzanim tempom”, što se pokazalo dobrim odgovorom.

Nakon završetka sastanka drugi su otišli, a Rhys je odugovlačio i neuvjerljivo dugo skupljao papire. Izgledalo je kao da ni Stella nije bila u stanju napustiti dvoranu za sastanke. Netremice su se gledali preko stola.

Rhys je rekao: “Moram te poljubiti.”

“Ti nisi normalan”, prosiktala je.

“Znam”, rekao je. “Kad ćeš opet doći k meni?”

Stella je već sad čeznula za njegovim stanom. Željela je opet leći na njegovu sofu. A još je više željela ležati u njegovu krevetu. Nestale su sinoćnje dvojbe: zaključila je da, ako je tako gorljivo nešto željela učiniti, taj čin ne može biti greška.

“Sutra ujutro”, rekla je. “Nemam ništa do jedanaest. Izmislit ću radni doručak i pokušat ću doći k tebi do 7:30. Je li to prerano?”

Rhys ju je pogledao i odgovorio: “Ni u četiri sata ujutro ne bi bilo prerano.”

Odšetao se do svoga stola, a Stella ga je promatrala, gledala stražnji dio njegova sakoa i čvrste stražnje dijelove nogu i pitala se kako je moguće da tako snažno utječu na njezine osjećaje. Poslala je poruku Nathalie:

Zaboravila sam upisati u raspored da imam radni doručak s ljudima iz Ministarstva zaštite okoliša, hrane i poljoprivrede. Zatim ću pokušati otići u teretanu. Neće me biti do 11.

Za dvadeset dva sata ležat će u Rhysovu krevetu. Nije znala kako da to vrijeme brže prođe. Otvorila je prijenosno računalo da pogleda bilješke sa službenog puta u SAD.

Stephen ju je zatražio da iskrivi istinu o projektu s gorivom i prikaže ga u boljem svjetlu, ali nije imala želje to učiniti. Možda bi mogla malo ublažiti neke od negativnih faktora, ali odlučila je da neće lagati. Već ionako dovoljno laže.

Bella

Bella je cijeli dan čekala odgovor i u pet sati, baš kad je kanila otići kući, stigla je poruka, poslana s njegove privatne *e-mail* adrese.

Draga Bella.

Pročitao sam, dakako, tvoj e-mail koji nisi namjeravala poslati. U početku sam bio ljut jer mi se učinio ne samo neopravdan, već i - ako ćeš mi oprostiti - djetinjast i ponešto sitničav.

Ako ću ti oprostiti, pomislila je Bella. Zašto bih ti oprostila? Ne znači da sam sitničava ako mi smeta što me netko poševio, a zatim odbacio.

Međutim, razmislio sam o tome i jasno mi je da imaš pravo ljutiti se na mene. Učinio sam nešto što nije samo neprofesionalno već i neodgovorno.

Mogu li pokušati staviti događaje u kontekst u kojem ćeš možda lakše shvatiti moje ponašanje koje te zacijelo zbunilo?

Kako hoćeš, pomislila je.

Od prvog puta kad si ušla u moj ured, Bella, kad su me zabljesnule tvoje oči poput Nutelle, bila si mi nevjerojatno zavodljiva.

Oči poput Nutelle. Belli se to svidjelo.

Ali kad si počela raditi za mene, počeo sam ti se diviti i iz drugih razloga. Tvojoj duhovitosti. Tvojoj dosjetljivosti. Tvojoj originalnosti i tvojoj posebnoj vrsti inteligencije - koje te dovode do uvida koji ljudima s deset puta više iskustva često promaknu.

Bellinim tijelom proširio se osjećaj topline.

A potom, u Theakstone Lodgeu, oboje smo previše popili. Moglo bi se reći da je to bilo samo to: nedostojanstven čin pijanstva. Žao mi je ako, sudeći prema primjedbi u tvom *e-mailu*, nisi uživala u njemu.

Ali jesam, pomislila je Bella.

To, međutim, s mog stajališta nije dostatno objašnjenje. Dovoljno sam star da me ne napusti i posljednji trunak razuma samo zato što sam popio čašu previše lošeg čileanskog Meriota.

Ne, između nas se dogodilo nešto za čim sam čeznuo. Tijekom proteklih tjedana mislim na tebe više nego što bih smio. Te si me se večeri duboko dojmila svojom ljepotom i živahnošću.

Dirnuli su me predmeti koje si pokazala timu. I žao mi je ako moju komodu smatraš apsurdnom - svjestan sam činjenice da je tako doživljavaju mnogi ljudi.

Alkohol je jednostavno ušutkao glasove koji su mi savjetovali da se ne prepustim strasti prema tebi. Mislim da si dosad shvatila da mi je supruga lošeg zdravlja. Već godinama pati od depresije koja

ponekad zna biti jako ozbiljna. Proteklih nekoliko mjeseci bilo joj je teško.

Duboko sam svjestan svojih obveza i ljubavi prema njoj.

Bella se odmicala od zaslona dok je čitala ove riječi. Što te navelo na pomisao da želim znati koliko voliš svoju ženu? pomislila je.

Sjajno odgaja našu djecu i hrabro se nosi sa svojom bolešću. Ne zaslužuje da je se nagradi mužem koji je vara.

A tu su i dečki. Sinovi mi više znače nego išta na svijetu i nemam namjeru ponašati se na način koji će ih ugroziti. Jednostavno ne mogu igrati ruski rulet njihovom srećom.

Dakle, ne bi bilo u redu upustiti se u vezu s bilo kim. Još bi manje bilo u redu učiniti to na poslu. Potpuno sam svjestan činjenice da bi veza s nekim tko mi je izravno podređen bila iznimno neprofesionalna i opasna za moju karijeru.

Ne želim ovo više čitati, pomislila je Bella. Ja mogu toliko više izgubiti od tebe. Mogla bih dobiti otkaz, ostati bez prihoda i sredstava za uzdržavanje kćeri. Koja mi isto tako znači više nego išta na svijetu, samo što ne osjećam potrebu raspredati o tome.

Srećom, iz općeg tona tvoje poruke može se zaključiti da se slažeš kako je to bila greška.

Ali nisam to ozbiljno mislila, željela je povikati Bella. Nije bila greška. Bilo je divno.

Kako ćemo onda dalje? Jedna bi mogućnost bila da te premjestim u drugi odjel. Ako je to tvoja želja, pobrinut ću se da dobiješ položaj na kojem ćeš moći ostvariti svoje profesionalne dosege, kao što zaslužuješ. Međutim, osobno bih doista želio da nastaviš raditi u Vanjskim odnosima.

Ne samo da sam uvjeren da ćeš i dalje izvanredno obavljati svoj posao već imam i sebičniji razlog za tu želju. A taj razlog je jednostavno ovo, Bella: užitek mi je raditi s tobom.

Hillary je sinoć gledala film *Moja draga lady* na DVD-u. Nisam ga pratio jer sam bio zaokupljen poslom, kao i, da budem iskren, mislima na tebe.

Ali uspravio sam se i počeo slušati kad Henry Higgins kaže: "Naviknuo sam se na njezino lice."

Oprosti mi, molim te, što sam tako sentimentaln, ali ta me rečenica pogodila u pravu žicu.

Ovako je već bilo bolje, iako Bella nije bila sigurna vidi li sebe kao Elizabetu ništa više nego njega kao Higginsa. Ali potom je pročitala do kraja.

Bi li mi možda iznijela svoje stajalište o ovome? Nemam nikakvo pravo očekivati da ćeš pristati, ali ako pristaneš, iznimno ćeš me obradovati.

Zaključno, Bella, htio bih se ispričati. Ako ti je ovaj incident nanio bol ili neugodu, iskreno mi je žao.

Srdačan pozdrav,

James.

Kad je došla do kraja, Bella se vratila na početak i pročitala poruku drugi, pa treći put. Svaki put se na kraju osjećala drukčije. Jedan je put to bila najhladnija, najodbojnija poruka koju netko može primiti. Puna nadmenosti i napisana stilom poslovnog dopisivanja. Nije mogla zamisliti da bi napisala poruku nekome s kim je vodila ljubav i potpisala je riječima “srdačan pozdrav”.

Tijekom drugog čitanja bila je to vrlo sebična poruka u kojoj se samo radilo o njegovoj ljubavi prema obitelji i potrebi da postupi pravilno, ali se nije ni dotaknula njezine potrebe. No tijekom trećeg čitanja djelovala je potpuno drukčije.

Ovaj ju je muškarac želio, ako već ne kao ljubavnicu, onda kao nekoga uza sebe. Rekao je da ne spava zbog nje. Nije to bio baš neki zgoditak, a dugoročna prognoza nije bila dobra. Znala je da je to nešto čega se treba odreći. Ali i nešto čega se nije mogla odreći. Kaže da imam oči poput Nutelle, pomislila je Bella. Kaže da ne može prestati misliti na mene. Naviknuo se na moje lice. A i ja sam se naviknula na njegovo.

Nakon trećeg čitanja Bella se natjerala da osjeti olakšanje i optimizam. Nije izgubila posao, a nije ni posve izgubila njega. Očito nisu mogli ponoviti događaj iz hotela, ali još će između njih biti uzbudljive, ali ne i opasne napetosti. Usredotočit će energiju na profesionalno ponašanje i užitak u poslu. Bit će joj jasno da mu je veoma draga, ali od njega neće očekivati ništa više od toga. To bi bilo najbolje za nju - a i za njega. Sve će se dobro svršiti, pomislila je.

Stella

Šestu noć zaredom Stella gotovo nije uopće spavala.

Ležala je u krevetu napeta i budna, dok je Charles sanjao kraj nje.

U početku je osjećala čisto uzbuđenje - narkotik tako snažan da joj je onemogućio san. Ali oko tri sata ujutro uzbuđenje se počelo mijenjati: više nije bilo samo radost i iščekivanje. Postalo je sumnja, a i strah. Ovo je ludost. Preopasno je. I nije u redu. Ona nije preljubnica. Nije po prirodi.

U tri sata je ustala iz kreveta i sjela na stepenice u spavaćici. Poslat će mu SMS-poruku da ja to ne mogu, pomislila je.

Izvadila je mobitel iz aktovke, ali pronašla je poruku koju joj je poslao u dva.

Ne mogu spavati. Zašto moram čekati još 5 i pol sati?

Svim je srcem napisala poruku drukčiju od one koju je prije namjeravala poslati:

Ne mogu ni ja. Sad je tek 4 i pol : **

Vratila se u krevet, zatvorila oči i pokušala napeti i opustiti svaki mišić u tijelu, ali to je bila gnjavaža pa joj je dosadilo na polovici druge noge i u mislima se vratila Rhysu. U 5:30 je odustala od spavanja, ustala i natočila vodu u kadu. Dok je ležala u vrućoj vodi, gledala je svoje tijelo ne kao nešto u čemu je živjela četrdeset četiri godine, već nešto što praktički nije poznavala. U tim godinama tijelo je bilo čudna stvar: nekad je izgledalo dobro, a nekad loše, ovisno pod kojim svjetlom i iz kojeg kuta ga se gledalo.

Dok je ležala pod vodom, trbuh joj je bio ravan i gladak, ali kad se nagnula da izvuče čep, mlohavo se objesio. Obrisala se i utrljala u kožu skupi losion za tijelo koji joj je Charlesova majka darovala za Božić. Zatim je obukla crne čipkaste gaćice koje je kupila prije nekoliko dana u New Yorku. Pogledala se u ogledalu. Nikad prije nije imala takve stvari, a kad ih je isprobala u prodavaonici - preko vlastitih gaćica, iz higijenskih razloga - pomislila je da bi mogle izgledati seksi. Kad je sad gledala svoje tijelo puno strija na ranojutarnjem svjetlu, gaće su izgledale jadno - gotovo očajnički. Skinula ih je i obukla jednostavne bijele gaćice koje su za nijansu posivjele od previše pranja. Bile su bolje: nije bilo dostojanstveno izgledati kao da pokušava biti privlačna.

U 6:45 probudila je Finna, koji je ležao dijagonalno raskrečen po krevetu u tako dubokom snu da je izgledao kao da je u komi. Poljubila je njegovu ravnu kosu.

“Vrijeme je za ustajanje”, rekla je.

U Clemmienoj sobi na prstima se odšuljala do kreveta preko odjeće, grudnjaka, najlonki i torba razasutih po cijelome podu. Njezina je kći u snu izgledala kao kad je imala četiri godine. Stella se nagnula preko nje i dotaknula ožiljak na njezinoj obrvi koji je zaradila kad je pala s tobogana u Francuskoj.

“Sad je petnaest do sedam. Hajde, dušo. Moram ići. Vidimo se večeras. Nemoj opet zaspati.”

Clemmie je otvorila oči i omamljeno promotrila majku.

“OK”, rekla je.

“Volim te”, rekla je Stella.

Obično nije govorila svojoj djeci da ih voli jer je to smatrala sladunjavim i previše očitim. Ali u tom trenutku, usprkos tomu što se spremala učiniti, osjetila je koliko ih silno voli i željela je to istaknuti.

Stella nije probudila Charlesa, nego je obukla kaput i izašla u tamno jutro.

Nije osjećala krivnju zbog toga što je kanila učiniti. Život joj se činio sasvim jednostavan. Otići će u Seven Sisters i posjetiti Rhysa. U metrou nije

mogla čitati. Brojila je postaje od Eustona do King's Crossa, Highburyja i Islingtona, Finsbury Parka i naposljetku Seven Sistersa.

Rhys je otvorio vrata i ovaj ju je put obuhvatio rukama. Ostali su tako stajati ljuljajući se, a tijela su im se dodirivala cijelom dužinom na otvorenim vratima, dok je iz donjeg stana dolazio miris užeglog prženja. Rhysova koža bila je pomalo vlažna od tuširanja.

Poveo ju je u spavaću sobu čvrsto je držeći u zagrljaju.

“Dođi ovamo”, rekao je, sjeo na krevet i povukao je k sebi.

Stella se počela opirati i poželjela je da je bilo gdje, samo ne u spavaćoj sobi ovog mladog kolege. Ovaj je put osjećala samo tjelesni strah. Devetnaest godina nije vodila ljubav ni s jednim muškarcem osim svoga muža. Nitko drugi je nije gledao kako se skida. Pomisao da će sad pokazati svoje tijelo sedamnaest godina mlađem muškarcu, muškarcu koji je hodao s mladim i lijepim djevojkama, ispunila ju je stravom.

“Ne znam mogu li ja to”, šapnula mu je u uho. “Nisam se fukala s muškarcem, osim s Charlesom, od dvadeset pete godine.”

“*Fukalal* Tako to zoveš?” upitao je smijući se.

“Kako ti to zoveš?” upitala je.

“Ševa. Jebanje. Ne znam. Što god da bilo, i mene je strah”, rekao je. “Nikad ovo nisam radio trijezan u 7:41 ujutro.”

Nježno joj je počeo skidati suknju, ali se zaglavio zatvarač pa ju je ona morala skinuti. Kad je vidio njezine bijele gaćice, opet se nasmijao.

“Prekrasna si”, rekao je, “ali imaš užasne gaćice.”

Nasmijala se i ona i više je nije bilo strah, legla je na Ikein krevet ovog mladića, na njegovu jeftinu perinu od mješavine poliestera i pamuka, i poljubila ga s tako zastrašujućom snagom i tako oštrom srećom da je pomislila da će umrijeti.

Zazvonio je Stelin mobitel. Nalazio se u njezinoj torbi kraj Rhysova kreveta. Ispružila je ruku i uzela ga. Zvala je Nathalie.

“Gdje ste? Došli su posjetitelji koji imaju zakazano u deset. Jeste li još u teretani?”

“Ne. Da”, odgovorila je Stella.

Nagonski je povukla perinu preko njih, kao da je Nathalie mogla vidjeti njezino golo tijelo priljubljeno uz Rhysovo.

“Zapravo”, nastavila je, “nisam još došla do teretane, imam mali problem kod kuće...”

Pogledala je Rhysa i namrštila se. Poljupcima joj je prekrivao ramena i vrat.

“Ali maloprije sam vas nazvala kući”, rekla je sumnjičavo Nathalie.

“Problem s majkom... nije ozbiljno... Dolazim za četrdeset pet minuta.”

“Vidimo se kasnije”, rekla je Nathalie.

Stella je završila razgovor.

“Sranje, sranje, sranje”, ponavljala je.

“Grozna si lažljivica”, rekao je. “A i pocrvenjela si.”

Opet ju je pokušao obujmiti rukama, ali ustala je. Mrzila je kasniti, mrzila je propuštati sastanke. Užurbano se obukla dok je Rhys ležao u krevetu i gledao je.

“Želio bih te imati zauvijek”, rekao je. “Poput afričkog tvora kojeg držim u džepu i vadim kad ga želim pomilovati.”

“Afričkog tvora?” upitala je Stella. “Ali oni imaju grozne šiljaste nosove. I zar ih se ne drži u nogavici?”

“Može i tako”, nasmijao se.

U taksiju je Stella zakopala nos u sako, koji je mirisao na njega. Bila je iscrpljena i ushićena. Ja sam preljubnica, mislila je. Šapnula je tu riječ, ali nije joj ništa značila. Nije mi stalo ni do čega drugog. Slobodna sam od brige. Evo zašto ljudi dižu takvu prašinu oko seksa, pomislila je. Jer je to trenutak kad cijeli život postane jedan trenutak. Kad nestane sve ostalo. Sjetila se da je negdje pročitala kako seks s voljenom osobom u mozgu oslobađa iste tvari koje proizvodi i heroin. Zapitala se kad će ponovno dobiti dozu.

Bella

Bellin stol pomaknuo se nekih devet metara niz hodnik kao simbol njezina novog, višeg položaja. To je značilo da će biti izvan Antheina vidnog polja pa je ona neće promatrati dok piše za računalom. Ali sad kad se oslobodila Antheinih banalnih opažanja, shvatila je da joj nedostaju. Nalazila se sasvim izolirana na malom otočiću od stola na otvorenom moru bez pregradnih zidova, a mogla je razgovarati s nekim samo kad bi ustala i došla do njega.

Osobito je danas željela društvo. Cijeli je dan pokušavala odgovoriti na Jamesovu poruku, ali sve napisane riječi činile su joj se pogrešne.

Nakon sat i pol rada na nacrtu, sastavila je poruke koje izražavaju preveliku emocionalnu ovisnost, ljutnju, ili koje su jednostavno previše intimne. Zato se odlučila za kratku poruku:

Bok, James,

Hvala ti na poruci i žao mi je što mi je toliko trebalo da odgovorim. Da, željela bih i dalje raditi kao tvoja istraživačica. Hvala što si se ispričao, no mislim da se nemaš baš za što ispričati. Meni bi trebalo biti žao što sam poslala onu glupu poruku. I nisam ozbiljno mislila ono što sam rekla o komodi ili o seksu. Pokušala sam ti nanijeti bol jer sam se loše osjećala.

Bella.

Ali onda je pomislila da ne bi trebala spomenuti ono što se dogodilo između njih. Usto je doista mislila da je komoda čudna. A mislila je i da se treba ispričati za mnogo toga pa nije vidjela razlog da ga pusti iz šaka. Možda ne bi trebala početi s “bok” jer je on počeo s “draga”.

Pokušala je ponovo.

Dragi James!

Da, željela bih, naravno, i dalje raditi kao tvoja istraživačica. I neka te ne brine ostatak; sve je u redu.

Bella.

Ovako je već bilo bolje. Iako je željela da ga brine. I nije baš sve bilo u redu.

James, da, željela bih i dalje raditi kao tvoja istraživačica.

Bella.

Ali ovu poruku nije mogla poslati. Bila je prekratka. Ne, pričekat će dok ne bude imao vremena i otići će porazgovarati s njim.

To je bilo teže jer je morala ustati od stola i napraviti dvadeset koraka do mjesta gdje je mogla zaviriti u njegov ured. Odavde ju je mogla vidjeti i Anthea, koja je sa sumnjičavim zanimanjem promatrala kako šeće amo-tamo poput mrava. Svaki put kad je Bella pogledala, stolac mu je bio prazan. Pri četvrtom posjetu se vratio pa je pokucala i ušla kad ju je pozvao.

“Pokušavam ti napisati poruku”, rekla je visokim i napetim glasom.

“Je li?”

Nasmiješio joj se neodređeno i pomalo odsutno.

“Ali nikako da pronađem prave riječi. Samo sam ti htjela reći da želim i dalje biti tvoja istraživačica.”

“Dobro”, rekao je. “Odlično.”

Kratko je kimnuo i opet se okrenuo računalu.

Bella je razočarano napustila njegov ured. Nakon toliko mučenja, nakon

toliko seciranja njegove poruke i sastavljanja vlastite, osjećala se neobično prazno kad ju je pozdravio kratkim osmijehom, kao da ju je potapšao po glavi. Ako će joj biti ovako, radije bi opet bila nečija tajnica. Cijela ta priča da čezne za njom, da misli na nju i da su poput likova iz filma *Moja draga lady* bila je tlapnja. Ništa od toga nije ozbiljno mislio.

Stella

“Ispričavam se”, rekla je Stella iranskom ekonomistu koji je već gotovo sat vremena sjedio pred njezinim uredom. “Imala sam hitan slučaj u obitelji.”

Pristojno je kimnuo.

Rukom mu je pokazala da sjedne, a dok je sjedala, osjetila je slabašan, ali jasan miris seksa, svoj miris, miris Rhysa i njihov zajednički miris. Odmakla je malo stolac i nastavila sa sastankom.

Kad se kasnije vratila za stol, prijavila se na svoj korisnički račun na Hotmailu. Znala je da će je dočekati njegova poruka.

Najdraža najdraža najljepša najseksi tvorice Bok. Nedostaješ mi.

Mogu te vidjeti SAD SAD?

Rhys :***

(i još nekoliko) :****

Stella se nasmiješila zaslonu računala.

Najdraži R,

Ne možeš. Sad ne. Natrag na posao. S :**

Posvetila se proučavanju nekih brojčanih podataka. Premda nije ni oka sklopila, bila je ispunjena luđačkom energijom pa nije opazila da je Rhys ustao, prešao preko otvorenog uredskog prostora, ušao u njezin ured i stao

kraj stola.

“Bok”, rekao je.

Stajao je preblizu.

“Bok”, uzvratila je.

Netremice su se gledali.

“Moram te poljubiti”, oblikovao je usnama.

Leđima je bio okrenut staklenom zidu, ali ona je gledala u zid, što je značilo da bi netko kroz njega mogao vidjeti da joj se promijenila boja lica i da u Rhysa zuri snagom kojoj nije mjesto u razgovoru između menadžerice i pripravnika.

“Odmakni se”, rekla je. “Preblizu si.”

Privukao se još malo bliže njoj.

“Rhys”, prosiktala je. “Nemoj.”

“Neću napustiti ovu sobu”, rekao je, “dok mi ne obećaš da ćemo se sastati u dizalu.”

“To je ludost”, rekla je.

“Ne, nije. U jednom od dizala na južnoj strani. Nitko ih ne upotrebljava. Ja ću sad otići onamo, a ti dođi za pet minuta. Uđi u ono najbliže dvokrilnim vratima i naći ćeš me unutra.”

Okrenuo se i izašao iz ureda.

Stella je gledala kako se udaljava njegov lik. Točno četiri i pol minute poslije ustala je od stola, prošla pokraj Nathalie, pokraj Beate i pokraj šest ostalih članova svoga tima, kroz dvokrilna vrata i otišla do niza dizala. Ondje je stajao čovjek kojeg je Stella vidjela, ali mu nije znala ime. Već je bio pritisnuo dugme za pozivanje dizala i čekali su u tišini. Iz dugmeta se začuo zvuk “ping!” kao najava dolaska dizala, ali došlo je ono najdalje od dvokrilnih vrata. Čovjek je ušao, ali Stella se suzdržala. Zbunjeno ju je pogledao, a Stella je rekla da zapravo želi otići dolje, ne gore. Vrata su sakrila njegov zbunjeni izraz lica.

Stella je opet pozvala dizalo. Ovo je prava ludost, nije to mogla učiniti.

Baš kad se spremala pobjeći, začuo se “ping!” iz drugog dizala, otvorila su se vrata i unutra se nalazio Rhys koji je promatrao svoje cipele poput oličenja bezbrižnosti. Na sekundu se suzdržala, a on je osjetio njezino oklijevanje i malo ispružio ruku prema njoj.

Stella je ušla u dizalo a da nije bila svjesna da joj je mozak odobrio tu kretnju. Kad su se vrata zatvorila, nalazila se u njegovu zagrljaju. Udahnula je njegov miris i čvrsto pritisnula svoja usta na njegova. Prsti su joj kliznuli između dugmadi njegove košulje i osjetila je njegovu toplu i glatku kožu. Kad je dizalo počelo usporavati, odskočili su jedno od drugoga i oboje ostali stajati kao skamenjeni uza suprotne zidove.

Vrata su se otvorila u prizemlju, a pred njima je stajao rizničar AE-grupe i držao šalicu kave koju je donio iz kantine.

“Bok”, rekao je Stelli i ušao u dizalo dok su njih dvoje izlazili.

“Bok, Evan”, uzvratila je Stella, pri čemu joj je očajnička normalnost glasa zazvučala lažno.

“Misliš li da je što primijetio?” upitao je Rhys.

“Ne znam”, odgovorila je. “A nije me ni briga.”

Pritisnuli su dugme za gore i došlo je drugo, prazno dizalo. Kad su se vrata zatvorila, rukama joj je obujmio lice.

“Stella”, rekao je, “danas ujutro bio sam sretniji nego ikad u životu. Volim te.”

Stella je radosno zatvorila oči. Kad ih je otvorila, vidjela je kako ogledala u dizalu odražavaju beskrajnu liniju koju su tvorili priljubljeni jedno uz drugo. Ona je bila visoka, mršava žena koja se budalasto smiješila, a on mladić za centimetar-dva niži od nje koji ju je gledao s iskrenom ozbiljnošću.

“Izgledamo kao dvoje luđaka”, rekla je.

“Nije me briga”, uzvratio je.

Kad se Stella vratila za stol, nazvala ju je majka na mobitel. To ju je začudilo jer je majka nikad nije zvala u vrijeme posla - pripadala je generaciji koja je

misllila da je preskupo zvati prije šest sati navečer.

Javila se. Nije ju zvala majka. Zvao ju je otac.

“Oprosti što te zovem, znam da si zaposlena”, rekao je.

Stella je letimično pogledala Rhysa, koji je stajao u njezinu uredu i pravio se da treba savjet o izvještaju koji piše.

“Bok, tata”, rekla je. “Nisam zaposlena. Lijepo te je čuti.”

“Mislim da trebaš znati”, nastavio je, “da se tvoja majka jutros skotrljala niz stepenice.”

“O, Bože”, rekla je Stella. “Je li dobro?”

“Pa, imala je sreću što je jutro bilo hladno. Nosila je debeli kućni ogrtač zbog kojeg je možda zaradila manje modrica.”

“Modrica? Je li joj jako loše?”

“Sad je u Radcliffeu. Liječnici su optimistični.”

“U bolnici je? Zašto me, dovraga, nisi jutros nazvao?”

“Nisam ti htio smetati. Pala je. Nisi ništa mogla poduzeti. I budući da ima potres mozga, nisam te htio uznemiravati dok nisam čuo što kažu liječnici.”

“E pa, sad sam uznemirena. Stižem iz ovih stopa.”

“Ne moraš dolaziti. Ništa ne možeš učiniti.”

“Stižem iz ovih stopa”, ponovila je Stella.

Odložila je mobitel i pogledala Rhysa. Iščeznule su čari požude.

“Mama mi je pala niz stepenice i sad je u bolnici. Odmah idem u Oxford”, rekla je.

“Idem i ja s tobom.”

“Ne, želim ići sama.”

“Mogu li te barem otpratiti do Paddingtona?”

Stella se odsutno složila i ušla s njim u taksi. Tog je jutra ležala gola u njegovu krevetu, ali sad joj se doimao poput nekoga koga uopće nije poznavala.

Nije se mogla osloboditi misli da joj je to kazna. Da jutros nije otišla u

njegov stan, njezina majka ne bi pala. U istom trenutku kad se ona zavlačila pod sivo-crnu perinu u Rhysovoj sobi, njezina je majka padala niz stepenice od hrastovine u njihovoj kući u Oxfordu. I što je bilo najgore, rekla je Nathalie da kasni jer ima nekih problema kod roditelja.

Stella je dlanovima prekrila lice, a Rhys je objesio ruku preko nje. Zbacila ju je.

Glupost, rekla si je. Naravno da joj ovo nije kazna. Vodila je ljubav s nekim tko sasvim slučajno nije njezin muž, a u otprilike isto vrijeme pala je njezina majka. Te su dvije stvari nepovezane, moralno i uzročno neovisne jedna o drugoj. Njezina majka, strastvena ateistica i logičarka, više bi se zgrozila nad njezinim praznovjernim načinom razmišljanja nego nad njezinim preljubom. Stella je znala da je tako, ali je isto tako znala da je to znak i upozorenje, bez obzira na to jesu li utemeljeni na pogrešnoj logici. Majka joj leži u nesvijesti, a za to je ona kriva.

Na postaji Paddington rekla je Rhysu da se vrati ravno u ured. Dopustila mu je da je lagano poljubi u obraz i dok je gledala kako odlazi, nešto se dogovorila sama sa sobom.

Ako majci bude dobro, odreći ću se Rhysa.

Bella

Bella je sjedila za stolom i tražila slike koje bi unijele živosti u Jamesovo izlaganje o AE-ovu stanju sigurnosti, kad je zazvonio požarni alarm. Bella je voljela protupožarne vježbe. Podsjećale su je na školu, na užitak propuštanja nastave i na dvostruki užitak kad se školski sat ne bi održao dokraja pa ne bi dobili domaću zadaću.

Ali danas je čak ni požarni alarm nije razvedrio. Premda je obično svaku situaciju znala okrenuti u svoju korist, zadnjih nekoliko dana na poslu bila je nesretna. Iako je uživala u poslu, James je bio ne toliko hladan koliko razigrano suzdržan - što je možda bilo još gore. Stalno je otvarala i nanovo čitala njegovu dugu poruku, a posebnu je pažnju posvećivala dijelu u kojem kaže da mu je ona stalno u mislima. Ali ako je to istina, zašto je onda praktički ne želi ni pogledati? Zašto im nije omogućavao da čavrljaju kao i prije? Znala je da je sadašnje stanje stvari u njezinu dugoročnom interesu, da bi bila ludost upustiti se u odnos s njim čak i da je to htio, a očito nije. Također je znala da je u ovom trenutku najvažniji njezin posao. Mora ga zadržati, mora izvući korist iz ove prilike. Možda nikad neće biti druge.

Bella je uzela torbicu i stigla do stepenica baš u isto vrijeme kad i James, koji je držao veliki zeleni kišobran za golf s AE-ovim znakom. Prošli su pokraj dizala, gdje se već postavila Anthea u fluorescentnoj jakni kojoj je na leđima pisalo "pripadnik vatrogasne postrojbe" i koja joj je uvijek uredno visjela u ormaru zajedno s kaputom i kotličem za čaj. Lijepila je oglase na dizala s upozorenjima za zaposlenike da ih ne upotrebljavaju. Navala ljudi vijugala je niz stepenice i gurnula Bellu na Jamesa - ramenom je dotaknula njegovu nadlakticu i osjetila trzaj uzbuđenja.

"Sjećam se kad smo jednom imali protupožarnu vježbu", rekla mu je, "i profesorica je zaboravila iznijeti imenik pa smo markirali i ostatak dana proveli u parku, a ja sam se žvalila s predsjednikom učeničkog vijeća."

James se nelagodno nasmijao, a ljudi koji su se pred njima spuštali niza stepenice okrenuli su se da vide tko je spomenuo riječ "žvalila".

AE-ovih dvije tisuće tristo londonskih zaposlenika izviralo je iz zgrade na hladan zrak, čavrljalo u grupama i smijalo se. Belli su izgledali poput gostiju na golemom koktel-partiju, samo bez koktela. U gomili je razabrala Rhysa koji je stajao sam i nabadao po BlackBerryju.

“Ne želim se ovdje zadržati”, rekao je James. “Hajdemo na kavu.”

Na rubu Moorgatea ušli su u zalogajnicu Pret a Manger. James je stao u red za kavu i donio papirnate čaše na stol za koji se smjestila.

“Bella”, rekao je, “mislim da nisam stigao reći koliko mi je drago da si ostala u mom odjelu.”

“I meni je drago.”

Nakon kratke stanke, tijekom koje ju je napeto promatrao, rekao je: “Bi li ti jako smetalo da te primim za ruku pod stolom?”

Bella se željela nasmijati od užitka i olakšanja. Svidio joj se kondicional, a još joj se više svidjela ponuda. Ispružila je ruku pod stolom i pronašla mu prste, koji su bili topli, suhi i glatki.

Kako bi se dodirnuli, oboje su morali spustiti ramena i neugodno se nakriviti, čime su privlačili pažnju znatno više nego da su se normalno držali za ruke. Ona mu je na to skrenula pozornost, a on se nasmijao i rekao: “Bella, ti si jedinstvena.”

“I ti si jedinstven”, uzvratila je. “Pošalješ mi elaborat od deset tisuća riječi o tome kako si grdno pogriješio što si me poševio, a deset dana nakon toga držiš me za ruku pod stolom u Pretu.”

“Ah, da”, rekao je uz osmijeh. “To je doista malo nedosljedno. Ali s druge strane, ili bolje rečeno s ove”, pomilovao joj je dlan placem, “strašno mi je teško biti u uredu s tobom i iz petnih se žila trudim biti dobar, ali mislim da požarni alarm znači kako uobičajena pravila privremeno ne vrijede, zar ne?”

Bella je nijemo kimnula. Tako ju je iznenadio ovaj razvoj događaja da nije znala što reći. No svejedno je osjećala ispunjenost neočekivanom srećom i, iako ju je sad boljelo rame od naginjanja prema stolu, nije željela da joj pusti ruku. Razumno zdanje argumenata koje je izgradila tijekom prethodnih nekoliko dana sad se srušilo poput kule od karata.

“Nisam pretjerano vješt u ovakvim stvarima”, rekao je, “ali hoćemo li se malo prošetati dok ne dođe vrijeme za povratak?”

Oboje su ostavili za sobom papirnate čaše s neispijenom kavom, a kako je vani padala kiša, James je otvorio kišobran, privukao je sebi i užurbano je poveo niz puste ulice sakrivene iza City Rода. Nije rekao kamo idu, a ona nije pitala.

Nakon podugog hoda prošli su pokraj samotna puba i došli do dječjeg igrališta skrivenog između dvaju stambenih blokova. Ondje se nalazila klupa kojoj je nedostajala jedna daska, uništen tobogan i pješćanik na čijem je prljavom pijesku ležalo veliko pseće govno.

James je izvadio veliku platnenu maramicu i obrisao klupu kako bi mogli sjediti na suhome. Obavio ju je rukama i poljubio s takvom žestinom da je bila krajnje iznenađena.

“Bella”, šapnuo je. “Prekrasna Bella. Žao mi je što sam tako zbunjen. Stalno si mi u mislima, ali to je tako komplicirano.”

Poljubio ju je opet i zatim rekao: “Iako mi se trenutačno uopće ne čini komplicirano.”

Jednom je rukom držao kišobran nad njihovim glavama. Drugom joj je dodirivao kožu na leđima pod puloverom.

Bella ga je pogledala u lice, zeleno od svjetla koje je prodiralo kroz AE-ov kišobran boje graška. Više joj nije djelovao neugledno.

Lice se mijenja ovisno o udaljenosti, a na udaljenosti manjoj od centimetra bio je gotovo zgodan. Zatvorila je oči, predala se tom osjećaju sreće, osjećaju njegovih ruku na svojoj koži, i otjerala je bilo kakvu misao o tome što radi i kakve bi to posljedice moglo imati.

Nekakvo kretanje odvratilo je Bellinu pozornost i kad je odvratila pogled od Jamesa, ugledala je mali par Nikeovih tenisica i ružičaste hlače trenirke kojima je na nogavici pisalo “*Just Do It*”.

James je nagnuo kišobran i vidjeli su kako u njih bulji debela crna djevojčica od pet ili šest godina. Vjerojatno ih je već dulje promatrala.

“Ne smijete to raditi”, rekla je gledajući ih netremice.

Belli je došlo da se nasmije - oduševilo ju je što ih kori tako neočekivan autoritet. Ali James to očito nije smatrao smiješnim; činilo se da ga je djevojčica uznemirila. Naglo je ustao i izraz zanosu potpuno mu je iščeznuo s lica.

“U pravu je, dakako”, rekao je Belli dok su žurno napuštali igralište. “Ne smijemo to raditi.”

Šutke su se vratili u ured i vidjeli da je protupožarna vježba odavno završila i da su se svi vratili na posao.

Stella

U vlaku za Oxford Stella je netremice gledala kroz prozor i ponavljala dogovor sa samom sobom.

“Ako mami bude dobro”, rekla je dimnjacima u Didcotu iz kojih se pušilo, “prekinut ću s Rhysom. Ako mami bude dobro”, rekla je dok je vlak ulazio u Oxford i kad su joj u oči upale kamene spirale boje meda, “odreći ću se Rhysa.”

Dok se vozila taksijem od postaje do bolnice, dobila je njegovu poruku:

Najdraža Tvorice,

Stojim vani na kiši jer me je protupožarni alarm potjerao iz ureda. Mislim na tebe i tvoju sirotu mamu. Nadam se da joj je dobro. Neću te gnjaviti i ne moraš mi odgovarati, ali hoću da znaš kako te obožavam.

R.**

Stella ju je brzo pročitala i izbrisala.

Njezina je majka ležala u javnom odjelu bolnice John Radcliffe. Izgledala je dvadeset godina starije nego kad ju je Stella vidjela na zlatnom piru prije šest tjedana. Imala je slomljenu zdjelicu i veliku sterilnu gazu na bočnoj strani glave.

Dočekala je Stellu s osmijehom i iznenađujuće joj čvrsto stisnula ruku.

“Baš si šašava”, rekla je, “što si poremetila svoj poslovni raspored zbog mog glupog malog pada.”

Stella joj je uzvratila stisak i osjetila kako joj suze naviru na oči.

Kad je majka vidjela kako njezina jedinica plače, energično je rekla: “Daj, Stella, ne budi šašava. Dobro mi je.”

Ali kad je Stella počela plakati, shvatila je da ne može prestati. Plakala je od olakšanja jer je majci dobro, ali i zbog toga kako je krhko izgledala u žutoj bolničkoj odjeći s mašnjama na leđima. Plakala je od iscrpljenosti, ali najviše je plakala jer je zaljubljena u osobu koje se odriče. Bučno je ispuhala nos.

“Oprosti, mama. Pao mi je kamen sa srca. Ispričaj mi što se točno dogodilo.”

“Ja sam glupa stara budala koja se spotaknula i pala - i to je sve što mogu reći o tome.”

Stellina majka nije dopustila daljnja pitanja, nego se raspitala o svojoj unučadi. Zatim je upitala: “Kako Charles napreduje s onim dokumentarcem o radničkoj klasi?”

“Često ga nema kući jer snima, a mislim da je pregledao radni materijal i da mu izgleda obećavajuće. Svi jedva čekamo.” Improvizirala je: nije znala kako Charles napreduje jer ga u posljednje vrijeme nije pitala, a ni sam joj nije ništa rekao.

“Baš divno”, rekla je njezina majka. “Zaista nije dobro za njega da bude bez kreativnih poticaja. Sposoban je stvarati tako divna djela - prošli film, *Vražja supruga...*”

“*Supruga iz pakla*”, ispravila ju je Stella.

“Nije se smio uključiti u snimanje tako sumornog filma. Ovaj novi zvuči kao nešto u što može uložiti svoju inteligenciju. Pravi je talent za priopćavanje društvenih istina masovnoj publici.” Stella je slušala kako joj majka hvali muža i na pamet joj je pala stara misao da više voli zeta nego kćer.

Ta misao nije bila pravedna: majka ju je voljela na svoj način i uvijek ju je podržavala. Premda nikad nije razumjela zašto se Stella posvetila poslovnoj karijeri (trgovinu je smatrala neobičnim izborom za inteligentnu osobu), svejedno se divila kćerinu uspjehu i ponosila se njome na svoj način.

Ali njezina majka najviše je cijenila poštenje i kad bi pročitala u novinama da se naftne kompanije loše ponašaju, nazvala bi Stellu i prosvjedovala protiv toga. Nešto što nije mogla trpjeti, bilo da se radilo o organizacijama ili ljudima, bile su sve vrste laganja i licemjerja. Kad je Stella u srednjoj školi ukrala bocu očeva vina i tako se napila da joj je bilo loše, kod kuće nije bilo problema zbog krađe vina ili pijanstva - čemu majka nije pridala veliku pažnju - već zbog pokušaja da to prikrije.

Ali dok je sjedila pokraj majčina kreveta i držala je za ruku, Stella je od nje krila veću tajnu. Stella je zamišljala što bi rekla kad bi znala da je njezina kći, koja joj je sad ljubazno došla u bolnički posjet, istog jutra spavala s mlađim kolegom na nižem položaju. Kad bi znala da laže mužu i djeci. Kad bi znala da je dobra kći kojoj vjeruje i kojom se ponosi zapravo prevarantica.

Ne mogu ovo podnijeti, pomislila je Stella. Odričem se Rhysa. Ne zbog neke glupe praznovjerne nagodbe, već zbog svoje majke. Odreći ću ga se kako bih mogla biti kći koju misli da ima.

Bella

Kad se vratila s protupožarne vježbe, Bella se osjećala kao pijana. Bila je posve sigurna da to želi, da želi njega i nije ju bilo briga što je nerazumno. Nije ju bilo briga što joj je šef ili što je oženjen ili čak što mu je žena psihička bolesnica. To je bila njegova odgovornost.

Dok je sjedila za stolom, zazvonio joj je mobitel. Zgrabila ga je kad je vidjela njegovo ime na zaslonu.

“Ovaj, bok”, rekao je tihim i krzmavim glasom.

“Bok”, rekla je Bella. Od sreće je zanijemjela i došlo joj je da se nasmije. Nakašljao se i zastao.

“Gle”, nastavio je, “imam ideju. I prije nego što kažeš da ideja nije u skladu s *e-mailom* koji sam ti poslao, dopusti mi da se za početak složim s tobom.”

Bella se opet nasmijala.

“Sutra poslijepodne”, nastavio je s više samopouzdanja, “trebao bih posjetiti neke ulagače, ali mogao bih otkazati. Bi li se sastala sa mnom negdje nasamo...?”

“Bih”, rekla je i ogledala se da vidi zanima li se tko u uredu za njezino rumenilo i šaptanje u mobitel.

“Sredit ću nešto i poslati ti SMS s detaljima.”

Za deset minuta dobila je poruku u kojoj je pisalo:

Great Eastern Hotel. Liverpool Street. 13:30.

Zagledala se u poruku i osjetila takvu hitnu potrebu da ga vidi da je ustala i prošla pokraj njegova ureda, ali ondje ga nije bilo. Umjesto njega naišla je na Antheu, koja je pogledala Bellino rumeno lice i sjaj u očima i pitala je osjeća

li se dobro.

Bella je brzo odgovorila da je boli zub, a Anthea je naizgled nasjela na tu izmišljotinu jer je počela opisivati liječenje svog zubnog korijena, koliko je stajalo, kakvu su joj krunu stavili na zub, kako je puknuo korijen, što je značilo da će dobiti implantat...

Sljedećeg je dana Bella rano ustala, istuširala se i obukla grudnjak i gaćice s istim točkastim uzorkom koje je kupila prije nekoliko godina, ali nikad prije nije nosila jer nije došla posebna prigoda za koju ih je čuvala. Za doručkom je čavrljala s Millie, smijala se i nije joj smetalo što Millie nije vježbala sviranje blokflaute, a kći joj je gotovo tugaljivo rekla: "Mama, zašto se smiješ? Nikad se ne smiješ."

Bella se uvrijedila i zapitala je li to istina.

U uredu je za tri sata obavila posao za cijeli dan, čudeći se kako posao može biti elastičan, i točno u 12:45 ustala je od stola, uzela torbu i napustila ured a da nikomu nije rekla ni riječi. Kretala se niz Finsbury Circus, kroz Broadgate i do Liverpool Streeta. City je bio pun radnika koji su išli po sendviče, ljudi kojima je ovo bio još jedan jednoličan dan.

Vratar u zlatno-smeđoj odori pridržao joj je vrata Great Easterna, a viktorijanska vanjšтина od crvene cigle ustupila je mjesto elegantnoj modernoj unutrašnjosti. Bella je stajala u prostranu blistavu predvorju i pokušala djelovati ležerno, kao da je seks sa šefom nešto najprirodnije na svijetu. Od Jamesa nije bilo ni traga ni glasa. Bila je uvjerena da je žena na recepciji sumnjičavo promatra. Odmaknula se i sjela na nisku sofу od antilop kože, a dok je sjedila, opazila je da ima rupu u najlonkama. Što ja ovdje radim? pitala se. Ovo je ludost, pomislila je. Na trenutak je razmatrala mogućnost da ustane i opet prođe pokraj vratara kad je ugledala Jamesa kako ulazi i zabrinuto gleda na sat. Sa sobom je vukao putni kovčeg, a kad joj je okrenuo leđa da potpiše papir koji mu je prijazno ponudila žena na recepciji, Bella je vidjela da je na kovčeg bila prilijepljena etiketa na kojoj je pisalo "SNIŽENJE", a uz prekriženih 69,99 funta stajalo je 49,99.

Bella je promatrala kako preuzima plastični ključ njihove sobe i odbija

nosačevu ponudu da mu ponese kovčeg. Odšetao se do dizala, a ona mu je prišla i stala kraj njega, s druge strane kuglasta stabla naranče koje je raslo u srebrnom loncu. Ušli su u dizalo s dvojicom njemačkih turista. Kad ga je pogledala, prožeo ju je osjećaj sličan strepnji. Što radi sa šefom u hotelu usred bijela dana? Da je mogla otići, možda bi to i učinila, ali zajedno su izašli na četvrtom katu, poveo ju je niz beskrajne hodnike obojene u tamnoljubičasto i otvorio vrata sobe obasjane suncem s bijelim pokrivačima i crvenim jastucima. Tek ju je tada poljubio, i to tek nakon što je na vrata objesio znak na kojem je pisalo "Ne smetaj". Lagano je zastenjao.

"Ne možeš ni zamisliti", rekao je, "koliko sam čeznuo za ovim."

Nasmijala se i osjetila kako ju je preplavio val sreće. Poljubila ga je, dodirnula mu kosu, uši i obraze. Dok se micala unatrag prema krevetu, Bella se spotaknula o kovčeg.

"Čemu to?" upitala je smijući se.

Odgovorio joj je da je shvatio kako ne može ući u hotel bez prtljage pa je svratio u Marks & Spencer i kupio nešto, zbog čega je i zakasnio. Zabrinjavao ga je prazan kovčeg pa je kupio još neke stvari i stavio ih u njega. Bella se oduševljeno nasmijala. Muškarac koji kupuje kovčeg kako bi počinio preljub očito to ne radi stalno.

Sagnula se i otkopčala otvarač na kovčegu. Unutra je našla vreću krumpira, vrećicu jabuka, dva sendviča i bocu vina.

"Mislio sam da ćeš možda biti gladna", rekao je.

"Najviše volim sirove krumpire", odgovorila je Bella. "Baš si duhovit - i tako pristojan."

"Bella", rekao je, "dođi ovamo."

Bella je ležala među luksuznim mjehurićima u hotelskoj kadi dok se James motao po sobi, tapšao po koži da se osuši i gledao svoj BlackBerry.

"Kad se moraš vratiti kući?" upitao je.

Glas mu je sad bio bezizražajan i poslovan, potpuno drukčiji od glasa kojim joj je još prije pola sata šaptao u uho.

“Bez brige”, odgovorila je. “Ne moram otići dadilji prije šest. Stoga imam još dvadeset minuta.”

Izašla je iz kade i prišla mu omotana debelim bijelim ručnikom. Nije ju pokušao poljubiti, već je rekao: “Evo novca za taksi.”

Pružio joj je novčanicu od dvadeset funta. Bella je ustuknula pred njom kao da ju je ugrizla.

“Ne želim tvoj novac. Nisam prostitutka.”

“Gle”, rekao je malo mekšim glasom, “bilo je divno. Hvala ti. Hvala ti za sve.”

Ali dok je to govorio, nije ju ni pogledao, a i otkad se zahvaljuje za seks? Seks je nešto što dvoje ljudi rade jer žele. Bella se spustila dizalom, odšetala se predvorjem, prošla pokraj stabla naranče i recepcionarke koja se podrugljivo smiješila i ušla u metro s osjećajem praznine i iscrpljenosti nakon tako intenzivne radosti.

Stella

“Beateini rezultati u skladu su s mojim očekivanjima”, govorila je Stella Russellu.

Sazvala je sastanak u svom uredu da raspravi rezultate koje su postigli pripravnici, a Russell je sjedio držeći u ruci kontrolni list na podlozi za pisanje i upisivao kvačice u kvadratiće.

“Ističe se u dovršavanju zadataka i preuzimanju inicijative”, nastavila je. “Međutim, ima problema u suradnji s drugima, a ustanovila sam da joj nedostaje emocionalne inteligencije. Ja, naravno, ne odlučujem kamo ćemo je rasporediti, ali mislim da bi joj koristilo da neko vrijeme provede u Ljudskim resursima. Možeš je naučiti mnogo toga, Russell.”

“A Rhys Williams?”

“Jako je sazrio u prethodnih nekoliko mjeseci”, rekla je Stella. “Ali budući da nije ekonomist, ne vidim smisao u tome da ostane u mom odjelu. Sad mu treba dati priliku da pokaže što može. Predlažem da ga se rasporedi nekamo na teren. Možda u Aljasku...?”

Kad se kasnije vratila za stol, Stella se svom snagom trudila ostati dosljedna svojoj odluci. Stalno si je govorila da je ispravno postupila što se odrekla Rhysa. Učinila je to za svoju majku. Za Charlesa i djecu. A i za svoj posao. Čak i za Rhysa, umovala je. Dobit će dobro novo radno mjesto.

Njoj će biti teško, mislila je, ali ono najteže već je bilo učinjeno. Razgovarala je s Russellom i dogovorili su se da će Rhys još samo nekoliko dana raditi za nju i da ga zatim neće vidjeti mjesecima, nakon čega će moći biti samo prijatelji.

Ovaj način razmišljanja, koji joj se tada činio razuman - odgovoran i razborit - kasnije joj se doimao poput smiješne obmane. Nije učinila ono najteže, učinila je ono najlakše. Donijeti odluku da će prestati i obaviti razgovor s Ljudskim resursima bio je jednostavan zadatak. A stvarno prestati

bilo je nešto posve drugo.

Tri sata poslije Stella je sjedila za stolom i osjećala se beznadno. Podignula je pogled i vidjela kako se Beate mota oko vrata i ljutito žmirka prema njoj kroz svoje napadne naočale.

“Upravo mi je rečeno da će me rasporediti u Ljudske resurse”, rekla je. “Jeste li to znali?”

Stella je nesigurno kimnula.

“Znala sam da može doći do toga”, rekla je.

“Postigla sam izuzetne rezultate u ovom odjelu. Prema svim mjerilima za ocjenjivanje uspješnosti upravljanja nalazim se među prvih deset pa je nelogično rasporediti me u Ljudske resurse. Jedinu moguću razlog jest da je to zasnovano na rodnom stereotipu.”

“Čujte”, rekla je umirujuće Stella, “započeli ste trogodišnji program osposobljavanja. Kratko ćete raditi u Ljudskim resursima, vjerojatno samo šest mjeseci, a zatim ćete otići u drugi odjel. Iako imate snažno izraženu sposobnost predviđanja, mislim da bi vam dobro došla pomoć da poradite na nježnijoj strani svoga karaktera.”

Preko Beateina ramena Stella je vidjela kako joj prilazi Rhys.

Uperio je pogled ravno u nju, gledajući je optužujuće razrogačenim očima, s malo pognutim ramenima i mračnim izrazom lica.

Stella se malo namrštila, čime ga je nijemo upozorila da se ponaša profesionalnije. Taj znak nije imao učinka na njega, no Beate se okrenula.

Rhys je i dalje netremice gledao Stellu, koja je osjetila da joj je njegov mračni izraz lica čudno popravio raspoloženje. Ne bi tako izgledao da mu ne smeta.

“Ostajete li u Ekonomiji?”

“Ne”, odvratio je. “Šalju me u Aljasku da ondje vodim projekt s lokalnom zajednicom.”

Stella se usiljeno nasmiješila i pogledala na sat.

“Sad imam sastanak s direktorom”, rekla je.

Skupila je papire i otišla hodnikom, a Beate i Rhys gledali su za njom. Dok je sjedala i pripremala se sa Stephenom raspraviti mogući zajednički pothvat s Kanadom, krišom je pogledala svoj BlackBerry.

????????? Ne mogu vjerovati, kakvo je ovo sranje.

Poslala mu je odgovor:

Oprosti. Objasnit ću ti. Otiđimo na čaj kasnije :*

Sjedili su u Starbucksu u Moorgateu, koji je Stelli djelovao čak prljavije nego inače. Čaj Earl Gray koji su naručili imao je slab i mlak okus.

“Teško mi je to objasniti”, govorila je Stella. “Ali kad je moja mama jučer pala, dogovorila sam se sama sa sobom da ću te se odreći ako joj bude dobro.”

“Odreći me se?”

Rhys ju je gnjevno pogledao.

“A zašto?” nastavio je. “Majci ti je dobro pa si pomislila kako bi bilo lijepo zato meni uništiti život. To baš ima smisla.”

“Ne budi tako histeričan. Ne uništavam ti život.”

“Ne budi tako jebeno hladna.”

“Nisam hladna. Samo se iz petnih žila trudim postupiti ispravno. I ja se osjećam grozno.”

“Ma super, onda je sve u redu. A zanima li te slučajno osjećam li se ja grozno?”

Ustao je i izašao, ostavivši šalicu neispijenog čaja.

Stella je uzela torbu i pošla za njim na ulicu. Uхватила ga je za rukav i

povukla.

“Rhys”, rekla je, “ovo me razdire. Ne mogu se nositi s tim. Naravno da ne želim da odeš u Aljasku, ali ne možeš ni ostati ovdje. Ne mogu ja to. Volim te - zaista te volim. Ali sve je ovo nemoguće.”

Stella mu nije namjeravala reći da ga voli, ni tada ni ikada. Ali kad je Rhys čuo te riječi, obavio ju je rukama. Stajali su nasred Moorgatea. Bilo je pet sati poslijepodne, usred bijela dana.

Oteturali su u sporednu ulicu i naslonili se na vrata. Bila su to stražnja vrata restorana, a iz ventilacijskog ispuha izbijao je vruć, masan zrak.

Stella je stajala na smrdljivom zraku i dopustila mu da je poljubi. Uzvratila mu je poljubac, osjećajući vrtoglavicu od olakšanja.

Tričetvrt sata poslije vraćala se na posao pomalo raskuštrana s najpoletnijim srcem na svijetu. Bačva je zatreperila prema njoj. ““Brent’ sirova nafta: 120,56 \$, u padu za 20,80 \$”, pisalo je na displeju.

Stellu je cijelu noć mučila misao kako da najbolje obavi svoju misiju. Odlučila je da to provede preko Jamesa. Bit će teško, ali dat će sve od sebe.

Na kraju uopće nije bilo teško. Čim je sjela na Jamesovu sofu, on se počeo tužiti na broj osoblja i kako ga je kolaps cijena nafte još više opteretio, iako već ima nemoguć broj obveza. Tako je Stella mogla ležerno reći: “Zašto ne uzmeš jednog od mojih pripravnika? Rhys Williams radio je kratko vrijeme kod mene, a i malo je stariji od ostalih pa mislim da ga možeš osposobiti da bude vrlo koristan. Meni je u početku djelovao malo razdražljivo, ali sve me više impresionira. Mislim da Russell možda nešto drugo planira s njim, ali na tvom bih ga mjestu zgrabila dok mogu.”

James je prvo malo gundao i rekao kako je njegov zaostatak u poslu prevelik da ga sredi pripravnik, ali ipak je tajnici doviknuo da nazove Russella.

“Kuj željezo dok je vruće”, rekao je.

Charles je sjedio na sofi, čitao časopis *New Statesman* i nije podignuo pogled kad je ušla Stella. Prišla mu je, sjela pokraj njega, stavila mu glavu na

rame i poljubila ga u obraz. Osjetila je neobičnost te situacije. Nije se pravila da joj je drago što ga vidi: zaista joj je bilo drago. Oluja koja joj je bjesnjela kroz poslovni život nije joj otvrdnula srce kod kuće. Sasvim je pogrešno misliti da se Charles i Rhys natječu za njezinu ljubav, razmišljala je. Što je bila sretnija s Rhysom, to je više ostajalo za Charlesa.

Govorila si je kako je čudno što je zahvaljujući vezi s Rhysom postala bolja supruga, bolja majka i bolja kći.

Utipkala je majčin broj u telefon.

“Bok, mama”, rekla je.

“Ne mogu sad razgovarati, srce. Neizmjereno ljubazan mladić upravo sređuje papirologiju, a nakon toga mogu kući.”

Majci će biti dobro. Svima će biti dobro.

Bella

Bella je sinoć bila pokunjena. Sjedila je na sofi s Millie i dopustila joj da gleda *EastEnderse*, nakon čega je slijedila serija *Hollyoaks* u kojoj je neki muškarac pokušavao osvojiti dvadeset godina mlađu ženu.

“To je odvratno”, izjavila je Millie.

Bella se nelagodno nasmijala i pomilovala kćer po svijetloj kosi.

James joj se nije javio. Tijekom ta četiri sata u hotelskoj sobi osjećala se prekrasno i poželjno. Osjetila je nešto što nikad prije nije osjetila ili se barem nije sjećala - da se s njim nalazi u mjehuriću u kojem ne postoji ostatak njezina života. Unutar mjehurića nije bila njegova najmlađa istraživačica, već je osjećala da se obrnula ravnoteža moći između njih dvoje - da je on nju želio i trebao više nego što je ona željela i trebala njega. Bio je to uzbudljiv položaj.

Ali sad se mjehurić rasplinio, vratila se svom životu i očajnički je čekala nešto - bilo što - od njega. Nije osjećala da je on više ne treba: osjećala je da ona sama ne postoji.

Stavila je mobitel na naslon za ruke na sofi i stalno gledala njega umjesto televiziju, prizivajući poruku u sebi. Oko 21:30 nije više mogla izdržati i poslala mu je SMS-poruku u kojoj je pisalo:

Bok.

U 21:56 odgovorio je:

Bok.

Nije željela to, ali bolje išta nego ništa.

Kad je sutra došla na posao, James je sjedio u uredu iza zatvorenih vrata i razgovarao sa Stellom. Kad je Bella prošla pokraj ureda, uhvatio joj je pogled i suučesnički joj se nasmiješio. Zaključila je da je sinoćnja utučenost bila apsurdna: on je ovdje i gleda je. Nakon Stellina odlaska, James je izašao.

“Imaš li vremena?”

Bella je ušla u njegov ured.

“Želio bih ti kazati tri stvari”, rekao je. “Prvo, rado bih te poljubio, iako se bojim da to nije razborito.”

Kroz rebraste žaluzine vidjelo se desetak stolova, a za većinom su sjedili ljudi i obavljali svoj posao.

“Drugo, zbog tvog SMS-a kod kuće mi je zamalo izbio veliki incident. Kao mjeru opreza spremio sam tvoj broj pod ime Bili, ali kad je sinoć zapijukao, moj mlađi sin je petljao po njemu i htio je znati tko je Bili i zašto mi je poslao poruku u kojoj piše samo ‘bok’.”

“Ajoj”, rekla je Stella. “Oprosti. Samo sam bila zbrinuta jer se nisi javljao...”

“Nema veze”, rekao je. “Premda je bolje da mi ubuduće više ne šalješ SMS-ove kad sam kod kuće.”

Bella se složila i nastavio je.

“Treće, naš će tim dobiti novog člana - pripravnika koji je radio za Stellu. Mislim da se zove Bryn i ona ga naveliko hvali.”

“Zove se Rhys.”

“O, poznaješ li ga?” upitao je.

“Da, mislim da je dobar momak.”

James se namrštio.

“Napravio sam grešku i pitao Stellu je li zgodan jer sam se zabrinuo da bi se ti mogla zaljubiti u njega. Vrlo me čudno pogledala i odrješito odgovorila

da nije. Bila je to vrlo nezgodna situacija i sad nedvojbeno misli da sam gej.”

Bellu je ta priča natjerala na smijeh. Zabavljalo ju je kako se heteroseksualci njegovih godina poput školaraca čvrsto drže glupe opsjednutosti homoseksualnošću.

“Žao mi je što te moram razočarati, ali jako je zgodan. Recimo.”

“Kvragu”, rekao je James. “Namjeravao sam ga smjestiti za prazan stol kraj tvoga i tebi ga povjeriti. Samo se nemoj previše zbližiti s njim.”

Bellu je oduševila njegova ljubomora, iako je znala kako su slabi izgledi da se previše zbliži s Rhysom. Od njihova ručka u Roastu rijetko ga je viđala, a kad bi ga srela, ponašao se čudno. Nekad bi je pozdravio s velikim veseljem, a nekad bi bio tmuran i mrzovoljan. Svejedno će joj biti drago da joj bude susjed sve dok se ne bude pravio prepametnim i sve dok ne bude uz njega ispadala neznalica.

Ako se uzme u obzir da je Rhys samo šest mjeseci radio u kompaniji, Belli se činilo da je nagomilao mnogo stvari. Imao je nekoliko različitih kompleta odjeće i obuće za teretanu koje je istovario ispod stola i ručnik koji nije izgledao pretjerano čist i koji je prebacio preko staka za kapute pokraj Belline jakne. Imao je slušalice i brojne punjače za razne elektroničke aparate.

Na zaslonu je imao sliku grupe Girls Aloud na kojoj pjevačice u kratkim hlaćicama usmjeravaju stražnjice prema gledatelju i preko ramena prče usne.

“Ne mogu vjerovati da voliš slušati Girls Aloud”, rekla je Bella. “Moja ih kći voli, a njoj je sedam godina.”

“Bezveze su.”

“Zašto si ih onda stavio kao pozadinu?”

“Nemam pojma. Zabavne su mi. Toliko odudaraju od AE-a, a i mislim da je Kimberly slatka u tim kratkim hlaćicama.”

Bella se nasmijala i pomislila kako će biti zabavno sjediti s njim.

“Imaš li planova za ručak?” upitao ju je.

Bella je htjela reći da nema kad mu je zazvonio mobitel. Javio se, okrenuo joj leđa i šaptao u mobitel. Bella je zaključila da razgovara sa svojom

djevojkom, iako nije znala zašto to radi tako nespretno.

Neko je vrijeme ukočeno razgovarao i neposredno prije nego što je prekinuo, rekao je nešto što je zvučalo kao “rov”.

“Žao mi je”, rekao je Belli, “nešto je iskrsnulo. Ne možemo danas zajedno ručati, ali možemo li neki drugi dan ovog tjedna?”

Bella je sama sišla u kantu. Odnijela je poslužavnik do grupe tajnica koje su raspravljale o tome kako uživaju u kreditnim restrikcijama nakon pada cijena u trgovinama. Nathalie je svima ponosno pričala kako se cjenkala u trgovini Dorothy Perkins i uvjerila prodavačicu da joj par rukavica snizi za deset posto.

Dok su razgovarale, Bella je podignula pogled i vidjela kako je Rhys ušetao u kantu, uzeo dva sendviča i dvije boce vode, platio ih i nestao.

To ju je začudilo. Zar nije trebao ručati sa svojom djevojkom?

Stella

Rhysa nije bilo točno jedno jutro, ali Stelli je već nedostajao. Svaki put kad bi odvratila pogled od posla, više ne bi vidjela njegova leđa i nered pod stolom, već samo prazan stol s uredno uvučenim stolcem. Danas je trebala ručati s ekonomistom s Harvarda koji se prema njoj odnosio pompozno i podcjenjivački. Prije nekih šest mjeseci predložio je da se sastanu na ručku, a Stella je izabrala najkasniji datum u nadi da nekim čudom taj dan nikad neće doći.

Baš kad se spremala otići na sastanak s njim u restoran Avenue u ulici St James, nazvala ju je njegova tajnica. Tek sad napušta aerodrom jer mu je avion zakasnio zbog magle pa ne može doći na sastanak.

“Baš šteta”, rekla je Stella prikazujući svoje oduševljenje kao razočaranje. “Tako mi je žao što mu je to pokvarilo dan.”

Spustila je slušalicu bez pokušaja da dogovori novi sastanak i nazvala Rhysov broj. Rhys se javio čudnim, ukočenim glasom.

“Čuje li te tko?” upitala je.

“Da”, odgovorio je.

“Čuj”, rekla je, “moj je ručak odgođen. Što sad radiš?”

“Upravo sam nešto dogovorio, ali mogu otkazati.”

“Da odemo u tvoj stan?”

“Nema vremena”, odvratio je. “Imam sastanak u 14:45 i dotad se moram vratiti.”

Stella je osjetila mali ubod razdraženosti. Ali potom je predložio: “Krov?”

Odgovorila je: “Vidimo se kraj protupožarnih vrata za deset minuta.”

Rhys ju je čekao na polovici niza stepenica koji se od četrnaestog kata uspinjao prema gore.

Prošli su kroz protupožarna vrata na kojima je pisalo “Zona C - izlaz samo u slučaju nužde”, uspjeli se požarnim stepenicama i stupili na ravan krov

prekriven šljunkom iz kojeg je izrastalo nekoliko samoniklih jorgovana. Zajedno su čučnuli.

“Hladno je”, rekla je.

Svukao je kaput i prebacio ga preko njih oboje. Dao joj je sendvič - pečenu govedinu s hrenom u bijelom kruhu, baš onaj koji nikad ne bi izabrala - i počeo jesti svoj.

Stella se privila uz njega pod kaputom i osjetila potpunu sreću. Radila je nešto što je fizički, emocionalno i profesionalno opasno, ali svejedno se osjećala sigurno. Ona vlada Londonom. Rhys ju je obavio rukama.

“Mogu li te nešto pitati?” upitao je.

“Možeš”, odgovorila je.

“Zašto ti se sviđam?”

Stella se nasmijala.

“Nemam pojma”, odgovorila je.

Bella

Bella se prije tričetvrt sata bila vratila s ručka kad joj je zazvonio mobitel. Zvao je Rhys.

“Bok, možeš li mi učiniti golemu uslugu?” upitao je. “Ovisi”, odgovorila je Bella. “Ali da, vjerojatno mogu.”

“Učinio sam malu glupost. Zaglavio sam na krovu. Popeo sam se da uživam u pogledu, a vrata su se za mnom zatvorila i ne mogu se vratiti u zgradu. Možeš li doći i pustiti me da uđem?”

Bella je rekla da može, iako se zapitala što to on izvodi. Uopće ga nije shvaćala. Rekao je da ide s nekim na ručak, ali onda je kupio sendviče u kantini, a sad se zaključao na krovu. Nije ni znala da se može izaći na krov, ali objasnio joj je gdje su vrata, a ona ih je otvorila i našla ga zadihana i crvena u licu na drugoj strani.

“Što si pobogu radio gore?” upitala je Bella dok su silazili stepenicama.

Slegnuo je ramenima.

“Prekrasan pogled.”

Ali baš kad su trebali proći kroz dvokrilna vrata kako bi se vratili na posao, Rhys je rekao: “Kvrugu, zaboravio sam nešto gore. Odmah se vraćam.”

Bella je sjela za stol i pomislila kako je on neobična osoba. Njegova divlja naglost zbog koje je, primjerice, kroz protupožarna vrata izlazio na krov činila joj se odvažnom i privlačnom kad ga je prvi put upoznala. Ali sad joj se jednostavno činila glupom. Zašto tijekom stanke za ručak nije mogao otići u kantinu kao svi ostali?

Kad se vratio, Bella je rekla: “Zar nisi bio na ručku s Rosom?”

“Ma ne”, rekao je veselo. “Više nismo zajedno.”

“Što si zaboravio gore?” ustrajala je Bella.

Rhysov je odgovor spriječio Jamesov dolazak koji mu je odmah prišao i

rekao da mu treba pripremiti izvještaj o stavovima potrošača prema porezu na ekstradobit koju ostvaruju naftne kompanije.

Bella je s uzbuđenjem gledala kako James daje naredbe Rhysu i kako Rhys kima s poštovanjem. Samo je ona znala kakav je James kad se ne ponaša tako. Tijekom prošle stanke za ručak opet su otišli u Great Eastern, a dok je Bella nakon toga ležala u kadi, James je ispružio ruke kao da drži fotoaparat i glumio da je slika.

“Klik”, rekao je. “Zadržat ću ove fotografije kako bih ih mogao gledati kad budem star i sjećati se kako je izgledao jedan od najsretnijih dana u mom životu.”

“Ali ti jesi star”, istaknula je Bella i kratkoćom odgovora sakrila zadovoljstvo.

Tad se okrenuo prema njoj i netremice se zagledao u nju.

“Kao što znaš, sljedeći tjedan idem u New York na sastanak s analitičarima. Mislim da bi mi bilo od koristi kad bi i ti pošla - dobila bi bolji osjećaj za to kakvo mišljenje ulagači imaju o nama.”

Bilo od koristi. Bella je voljela kad bi upotrebljavao taj izraz. Bilo bi mu od koristi. Velike koristi.

Ovaj je put lakše uvjerila majku da se pobrine za Millie. Zaključila je da je dobro što joj je kći dobila taj novi posao i kako su veći izgledi da Bella nađe poštena mladića ako više zarađuje. Također je opazila kako Bella lijepo izgleda i pomislila da će tako lakše naći muškarca. Nije joj ni palo na pamet da je takva jer ga je već našla. Da je znala istinu o tom dotičnom muškarcu, posve bi drukčije reagirala: i sama žrtva preljuba, smatrala je da je svaka žena koja je barem jednom vodila ljubav s oženjenim muškarcem goropadnica, zavodnica ili sam vrag.

Anthea je rezervirala let: tri karte u poslovnoj kasi za Jamesa, Bellu i Philipa Millera, financijskog direktora. Ali kad je James vidio red letenja, mirno je rekao da bi mu više odgovaralo kad bi odletio s Gatwicka, a ne Heathrowa i da bi bilo pametno staviti Bellu na isti let jer je tako može

uputiti u situaciju dok budu letjeli. Anthea je izgledala kao da nešto želi reći, ali se predomislila i učinila što joj je naložio.

Kad se Bella spremala otići kući, Anthea je prišla njezinu stolu. “Moramo razgovarati.”

“Žao mi je”, rekla je Bella. “Moram mnogo toga dovršiti prije puta.”

“Bilo bi bolje da ipak porazgovaramo.”

Bella je prestala čitati izvještaj koji je objašnjavao složenu vezu između kretanja cijena nafte i profitabilnosti kompanije te je pošla za Antheom u svoj stari ured. Sjela je za svoj stari stol, uzela spravu za spajanje papira i počela se poigravati njome.

“Ljudi mnogo toga govore o meni”, rekla je Anthea. “Ali barem nikad ne govore da sam slijepa. A ne govore ni da nisam odana. I tako, budući da nisam slijepa”, kao dokaz je pokazala prema očima, “vidim što se događa između tebe i Jamesa. Odmah sam na početku primijetila da se nešto događa. Vidjela sam kako si ga podbadala. Vidjela sam kako si pokušala pridobiti njegovu pozornost kad si se razmetala ruskim prijevodom i odnosila mu one karte kući.”

Bella je razmatrala treba li reći da nije učila ruski kako bi se domogla Jamesa. I da to što je učinila uslugu ženi, obično ne vodi do ševe s njezinim mužem. Ali nije ništa rekla.

“Vidim to svaki put kad izađete zajedno. Ono tijekom protupožarne vježbe bilo je besramno. Zar misliš da nitko nije primijetio?”

“Nije to što misliš”, rekla je Bella nemoćno.

“Ja sam vrlo širokogrudna osoba i nikad ne tračam.”

Bella se suzdržala od komentara na obje tvrdnje.

“No uvijek sam bila uvjerena da raditi ovakvo što na poslu nije samo loše već i neprofesionalno te da baca loše svjetlo na cijelu organizaciju.”

“Jesi li išta rekla Jamesu?”

“Nisam i ne namjeravam. Znam da je James već barem jednom zastranio”,

coknula je jezikom i prstima pokazala navodne znakove, “i da to kod njega nikad ne potraje. On je normalan muškarac s normalnim...” zastala je, “...potrebama.”

Značajno je nagnula glavu.

“Dakle, ako dođe mlada privlačna žena, sjedne mu na stol i zavodnički zatrepće očima, on će reagirati.”

“Nikad to nisam učinila”, prosvjedovala je Bella.

“Ali, iako si ti ovdje krivac, zabrinuta sam baš za tebe. Ti i ja smo uvijek imale vrlo dobar poslovni odnos - nije li tako?”

“O, da”, rekla je Bella slabašno.

“Znaš li da ovako možeš sve izgubiti? Kad te se zasiti, morat ćeš otići.”

Predavanje je obustavio Jamesov dolazak koji je pomolio glavu na vratima, zanemario Bellu i rekao Anthei: “Možete li rezervirati taksi koji će nas odvesti s JFK-a na prvi sastanak? Možete li još stići?”

Nasmiješila mu se.

“Već sam to obavila.”

“Prava ste zvijezda”, rekao je.

Bella je promatrala kako je Antheino lice poprimilo ozbiljan izraz koji poprimi kad je veoma zadovoljna. Nešto joj je palo na pamet: je li i Anthea gajila osjećaje prema njemu?

Stella

“Zašto ideš liječniku?” upitala je Clemmie.

“Jer trebam obaviti pregled dojki”, odgovorila je Stella. “Imaš li kvržicu?” pitala je zabrinuto Clemmie.

“Nemam, ali već dugo nisam bila na pregledu pa bih trebala otići.”

Clemmie je prihvatila to objašnjenje jer nije postojao nikakav poseban razlog da ga ne prihvati.

“Nadam se da će sve biti u redu.”

“Hvala, srce. Sigurna sam da hoće.”

Nije išla liječniku na pregled dojki. Išla je zato što je sinoć nakon seksa s Charlesom osjetila jak, neugodan miris na ribu koji je ostao do jutra. Dok su djeca doručkovala žitarice, potražila je simptome na internetu i ustanovila da ima bakterijsku vaginozu, upalu koja zahtjeva liječenje antibioticima.

U čekaonici je poslala poruku Rhysu:

Kod liječnika. Imam odvratnu bolest za koju si ti kriv. Smrdim poput ribarnice. S :*

Poslao joj je odgovor:

!!?? :**

Stella odgovor nije smatrala dovoljno suosjećajnim.

Liječnik koji je bio dežuran tog jutra izgledao je apsurdno mlado, premda je vjerojatno bio godinu-dvije stariji od Rhysa. Stella se sjetila da je bila kod

njega s Finnom kad je prije dva mjeseca na nogometu istegnuo mišić lista.

“Dakle”, rekao je vedro, “kako vam mogu pomoći?”

Brzo je izverglala simptome, kao da se pokušava ograditi od njih.

“Svrbi me vagina, imam iscjedak trula mirisa i opazila sam neugodan miris na ribu tijekom spolnog općenja.”

Nakašljao se i malo promeškoltio.

“Žao mi je što vas ovo moram pitati”, rekao je, “ali pomoći će mi da vam odredim pravilno liječenje. Jeste li imali više od jednog seksualnog partnera u proteklih tjedan dana?”

Stella već dugo nije iskusila takvu neugodnost. Sjetila se kako je na prvoj godini fakulteta otišla liječniku zbog cistitisa, a on ju je pitao je li seksualno aktivna. Nije razumjela pitanje i odgovorila je: “Ovisi o tome što smatrate aktivnim”, a liječnik je ozbiljno objasnio da je pita je li djeвица.

Stella je usmjerila pogled u spravu za mjerenje krvnog tlaka.

“Jesam”, odgovorila je.

“U tipičnom slučaju”, rekao je mladi liječnik, “vagina sadrži ravnotežu zdravih bakterija, laktobacila, i opasnih bakterija, anaeroba. Kiseli okoliš vagine pomaže pri održavanju bakterijske ravnoteže. Nekad se međutim poremeti okoliš u vagini i to uzrokuje porast broja anaeroba.”

Stella je s olakšanjem slušala ove medicinske izraze. Bili su nešto iza čega je mogla sakriti svoju sramotu.

“Molim vas da legnete i skinete hlače i gaćice. Moram uzeti bris.”

Pritisnuo je dugme na interfonu i rekao u njega: “Treba mi sestra u ordinaciji broj tri za pregled.”

Mlada žena pokucala je na vrata i ušla u ordinaciju. Stella je znala da je sestra došla samo da zaštiti njezinu čast: muški liječnici više nisu smjeli obavljati ginekološke preglede bez pratilice. Ali Stella se uz publiku počela osjećati još jasnije. Skinula je odjeću i legla na visoki, tvrdi krevet kako bi liječnik mogao skupiti uzorke iz njezine unutrašnjosti i ubaciti ih u epruvete.

Stella je promatrala svoje blijede noge savijene u koljenu i osjetila

gnušanje ne samo prema svome tijelu, već i prema sebi samoj.

“Sad se možete obući.”

Propisao joj je lijek i rekao da ga mora redovito uzimati do kraja terapije.

Na ulici ju je sve više obuzimala panika jer nije mogla pronaći taksi i kasnila je na sastanak. Mrzila je osobu u koju se pretvarala i poželjela je da sve bude jednostavno. Sad je čeznula za dosadom od koje je nekoć strepila. Pomislila je na Clemmie i kako je jutros bilo lako slagati svojoj kćeri koja joj vjeruje. Pomislila je na liječnika i lijepu sestru koja je svjedočila njezinoj sramoti.

Ali zatim je pomislila na Rhysa i na život bez njega, i ta ju je misao ispunila još većom panikom.

U taksiju je nazvala njegov broj. Mobitel mu je dvaput zazvonio i potom prešao na govornu poštu.

Ma krasno, pomislila je Stella. Moram lagati djeci, trpjeti nekakvu odvratnu zarazu, kasniti na posao, a on se ne može ni javiti na vražji mobitel.

Ali kad je ušla u ured, dočekaio ju je listić Post-ita prilijepljen na zaslon računala. Na njemu je pisalo:

Želja struji mojim venama,

I sjećanje o ribama.

Stella se nasmiješila. Što je poniženje širiti noge pred mladim liječnikom u usporedbi sa zaljubljenošću u nekoga tko zna baš prave Audenove stihove? Istrgnula je stranicu iz bloka i dovršila citat:

Ovdje sam, tu si i ti:

Ali što to znači? Što ćemo raditi?

Stranicu je stavila u omotnicu interne pošte, napisala njegovo ime na prednjoj strani i bacila je u sandučić svoje izlazne pošte.

Bella

Bella je sjedila u vlaku za Gatwick zabrinuta zbog svoje odjeće. Preko vikenda je otišla u kupnju i kupila jeftin Zarin kostim na tanke svijetle pruge, tijesan i pun likre. Kad ga je sinoć isprobala, učinio joj se posve neprikladan za poslovni sastanak i nije joj pristajao uz cipele, koje su previše odjekivale.

Ta joj je briga potiskivala veće brige iz glave: što da radi s Antheom? Hoće li ono ispričati drugima? Žarko je željela reći Jamesu da su razotkriveni, ali bojala se da će se on uspaničiti i otkazati put.

Ali najviše se brinula zbog samog Jamesa, da joj je on kao muškarac dosad najgori izbor. Oženjen je, šef joj je, navodno stalno “zastranjuje”, a nju će sasvim sigurno strašno povrijediti i zatim otpustiti. Dok je sinoć ležala u krevetu, te je misli neprestano prežvakavala u mozgu i pronašla strategiju. Ako je on iskorištava, onda će i ona njega. Iskoristit će ga da joj pokaže New York, da se dobro provede. Ako je bude htio radi seksa, i ona će njega htjeti radi seksa. Svemu će pristupati ležerno. Živjet će za trenutak.

James je preuzeo dvije čaše šampanjca od stjuardese i podignuo jednu prema Bell i.

“U tvoje zdravlje”, rekao je i otpio gutljajčić. “Izgledaš blistavo.”

“Istina”, uzvratila je otpivši gutljaj. “Čak toliko da mi dođe da se naljoskam.”

“Obično ne pijem tijekom transatlantskih letova”, rekao je. “Uvijek dehidriram.”

Bella je osjetila mali ubod razočaranja. Razuman je čak i kad je bezobziran.

“Ali s druge strane, obično ne radim ovakve stvari. Nikad u životu nešto ovakvo nisam radio.”

“Nikad?” upitala je. “Kuneš se?”

“Kunem se”, odgovorio je, uzeo njezinu ruku i stisnuo je.

Vratila joj se sumnja koju je već bila otklonila, još veća nego prije.

“Smijem li te nešto pitati?” upitala je.

“Smiješ”, odgovorio je.

“Obećavaš li da se nećeš ljutiti?”

“Ne”, odvratio je. “Ne mogu ti to obećati. Ali mogu ti reći ovo: ako uzmem u obzir sve što znam o tebi, ne mogu zamisliti okolnosti pod kojima bih se ljutio na tebe.”

“Dobro. Zanima me Julia.”

“Julia?”

“Da, Julia.”

“Što te zanima o Juliji?”

“Reci ti meni.”

James je odmaknuo ruku od njezine.

“Što znaš?”

“Nije u tome stvar, a nisam te to ni pitala.”

James je zastao i prekrizio noge na drugu stranu.

“Dobro”, rekao je, “Imali smo kratak...” zastao je tražeći pravu riječ, “...odnošaj. Pogriješili smo i, iako preuzimam potpunu odgovornost za to što sam učinio, nisam baš bio pri sebi. Ne ponosim se tim odnosom. Mislim da je bacio loše svjetlo i na mene i na nju.”

“Ali izvukao si korist iz njega?”

“Što time hoćeš reći?”

“Pa, zbog tebe je napustila AE i preuzeo si njezin posao. Ona je sve izgubila, a ti si sve dobio.”

“Bella”, rekao je čvrsto, “uz dužno poštovanje, ne znaš o čemu govoriš.”

“Znam. Dobro znam o čemu govorim. Bila sam joj tajnica. A budući da ste oboje informatički idioti i ne znate za sigurnosnu zaštitu, vidjela sam sve vaše poruke.”

“Vidjela si *što*?”

Uputio je Belli najužasnjiji mogući pogled.

“To su bile privatne poruke. Izigrala si njezino povjerenje.”

“Samo sam pročitala nekoliko *e-mail* poruka - čitanje *e-mail* poruka je moj posao. A što se tebe tiče: prvo poševiš kolegicu, a onda joj daš nogu. Ne pokažeš žaljenje, nego preuzmeš njezin posao. Onda poševiš svoju novu tajnicu. A misliš da si pošten čovjek jer si toj tajnici rekao kako voliš svoju ženu. Ti nisi pošten - ti si licemjer. A onda imaš drskosti reći da prvi put radiš ovakvo *što*.”

Bella se naslonila na sjedalo. Tresla se. Što to radi? Zašto je uzela sreću koju je osjećala prije deset minuta i rastrgala je na komadiće? Zašto već sad krši vlastito pravilo da se neće uzrujavati i da će uživati u zadovoljstvu koje joj on trenutačno nudi? Nije mogla slušati kako joj govori laži. Morala je znati istinu.

“Bella,” rekao je James, “dopusti da ti objasnim.”

Pokušao ju je opet primiti za ruku, ali ona ju je istrgnula.

“S Julijom sam bio na niskoj razini odnosa. Kod kuće mi je bilo teško: Hillary je bila hladna, djelomično zbog lijekova koje je uzimala, a Julia mi se jako nabacivala. A ja sam bio slab i upustio se u to - bio je to većinom tjelesan odnos...”

Bella se lecnula.

“Ali tada se Hillaryno zdravlje pogoršalo i vratila se u Priory, a ja sam se tako užasno osjećao da sam prekinuo s Juliom. Nisam joj rekao za Hilly jer nisam smatrao da je se to tiče. Ne ponosim se time što sam učinio. Ali pokušao sam pošteno s time svršiti; šteta što se ona sama nije htjela profesionalno ponijeti.”

“Pošteno”, prezirno je rekla je Bella.

“Nikad prije nisam učinio nešto takvo i zakleo sam se da nikad više neću. Ali onda si došla ti, Bella. Ovo je nešto drugo. Stalno mislim na tebe. Znaš li to? Hrabra si i divna i pala si kao mana s neba. Trenutačno osjećam sreću koju ne zaslužujem, koju sam mislio da više nikad u životu neću osjećati...”

“Ali što je s tvojom ženom?” upitala je Bella, malo smekšana. “Još nije zdrava. Zar ti to nije važno?”

“Da, važno je”, odgovorio je. “Važnije je od svega. Nosim teret te krivnje. Teško mi to pada, ali to je moja odgovornost, nije tvoja. Bi li mi učinila uslugu? Nemoj to spominjati tijekom iduća tri dana.”

Taksi se zaustavio ispred hotela Ritz Carlton u južnom dijelu Central Parka. James je osornom vozaču dao šezdeset dolara i izvadio njihove torbe iz prtljažnika. Bellina jeftina crna torba na kotače izgledala je kao da joj nije mjesto uz Jamesov putni kovčeg marke Mullberry.

Bella je prošli put bila u New Yorku kad je uzela jednogodišnju stanku od školovanja između srednje škole i fakulteta. Putovala je autobusom linije Greyhound, spavala na podu kod sestrine prijateljice u Queensu i slikala se dok ju je nosio vjetar na vrhu WTC-a. U idućih devet godina svijet se promijenio, a s njim i ona.

Nosač prtljage uzeo im je putne kovčege i otpratio ih do soba. Bellina je soba imala pogled na Central Park i dolje su se vidjeli konji za vođenje turista. Na prozoru je stajala bijela orhideja. U sobi su se nalazila dva bračna kreveta, što je smatrala bacanjem novca. Objesila je kostim na jastučastu vješalicu u ormaru i obnovila dogovor sa samom sobom. Neće opet napraviti scenu. Neće se brinuti zbog budućnosti. Uživat će u sadašnjosti.

Zazvonio je telefon u njezinoj sobi i podigla je slušalicu.

“Tko je to?” upitao je glas Engleskinje.

“Bella Chambers.”

“O. Gdje je moj muž?”

“Zdravo, Hillary”, rekla je ukočeno Bella. “Ovo nije njegova soba. Valjda je došlo do greške pri spajanju poziva.”

“Dobro”, rekla je oštro Hillary i spustila slušalicu.

Bella je osjetila blagu odbojnost prema toj ženi, iako je znala da to nije pravedno. Osjećala je veću odbojnost prema sebi, iako je mislila da ni to baš nije pravedno. Jamesa bi to trebalo mučiti, ne nju.

Istog se dana održala privatna večera za ulagače u hotelu Four Seasons. Stol je bio namješten za dvanaest osoba - šest ulagača, tri investicijska bankara, Jamesa, Philipa i Bellu. Osim Belle bila je još samo jedna žena, pretjerano mršava plavuša od četrdesetak godina u kostimu mornarsko plave boje i niskim salonkama. Bella se s ubojito visokim petama i u uskoj crnoj haljini osjećala smiješno, kao da je došla na krivo mjesto.

Nitko se, srećom, nije zanimao za razgovor s njom, a s obzirom na to se za stolom vodio samo jedan razgovor, Belli je bilo lako šutjeti. Pokušala je poprimiti izraz lica koji je govorio da ima mnogo mudrih i važnih stvari za reći kad bi ih željela reći, samo što ne želi. Kako se večer primicala kraju, to joj je sve teže polazilo za rukom jer je, za razliku od ostalih, do zadnje kapi ispijala svih pet vrsta vina koje su konobari neumorno točili u velike kristalne čaše.

Pri kraju obroka razgovor se razdvojio na grupe i Bella se zatekla kako zuri u srebrnu kvačicu pred sobom koja je držala jelovnik.

“Potočarka, autohtone rajčice, cvijet gorušice”, pročitala je naglas.

A zatim je više sebi nego drugima rekla: “Ako su rajčice toliko stare, kako to da se dosad nisu pokvarile?”

Za stolom je zavládala kratka tišina koju je James prekinuo nelagodnih smijehom.

“Oprosti”, rekla je kasnije u njegovoj hotelskoj sobi dok joj je James svlačio haljinu.

“Nema veze”, rekao je. “Duhovita si.”

Sa žarom ju je ljubio po cijelome tijelu, a ona se više nije osjećala kao nespretna, jeftina neznalica, već kao najpoželjnija žena u Manhattanu.

Nešto prije tri sata ujutro, James je tonuo u san, a Bella je bila previše uzbuđena da razmišlja o snu i osjetila je iznenadnu potrebu da razgovara s Millie. Tijekom proteklih dvanaest sati nije ni jednom pomislila na svoju kćer i sad se bojala da bi joj se zbog intenziteta njezine osobne, odvojene sreće nešto moglo dogoditi.

Odšuljala se u kupaonicu i ukucala broj. Javila se njezina majka i rekla:

“Zašto nisi na spavanju? Koliko je kod tebe sati?”

“Tri ujutro, ali muči me promjena vremenske zone. Je li Millie dobro?”

“Da, naravno da je dobro. Želiš li razgovarati s njom?”

Potom je Bella rekla Millie: “Jednog ću te dana dovesti u New York pa ćemo jahati na konjima po Central Parku i jesti hot-dog.”

Millie se to, izgleda, nije dojmilo, ah rekla je majci da nije smjela jesti pahuljice Coco Pops za doručak.

Dok su se opraštale, zatutnjila je grmljavina. James se probudio i pozvao je da se vrati u krevet. Bella je kliznula pod bijelu perinu, a on se priljubio uz nju. Znojio se i oči su mu bile zatvorene.

Čuo se još jedan prasak grmljavine. Zastenjao je i zario lice u njezin vrat.

“Što je?” šapnula je.

“Ne podnosim oluje”, odgovorio je prigušenim glasom dok je usta pritiskao uz nju.

Bella se nekoć mrzila osjećati odgovornom za Xana, ah posve je drukčije tješiti čovjeka koji je maloprije bio domaćin na večeri u najglasovitijem restoranu u New Yorku. Zatvorila je oči i pritisnula svoje tijelo uz njegovo.

“Ja ću se brinuti o tebi”, šapnula je.

U šest sati ujutro James je posegnuo za daljinskim upravljačem i uključio CNN.

“Danas je na otvaranju Londonske burze cijena dionica pala za 460 poena”, pisalo je na traci na dnu zaslona.

“Sranje”, rekao je James. Nestao je čovjek koji se jučer šćućurio od straha te se opet javio onaj učinkoviti James koji je gol sjedio na rubu kreveta i buljio u svoj BlackBerry.

Na televiziji je spiker govorio:

“Idemo u London do Nancy Silverman, naše dopisnice.”

Bella je gledala kako Amerikanka s kacigom platinaste kose stoji ispred Engleske banke i govori da plan spašavanja koji je iznio Gordon Brown nije uvjerio burze.

“Je li i tebi smiješno”, rekla je Bella Jamesu, “kad ljudi o burzama govore kao da su osoba koju treba smiriti?”

James ju je pogledao kao da nema pojma o čemu govori.

“Pst”, rekao je oštro i nagnuo tijelo prema televizijskom ekranu.

“Jedan od najvećih gubitnika je naftni div AE”, govorila je žena. “Nakon vijesti da će ruska vlada izvesti njegov udio u sibirskom naftnom polju, njegove redovne dionice ovog su jutra pale za 3,56 funta.”

“Sranje”, ponovio je James. “Sranje, sranje, sranje.”

Stella

Stella je netremice gledala u ekran svog televizora. Burze su padale, a cijena AE-ovih dionica se rušila. Nije se mogla otarasiti dojma da je ovaj šokantni raspad financijskog sustava ispravan. Prije toga postojala su dva svijeta, privatni svijet koji je dijelila s Rhysom - opasan i izvan kontrole - i javni, profesionalni svijet koji je bio siguran i uredan. Ali sad su se oba rušila do temelja: nastao je sveopći kaos.

Stella je rano došla u ured jer je otkazala planirani posjet Rhysu. Sinoć ga je nazvala od kuće i čučeci u kupaonici šapatom rekla da su burze tako labilne da ne smije zabušavati, a ne bi smio ni on. Rekao je "u redu" glasom koji je značio upravo suprotno i prekinuo razgovor.

Sljedećeg je jutro došao u njezin ured.

"Ne smeta mi što jutros nisi došla k meni", rekao je. "Smeta mi što više nećemo moći normalno provoditi vrijeme zajedno, raditi stvari koje rade normalni parovi - ne možemo ići u kino, a kamoli šetati plažom, držati se za ruke u javnosti ili razgovarati preko jebenog telefona."

Zadrhtala je od uzbuđenja pri pomisli da su par. Već se pitala kojom se riječi njih dvoje mogu opisati; jezik nije obuhvaćao njihovu situaciju. Nisu bili par. Nije mu bila djevojka. Ni partnerica. Možda mu je ljubavnica, ali ta je riječ zvučala previše ozbiljno. Ali što god da jesu ili nisu, htio je šetati plažom s njom i od te joj se činjenice zavrtjelo u glavi.

Zbog previranja na burzi bio je otkazan Stellin sastanak u tri i shvatila je da u rasporedu ima dva i pol slobodna sata. Nazvala je Rhysa.

"Hoćeš li otići u kino sa mnom?"

"Kad?"

"Sad."

"Zoveš me na spoj?"

Stella se nasmijala.

“Da.”

Dok se ljubila s Rhysom u taksiju, Stella više nije osjećala neugodu pred vozačem; neka misli što hoće. Umjesto toga zanosila ju je smionost njihova zabušavanja: to što izostaju s posla usred bijela dana kako bi se mogli držati za ruke u tami kina Renoir dok su se burze raspadale činilo joj se još zabranjenije od seksa u Rhysovu stanu.

Od tri ekrana jedan je prikazivao film koji je već bio počeo, drugi nepoznatu francusku komediju o alžirskom redatelju dokumentarnih filmova, a treći ponovno *Planinu Brokeback*, koji su oboje već gledali, ali su ga odlučili pogledati još jednom. Kupili su karte i ušli u polumrak kino-dvorane, u kojoj su sjedile samo dvije žene, svaka na svojoj strani.

Rhys je kupio kutiju kokica i uputio Stellu prema zadnjem redu - koji se više nije naslanjao na zid kao prošli put kad se išla ljubiti s dečkom u kino, što je vjerojatno bilo prije Rhysova rođenja. Sad se iza njega nalazio prolaz i širina sjedala nije dopuštala preveliku intimnost. Kad je Rhys preko nje objesio ruku, Stella se morala nasloniti na njega cijelim tijelom, od čega joj se ukočio vrat.

Planinu Brokeback prvi je put gledala s Charlesom. Tada je smatrala da je film precijenjen, ali njega je zadivila fotografija, o čemu joj je održao predavanje na putu kući.

Ovog je puta vidjela drugi film. Dva mlada kauboja bili su ona i Rhys, u zagrljaju strastvene obostrane ljubavi koja nije mogla opstati i koja uništava sve ostalo u njihovim životima.

Suze su joj navrle na oči, a Rhys, koji je ustrajnije gledao njezino lice nego film, ispružio je ruku, prstom obrisao jednu suzu i tada stavio prst u usta.

“Nemoj biti tužna”, šapnuo je. “Budi sretna. Obožavam te.”

Stella se privinula uz njega koliko joj je dopustio velikodušni naslon za ruke između sjedala i zaželjela da zauvijek ostane u ovoj tami.

Kad su izašli na danje svjetlo, Stella je na BlackBerryju vidjela da je došlo do dodatnog pada vrijednosti na burzama za četiri posto, da je cijena

nafte opet pala, ovaj put za petnaest dolara, i da je tržišna vrijednost kompanije smanjena za četiri milijarde dolara.

Imala je šest propuštenih poziva Jamesove pomoćnice iz New Yorka. Stellina sreća, još tako snažna prije nekoliko minuta, sad je nestala. Ne smije dopustiti da joj se uza sve ostalo uruši i posao.

Bella

James, Bella i Philip stajali su na pedeset četvrtom katu zgrade First America Bank. Za deset minuta je trebalo početi izlaganje za ulagače i James je hodao gore-dolje dok je mobitelom razgovarao sa Stephenom, do kojeg je uspio doći u Moskvi.

“Nemam pojma odakle je procurilo”, govorio je James, “ali sigurno će nam postavljati pitanja o tome pa moramo nešto reći... Htio bih im reći nešto drugo što mogu shvatiti kao pozitivnu priču... Pa, da, ali Stellini slajdovi nisu baš vedri...”

James je prekinuo razgovor i rekao Belli: “Možeš li hitno nazvati Stellu?”

Bella ju je nazvala, ali nije se javljala. Poslala je prvo *e-mail* i zatim SMS-poruku, ali nije bilo odgovora. Potom je nazvala Nathalie.

“Gdje je ona?” upitala je.

“Pojma nemam”, odgovorila je mrzovoljno Nathalie. “I sama pokušavam doprijeti do nje.”

Bellu je to začudilo. Zašto bi Stella isključila BlackBerry na dan kad se ruše burze?

Kad se Stella napokon javila, otprilike tri sata kasnije, James se bio zadubio u razgovor s analitičarima i rekao Belli neka Stelli da zadatak da pošalje nekoliko optimističnih slajdova s poslijepodnevnog izlaganja. Bella se nije radovala što osobi na višem položaju mora reći da učini nešto što nije željela pa nije bila sigurna hoće li ustrajati.

Stella, međutim, nije bila razdražljiva, bila je, dapače, pojam šarma. Ispričala se što je bila nedostupna, a kad joj je Bella rekla da mora prepraviti svoje zaključke o održivom gorivu i srednjoročnim izgledima na naftnom tržištu, jednostavno je rekla: “Upravo se vraćam u ured sa sastanka, ali obaviti ću to čim se vratim. Recite Jamesu da ću ih poslati za pola sata.”

Zatim ju je upitala, kao da razgovara sa sebi ravnom: “Kakvo je tu raspoloženje?”

“Svi su tako ošamućeni da ne znam hoće li ih biti briga za naše dugoročne projekcije”, odgovorila je Bella. “Mislim da ih zabrinjava već idućih pet minuta.”

Za pola sata stigli su Stellini novi slajdovi - koji su sad potvrđivali da gorivo proizvedeno od alga može preobraziti kompaniju u roku od pet godina i pokazivali kako je kompanija iznimno profitabilna po gotovo bilo kojoj cijeni nafte - pa su ih uključili u izlaganje.

James je s osmijehom dočekao njihov dolazak. Stajao je pred zaslonom u dugačkoj dvorani za sastanke dok ga je predstavljao jedan od bankara koji je sinoć s njim bio na večeri.

“U posljednjih smo nekoliko sati bili svjedoci savršene oluje”, govorio je bankar. “Vidjeli smo kako se miču tektonske ploče globalnih burza i kako krećemo u nepoznate vode. Ali zadovoljstvo mi je predstaviti vam Jamesa Stauntona iz Atlantic Energyja, koji će vas izvijestiti o novim seizmičkim pomacima u naftnoj industriji...”

Bella je slušala taj opis ekstremnih vremenskih uvjeta i čudila se elegantnom izgledu govornika. Kosa mu je izgledala kao naslikana, odijelo savršeno, a zubi neprirodno bijeli. Oči su mu blistale, premda nije znala je li razlog tomu uzbuđenje ili strah.

James je, za razliku od njega, izgledao raskuštrano. Košulja mu je bila zgužvana, čvor na kravati ne posve ispravan, a kosa mu je izgledala divlje. Ali govorio je s otvorenosću kojoj se Bella divila.

“Ulazimo u novu budućnost”, rekao je. “Ne znamo kakva će biti. Neću vam lagati i kazati da znam što će se dogoditi. Jer ne znam.”

Dok je to govorio, uhvatio je Bellin pogled, kao da govori izravno njoj.

Ne, pomislila je, ne znam ni ja.

Stella

Stella je prepravila predviđanja što je brže mogla, ne samo zato što su prepravci bili hitno potrebni već zato što joj je taj posao bio mrzak i željela ga se što prije riješiti.

Danas je prvi put u poslovnom životu izradila podatke koje je smatrala netočnima. Prije je često činjenicama nametala određeno značenje, ali ovaj je put aludirala da je nešto obećavajuće i iskoristivo, iako to nije bilo točno.

Završila je zadatak, poslala ga i pokušala ne misliti na njega. Nije varala ulagače - ta je riječ bila presnažna. Navodila ih je u zabludu. Nijedna od njezinih tvrdnji nije bila potpuno pogrešna, svaka je bila pažljivo odabrana. Govorila si je da joj nisu dali izbora. Stephen i James, obojica uglavnom poštteni i pouzdani, naložili su joj da to učini, a da nije tako učinila, sami bi napisali predviđanja vjerojatno s još manje opreza nego ona pri prepravljanju. Zaključila je da je to tako kad si na visokom položaju u kompaniji. Ponekad moraš raditi stvari koje su ti mrske. Pritom samo moraš ostati na pravoj strani granice. Stella je znala da je to što je učinila bio graničan slučaj, ali i da neće prijeći granicu.

Nije mogla izbjeći usporedbu s time kako svakodnevno vara u privatnom životu. Ne navodi Charlesa samo u zabludu. Laže mu. Laže djeci. Laže i sebi kad si govori da se može nositi s tim i da to opravdava snaga njezinih osjećaja.

Ali onda je zaključila sljedeće: iako zaista vara Charlesa i djecu, oni to neće doznati. Neće biti povrijeđeni; ona će se pobrinuti za to. Stella je bila prilično sigurna da će ona sama biti povrijeđena, i to teško, ali o tome sad nije željela razmišljati.

Pomislila je kako je čudno što je u svom tom moralnom propadanju Rhys jedina osoba koju ne vara. I budući da je odnos s njim jedini preostali iskreni odnos, samo joj se taj odnos činio ispravan, što je bilo tako pogrešno.

Kad je toga poslijepodneva sjedila s Rhysom u kinu, bila je u stanju

dobrohotnosti prema njemu. Između njih nije bilo laži, samo njih dvoje i njegova ruka na njezinu mokrom obrazu. Ali vani je sve komplicirano i naopako.

Nathalie je pomolila glavu na vratima i upitala: “Gdje ste bili ovo poslijepodne? Tražilo vas je mnogo ljudi.”

A Stella je odgovorila: “Zar ti nisam rekla? Bila sam na konferenciji Međunarodne agencije za energiju. Mislila sam da sam to unijela u raspored.”

Nathalie je rekla: “Ah, da.”

Ali način na koji je to rekla u Stelli je stvorio nelagodu. Morat će biti pažljivija. Ona je mačka s devet života i upravo je izgubila jedan. Ostalo ih je još osam i morat će prestati s ovim dok ne dođe do zadnjega.

Bella

Posljednje noći u New Yorku Bella je večerala s Philipom i Jamesom. Dok su muškarci razgovarali o raspadu burze i potom o golfu, Bella se osjećala kao da uopće nije prisutna. Popila je previše vina, pojela golemi *t-bone* odrezak i za desert veliki, dječji sladoledni kup pa joj je bilo zlo kad su došli u njegovu hotelsku sobu. Svukli su se u tišini, a James je rekao da je tako umoran nakon prošlih trideset šest sati da mora spavati. Bella je ostala ležati u mraku na glatkoj bijeloj plahti s osjećajem praznine i samoće i poželjela je da nikad nije došla u New York.

Ali potom se oko pet James probudio, strastveno vodio ljubav s njom i rekao da su mu ove dvije noći bile najvrednije spomena u životu.

Zatim, dok su ležali jedno uz drugo, rekao je: “Bojim se.”

Bella je uzvratila: “Ali sinoć je prošla oluja.”

“Bojim se druge oluje. Ne radi se samo o burzama, premda je i to djelomično razlog. Bojim se ovoga što se događa između nas.”

Red putnika sporo se micao i njih dvoje stajali su u tišini. Nije bilo ni traga sinoćnjoj intimnosti. James se ponašao kao da je već kući s obitelji i kao da mu Bella smeta. Rekao je da će pozvati taksi, ali da može nju putem odbaciti bilo kamo. Bella je odbila i rekla da će biti brže ako se doveze vlakom do postaje Victoria. Kimnuo je i brzo je poljubio u obraz.

“Vidimo se sutra. Želim ti da sretno stigneš kući.”

Bella je pobjegao vlak i ostala je sjediti na peronu preumorna da razmišlja o tome što joj se dogodilo. Samo je željela opet vidjeti Millie. Ali kad je došla k majci, Millie ju je samo kratko pozdravila, a kad ju je Bella upitala: “Jesam li ti nedostajala?” Millie je slegnula ramenima.

Stella

Stella i Rhys ležali su u njegovu krevetu. Trebalo im je četrdeset minuta da taksijem stignu do njegova stana, proveli su četrdeset pet minuta u krevetu, a za pet će morati ustati i vratiti se na posao. Šutke je ležala na njegovim prsima. Nije to bila šutnja zadovoljstva, već prije ona koja uslijedi kad su riječi preteške da ih se izusti.

“Što je?” upitao je.

“Ništa.”

“Reci mi.”

“Ma ne”, odgovorila je, “nije ništa, stvarno.”

Ali ostao je uporan i naposljetku je rekla: “Ovo će uskoro završiti, naći ćeš pravu djevojku, a ja ne mogu podnijeti tu pomisao.”

“Mislim da je to malo vjerojatno ako uzmemo u obzir nedavna zbivanja. Stalno mi pokušavaš dati nogu, ali ja to odbijam prihvatiti.”

Nasmijao se, ali umjesto da se razvedri, Stellu je zabrinulo njegovo dobro raspoloženje. Rhys može biti sretan samo onda, pomislila je Stella, ako nije primijetio kako stvari loše stoje ili ako je primijetio, ali nije za to mario. Obje mogućnosti jednako su je deprimirale.

“Možemo li sutra otići na ručak?” upitala je.

“Vrlo rado”, odgovorio je, “ali morat ćemo biti brzi jer se James vraća iz New Yorka, a ja kasnim s izlaganjem koje sastavljam.”

“Što?” rekla je Stella i njezina se potištenost pretvorila u ljutnju. “Kako to misliš da kasniš?”

Uspravila se u krevetu a da nije ni pokušala povući pokrivač preko sebe, i zagledala se u Rhysa. Izgledao je zbunjeno.

“Nije ništa strašno. Samo kažem da malo kasnim s poslom i da me to muči.”

“Ma *super*”, rekla je Stella i odmaknula se od njega u krevetu. “Jesi li

svjestan koliko ja 'kasnim' sa svojim poslom? Imam beskrajno više posla nego ti - a da ne govorim i dvoje djece i muža i svekrvu i dvije kuće i dva velika posla. Trgam se da pronađem vremena za tebe, što znači da zakidam sve ostalo, i ne kažem ni riječi o tome, a ti počneš cviliti jer malo kasniš s jednim jednim izlaganjem.”

Riječi su izvirale iz nje u tečnim, ljutim bujicama. Rhys je odmaknuo tijelo tako da više ne dira njezino.

“Hvala što si me podsjetila koliko si jebeno uspješna”, rekao je hladno. “Znaš što? Meni je stalo do mog posla. Možda nisam na tvojoj uzvišenoj razini, ali mnogo sam napredovao i to sam učinio trudom, a ne vezama.”

Stella je ustala iz kreveta i potražila najlonke koje je tako žurno i tako sretno odbacila prije manje od sat vremena. Navukla ih je, pri čemu je nožnim noktom zagrebla najlon i napravila rupu.

Bila je ljuta na njega, ali više je od toga bila ljuta na sebe - ili na osobu u koju se pretvarala. Nikad prije u životu nije bila emocionalno ovisna. Bilo je jedno biti emocionalno ovisna o mladiću kojeg je očito boljela ona stvar za nju.

Obukla je kaput, uzela torbu i zatvorila vrata njegova stana bez riječi. Potrčala je niz prljave stepenice i izašla na ulicu. Baš kad je skrenula iz njegove u Ulicu Seven Sisters, čula je svoje ime, okrenula se i vidjela kako Rhys trči za njom u čarapama, s kravatom i cipelama u ruci.

“Žao mi je”, rekao je.

“I meni”, uzvratila je.

S olakšanjem mu je dala dug i snažan poljubac nasred ulice.

Bella

James je prvi dan nakon povratka iz New Yorka bio zaposlen i samo ga je jednom letimično vidjela s leđa. Još je manje nego obično shvaćala o čemu razmišlja i postajala je sve nemirnija kako je dan odmicao. Neprestano je provjeravala mobitel da vidi je li joj poslao poruku, ali nije bilo ničega.

Bella je trebala pisati izvještaj o povratnim informacijama koje su dobili od ulagača u New Yorku, ali umjesto toga tupo je buljila u zaslon. Zašto joj ništa nije poslao?

Na mobitelu je natipkala:

Gdje si? :*

I dok je slala, stigla je njegova poruka i iskočila preko njezine.

U njoj je pisalo:

Molim odmah doći u dvoranu za sjednice upravnog odbora.

Što je ovo? pomislila je Bella. Poruka je više bila zapovjednička nego intimna. Zapitala se jesu li ih otkrili, je li Anthea nešto rekla i je li izabrao teatralnu okolinu dvorane za sjednice upravnog odbora da prekine njihovu vezu. Popela se na četrnaesti kat i izašla iz dizala na blijedi tepih od baršuna. Tišina joj se doimala zloslutnom. Otvorila je teška vrata dvorane. Bila je gotovo cijela ispunjena golemim eliptičnim stolom, tamnim i svjetlucavim, oko kojeg su mogla udobno sjediti sva dvadeset dva člana AE-ova upravnog odbora.

Bella je prije toga samo jednom bila ovdje, i to kad je nešto trebala

donijeti Juliji koja je držala izlaganje. Ali sad kad u njoj nije bilo ljudi, djelovala je još više zastrašujuće nego kad ju je vidjela punu.

James je stajao okrenut prema njoj, a leđima prema panoramskom prozoru s raskošnim pogledom na City, i gledao ju je s grozničavom žestinom.

“Moji su gosti otišli”, rekao je, “a ova je dvorana rezervirana još petnaest minuta.”

Uzeo je kolica na kojima se nalazio ostatak kekisa za goste i odvezao ih van.

“Ne želimo da nas smeta *catering*”, rekao je.

Vratio se u dvoranu, zatvorio vrata i učvrstio ih stolcem.

“Što to radiš?” upitala je Bella.

Raširio je ruke prema njoj.

“Ne možemo”, rekla je. “Ovdje ne.”

“Možemo”, uzvratio je. “Nitko neće doći. Obećavam. Mislio sam na tebe cijelu noć nakon što sam sinoć došao kući i sad tijekom cijelog ovog zamornog sastanka s Odjelom za zaštitu okoliša. Molim te.”

Sjetila se da joj je, dok su u hotelu ležali u krevetu, rekao nešto o vođenju ljubavi na stolu dvorane za sjednice upravnog odbora, ali Bella je mislila da se šali. Nije mogla zamisliti da bi netko više volio tvrdu, nesavitljivu površinu od mekana, udobna kreveta. Ovakav rizik smatrala je suludim; očekivala je da će baš on osuditi takvu ludost.

No dok ju je James obuhvaćao rukama, Bella je osjetila kako on ima potrebu za njom i opet je osjetila da se mijenja ravnoteža moći između njih dvoje.

“Molim te”, preklinjao ju je.

Bella je svukla gaće i najlonke te se popela na stol i zadigla suknju, pri čemu se osjećala tako budalasto da se počela smijati. Ovo ju je najviše podsjećalo na njezino prvo seksualno iskustvo, kad joj je njezina devetogodišnja prijateljica Jenny naložila da skine gaće, a ona je razgledala razne rupe.

“Psst”, rekao je James.

Stol joj se klizao pod leđima, a pod glavom je bio tvrd. Rub joj se vrlo neugodno urezivao u bedra. James je zastenjao od užitka: brzo je bilo gotovo.

“Hvala ti, prekrasna Bella”, rekao je i poljubio je u čelo i vrat.

“Obožavam te”, dodao je.

Bella se uspravila, sišla sa stola i za sobom ostavila mokru mrlju na blistavoj površini.

Izraz vjerskog zanosa iščeznuo je s Jamesova lica i užasnuto je pogledao trag.

“O, Bože”, rekao je. “Moramo ovo očistiti.”

James je izašao iz dvorane i Bella je navlačila najlonke kad se vratio s plastičnom bocom izbjeljivača.

“Ne možeš to nanijeti na stol”, rekla je Bella. “Ne stavlja se na drvo.”

Ali James je već nalio žitku tekućinu na stol. Francuska politura smjesta je zapucketala i počela se pretvarati u mjehuriće.

“Pas mater”, povikao je dok je bijesno ribao mrlju i još je pogoršavao.

“Sranje”, povikao je. “Sranje, sranje.”

Bella je na jedvite jade zadržavala hihotanje, ali ipak mu je podlegla.

“Budi tiho”, prosiktao je James dok je dalje razmazivao korozivno sredstvo po stolu. “Nije smiješno.”

Stella

Stella se preselila u ured koji je bio dva ureda dalje od direktorova u kutu zgrade. Želio je da bude u susjednoj sobi, ali tada bi se morao preseliti financijski direktor, što se nije moglo odobriti. Stella je sad bila u uredu kraj Jamesova, a njezin je imao osamnaest stropnih ploča više od njegova - što je on naglasio u hrabru pokušaju da bude duhovit - te dvije sofe i divan pogled na Canary Wharf. No unatoč svoj toj divoti, manje joj se sviđao novi ured. Djelovao joj je preveliko, previše veličanstveno.

Novi razmještaj još je više otežao logistiku njezine ljubavne veze. Sad se više nisu mogli sastajati rano ujutro - Stephen je uglavnom dolazio na posao u sedam, a kako joj se ured sad nalazio blizu njegova, Stella više nije smatrala da može početi s radom u devet.

Nisu mogli ni navečer jer je Stella zaista trebala biti kod kuće. Dogovorila se sama sa sobom: nastaviti će vezu s Rhysom sve dok budu zajedno samo tijekom radnog vremena i sve dok zbog njega ne bude manje vremena provodila s Charlesom, Clem ili Finnom.

Budući da je četvrt Seven Sisters bila predaleko, počeli su ići u hotel u blizini poslovne zgrade. Nije bilo samo brže, već i sigurnije. Postajalo je sve teže Nathalie objašnjavati duga izbjivanja tijekom dana, ali bilo je relativno lako otići u hotel na sat vremena: Stella je jednostavno rekla da ide u teretanu. Nathalie je čak komentirala koliko je Stella smršavjela vježbanjem, ne shvaćajući da su njezinoj šefici ljubav, krivnja, nesanica i stres djelotvornije smanjili težinu nego što bi to mogla bilo kakva vježba na spravama.

Ipak, Stelli se nije sviđala bezličnost hotela. Najsretnije je trenutke proživjela gledajući Rhysa kako u crnom kućnom ogrtaču od frotir-materijala vadi šalice iz ormarića u svojoj sićušnoj kuhinji i sprema joj čaj te je tada mogla zavarati um da je on zaista njezin. Njegov stan također ih je oslobađao od prepucavanja oko novca. Noćenje u hotelu stajalo je dvjesto šezdeset funta, svotu koju je Stella lako mogla platiti, ali Rhys prilično teško. No on

nije volio da se za njega plaća, i zato što mu je to vrijeđalo ponos i zato što ga je podsjećalo na razliku u njihovim materijalnim prilikama.

Zato su postigli nelagodan kompromis da će Rhys obaviti rezervaciju, Stella će mu dati novac, a on će na kraju otići do recepcije i platiti. Rhys je bio rođeni pregovarač i besramno je pregovarao o cijeni za dan - nešto što Stella od neugode nije mogla - a zatim, kad su postali redoviti posjetitelji, dobio je popust na vjernost. Ali čak su i uz odbitke plaćali sto trideset funta za boravak koji je često trajao manje od sata.

“Ovo nas je stajalo pet funta po minuti”, rekla je Stella tog poslijepodneva kad su otišli u hotel na samo pola sata. To je bila samo usputna napomena, ali Rhys se razbjesnio.

Kako se usuđuje njegov doprinos njezinu životu mjeriti novcem, povikao je.

“Zbog tebe sam cijeli svoj život stavio na čekanje. Samo si željna mladog kurca.”

Bestidnost tih riječi usadila se između njih.

“Šalio sam se”, rekao je da prekine tišinu.

Ali nije joj se činilo kao šala i nijedno se nije smijalo.

Stella je obukla svoju odjeću, bacila nekoliko novčanica od dvadeset funta na krevet, izašla iz hotela i ostavila Rhysa da s jednom čarapom na nozi traži drugu.

Bella

Bella i James ušli su u neku vrstu rutine. Kad god bi mogao osloboditi nekoliko sati u rasporedu, poslao bi joj poruku i sastali bi se u ispraznom hotelu kraj kružnog toka u Old Streetu.

Rekao je da je pogodniji od Great Easterna, ali Bella je slutila da je pravi razlog njegova jeftinost i anonimnost. James je upravitelju hotela objasnio da treba mjesto za obavljanje posla preko dana gdje mu nitko neće smetati.

Bella njegova stidljivost više nije bila dražesna; naprotiv, počela joj je ići na živce. Pa što ako neka hotelska recepcionarka zna da se ševi sa svojom mladom istraživačicom? Ionako to vjerojatno radi pola Cityja.

Dogovor je bio da on uđe u hotel, prijavi se na recepciji, porukom joj pošalje broj sobe, a da ona pričeka pet minuta i ode ravno u sobu.

Uvijek bi bilo isto. Dok su bili zajedno u svome mjehuriću, bili su sretni. Ali čim bi se počeli spremati za povratak na posao, James bi postao drven, a Bella sve nesretnija.

“Zašto si nakon toga uvijek ovakav?” upitala ga je jednog poslijepodneva dok se oblačio na svoj uobičajeni poslovan način.

“Kakav?” upitao je.

“Hladan i nedosežan.”

“Žao mi je”, uzvratilo je. “Ne mogu si pomoći. Moram se pripremiti za povratak u normalni život, što znači da moram isključiti sve osjećaje. Jedino se tako mogu nositi s njime.”

Bellu je taj odgovor malo smekšao. Razvedrila ju je pomisao da mora isključiti sve osjećaje kako bi mogao otići kući.

Baš toga poslijepodneva, kad je pokucala na vrata, James je već bio u gaćama i držao vrećicu Mappin & Webba.

“Imam nešto za tebe”, rekao je.

Od CD-a Vana Morrisona nije joj kupio ništa i Bella si je tu činjenicu

nekad predočavala kad je bila raspoložena za crne misli. U njoj nije bilo ni tračka materijalizma, ali je zato bila romantičarka. Trebali su joj znakovi da mu je stalo do nje, a tome su služili i darovi.

U vrećici se nalazila crna kutija od baršuna povezana ružičastom baršunastom vrpcom. Bella je pažljivo razvezala vrpcu i otvorila kutiju. Na podstavljenom ležaju od satena ležala je ogrlica od ružičastih bisera sa zlatnom kopčom.

“Ovo je za mene?”

“A što misliš, za koga?”

Bella ju je uzela. Njezina je majka naslijedila sličnu bisernu ogrlicu od svoje pratetke. Nikad je nije nosila jer ju je smatrala previše konzervativnom. Bella je užasnuto zurila u ogrlicu.

“Zar ti se ne sviđa?” upitao je.

“Divna je”, odgovorila je.

Objesio joj je ogrlicu oko vrata i poljubio je.

“Bella”, rekao je, “izgledaš prekrasno.”

Bella bi rado bila osjetila zahvalnost što joj je nešto izabrao i na to potrošio mnogo novca. Umjesto toga obuzela ju je kivnost što je nije bolje poznavao i frustracija zbog bačenog novca. I ljutnju na samu sebe što joj je na pamet pala još nedostojnija misao: može li je zamijeniti za novac?

Poljubio ju je tako nježno da se Bella malo smekšala. Mora prestati biti tako razmažena: vrlo je lijepo što je dobila bisernu ogrlicu u utorak poslijepodne. Sagnula se da izuje cipele i pritom vidjela unutrašnjost njegove aktovke. Unutra se nalazila još jedna, ista poklon-vrećica koju je nosio kući. Druga biserna ogrlica zacijelo je za njegovu ženu.

Stella

Kad se vratila na posao, Stella je otišla u zahod da se našminka i pokuša sakriti svoj jad. Dok se gledala u ogledalu, opazila je da ne nosi naušnice - valjda ih je ostavila u hotelu. Bile su joj posebno dragocjene: te joj je viseće kapljice venecijanskog stakla Clemmie darovala za prošli rođendan.

Nazvala je hotel i prespojili su je osobi zaduženoj za pospremanje soba.

“Kad ste napustili sobu?” upitao je čovjek na drugoj strani.

Stella mu je rekla kada, a zatim je upitao: “A koliko ste noći ostali?”

“Nisam ostala preko noći”, odgovorila je Stella. “Samo sam trebala sat vremena odmora preko dana.”

Na drugoj strani začulo se blago smijuljenje, ali kako joj je maloprije bilo rečeno da je željna mladog kurca, Stella je shvatila da je ovo dodatno poniženje uopće ne dira.

Te je večeri kod kuće donijela odluku da će više vremena provoditi s obitelji. Rhys joj je sredinom poslijepodneva poslao SMS-poruku u kojoj se ispričao i rekao da je voli, pa je i ona njemu poslala ispriku. Laknulo joj je što su se pomirili, ali iscrpile su je nagle emocionalne promjene. Također je očajavala zbog nove rutine: svaki put kad bi vodili ljubav, na kraju bi se posvađali. Nije razumjela kako može imati želju da teško povrijedi nekoga koga je mislila da ga voli. Možda se radilo o tome da su imali tako malo zajedničkog vremena da je svaka sekunda morala biti žestoka. A ako nije mogla biti žestoka na dobar način, novčić bi se preokrenuo i bila bi žestoka na ružan način.

Stella je odlučila da će večer provesti prišivajući Finnovo ime na njegovu novu opremu za ragbi. Taj bi zadatak inače dala dadilji, ali sad ga je izvršavala sama kao neku vrstu besmislene pokore. Iako se Finnu fućkalo tko mu prišiva ime na dres ili piše li na njemu uopće njegovo ime, Stella se osjećala malo manje užasno dok je bez razmišljanja ubadala iglu.

Dok je šivala, Finn je počeo gledati kakvih pjesama ima na Stellinu novom novcatom iPodu i piljio je u imena kroz nove naočale, poput onih koje nosi Harry Potter.

“Zakon, mama. Zašto imaš 50 Centa na iPodu?”

Stella je oprezno pogledala sina.

“O”, rekla je glasom koji je odao njezinu usplahirenost, “čula sam ga na radiju i kupila na iTunesu.”

“Nemoguće”, mirno je rekao. “Kad skineš pjesmu, pojavi se naslovna slika. Ova je prenesena s kopiranog CD-a.”

“Ma ne razumijem se ja u te stvari”, rekla je Stella. “Neke sam stvari s iPod-a kupila, neke nisam. Ne znam koja je to pjesma. A i ne sviđa mi se.”

Barem je ova posljednja tvrdnja bila istinita. Nije joj se sviđao 50 Cent, ali sviđale su joj se neke od drugih pjesama s kojima ju je upoznao Rhys. Najdraža joj je bila *The Scientist* grupe Coldplay, koju je stalno slušala.

Svaki put kad se posvađala s Rhysom, slušala je riječi i imala dojam da ih Chris Martin pjeva samo njoj.

Finn je izgubio zanimanje za majčine pjesme i odakle ih je dobila te odložio iPod. Uzeo je PSP, a Stella je nastavila sa šivanjem i odlučila da će biti pažljivija.

Dok su kasnije te večeri Stella i djeca sjedali za stol da večeraju, zazvonio joj je mobitel. Nalazio se u torbi na podu pa se Clemmie sagnula i javila. Stella nije osjetila uznemirenost jer je Rhys nikad nije zvao navečer.

“Da”, čula je kako govori njezina kći. “Ne, ja sam joj kći. Aha, OK. Dobro, reći ću joj.”

Odložila je mobitel.

“Zvao je netko zadužen za pospremanje soba u hotelu Novotel”, rekla je. “Našao je tvoje zelene naušnice.”

Stella je stalno išla u hotele, a zaboraviti nešto u hotelu samo po sebi nije bilo sumnjivo. Usto nisu otkrili da se radi o hotelu Novotel u Cityju.

“Kakvo olakšanje”, rekla je. “Strašno me uzrujalo što sam ih izgubila.”

“Ali mama”, rekla je Clemmie, “jutros si ih nosila.”

“Ma nisam”, uzvratila je jednolično Stella. “Jutros nisam stavljala naušnice.” I prstom je pokazala prema svojim praznim ušnim resicama.

“Možeš li sad pospremiti stol?”

Clemmie je izgledala zbunjeno, ali nije više ništa pitala.

Stellino je srce žestoko lupalo i gadila se samoj sebi. Kako su joj se arterije mogle toliko suziti da tako besramno slaže svojoj kćeri?

U samo trideset minuta izgubila je još dva života. Ali imala ih je još šest.

Stella je te noći ležala budna i pokušavala izvući zaključke iz tog dana i katastrofe koja se zamalo dogodila. Problem je u tome, pomislila je, što ona i Rhys ne provode dovoljno vremena zajedno. Ne bi zaboravila naušnice da se nisu tako žurili, a da se nisu tako žurili, ne bi bilo došlo do one užasne scene.

Zaključila je da će ovako riješiti problem: on će opet raditi za nju, pri čemu će ona moći upravljati njegovim obvezama, a i svojim. Sad kad je šefica osoblja, od nje se očekivalo da ima izvršnog pomoćnika, a Rhys bi mogao dobiti taj posao.

Shvaćala je, naravno, da bi bilo neprofesionalno kad bi ga promaknula, možda nemoralno i opasno za oboje. Ali potisnula je tu misao argumentom da će tako stalno moći biti zajedno. Uskoro će obaviti predviđeni dio posla kod Jamesa, a potom će ga poslati u Aljasku. Ovako će ga zadržati uz sebe. U svakom slučaju, zaključila je, Rhys je nadaren i bila je sigurna da će posao obavljati barem jednako dobro kao bilo tko drugi.

Stella je sljedeći dan rano došla na posao kako bi provela svoj plan, a kad je došla, čistačica je upravo odlazila.

“Dobro jutro”, rekla je Stella. “Kako ste? Kako vaša obitelj?”

Bonita je slegnula ramenima i rekla da joj je obitelj dobro, ali da neće više raditi u AE-u.

“O, Bože”, rekla je Stella. “Zašto?”

“Kažu da sam nanijela izbjeljivač na stol u dvorani za sjednice upravnog odbora, ali nisam. Taj dan nisam ni došla na posao.”

“Pa to je apsurdno”, rekla je Stella. “Zar im niste rekli da to niste napravili vi?”

Bonita ju je pogledala gotovo sažalno.

“Naravno. Ali neće me slušati.”

Stella je promatrala kako skuplja svoje stvari i odlazi.

Pomislila je kako se čistačica s nezaposlenošću suočava sa znatno više staloženosti nego ona sa svojim problemima koje je sama sebi nametnula.

Uključila je računalo i napisala *e-mail* Russellu u kojem kaže da odmah želi početi s intervjuima za izvršnog pomoćnika. Zatim je putem *e-maila* Rhysu javila svoj plan.

Odgovorio joj je:

A mene se ne pita želim li to?

Stella se namrštila u zaslon i natipkala odgovor:

Naravno da te se pita. Mislila sam da ćeš biti zadovoljan - to je golemo promaknuće.

Za nekoliko sekunda došao je odgovor:

Znači, promičeš me samo zato što spavam s tobom?

“Nije istina”, napisala je u odgovoru. “Ti ovo zaslužuješ.”

Stella je uzdahnula, odjavila se sa svoga računa na Hotmailu i naložila Nathalie da sazna tko je u kompaniji odgovoran za ugovor o čišćenju zgrade. Zatim je napisala drugi *e-mail*.

Dragi Shane,

Čujem da smo upravo otpustili čistačicu jer je navodno upotrijebila pogrešno sredstvo za čišćenje na stolu u dvorani za sjednice upravnog odbora. Ona tvrdi da nije ni radila na dan kad je nanesena šteta. Jesmo li tada istražili taj slučaj? Možeš li mi, molim te, javiti što se točno dogodilo?

Stella.

Odgovor je došao za pet minuta. Kad je prošli put poslala *e-mail* upravitelju zgrade, trebalo mu je pet dana da odgovori. Stella je ustanovila da je ovo jedna od prednosti koju šef osoblja ima nad šefom Odjela za ekonomiju.

Bok, Stella,

Hvala ti na poruci. Rezultat tog događaja, koji nas je, usput, izložio trošku popravka većem od 5.000 funta, jest da smo rad kompanije za čišćenje stavili pod pojačani nadzor. Odluku da se otkáže ugovor o radu fizičke osobe donijelo je vodstvo KleenTeama, a ne osoblje AE-a.

Shane Edwards Upravitelj zgrade.

Stella je pritisnula “odgovori” točno znajući što želi postići. Shvatila je da joj je zabavno ovo dopisivanje.

Dragi Shane,

Iznenadena sam što misliš da se možemo sakriti iza odluka koje donose kompanije čijim se uslugama koristimo. Sve kompanije s kojima radimo kao partneri moraju biti u stanju dokazati da se dolično odnose prema svojim zaposlenicima. Možeš li otkriti što se točno dogodilo u ovom slučaju?

Unaprijed hvala,

Stella.

Kasnije tog dana dobila je sljedeći odgovor:

Povezao sam se s Kevinom Patchettom iz KleenTeama. Obavijestio me kako nije donesena odluka da se otpusti Bonita Carlos i da je ona još na platnom popisu. Nadam se da sam ti time odgovorio na pitanje. Pozdrav, Shane.

Znači, svi se štite međusobno. Stella je razmišljala treba li naglasiti da su svi lažljivci, ali nije se htjela zamjeriti Shaneu pa je odustala. Činilo joj se da će čistačici vratiti posao. Danas je učinila dobro djelo. U zadnje vrijeme to se rijetko događa, pomislila je.

Jednog su poslijepodneva Bella i James ležali u hotelskom krevetu i Bella je upitala: “Kakav si bio kao dječak?”

James je oklijevao i zatim odgovorio: “Mislim da sam bio vrlo oprezno dijete.”

“To me baš i ne čudi”, rekla je.

Rekao joj je da se uopće ne sjeća svog djetinjstva.

“Zato što je bilo tako davno?”

James se nasmijao.

“Ne”, odvratio je. “Jednostavno se ne sjećam.”

Ispričao joj je kako ima samo jedno sjećanje iz djetinjstva: dadilja ga vodi u Kensington Gardens, a on gubi vojnika kojeg je dobio za Božić.

“Što se onda dogodilo?” upitala je Bella.

“Ništa”, odgovorio je. “Vratili smo se da ga potražimo, nismo ga našli i bio sam jako tužan.”

“Pa ako ti je to najtužnije sjećanje iz djetinjstva, ne zvuči mi tako loše.”

“Zapravo, bilo je traumatično. Zašto želiš znati o mom djetinjstvu?”

“Jer želim znati sve o tebi.”

To nije bila istina. Nije ništa željela znati o najvećem dijelu njegova života - dijelu u Wimbledonu. Zanimanje za njegovo djetinjstvo bilo je pokušaj da njegov život prije ženidbe učini svojim.

“Znaš sve što se o meni može znati”, rekao je. “Dapače, znaš me bolje od bilo koga na svijetu.”

To je laž”, uzvratila je.

Lažem svima drugima”, rekao je. “Ali tebi ne lažem.”

James joj je još na početku stavio na znanje da mu se ne smije javljati vikendom, iako bi ponekad prekršio vlastito pravilo i poslao joj kratke poruke:

Laku noć

Ili:

Dobro jutro.

Ili:

U kupnji sam.

Čeznula je za tim porukama jer im je odlučila pripisati svu snagu osjećaja koju nisu odavale. Smatrala ih je znakom da misli na nju i želi biti s njom.

U subotu, nakon dana kad joj je ispričao o vojniku, nije bilo takvih poruka. Bella je cijeli dan svakih pet minuta provjeravala mobitel i sve ju je više obuzimala ljutnja. Ako je s njom bliskiji nego s bilo kim na svijetu, kako se dva dana u tjednu može praviti da ne postoji? Nakon što je stavila Millie na spavanje u subotu navečer, popila je dvije čaše vina i poslala mu SMS-poruku:

Molim te nazovi.

I potom je čekala da joj zazvoni mobitel, ali nije.

Sljedeći je dan u vrijeme ručka dobila poruku:

Oprosti, tek sam sad vidio poruku. Nadam se da je sve ok?

Bella je u nevjerici gledala mobitel. Nadam se da je sve ok? *Nadam se da je sve oki* Poslala mu je odgovor:

Ne, nije sve ok, jebemti. Sve je totalno usrano.

Pričekala je deset minuta, a kad nije bilo odgovora, opet mu je poslala poruku:

Zaboravi.

U ponedjeljak ju je pitao što joj je bilo, a ona je rekla da je bila nesretna i da joj je nedostajao. On je uzvratio da je, dakako, i ona njemu nedostajala, kao i uvijek.

Nakratko se osjetila bolje. Ali onda je rekao:

“Bella, ne smiješ mi slati poruke kad sam kod kuće. Prošli put ju je vidio moj sin, ali ovaj put vidjela ju je moja žena. Ona nije osoba koja zabada nos u moje poslove, njezino povjerenje u mene stvar je načela. Ali vidjela je tvoju zadnju poruku i radoznalo me pogledala. Odjednom me potpuno obuzela panika. Imao sam osjećaj da sve propada, da ću sve izgubiti.”

Bella je hladno pogledala šefa.

“Žao mi je što sam te dovela u neugodnu situaciju.” Promaknuo mu je sarkazam.

“Ništa se strašno nije dogodilo”, rekao je. “Zaboravimo to.”

Stella

Stella se nadala da će sama voditi intervju s kandidatima za mjesto svog izvršnog pomoćnika, ali Russell je izričito želio sudjelovati. To su jutro intervjuirali šestero kandidata, od kojih je najsnažniji dojam ostavila Beate. Pripremila je izlaganje u PowerPointu o svojim dostignućima, a i unaprijed je pomno razmislila o tome što bi se od nje tražilo i kako bi doprinijela poslu. Njezin nastup bio je u jednakoj mjeri zadivljujući i odbojan.

Rhysov intervju bio je više kaotičan. Nije baš razmislio o poslu i manje-više je čitao s predloška koji mu je Stella sinoć pripremila. Na kraju je Russell rekao: “Pa ovo i nije neko natjecanje. Beate se jako razvila tijekom rada u Ljudskim resursima.”

“Da”, odgovorila je Stella, “ali s oboma sam radila mjesecima i znam da je on posebno nadaren. Nije se još posve uhodao, ali lako ćemo to srediti.”

Russell je iznenađeno podignuo obrve.

“Cijenim tvoje mišljenje”, nastavila je Stella. “Ali na kraju moram vjerovati vlastitom instinktu. A on mi kaže da je Rhys onaj pravi.”

Prvog dana na svom novom poslu izvršnog pomoćnika Rhys je ustajao od stola i ulazio u njezin ured barem svakih petnaest minuta. Kad nije stajao u njezinu uredu, vidjela je da sjedi pognut preko stola. Činilo joj se kao da je opet u sretnim vremenima kad je tek bio došao u odjel kao pripravnik i pokušavao privući njezinu pozornost. Stella se sad sa žaljenjem i nostalgijom osvrkala na to razdoblje, od kojeg je prošlo samo devet mjeseci, ali ona ga je doživljavala kao potpuno drugo doba. To je bilo prije nego što je počela osjećati krivnju i mrziti samu sebe, kad ju je njegovo divljenje ispunjavalo divotom.

Ali za dva tjedna počela se pitati je li pogriješila. Iako su provodili više vremena zajedno, napetost između njih nije se smanjila, već pojačala.

Stella je sad počela biti opsjednuta idejom da se njegovo zanimanje za nju

hladi. A to što ga je cijeli dan mogla viđati više ju je mučilo nego umirivalo.

Činilo joj se da rjeđe dolazi u njezin ured i da ostaje samo nakratko kad dođe. Gledala je kako se dobro slaže s drugima i počela ju je mučiti usamljenost. Svaki put kad je čula njegov smijeh, bila je svjesna njegove odvojenosti od nje. Svaki put kad je podignula pogled, a njega nije bilo, pitala se gdje je.

“Otkazat ću večeru na koju danas trebam ići”, rekla je. “U šest moram k Stephenu na godišnji pregled rezultata rada, ali mogu doći nakon toga.”

“Ajoj, žao mi je”, ispričao se. “Idem na večeru s Rosom. Ne mogu je otkazati, već sam otkazao prošli put.”

Stelli u početku nije smetalo što se još tu i tamo viđa s Rosom. Prekinuo je s njom tjedan dana nakon što su došli k njoj u posjet i rekao da su još prijatelji. Sad je Stella shvatila da joj to iznimno smeta. Nije joj toliko smetala pomisao na to da su opet zajedno, koliko sve što je odvrćalo njegovu pažnju. Znala je da je taj osjećaj smetnje lud i ružan, ali nije znala kako ga zaustaviti.

“Dobro”, hladno je rekla Stella. “A gdje su mi materijali za sastanak u četiri?”

Stellin godišnji pregled rezultata rada obično je bio farsa.

Generalni direktor ozbiljno bi izjavio da je uspješna osoba, ali Stellu bi to obično obeshrabrilo umjesto da je razvedri. Možda zato što joj je išlo na živce što su svake godine morali ispunjavati rubriku “područja za poboljšanje”, a svake je godine pisalo da mora stvoriti bliže veze s međunarodnim podružnicama, što je značilo da mora više putovati. Kao da već ne putuje dovoljno. Ili joj je možda bilo teško sjediti i slušati kako je netko hvali tako glupo i ukočeno, a da joj se pritom to sve ne učini kao puka komedija u kojoj je njezin pravi trud nebitan.

Ove je godine Stella prvi put bila nervozna. Znala je da ne drži mnogo do novog posla, koji se od staroga jedino razlikovao u malo većem broju sastanaka sa Stephenom i u tome da je dobivala još nekoliko *e-mail* poruka

kao neizravan primatelj. Očigledno ga uopće nije pojmla - ili “uzela u svoje ruke”, kako je to volio nazivati Stephen.

K tomu se u zadnjih šest mjeseci prepolovilo vrijeme koje je ulagala u posao, a koncentracija joj se još više pogoršala. Nitko joj ništa nije rekao, ali znala je da ljenčari, a po svoj prilici, znali su to i ostali.

Stephen se nije smiješio.

“Ne želim da me se ometa”, rekao je svojoj tajnici. “Trebam cijeli sat vremena za Stellu.”

Srce joj je sišlo u pete. Rukom joj je pokazao da sjedne na njegov naslonjač i zatvorio vrata uz mnogo pompe.

“Stella, što da kažem?”

Zastao je, a Stella se pripremila na udarac.

“Prva liga. Zaista prva liga. Stalno me zadivljuješ. Preuzela si taj novi posao i nadmašila moja očekivanja. I još više, i dalje se ističeš u svojoj staroj ulozi šefice Odjela za ekonomiju.”

Stella ga je oprezno gledala i čekala “ali”.

“Moramo ispuniti ovaj glupi formular”, nastavio je, “zato obavimo taj formalni dio. Ali prvo nekoliko riječi. Dokazala si da možeš izaći iz svog tornja od bjelokosti u Odjelu za ekonomiju i stupiti u stvarni svijet. Tvoja prepravljena predviđanja za sastanak s ulagačima bila su izuzetna. Hvala ti. Priča o našoj kompaniji snažna je priča, a ti si je ispričala. Reći ću ti nešto što, molim te, zadrži za sebe dok ne objavimo sljedeći tjedan. Pomno sam razmislio o tome, a znam da će neke dirnuti u živac. Ali kao što znaš”, ovdje se začuo kratak, obziran smijeh, “to nije nešto što se bojim učiniti.”

Zastao je da postigne željeni učinak i zatim nastavio:

“Odlučio sam imenovati te u Upravni odbor.”

Stella je pokušala nešto žurno protisnuti, što je protumačio kao zvuk radosti.

“Da”, nastavio je. “Neočekivano je jer ni šef osoblja ni šef Odjela za ekonomiju nisu tipični položaji za upravni odbor. Ali dokazala si svoju sposobnost. Zato ovo zaslužuješ. Ali reći ću ti još nešto: ne mislim da smo

dovoljno raznoliki kao Upravni odbor. I ne govorim samo o spolu. Govorim o nazoru. Ti si, Stella, vrlo rijetka. Žestoko si iskrena i nezavisna.”

Nisam, pomislila je Stella.

“Usudiš se riskirati”, rekao je.

Više nego što misliš, pomislila je.

“Ali povrh svega”, nastavio je, “odana si kolegica koja drugima pruža podršku. Znam kako se podrazumijeva da ti mogu vjerovati. Ne kažem da nemam povjerenja u druge članove tima. Ali nekad mi se čini da skrivaju svoj prioritet. Ti ćeš mi se uvijek suprotstaviti i reći istinu. To želimo u svom Upravnom odboru.”

Stella se nasmiješila i kimnula. Ova joj je divota, eto, pala kao mana s neba, a ona je ostala potpuno ravnodušna. Nikad joj nije tako malo bilo stalo do posla, a nagrada nikad nije bila tako velika.

Ali uglavnom je mislila: ne želim biti u Upravnom odboru. Ne zaslužujem to i ne mogu se nositi s tim.

“Hvala”, rekla je. Nije se mogla sjetiti ničega drugog što bi mogla reći.

Stella je nazvala Rhysa. Odmah se javio, ali po buci u pozadini zaključila je da je već u kafiću.

“Moram ti nešto reći. Ne smiješ nikomu kazati jer nije još objavljeno. Postat ću članica Upravnog odbora.”

“Super”, rekao je.

Stella je smatrala da ovo baš nije odgovor koji je očekivala.

“Ne zvučiš baš oduševljeno”, rekla je.

“Ma oduševljen sam”, rekao je bezizražajno. “Samo ne mogu sad razgovarati. Onda, hoću li dobiti povišicu”, nastavio je, “sad kad sam izvršni pomoćnik člana Upravnog odbora?”

Stellu su prošli trnci. Je li to bila šala? Iskreno se nadala da jest.

Kad je Stella za večerom obznanila obitelji da će postati članica Upravnog odbora, Charles se nasmijao. Ni to nije bio odgovor koji je tražila.

“Nevjerojatno, Stella. Znači, isplatilo se?”

“Što se isplatilo?” upitala je.

“Vrlo često odlaziš rano na posao, radiš dokasna i stalno si vrlo zaposlena.”

“Je li?”

Stella je mislila da nije primijetio ili previše mario.

“Sad kad si uspjela, možeš li malo ljenčariti?”

“Ne”, odvratila je. “Ne bih rekla da to tako ide. Mislim da će se sad dodatno pogoršati.”

Ovo je Finnu nakratko odvratilo pažnju od slanja poruka prijateljima.

“Ako ćeš više zarađivati, ne vidim zašto ne bih dobio plazma ekran za svoju sobu.”

Charlesova majka, koja je opet svratila na večeru, rekla je: “Aleluja! Stella treba pravi odmor. No, već je i vrijeme, ako mene pitate.”

“Ne, bako”, rekla je Clemmie, “mama je imenovana u Upravni odbor.”

Bella

Bella je željela da James provede noć u njezinu stanu. Dugo je to željela: kad bi ga samo dovela na svoj teritorij, veza bi bila stvarnija i osnažila bi svoje uporište u njegovu životu. Ali svaki put kad je to zatražila, rekao je da je to komplicirana stvar, iako bi htio.

“Nije komplicirana”, suprotstavila se Bella jednoga dana. “Jednostavna je. Ti to želiš, ali osjećaš krivnju i strah da se ne sazna. Komplicirana, ne. Kompromisna, da.”

Očekivala je da će ga ovo razljutiti. Ali nasmijao se.

“Ti si genij.”

“Onda, hoćeš li doći?”

Oklijevao je, a zatim rekao: “Ne mogu. Žao mi je.”

Nakon incidenta s “Nadam se da je sve ok?” Bella mu je rekla da nije sigurna može li ovako nastaviti; bila je previše nesretna u njihovu odnosu. Nije to izrekla kao prijetnju, ali on je iznenada izjavio da će idući tjedan provesti noć u njezinu stanu. Premda je trebao ići na dvodnevni put u Aberdeen radi kontrole rada jedne od obnovljenih naftnih platformi u Sjevernom moru, odlučio je da može otići i vratiti se u istom danu, čime bi imao vremena s Bellom provesti noć prije toga.

U pripremi za taj posjet Bella je cijeli vikend čistila. Očistila je ormar pod stepenicama i usisala iza sofe. Iako ga baš nije mogla zamisliti kako premješta namještaj i gleda koliko se vrećica čipsa i kovanica od jednog penija može naći ispod njega, pomisao na to da je sve čisto jačala joj je samopouzdanje.

Tog je dana u vrijeme ručka otišla u Marks & Spencer u Moorgateu i lutala prolazima s praznom žičanom košarom. Dvourumila se između variva od janjetine i krumpira s ruzmarinom, što je stajalo 6,99 funta, i lososa u umaku od kopra, koji je bio na posebnoj ponudi od 5,50 funta, ali onda bi morala kupiti mlade krumpire, a oni su 1,99 funta. Ili bi možda bilo bolje kupiti dva

odreska?

Uzela je vrećicu tajlandskog čipsa od piletine, pa ju je opet vratila i zamijenila grčkim maslinama punjenim inćunima koje nije previše voljela, ali je mislila da će kao hrana izgledati profinjenije. Problem je bio u tome što nije znala kakvu hranu on voli i sumnjala je da će mu se svidjeti nešto iz Marks & Spencera. Na kraju je izabrala lososa, bocu vina koju si nije baš mogla priuštiti i dvije kitice frezija.

Cijelo je poslijepodne provela u stanju nemira. Toliko je ovo željela, ali sad ju je bilo strah. Nije ga mogla zamisliti kako sjedi za stolićem, a kamoli kako se kupava u kupalaonici ili spava u krevetu.

A još ga je manje mogla zamisliti sa svojom kćeri. Millie ju je često pitala ima li dečka, a Bella je odgovarala da nema, na što je Millie pitala zašto nema. Bella je obično objašnjavala da je to zato što još nije upoznala nekoga tko joj se sviđa, a i da ne treba nikoga jer ima nju, na što joj je kći uvijek odgovarala: "Ne želim da imaš dečka." Ali u posljednje je vrijeme počela govoriti kako joj ne bi smetalo da Bella ima bogata dečka jer će onda moći kupiti mnogo lijepih stvari.

James je barem izgledao bogato. Nažalost, izgledao je i oženjeno.

Bella je dogovorila posjet Millieinoj prijateljici i nagovorila majku da je dovede kući neposredno prije odlaska na spavanje, čime bi se Millie i James samo nakratko vidjeli.

James je zahtijevao da ne napuste ured u isto vrijeme, već da se sastanu kraj njegova tamnozelenog BMW-a na podzemnom parkiralištu. Bella je došla prva i stala je postrance, pokušavajući izgledati neupadljivo, kad je pokraj nje prošao George Stevens, njezin bivši šef, dok je hodao prema automobilu.

"Što radite ovdje?" upitao je.

"Netko će me odvesti doma da se ne mučim nositi vrećice", odgovorila je.

Izgledao je prilično zadovoljno ovim posve neuvjerljivim objašnjenjem, vjerojatno zbog toga, zaključila je Bella, što se ona nalazi toliko izvan radara njegova zanimanja da je mogla ondje stajati gola golcata, a on to ne bi

registrirao.

Čim je James sišao i čim su ušli u automobil, iščeznuo je Bellin nemir. Vrećice je stavila na stražnje sjedalo i sjela kraj njega na sjedalo od sive kože, a on je vješto izmanevrirao automobilom iz uskog prostora. Uzbudivao ju je sam čin sjedenja pokraj njega u njegovu automobilu dok su se vukli niz Goswell Road. Nije od njega tražila uzbuđenje - tražila je normalnost. Nagnula se i naslonila glavu na njegovo rame, a on ju je odsutno poljubio u kosu.

Okrenula je ključ u bravi ulaznih vrata na zgradi, koja su otkrila malen, prljav hodnik prekriven lecima pizzerija, i uspela se stepenicama. Stan joj nije izgledao čist i voljen kao jutros kad je otišla na posao, već jeftin s prljavim bež tepihom, zidovima s uzorkom magnolija i kružnim ožiljcima na mjestima gdje je nekoć bio prilijepljen Blu Tack. Objesila mu je kaput o kratku prečku koja je izlazila iz zida i pomislila kako ovdje izgleda tuđe.

“Imaš lijep stan”, rekao je ne gledajući stan i obujmio je rukama.

Povela ga je u skučenu čajnu kuhinju, ulila mu vina i ogulila plastični omot s ribe.

“Nadam se da voliš lososa”, rekla je.

“Obožavam lososa”, odvratio je.

Bella je razmišljala kako bi bilo da ovo radi svaki dan, da mu priprema jelo i uči kuhati, a da on sjedi za stolom i promatra je dok to radi.

Začulo se zvonce na ulaznim vratima i u sobu je odlučno ušla Millie. Oprezno je pogledala Jamesa.

“Tko ste vi?” upitala je.

“Ja sam prijatelj tvoje mame - radimo zajedno”, rekao je istim blagim glasom kojim je razgovarao sa sinovima preko telefona.

“Jeste li joj vi dečko?” htjela je znati Millie, netremice ga gledajući.

“Pa”, odgovorio je, “ja sam odrasli muškarac, stoga joj ne mogu biti dečko.”

Millie se nije dojmio taj semantički manevar i bučno je prosvjedovala protiv odlaska na spavanje. Bella je na kraju morala odnijeti kćer u sobu i

podmititi je obećanjem da će je ovog vikenda odvesti na klizanje u Sobell Centre. Millie je tako glasno cmizdrila da ju je James mogao čuti u susjednoj sobi, i kad je Bella napokon silom skinula kćerine ruke sa svog vrata i vratila se u kuhinju, bojala se njegova prijekora. Rekao je, međutim: “Draga je i prekrasna, baš poput tebe.”

Na kraju nisu ni pojeli obrok o kojem je tako pomno razmišljala. Legli su u krevet i jednom brzo vodili ljubav, a nakon toga još jednom sporije. Potom su ušli u malu kadu s crnom plijesni, koju Bella nije uspjela očistiti sa žbuke, i bučnim ventilatorom. Nije komentirao stanje kupaonice, nego joj je nasapunao leđa i uputio joj pogled koji je ona protumačila kao pogled prave ljubavi.

Oko dva sata u noći Millie se probudila i ušla u majčinu spavaću sobu. James je ležao na Belli i ona nije čula da se otvaraju vrata. Millie je stala na otvorenim vratima i promotrila scenu.

“Odjebi”, povikala je i podigla srednji prst. “Idi kući! Mrzim te.”

Bella se izmigoljila ispod Jamesa i Millie je mrko pogledala majčino golo tijelo.

“Odvest ću te natrag u krevet”, rekla je Bella, obukla spavaćicu i uzela kćer u naručje.

Odnijela je Millie u krevet, legla kraj nje i milovala je po glavi dok nije zaspala.

Kad se vratila, James je promrmeljao: “Žao mi je.” Potom je utonuo u san. Bella nije spavala. Ležala je budna i osjećala da nema pravde na svijetu: sreća mora doći na štetu njezine kćeri, a James, unatoč svoj toj nametljivoj krivnji koju osjeća prema obitelji, mirno spava u ljubavničinu krevetu dok njegovi sinovi spavaju u svojim krevetima u udobnom domu u Wimbledonu.

Stella

Zbog Stellina imenovanja u upravu izbila je dotad najburnija svađa između nje i Rhysa. Oboje su znali kako to ide: njezin opravdani uspjeh nasuprot njegovoj ambiciji. Njezina zasnovana obitelj nasuprot njegovoj želji za pravom djevojkom. Njezina želja da stvarno bude njezin i njegova želja da je ima nasuprot nedvojbenoj činjenici da do toga nikad neće doći.

Ova se svađa razlikovala od ostalih u tome što se nije brzo smirila.

Stella se nije mogla ispričati. Svaki put kad je razmišljala treba li, pomislila je: iskorištava me za napredak. Ali kad je došao petak i nazirao se cijeli vikend odvojenosti, Stella je pričekala da svi drugi odu kući i prišla njegovu stolu. Nasmiješila mu je.

“Oprosti”, ispričala mu se.

Ali nije joj uzvratio ispriku.

“Ovo me ubija, jebemti”, rekao je. “Mislim da ne mogu više tako nastaviti.”

“Dođi”, pozvala ga je i pavela u svoj ured.

“Mislim da više ne mogu ovako nastaviti bez tebe.”

“Ali imaš me”, rekla je.

“Nisam to mislio. Ne želim te povremeno jebati u hotelskoj sobi. Želim te stvarno imati. Dođi u moj stan.”

“Ne mogu”, odbila je. “Rado bih, ali ne mogu.”

“Vidiš”, rekao je, “nema nade za nas.”

“Možemo na brzinu izaći na piće”, predložila je.

“Ne želim na brzinu izaći na piće. Tebe želim. Molim te”, rekao je.

“Gdje?” upitala je.

“Ovdje. Možemo ovdje.”

“Ne”, usprotivila je. “Ti nisi normalan.”

Aktivirao je mehanizam za spuštanje žaluzina između Stellina ureda i hodnika. “Svi su otišli kući”, rekao je.

Stella je rukama obuhvatila Rhysa. Preko njegova ramena pogledala je susjedni ured s osvijetljenim prozorima i ljudima koji su radili.

“Vide nas”, rekla je Stella.

“Pa što?” uzvratio je. “Ne znaju tko smo, a i fućka im se. Bilo je i većih rizika od ovoga.”

Primio ju je za kukove i poljubio je.

“Ne možemo ugasiti svjetlo. Upali se svaki put kad se pomakneš. U kutu je senzor.”

A Rhys je rekao: “Pomozi mi”, stavio Stellin stolac na stol i popeo se na njega, žestoko se ljuljajući.

“Pronađi selotejp”, rekao je. “I debelu omotnicu.”

Istegnuo se i zalijepio omotnicu preko senzora pa se soba zatamnila na nekoliko minuta, koje su proveli udaljeni nekoliko metara jedno od drugoga izmjenjujući tmurne poglede.

Kroz žaluzine i od osvijetljenih ureda prekoputa dolazilo je blijedo svjetlo.

Stella je zaključala vrata.

“Ne znam želim li ovo”, rekla je.

“Hajde”, uzvratio je Rhys. “Već smo se dovoljno pomučili s pripremama.”

I tako je Stella skinula haljinu i legla na pod u dokoljenkama i grudnjaku.

“Stella”, rekao je. “Volim te. Kad bih mogao s tobom provesti dvije godine, rado bih umro.”

Stellu je ta izjava i razveselila i zastrašila. Nitko nikad nije gajio ovakve osjećaje prema njoj.

“Zašto dvije godine? Zašto je to razdoblje tako posebno?”

“Dovoljno je dugo da se za njega kasnije isplati umrijeti”, odgovorio je.

Grebao ju je tepih pod leđima, ali nije marila. Glava joj se potpuno ispraznila. Otišle su sve misli.

Tada je škljocnula kvaka. Netko je pokušavao ući. Zastali su kao skamenjeni.

Sa svoga položaja na podu Stella je vidjela kako je par crnih cipela i nogavica tamnih hlača od jeftina materijala zastao na pragu njezina ureda. To je, po svoj prilici, bio zaštitar koji je zacijelo imao vlastiti ključ. Napravio je korak naprijed, ali kako se svjetlo nije upalilo, nije ušao u ured i u mraku nije opazio dva polugola tijela u skamenjenu zagrljaju na podu kraj stola. Izašao je i opet zaključao vrata.

Stella se nakon toga počela smijati. Od zajedničkog rizika i olakšanja počelo joj se vrtjeti u glavi. Nasmijao se i Rhys te su nakratko bili ujedinjeni. Dakle, tako je to, pomislila je. Da bismo održali to uzbuđenje i ostali priljubljeni, svaki put kad se odvojimo, moramo i dalje sve više i više riskirati.

Prisjetila se kad ga je prije četiri mjeseca poljubila u dizalu i kako je to tada bila najodvažnija stvar koju je mogla zamisliti.

“Otkrit će nas. Preopasno je”, rekla je dok se mučila s navlačenjem haljine.

“Neće nam se ništa dogoditi”, uzvratio je.

“Tebi se neće ništa dogoditi. To se na tebe neće odraziti.”

“Što?” iznenada se razljutio. “Mogu izgubiti posao i dobar ugled, ali to se valjda ne računa. Na kraju se sve svodi na tebe i tvoj savršeni život.”

“Ne želim više nikad o ovome razgovarati”, rekla je Stella.

Zagrlila ga je.

“Rhys, samo sam htjela reći da radim nešto ludo što postaje sve luđe. Ali ne mogu prestati i ne želim prestati. Radim to jer te obožavam.” Obasula mu je poljupcima oči i čelo i prešla mu rukama preko lica, kao da njegove crte želi urezati u sjećanje. Potom je obukla kaput, uzela aktovku, a noćni zaštitar joj je poželio laku noć, kao i uvijek.

Izgubila je četvrti život.

Te noći Stella je kod kuće skinula haljinu drugi put u tri sata. Charles je čitao u krevetu, ali bacio je pogled na ženu dok se skidala.

“Što ti je to crveno na leđima?” upitao je.

“Osip”, odgovorila je. “Boli me, ne znam od čega mi je to - vjerojatno samo od stresa.”

Ideja da joj je stres zadao jasno vidljivu, bolnu ranu od ležanja na tepihu bila je toliko neuvjerljiva da je Stella poželjela da joj te riječi nikad nisu izašle iz usta.

“Hmm”, rekao je. “Izgleda gadno. Trebala bi otići liječniku.”

Govorio je s dosadnom zabrinutošću koju muž i žena osjećaju prema svojim boljkama nakon dvadeset godina provedenih zajedno, ali Stella je osjetila da joj još jedan život curi kroz prste. Ostala su joj još samo četiri.

“Dodji ovamo”, rekao je.

Stella se primaknula svome mužu preko kreveta. Rukama joj je prešao preko rane na leđima i trgnula se od boli.

“Što ti se događa, Stel? Jako si smršavjela.”

“To je zbog posla”, odvratila je Stella. “Previše mi je.”

“Ne brini se”, rekao je. “Izaći ćeš na kraj s tim. Uvijek izađeš.” Muževa nježna briga bila je previše za Stellu. Sklupčala se uz njega i počela jecati.

“Što ti je?” upitao je.

“Samo sam iscrpljena”, odgovorila je između jecaja.

Ali zapravo je mislila: Spasi me, Charles. Molim te, spasi me.

Bella

“Smršavjela si, kravo jedna.”

Karen je poljubila prijateljicu u oba obraza i zajedno su ušle u Pretovu zalogajnicu u Moorgateu.

“To je od ljubavi”, rekla je Bella. “Najučinkovitija dijeta na svijetu.”

“Hmm”, bezizražajno je rekla Karen. “Ja sam se od ljeta udebljala gotovo pet kila.”

Uzela je Diet Coke iz hladnjaka i voćnu salatu te ih odnijela na blagajnu.

Bella je prijateljici uputila privržen pogled. Doista se udebljala i pogriješila je što je obukla tu haljinu na pruge.

“Vidaš li se još s onim tipom?” upitala je Bella nakon što su se smjestile za stol.

“Kojim tipom?”

“Onim o kojem si mi pričala - glazbenim producentom.”

“Ne, dala sam mu nogu, ali uglavnom da ga preduhitrim jer sam slutila da se i on meni spremao dati nogu. Onda, kako to da izgledaš tako sretno? Poslala si mi *e-mail* u kojem si napisala kako je taj tip autističan, licemjerman kreten i kako si poželjela da ga nikad nisi upoznala. Nisi li upotrijebila baš te riječi?”

“Da”, rekla je Bella i budalasto se nasmijala. “Ali to je bilo prošli mjesec i otad sam se oporavila. Došao je u moj stan prije nekoliko dana i otad su stvari drukčije. Dogodila se grozna scena kad je Millie ušla i našla nas zajedno u krevetu...”

“Isuse, to zvuči gadno.”

“I bilo je, ali na čudan način još nas je više zbližilo, ako to ima smisla.”

Bella je znala da nema smisla, ali nije za to marila u svome trenutačnom optimističnom raspoloženju.

“Kad nam ide dobro, onda nam ide vrlo, vrlo dobro. Kao da smo u nekom

mjhuriću - ostatak svijeta ne postoji.”

Karen je uzdahnula.

“Blago tebi”, rekla je. “Vi ste, znači, u pravom odnosu? Hoće li napustiti ženu da živite sretno do kraja života?”

“Ne znam”, odgovorila je Bella. “Nisam ga pitala. Pokušavam ne vršiti pritisak na njega. Mislim da sam mora naći odgovor. Prije nekoliko bih tjedana sa sigurnošću rekla da neće, ali imam osjećaj da se stvari počinju mijenjati. Želim da bude moj više od svega na svijetu. Ali istovremeno ne želim uništiti njegov brak.”

Karen je kimnula i rekla: “No ne mislim da bi te to trebalo mučiti. Nećeš ti uništiti nečiji brak, zar ne? Sam je kriv ako vara ženu.” Potom je upitala:

“Jesi li čula ono o Ruthie Woodall?”

Ruthie je išla s njima u razred i nisu je voljele jer je bila prelijepa, voljela se razmetati i uvijek je dobivala glavnu ulogu u školskim predstavama.

“Upravo je završila snimanje filma s Rickyjem Gervaisom. Napisali su odvratni članak o njoj u *G2* u kojem piše da je najnoviji komičarski talent.”

Bella je ugurala prste u usta i ispustila zvukove mučnine, a Karen se nasmijala.

Krajičkom oka Bella je vidjela kako je James prošao pokraj prozora, ušao u zalogajnicu i otišao do hladnjaka. Kako se činilo, nije ju opazio. Odjednom ga je vidjela Kareninim očima - kao odebljeg, proćelavog poslovnog čovjeka - i najprije osjetila sram. Ljubav nije slijepa, pomislila je.

Ali kad ga je potom promatrala kako kopa po džepu i traži kovanice da plati veliki sendvič, vrećicu čipsa i komad čokoladnog kolača koji je izabrao, osjetila je kako ju je preplavio val nježnosti prema njemu. Nije zgodan, pomislila je, ali nije me briga. On je lokot čiju kombinaciju za otvaranje znam samo ja i neću je ni s kim podijeliti.

“Što gledaš?” upitala je Karen.

“Ništa”, odvratila je Bella.

Stella

“Sinoć sam odvela djecu na predstavu *War Horse* u Royal National Theatreu. Obožavam Michaela Morpurga, ali predstava je još bolja od knjige. Konji su bili nevjerojatni... Plakala sam na kraju kad konj uquine.”

Stella je sa zavišću pogledala prijateljicu. Nije se mogla sjetiti kad je ona zadnji put odvela djecu u kazalište ili bilo kamo uopće. A plakanje nad drvenim konjima iz knjige za djecu učinilo joj se kao dio doba nevinosti u koje se više nije mogla vratiti.

“Možda bih i ja mogla pokušati nabaviti karte”, rekla je nesigurno.

Emily je zatim upitala: “Kako tebi ide? Jesi li još zatrpana poslom?”

“Ne znam”, odgovorila je Stella. “Meni ide očajno...”

Glas joj je zatajio, a Emily je, vrlo iznenađena ovim razvojem događaja, ispružila ruku da je utješi. A Stella, koja to nije namjeravala kazati prijateljici, koja se nikomu nije povjerila o svojoj vezi s Rhysom, počela joj je pričati cijelu priču.

“Beznadno sam zaglavila. Stalno pokušavam prestati, ali ne mogu. Ali ne mogu ni nastaviti. Sinoć nisam mogla zaspati, probudila sam se u četiri sata ujutro i provjerila imam li poruka. Našla sam jednu njegovu i shvatila kako sam se nadala da će prekinuti sa mnom. Da će imati snage koja meni nedostaje da nas oboje izvuče iz ovoga pakla. Ali u poruci je bila pjesma: ‘Tvoja odsutnost probola me kao konac zadjenut u iglu. Sve što radim prošiveno je njegovom bojom.’

Natjerala me u plač. Zaplakala sam jer je bila tako slatka i jer sam potpuno bespomoćna. Ako me želi, ja dođem. Jedva se držim. Sve vrijeme provodim s njim ili misleći na njega. Kroz ostatak života prolazim poput duha. Ne ulažem nikakav trud u posao, a umjesto da me otkriju, stalno me promiču. Ništa ne pružam Charlesu i djeci. Charles je primijetio da sam ponekad malo pod stresom i plačljiva pa pokušava biti drag, ali nema pojma što se događa.”

“Ne budi bedasta, Stella. Toliko pružaš djeci, vrijedno si radila i sigurna sam da možeš malo uživati.”

Ali Stellu nisu utješile ove riječi. Emily je pokušala biti suosjećajna, ali nije zvučalo kao da to iskreno misli.

“Brinem se da ću učiniti nešto zaista ekstremno. Ne mogu živjeti na ovom stupnju ludila, previše je bolno. I već su me više puta zamalo otkrili. Na početku sam mislila da imam devet života, ali većinu sam ih potrošila, a ipak ne mogu stati. Najčudnije od svega jest da je jedina osoba koja zna da je nešto pošlo po zlu Charlesova šašava majka koja ima Alzheimerovu bolest. Stalno ponavlja: ‘Kad ćeš prestati s tim poslom?’ Jučer sam se tako očajnički željela nekome povjeriti da sam joj sve ispričala. Dok sam je vozila kući, rekla sam: ‘U vezi sam s nekim tko je mlad, koga obožavam i tko mi je upropastio život.’ A ona me pogledala i rekla: ‘No! Zamisli ti to!’”

“Isuse”, rekla je Emily. “Zar to nije bilo ludo?”

“Naravno da je bilo ludo”, odvratila je Stella. “Premda se ona sjeća samo posljednjih triju sekunda. Nije bilo ludo u usporedbi s ostalim. Znaš li kako se osjećam? Osjećam se kao da vozim autocestom u pogrešnom smjeru, a imam povez na očima. Rhys sjedi pokraj mene na suvozačevu sjedalu i oboje vrištimo. Znam da ćemo doživjeti sudar. Ali to samo pojačava užitak. Shvaćaš li što hoću reći?”

“Ne”, odgovorila je njezina prijateljica. “Iskreno, ne shvaćam. Vrlo sam zabrinuta za tebe. Moraš prestati iz ovih stopa.”

“Znam da moram”, ljutito je rekla Stella. “Upravo sam ti to rekla. Ali pokušavam ti objasniti zašto ne mogu.”

“Ne razumijem”, rekla je Emily. “Koliko te ja poznam, nikad ne govoriš da nešto ne možeš. Stel, ovo nisi ti.”

“Ako se nisi tako osjećala, onda me ne možeš razumjeti. Ovakva žestoka iskustva kose se s razumom. Ona imaju svoj razum.”

“Moguće je”, uzvratila je Emily. “Ali želiš li znati što ja mislim?”

Stella je kimnula, iako nije bila sigurna da želi.

“Mislim da se ovdje radi o kontroli. Nikad u životu nisi dopustila da ti

stvari izmaknu kontroli. Istodobno si i oduševljena i usrana od straha. Nije to dobar imidž.”

“Znaš što?” rekla je Stella. “Već sam sita svačijih tvrdnji da sam ovisnica o kontroli. Charles mi to govori, a i djeca. Da ne kontroliram stvari, ne bih ništa postigla. Kad bi svi ljudi bili pasivni, svijet bi bio u kaosu. Nisam ovisnica o kontroli. Ja sam savjesna i marljiva žena i preuzimam jebenu inicijativu.”

Ali kad je poslije u glavi ponovno prolazila kroz ovaj razgovor, zaključila je da je Emily u pravu. Problem je bio u tome da nije mogla kontrolirati Rhysa. Na kraju će ga izgubiti. A to nikako nije mogla kontrolirati.

Dio treći - Povlačenje

Stella

“Stella, jesi li slobodna pet minuta?”

Russell se motao na vratima njezina ureda na vrlo iritantan način.

“Ne”, odgovorila je Stella, “nisam. Imam sastanak sa Stephenom i našim pravicima.”

Skupila je nekoliko listova papira sa stola i prošla pokraj njega.

“Vrlo je važno”, rekao je.

“Reci Nathalie da ti pronade pet minuta u mom poslijepodnevnom rasporedu.”

Stella je otišla na sastanak i više o tome nije razmišljala. Ali kad se vratila, on je sjedio u njezinu uredu i čekao je.

“Je li sada pravo vrijeme?”

“Jest”, odgovorila je umorno.

“Stella”, rekao je. “Ovo je malo škakljiva tema.”

Nagnula je glavu.

“Pa, u osnovi i u najkraćim crtama, primio sam pritužbu osobe iz tvog odjela o tvom... tvom ponašanju.”

Stella nije odgovorila pa je nastavio.

“Razumljivo je da se mi ozbiljno pridržavamo svojih pravila o zviždačima i zbog toga ne mogu odati identitet osobe koja je ovo pokrenula. Međutim, mislim da je ova pritužba - kako da to opišem - nategnuta. Ali htio-ne htio, kao direktor Ljudskih resursa moram osigurati da se poštuje forma i predmet razmotri sa svih strana, da se tako izrazim. U osnovi, radi se o tebi i tvom izvršnom pomoćniku Rhysu Williamsu. Netko od osoblja potužio se da ga favoriziraš i čak ustvrdio - oprosti mi, Stella, nije mi lako - da bi mogao postojati neprofesionalan odnos između vas dvoje na seksualnoj osnovi i da to zamagljuje tvoju moć rasuđivanja.”

Stella se osjećala kao da se smanjuje. Bio je to čudan osjećaj - kao da se

odavde odmiče na neko drugo mjesto na kojem se ovo ne događa.

Usredotočila je pogled na Russellov meki žuti džemper od kašmira i rekla: “Ne znam što očekuješ da ti kažem. Ja u potpunosti odbijam opovrgnuti nešto tako egzotično.”

Zastao je kao da očekuje više, pa je nastavila.

“Nikada dosad nije bilo pritužbi osoblja iz moga odjela. Kao što smo već ustanovili, Rhys je nadaren i jedinstven muškarac. Unaprijedila sam ga zbog njegovih upravljačkih potencijala i ostajem pri tome. Točno je da provodim dosta vremena s njim, ali to je zato što je moj pomoćnik. Bilo bi čudno da ne provodim. Stoga stvarno ne mogu zamisliti odakle sve to dolazi...”

Russell se nasmijao i zatvorio svoj rokovnik.

“Hvala ti, Stella”, rekao je. “Oprosti što sam te gnjavio nečim tako niskim. Da ne kažem... neuvjerljivim. Ali moraš razumjeti da sam samo radio svoj posao.”

“Dakako da razumijem. I ja sam samo radila svoj. I to je sada završeno?”

Čim je to upitala, požalila je.

Ali Russell je bio previše zbunjen ili ga je previše uplašila da bi primijetio koliko se krivice čulo u tom pitanju.

“Da”, rekao je. “Završeno je.”

I to je bio, pomislila je Stella, moj šesti život. Preostala su još samo tri.

U deset sati navečer Bella je primila Jamesovu poruku. Sastojala se od jedne riječi.

Katastrofa.

Poslala je odgovor:

Što to???

Ali više ništa nije primila. Kad je došla na posao, otišla je ravno u Jamesov ured, pri čemu nije ni zastala da skine kaput. Anthea je tomu svjedočila mudro šuteći.

James je sjedio za stolom i gledao je jednolično. Njegovo lice, mislila je Bella, bilo je potpuno bezizražajno.

“Ovo nam je jučer stiglo poštom”, rekao je.

Izvukao je omotnicu iz aktovke i stavio je na stolić za serviranje kave. Bella je uzela omotnicu i otvorila je. Na vrhu je pisalo “VIJEĆE GRADSKE OPĆINE ISLINGTON” i bila je to novčana kazna zbog vožnje u prometnom traku za autobuse.

“Pa?” upitala je.

“Pogledaj datum. Pogledaj vrijeme. Mjesto. Pogledaj prokletu fotografiju.”

Datum je bio od prije pet dana, vrijeme sedam i trideset navečer, a mjesto Holloway Road. Priložena fotografija bila je nejasna, ali vidio se Jamesov mutni obris za volanom i još jedan manji, Bellin, kako se naginje prema njemu.

“Hilly je otvorila omotnicu i prisjetila se da sam te večeri trebao biti u Aberdeenu.”

“Što si joj rekao?” upitala je Bella.

Glavom joj je prolazila misao: to je to. To je kriza koju je očekivala. Hillary će ga izbaciti i bit će njezin. Znala je da ne bi trebala biti tako radosna. Možda bi se trebala osjećati užasno zbog jada koji je osjetila njegova deprimirana supruga kad je otvorila ovu groznu omotnicu, ali nije se tako osjećala.

“Rekao sam joj da sam morao nekoga pokupiti na putu za aerodrom i izgleda da mi je povjerovala. Ipak, bio je to stvarno težak trenutak.”

Gledao ju je optužujućim pogledom.

“Nisam ja kriva”, rekla je Bella koja je uvidjela da se ovo uopće neće završiti kako je zamislila.

“Nisi”, potvrdio je nesigurno. “Ali ako se nešto dogodi, ako me izbaci iz kuće i budem živio u unajmljenom sobičku bez dopuštenja da vidim svoje dečke...”

Bella je željela reći: pa možda si o tome trebao razmišljati prije nego što si me poševio. Ali nije to rekla. Umjesto toga usiljeno se nasmiješila i rekla: “Drago mi je što si se izvukao.”

Okrenula se na peti, vratila do svoga stola i čim je otišla, čula je da je dohvatio telefonsku slušalicu. Kladim se da zove kući, pomislila je. I zaista, čula je kako govori: “Bok, dušo, samo da upitam kako si. Želiš li da izađemo na večeru?”

Ti si gnjida i budala, pomislila je Bella. Tvoja će supruga primijetiti da je nešto trulo u državi Danskoj ako iznenada postaneš ljubazan prema njoj.

Stella je ponovno odlučila prekinuti s Rhysom. Ovoga puta to nije bilo zbog osjećaja krivice ili straha da će se sve otkriti. Umjesto da se uplaši što je već izgubila toliko života, to ju je počelo ispunjavati samozadovoljstvom. Ako je s mukom uspjela izbjeći da je otkriju u prošlosti, nastavit će s mukom to izbjegavati i u budućnosti.

Nije željela prekinuti da spasi svoj brak. Njezin brak, pomislila je, već je godinama isti. Nije idealan, ali je dobar. I sad joj stalo do Charlesa koliko i prošle godine.

Ne, prekinut će da spasi sebe. Bol koju joj je zadavao nastavak veze bila je prejaka. Morala je pobjeći od odvratne osobe u koju se pretvorila.

Mrzeći sebe, čak je počela mrziti i Rhysa na način koji on sigurno nije zaslužio. Na početku se uz Rhysa osjećala duhovito, privlačno, odvažno, mlado i nepobjedivo. To je dijelom, mislila je, i bio razlog što ga je zavoљjela. Ali osoba kakva je ona sada u njegovu društvu potpuno je različita: luda, emocionalno ovisna i neiskrena. Nije željela i dalje biti takva osoba. Željela je ponovno pronaći svoje staro ja, ali bojala se da je prekasno. Možda je njezino staro ja već mrtvo.

Ponekad se pitala voli li uopće Rhysa ili osjeća li samo kompulzivnost koja nema mnogo veze s njime. Nietzsche je bio u pravu. Čovjek u biti voli svoje želje, a ne ono što želi. Ta joj je misao dala malo nade: ako ne voli

samog Rhysa, možda će moći bez njega.

Donijela je odluku: sutra će porazgovarati s njim. Pažljivo je razmislila i odlučila da je najbolje to obaviti u uredu jer će trajati kratko i smanjiti rizik povratka na stare navike. Ljubiti ga u svom uredu usred bijela dana nije ostvariva mogućnost.

Idućeg je jutra poslala Rhysu poruku:

Možeš li doći na minutu?

Gotovo da je izgubila hrabrost kad je ušao u ured, nasmiješio joj se i rekao da izgleda lijepo u haljini. Ustala je, zatvorila vrata i ponovno sjela, usmjerivši pogled na ventilacijski uređaj postavljen na zid iznad vrata.

“Rhys”, rekla je, “nema dobrog načina na koji ovo mogu kazati. Ne mogu više ovako. Mislim da ću poludjeti ako nastavimo.”

Šutke je kimnuo. Potom je upitao: “Kad si odlučila?”

“Sinoć”, odgovorila je. “Ležala sam u krevetu i osjećala se tako jadno da sam neprestano plakala i nisam mogla prestati. Charles me zagrlio i upitao što nije u redu, ali premda se jako trudio biti drag, od njegove mi je brige bilo još gore.”

“Ne zanima me kako je Charles bio drag”, rekao je hladno.

“Oprosti”, nastavila je. “Ne želim da budeš nesretan. Samo ti pokušavam objasniti. Toliko me opsjeda strah da ću te izgubiti da više uopće ne mogu uživati u tome što sam s tobom. Osjećam da smo dostigli točku u kojoj je sve samo bol. Ne mogu se sjetiti kad smo zadnji put jednostavno bili sretni zajedno. Možeš li ti?”

Rhys nije odgovorio.

“Trebaš promatrati trend. U njemu postoje kružna kretanja prema dolje i prema gore, ali trend je u padu. Neće se popraviti.”

Željela je da ovaj ekonomski opis zvuči ironično. Ali samo je zazvučao

hladno.

Rhys je šutio.

“Jesi li dobro?” upitala je s namjerom da izazove tugu na koju bi onda reagirala i oprostila mu, baš kao što je tako često to znala učiniti ranije.

Umjesto toga, pogledao ju je ravno u oči i rekao: “Pogodi.”

Ustao je i izašao iz ureda.

Dvadeset troje ih je ispunilo dvoranu za sjednice upravnog odbora na četrnaestom katu. Uobičajenih osamnaest, tajnik kompanije i Stella.

Predsjednik upravnog odbora, sir John Englefield, skinuo je ručni sat i službeno ga položio na stol.

“Dobro jutro. Prije nego što počnemo s formalnim dijelom sjednice, zaželio bih dobrodošlicu Stelli Bradberry, koju svi poznajete. Sukladno s našim statutom moramo glasovati o njezinu imenovanju u Upravni odbor. Mogu li smatrati da smo o tome postigli konsenzus?”

Stella je gledala svoj dnevni izvještaj, a uz njega se nalazilo malo oštećenje na polituri, malo svjetlije od boje stola, koje je bilo popravljeno i nanovo lakirano na gotovo neprimjetan način. Stella je usmjerila pogled na nj i nastojala se usredotočiti. Ovo je sjednica Upravnog odbora. Mora se sabrati.

“Hvala”, rekla je.

“Danas imamo mnogo posla”, nastavio je sir John. “Naravno da ćemo određeno vrijeme posvetiti raspravi o situaciji u Rusiji, kao i novoj poslovnoj klimi koja je nastala zbog pada cijene nafte, ali na početku slijedi izlaganje o našem novom informatičkom sustavu. Ti si na redu, Kevine.”

Stella je promatrala direktora Global IT-a kako izlaže o platformama i dodatnoj informatičkoj opremi, slajd za slajdom.

Zašto joj Rhys nije poslao poruku? Zašto joj nije ništa rekao u zadnja dvadeset četiri sata, osim minimuma koji je posao zahtijevao od njega? Zar mu ona zaista tako malo znači? Izvadila je BlackBerry i poslala mu poruku.

Na sjednici Upravnog odbora. Volim te. Nisam ono mislila.
Oprosti.

Pogledala je što je napisala. Bilo je slabo. Prezirat će je. Trebala bi pričekati i vidjeti hoće li joj biti bolje za nekoliko dana. Ali neće joj biti bolje za nekoliko dana, bila je sigurna u to. Opet je pogledala poruku. Sadržavala je istinu, a istina ne može biti pogrešna. Stisnula je “pošalji” i čim je to napravila, raspoloženje joj se popravilo. Nešto je naučila. Njezina veza s Rhysom ne može se prekinuti isključivo činom njezine volje. Ona ga voli i to je jače od svega.

“Prije negoli prijedemo na dnevni red, mislim da bi bilo korisno prvo raspraviti točku ‘razno’”, rekao je predsjednik.

Redom je pitao članove upravnog odbora imaju li što za predložiti. Većina nije imala prijedloga. Jedan od neizvršnih direktora rekao je da neće biti u mogućnosti prisustvovati sjednici koja je zakazana za dvije godine u travnju i predložio je da se sjednica pomakne za dva dana unaprijed. Ostali članovi upravnog odbora počeli su nabadati po BlackBerryjima kako bi provjerili jesu li slobodni tog dalekog dana.

“Stella”, upitao ju je tajnik kompanije, “koji vam od ova dva datuma bolje odgovara?”

“Oba”, odgovorila je.

Za dvije godine, razmišljala je Stella, moj će se automobil već sudariti na autocesti, stoga mi je svejedno ako se sjednica u travnju održi dvadeset prvog ili dvadeset trećeg.

Sljedeća točka bila je prihvaćanje izvještaja o rezultatima poslovanja koje će sutra biti poslano burzi. James je pripremio taj tekst te ušao u dvoranu kako bi ga izložio.

Pogledao je Stellu, ali zatim je skrenuo pogled na mjesto na kojem je francuska politura stola bila nejednaka.

“Skrenuo bih vam pozornost na izmjene u izvještaju koje su uslijedile nakon telefonske konferencije koju smo održali s komisijom za pripremu

teksta izvještaja”, rekao je. “Umetnuli smo ovu rečenicu: ‘Vodimo računa o postojećoj nestabilnosti tržišta kako ne bi utjecala na kratkoročne profite iz istražnih i proizvodnih aktivnosti.’”

Neizvršni direktor koji je sjedio pokraj Stelle podigao je pogled sa svog BlackBerryja, na kojem je mogla vidjeti da piše poruku s početnom rečenicom “Najdraži moj Time”.

“Nisam siguran ide li nam u prilog izraz ‘kratkoročni’ jer upućuje na to da ne predviđamo nestabilnost srednjoročno”, rekao je.

James je izgledao ozlojeđeno.

“Uz dužno poštovanje, mislim da tako nešto uopće nije rečeno.”

Usljedom je rasprava u kojoj su se izredali zagovornici izraza “kratkoročni” protiv onih za izraz “srednjoročni”.

“Zašto ne navesti ‘budući profiti’?” predložila je Stella.

To je bio njezin prvi prijedlog u svojstvu direktora, i bio je razuman, iako pomalo jednostavan. Nitko ga nije čuo. Predsjednik je rekao: “Predlažem da se ispusti izraz ‘kratkoročan’ i zamijeni s ‘koji će proizaći’.”

Svi su se složili da je to odličan prijedlog te je tekst bio izmijenjen.

Zasvijetlio je Stellin BlackBerry.

Srce joj je zastalo - i zatim nastavilo kucati kada je vidjela da je od Vladina ureda za statistiku primila poruku koja sadrži tražene brojčane podatke o inflaciji.

Primila je još dvanaest poruka i svaki put osjetila kako joj se raspoloženje popravlja i opet kvari kada bi vidjela da poruka nije od Rhysa. Kraj trinaeste poruke pisalo je njegovo ime.

Stella ju je otvorila. Nije ju ni trebala čitati. Samo je trebala vidjeti oblik riječi i izostanak poljubaca da shvati njezin sadržaj. Riječi ništa nisu promijenile. Pisalo je:

Naravno da je iskušenje. Volim te. Ali ne mogu ponovno kroz ono prolaziti.

Tijekom sljedeća tri sata sjednice Upravnog odbora Stella ništa nije predložila. Kada je sjednica završila, Stephen ju je upitao: “Onda, što misliš?”

“Dugo je trajala”, odvratila je Stella, a zatim je nastavila kad se sabrala: “Mislim da je bilo vrlo zanimljivo kako su različita razmišljanja istodobno djelovala na rješavanje predmeta rasprave. Premda me prilično iznenadilo što neki od neizvršnih direktora nisu cijelo vrijeme bili u punom pogonu.”

Stephen je kimnuo s odobravanjem.

“Znao sam da ćeš bez problema ući u bit”, rekao je.

Dok se vraćala u ured, Stella je morala proći pokraj Rhysa koji je pažljivo promatrao zaslon računala. Umjesto da prođe pokraj njegova stola, zatekla je samu sebe kako zastaje.

“Bok”, pozdravila je.

“Bok”, odgovorio je.

Zatim je rekla: “Završila je sjednica Upravnog odbora.”

“Da, shvatio sam. Kako je bilo?”

Upitao je to tako umjesno, tako pristojno da je Stella gotovo poželjela da joj je umjesto toga rekao: “Mrzim te.” Njegova službena hladnoća upućivala je na to da se on, za razliku od nje, bolje nosio s problemom.

“Hvala što pitaš, bilo je u redu.”

Požurila je prema uredu i sjela za stol dok joj je srce nemirno lupalo. Sagnula je glavu kako bi sakrila suze od Nathalie koja ju je znatiželjno promatrala. Ustala je, žurno otišla do zahoda i zatvorila se u kabinu za osobe s posebnim potrebama. Naslonila se na zatvorena vrata, dlanovima prekrila lice, a suze su je tako izmučile da je noge više nisu držale. Spustila je dasku školjke i srušila se na nju dok su joj tijelo razdirali bezglasni jecaji. Imala je samo jednu misao: nemoj praviti buku. Jecaji su joj tako potresali tijelo da je ispustila niz drhtavih uzdaha pa je nekoliko puta pustila vodu da prikrije buku. Čula je druge kako ulaze i izlaze - znakove uobičajenog uredskog života koji su do Stelle dopirali iz svijeta kojemu ona više nije pripadala.

Nakon nekog vremena jecaji su se smirili i pokušala je normalno udisati i izdisati. Ovlažila je malo toaletnog papira i položila ga na otečene oči. Procurila je voda i ostavila joj tamnu mrlju na košulji.

Pričekala je dok se ništa nije čulo iz ostalih kabina i onda otvorila vrata.

Izgledala je lošije nego što je očekivala. Staro i zgužvano, a novi kostim za sjednicu upravnog odbora izgledao je smiješno, kao da je sašiven za nekoga drugog: nekoga tko je prava profesionalna poslovna žena, koja radi kako treba, koja se ne zaljubljuje u mlade podređene zaposlenike i koja ne plače za njima na zahodu.

Stella se sjetila igre s kartama Funny Folk - voljela ju je igrati kao dijete - u kojoj treba združiti glave i tijela. Izgledala je kao da je netko uzeo tijelo pametne izvršne direktorice i združio ga s glavom luđakinje.

Stavila je malo sjenila kako bi prikrila crvenilo oko očiju, ali samo ga je uspjela još više naglasiti. Nanižala je ružičastog ruža na usne i uvježbavala smiješiti se samoj sebi u ogledalo.

Upravo dok je nesigurno otkrivala zube svom odrazu u ogledalu, otvorila su se vrata i Nathalie je ušla u zahod.

“O, tu ste. Tražila sam vas”, rekla je.

A potom zabrinuto: “Jeste li dobro?”

Od svih pitanja na svijetu koje Stella nije željela čuti, ovo je bilo na samom vrhu popisa. Očigledno nisam dobro, pomislila je.

“Da”, rekla je. “Dobro sam.”

Bella

“Bella, dvije stvari”, govorio je James. “Čujem da *Telegraph* želi intervjuirati Stellu povodom njezina imenovanja u Upravni odbor i objaviti članak o tome kako usklađuje poslovni i privatni život.”

Smiješio se pomalo ukočeno. Prošao je gotovo cijeli tjedan otkad joj je rekao za kaznu zbog vožnje u prometnom traku za autobuse, ali otad su se ponovno grlili u hotelskoj sobi s još više strasti i očaja nego prije.

Dok su bili u hotelu, Bellu je prožimao pobjedonosni osjećaj. Katastrofa se već dogodila, ali umjesto da pobjegne, on je još bio s njom i tako izazivao novu katastrofu. To dokazuje, zaključila je, da mu to u životu vrijedi više od svega.

Ali čim bi napustili hotel, bio bi suzdržaniji nego ikad.

“Možeš li provjeriti slaže li se ona s time”, nastavio je, “i zamoliti je da me nazove? Želim proći kroz točke koje bi trebala naglasiti. Iz ovoga moramo izvući korist za AE, kao i za Stellu osobno.”

“Dobro”, rekla je Bella tmurno.

“I molim te da mi pripremiš natuknice o našim uspjesima na području raznolikosti koje smatraš najvećima. Siguran sam da će ti Russell više nego rado dati podatke, ali možeš li iz bljezgarija Ljudskih resursa izvući stvarne činjenice i prikazati ih normalnim izrazima?”

Bella je sjela za računalo i pokušala nanizati podatke o raznolikosti za Stellin intervju. Brojevi su sami po sebi bili neveseli: četrdeset posto fakultetski obrazovanih pripravnika za početnička radna mjesta bile su žene, ali na dvije razine iznad toga na radnim mjestima suradnika bilo ih je samo sedamnaest posto, a na razini direktora odjela postotak se spustio na samo šest.

Međutim, Bella je te brojeve trebala predložiti na pozitivan način pa je pronašla podatak da je prije deset godina samo pet posto žena zauzimalo položaj direktora odjela. Koliki je to postotak porasta? Izvadila je kalkulator

iz ladice, ali se nije mogla sjetiti na koji način treba postaviti brojeve.

Stoga je ustala i otišla do hodnika potražiti Rhysa za njegovim novim stolom. Sjela je na rub stola.

“Znam da je ovo nezgodno pitanje...”

Rhysovo se lice zabrinuto napelo.

“Koliko iznosi šest izraženo kao postotak u odnosu na pet?”

“Ma daj”, rekao je, “Ne sada.”

“Zar mi hoćeš reći”, uzvratila je Bella, “da radiš kao pomoćnik upraviteljice ekonomskog odjela, a ne možeš izvršiti jednostavan izračun?”

Bella se nasmijala da mu pokaže da se šali, ali Rhys to nije smatrao smiješnim.

“Naravno da mogu, dovraga. Ali sad imam posla.”

Bella je otišla pitati Antheu, koja je odgovorila kao iz puške: “To je porast od dvadeset posto.”

Tog dana Belli se u kantini najprije pridružio Ben, a potom Beate. Sad kad više nije bila tajnica, polaznici ubrzanog pripravnništva češće su sjedili s njom.

“Beate”, rekla je Bella, “pripremam natuknice o raznolikosti i zanima me misliš li da su žene diskriminirane kod nas?”

“Trebaš samo pogledati oko sebe”, odgovorila je Beate. “Gdje li su te uspješne žene?”

“Pa”, odvratila je Bella, “imamo Stellu.”

“Da, ali što ona čini da pomogne drugim ženama? Ona je naša Margaret Thatcher. Ona se popela gore i zatim povukla ljestve za sobom.”

Bella je pomislila kako je to pomalo nepravedno, ali nije to rekla.

Kasnije tog poslijepodneva odnijela je napisano do Jamesova ureda. Odlazak nije bio potreban, ali pogled na njega nagnutog za stolom pobudio je u njoj

želju da uđe i dodirne ga. Željela je da joj se nasmiješi, da pokaže neki znak naklonosti. Ni za što drugo nije marila.

“Pripremila sam ono za Stellu”, rekla je, motajući se oko vrata.

“Hvala”, odgovorio je, gotovo i ne podigavši pogled. “Ima još nešto što bih s tobom prošao. Ne znam je li ti poznato da svake godine priređujem veliki božićni domjenak u svojoj kući za članove tima i nekoliko prijatelja iz drugih odjela. Postojala je određena neizvjesnost hoćemo li ga prirediti i ove godine jer Hilly nije najbolje. Ali sad se - da pokucam o drvo - osjeća bolje pa nastavljamo s pripremama. Rekao sam joj da treba samo biti ondje i zaželjeti svima dobrodošlicu, a ti i Anthea ćete sve srediti. Nemaš ništa protiv, zar ne?”

Bella ga je užasnuto pogledala. Dok je govorio, James je nije ni pogledao, već je lijeno pregledavao elektroničku poštu.

“Zapravo imam”, odgovorila je Bella. “Nema toga što bi me natjeralo da ugodno čavrljam s tvojom ženom o kanape- -sendvičima, a da joj potom ševim supruga iza leđa.”

Jamesa je zahvatila panika i gestama joj je pokazao da spusti glas.

“Neću se utišati”, prosiktala je. “I boli me ona stvar ako netko čuje. Već predugo ovo podnosim. Čak si imao OBRAZA reći mi da ćeš okriviti mene ako se naša veza otkrije. Ni sama ne znam zašto ti tada nisam dala nogu. Valjda zato što sam se bojala da ćeš me otpustiti. Upravo bi se takvo sranje moglo i očekivati od tebe.”

Nakon što se Bella okrenula i izašla iz ureda, Anthea ju je zapanjeno pogledala, ustala i prišla joj:

“Jesi li dobro?”

“A kako ti izgledam?” bijesno se izderala na nju, spustila se dizalom, istrčala iz zgrade i ostala stajati vani tresući se od navale suza.

Kratko olakšanje i snagu jer je rekla - povikala - ono što je mislila brzo je zamijenila strepnja. Zašto je to učinila? Što ju je obuzelo? Mogla je izgubiti posao, a mogla je izgubiti i njega. Stajala je vani pokušavajući umiriti disanje kad joj je zazvonio mobitel.

“Mislim da bi bilo bolje da se vratiš”, rekao je. “Sve je u redu. Objasnio sam da si trenutačno izložena velikom stresu.”

“Pa, dobro onda”, rekla je s gorčinom u glasu.

Vratila se dizalom, sjela za stol i počela tipkati natuknice za intervju. U jednom trenutku James je prošao pokraj njezina stola i pokušao joj uhvatiti pogled, ali ona je odlučno zurla u zaslon. Kasnije, upravo kad se spremala poći kući, primila je njegov *e-mail*. Sa strepnjom ga je otvorila.

Draga Bella, jako mi je žao ako sam te nehotice uznemirio. To mi nije bilo ni na kraj pameti. Siguran sam da je Anthea u potpunosti sposobna organizirati domjenak. Možemo li jednostavno sve to zaboraviti?

J.

Pročitala je poruku i zatim pritisnula “izbriši”. On nije ni približno shvaćao koliko je njoj sve ovo teško. Ili ako je shvaćao, nije mario za to. I opet taj isti izraz - možemo li sve to zaboraviti - koji je koristio i dok je bio s Julijom.

Točno u 17:30 Bella je ustala i izašla a da nikome nije rekla doviđenja. Brzim je korakom hodala niz Moor Lane, ukočena od bijesa. Kad je došla do postaje Moorgate, čula je da je netko doziva imenom. Okrenula se i vidjela Jamesa, uspuhanog i bez sakoa, kako trči prema njoj. Počelo je kišiti i kapi su ostavljale tamnoplave mrlje na njegovoj svijetloplavoj košulji.

“Bella”, rekao je. “Nemoj to raditi. Molim te.”

“Što da ne radim?”

“Nemoj vikati na mene u uredu, dati mi nogu, praviti scene, odbijati razgovarati sa mnom i ne odgovarati na moje poruke. Što misliš zašto, dovruga, riskiram svoj brak i karijeru? To radim jer sam se vezao za tebe. To se podrazumijeva samo po sebi.”

“Ne podrazumijeva se samo po sebi”, rekla je Bella. “I treba se govoriti

stalno. To treba vikati s krovova. Ne želim više ovakve otpatke ‘veze’. Odjebi, James. Samo mi učini jednu uslugu. Nemoj me otpustiti dok ne pronađem drugi posao.”

Izvadila je svoju elektroničku karticu Oyster, prošla kroz rampu na ulazu u metro i ostavila ga da stoji na istom mjestu i netremice gleda za njom.

Prva stvar koju je Bella učinila kada je došla kući te večeri bila je da pregleda poruke. To je ujedno bila i druga i treća stvar koju je učinila. Izderala se na Millie koja nije jela zapečeni grah, na što se ova rasplakala. Zatim se i sama rasplakala. To je utišalo Millie koja ju je zagrlila svojim tankim ručicama.

“Nemoj plakati, mama”, rekla je.

Da je vlastita kći tješi kao bespomoćno dijete, to je bilo previše. Bella se s mukom kontrolirala.

“Dobro sam, srce”, rekla je i osmjehnula se široko i potpuno neuvjerljivo. “Hajdemo se zabaviti. Ispecimo tortice. Možemo ih zasladiti ružičastim preljevom.”

Čak dok je ovo govorila, znala je da u kuhinjskom ormariću nemaju šećera za preljev i da u osam sati navečer nije raspoložena ići s Millie po njega u supermarket Morrisons.

“Ne treba, mama”, rekla joj je Millie. “Hajdemo gledati *Kućanice*.”

Uključile su DVD-*player* i Bella je gledala stanovnice Wisteria Lanea koje su bile puno manje deprimirane nego što je bila ona.

Stella je zakasnila na posao jer je imala zakazan sastanak s upraviteljem Finnove škole. Njezin je sin prodavao petarde učenicima u razredu i škola je zaprijetila da će ga ukoriti.

“Siguran sam da ste svjesni”, rekao je taj čovjek izdužena lica Stelli, “kako je Finn prekršio dva školska pravila. Dječaci ne smiju trgovati u prostorijama škole, niti im je dopušteno da imaju opasne predmete.”

“O, Bože”, rekla je nemoćno.

Razmišljala je kako je Finn ustvari dobro uočio priliku da zaradi: svojim je džeparcem kupio paket petarda i sada ih je prodavao pojedinačno. Na kraju krajeva, pokazao je da zna preuzeti inicijativu. Možda će biti trgovac kad odraste. Sjetila se da joj je Rhys rekao kako je prodavao slatkiše u školi, a potom je pokušala potisnuti tu misao. Mora prestati misliti na njega.

“Mislio sam da će nam dobro doći razgovor jer je važno da škola i obitelj budu na istom pravcu kad je u pitanju primjena pravila”, nastavio je upravitelj.

Stella je pretrpjela ostatak bukvice te kimala glavom i potvrđivala u pravim trenucima, ali je potrajalo dulje nego što je očekivala. Kad se taksi zaustavio pred poslovnom zgradom, u njezinu ju je uredu već dvadeset minuta čekala novinarka *Telegrapha*.

Novinarka se prenula kad je Stella ušla, kao da se osjeća krivom. Očigledno je pregledavala njezin stol na kojem su bila tri znaka koja su upućivala na Rhysa - čokoladica Twix, slika afričkog tvora koju je skinuo s interneta i iz nje izradio razglednicu te žuti listić Post-ita na kojem je bio napisan Audenov citat o ribama.

“Bok!” rekla je novinarka, kao da pozdravlja staru prijateljicu. “Zovem se Zoe Stevens.”

Stella je očekivala drukčiju osobu. Imala je dvadesetak godina i nosila je jarkoružičasti sako.

“Kako se osjećate kao prva izvršna direktorica u Upravnom odboru velike naftne kompanije?”

Osjećam se, mislila je Stella, kao da mi nešto veliko sjedi na prsima i ne da mi da dišem. I dalje me zapljuskuju valovi panike. Osjećam se dobro dvadesetak minuta, a onda me preplavi val očaja. Sabrala se i odgovorila:

“Pomalo je zastrašujuće kad vas obilježe kao prvu ženu koja je to postala; kao da ste prvi čovjek koji je stupio na Mjesec. Bio je to mali korak za čovjeka, ali velik za čovječanstvo. Ovo je mali korak za ženu, ali velik za ženski rod.”

Što je to, dovraga, govorila? Da je njezino imenovanje u upravni odbor

bilo značajno?

Novinarka je žurno zapisivala.

“Zapravo se nisam dobro izrazila”, nastavila je Stella. “Ne mislim da je to neka velika stvar. I ne mislim da je od presudne važnosti jesu li članovi upravnog odbora muškarci ili žene sve dok dobro obavljaju svoj posao.”

Pokušala je potisnuti iz misli vlastiti neslavni nastup na prvoj sjednici upravnog odbora.

“Znači li to da kompanije ne trebaju voditi računa o zastupljenosti spolova?”

“Ne, nipošto”, odgovorila je Stella i glatko izrecitirala govor o raznolikosti koji joj je pripremila Jamesova istraživačica.

Dok je govorila, osjećala se mirnije i bolje. Ovome služi posao. Ne da se zaradi novac. Već da ti pruži pojas za spašavanje kad se utapaš.

“To je vrlo zanimljivo”, rekla je novinarka koja je izgledala kao da se dosađuje i više nije vodila zabilješke. “Ali ono što bih željela postići ovim intervjuom jest da prikažem Stellu Bradberry u cjelini, što ste postigli u AE-u, kako uspijevate održati ravnotežu između posla i obitelji te kako održavate aktivan društveni život.”

O, Bože, pomislila je Stella, ali se pristojno nasmiješila.

“Stoga se vratimo u vrijeme vašeg školovanja u Oxford Highu.”

“Pohađala sam Headington”, ispravila ju je Stella.

“Da, naravno, Headington. Ako se ne varam, išli ste u školu s premijerovom suprugom? Kakva je ona bila tada?”

“Pa,” započela je Stella, “ona mi je prijateljica, ali ne bih rekla da je ovaj intervju o njoj. Mislila sam da ćemo razgovarati o tome koliko AE potiče napredak svog ženskog osoblja.”

“Da”, rekla je novinarka, “ali čitatelji vas doživljavaju kao uzor. Voljeli bi čitati o tome kako se nosite sa životom.”

Stella je u sebi primijetila koliko je to ironično, ali nije ništa rekla.

“Oni bi željeli znati sljedeće: udani ste za poznatog režisera dokumentarnih

filmova i imate dvije kćeri. Kako to sve uspijevate uskladiti?”

“Imam sina i kćer”, umorno ju je ispravila Stella. “I sve mi je to teško uskladiti, kao bilo kojoj drugoj zaposlenoj majci. Ne vjerujem da se sve može imati. Ako se nalazim na jednom mjestu, ne mogu biti na drugom. Ali ono što me čini povlaštenom je mogućnost izbora. Ja kao zaposlena majka nisam nikakva junakinja. Mogu platiti dadilju i spremačicu, a imam i divnog supruga koji nam kuha. Istinski se divim ženama koje same odgajaju djecu i obavljaju kućanske poslove noću kako bi sastavile kraj s krajem.”

Novinarka je zapisala nešto od toga i zatim rekla:

“Što smatrate svojim ključnim upravljačkim vještinama? Mislite li da su žene bolje u upravljanju od muškaraca?”

“Pa”, započela je Stella, “nisam sigurna. Ponekad mislim da bolje motiviramo osoblje jer smo to uvježbale na svojoj djeci.”

“Mislite li onda da ste dobra majka?”

“Radije ne bih govorila o obitelji, ako to nije problem.”

Sa svoje strane Stella je vidjela da je novinarka nešto našvrljala u blok, ali nije mogla pročitati što.

“Posvećujete li posebnu pozornost promoviranju žena na poslu?”

“Posvećujem kada vidim da se žene zapostavljaju zbog nedostatka povjerenja u njih. A to stalno vidim.”

“Ali”, rekla je novinarka, “čula sam da ste nedavno unaprijedili mladog muškarca da bude vaš izvršni pomoćnik.”

“Pa, jesam”, odgovorila je Stella. “Nije nespojivo pokušavati pomoći ženama i imenovati muškarca na viši položaj. Ne zagovaram pozitivnu diskriminaciju. Vjerujem da posao treba dati pravoj osobi. A u ovom slučaju muškarac - Rhys Williams - neizmjereno je nadaren...”

“Mogu li vas upitati još što?” dodala je novinarka dok je sakupljala svoje stvari i gasila magnetofon.

“Kakvi su ono stihovi na vašem stolu?”

Bella

Svake prve subote u prosincu Atlantic Energy organizirao je zabavu za djecu zaposlenika.

Prošle godine, kad je cijena nafte premašila sto dolara za barel, zabava se održala u Muzeju znanosti i Millie je bila izvan sebe od uzbuđenja što joj je Djed Božićnjak (debeli i ne suviše vedar direktor marketinga koji je nedavno bio upućen na rad u Nigeriju) darovao kućicu serije Sylvanian Families. Ove se godine zbog teških gospodarskih prilika zabava održavala u uredskoj kantini i poslana je obavijest da neće biti darova. To je prouzročilo takvu oluju srdžbe zbog nepravdičnosti na internim stranicama da je odluka povučena. Bit će darova, ali se njihova vrijednost ograničava na pet funta po djetetu.

Bella nije upitala Jamesa hoće li doći na zabavu, a nije ga, uostalom, ništa ni pitala jer su njih dvoje malo razgovarali tijekom prošlog tjedna. Dosta je putovao, a u uredu se ponašao na svoj uobičajeni način. Nije ju gledao i razgovarao je s njom upravo toliko koliko su nalagale službene potrebe.

Bella je pokušavala prebroditi sumorne dane na isti način. Nagomilala je zid knjiga i registratora na stol, a računalo je pomaknula tako da nije imala pogled na njegov ured. Ovaj strategijski potez nije bio posve uspješan: zahtijevao je da ustaje i viri mimo kula knjiga jer je željela - trebala - znati je li on u svom uredu i što radi.

Napisala si je popis pravila da prebrodi dan.

1. VRIJEDNO radi!!!
2. Nemoj prolaziti pokraj njegova ureda. Pođi dužim putem do automata za kavu.
3. Izgledaj zaposleno.
4. Dogovori odlaske na ručak s kolegama.

5. Uredi se.

Peto je pravilo uključila slijedeći načelo da ako dobro izgleda, početak će se i dobro osjećati.

Nije djelovalo jer se užasno osjećala. Zapravo previše užasno da bi slijedila bilo koje od pravila.

Razmišljala je da James vjerojatno neće otići na zabavu jer obično nitko od viših upravitelja ne dolazi. Ako i dođe, ona će ga izbjegavati.

Sa svojih gotovo osam godina Millie je bila dovoljno odrasla da zna kako zabava u uredskoj kantini - čak i okićenoj lametama i sa strobo-rasvjetom - predstavlja pad standarda. U tmurnoj tišini jela je hamburger i mlake pržene krumpiriće poslužene na tankom kartonskom poslužavniku. Na zvuke disko glazbe malo se oraspoložila pa je ustala i zaplesala, a Bella je ostala sama za stolom s kuhanim vinom u papirnatom čaši i hladnom pitom od mljevenog mesa. Uskoro su joj se pridružili njezin bivši šef iz Odjela za poslovanje kemikalijama, njegova supruga i njihova iznimno neugledna kći.

Mlatili su praznu slamu nadglasavajući glazbu dok Bella nije shvatila da je izgubila Millie iz vidokruga. Pitala se treba li je potražiti kada je vidjela da joj se približava James. Srce joj je poskočilo pa je zatim još jednom poskočilo kad je vidjela da drži Millie za ruku. Pronašao je Millie i koristi se njome kao sredstvom da razgovara sa mnom, pomislila je Bella.

Ali kada je James podignuo pogled, Bella je po izrazu njegova lica vidjela da to uopće nije na stvari.

Stella

Stella se užasavala zabave za djecu jer je uvijek bila jednako neukusna i bučna. Iako nazočnost nije bila obavezna, smatrala je da treba doći jer osoblje primijeti ako se ne pojave njihovi upravitelji.

Rekla je Finnu da za kaznu zbog sramote u školi mora otići na zabavu s njom i kad su ušli u poslovnu zgradu u 15:30 u subotu poslijepodne, izgledao je gotovo jednako loše raspoloženo kao ona. Stella se ogledala da vidi ima li koga poznatog i začudila se, iako je radila za kompaniju više od dvadeset godina, što nikad prije nije vidjela većinu tih ljudi ili ih nije mogla prepoznati u odjeći koju su nosili preko vikenda. Kratko je porazgovarala s rizničarom AE-grupe i njegovom suprugom koji su imali šestogodišnje blizanke. Prisjetila se dana kad su se ona i Rhys ljubili u dizalu, a on je čekao s papirnatom čašom kave u ruci kad su izašli. Razmišljala je o zanosu koji je osjećala toga dana. A zatim se upitala: može li ovaj čovjek biti zviždač? Ako može, stvarno je to dobro skrivao izrazito dosadnom propovijedi o prednostima i nedostacima toga što njegove dvije djevojčice pohađaju isti razred.

Na drugoj strani prostorije Stella je ugledala Jamesa sa sinovima, od kojih je stariji bio Finnovih godina. Njezin je sin nosio majicu s kapuljačom i tako niske hlače da je veći dio njegove dvanaestogodišnje stražnjice bio izložen pogledima. Za razliku od njega, Jamesov je sin nosio urednu košulju s kockastim uzorkom spremljenu u hlače. On i njegov mlađi brat nelagodno su stajali kraj oca.

Stella im je prišla i poljubila Jamesa. Obično nije ljubila kolege, ali utješilo ju je kad ga je vidjela. I on izgleda nesretno, pomislila je.

“Ugodna zabava”, mračno je rekao.

“Je li došla Hilly?” upitala ga je.

“Nije”, odgovorio je. “Dao sam joj slobodno poslijepodne da obavi božićnu kupnju. Pod velikim je pritiskom i treba odmor.”

Stella je kimnula s razumijevanjem, ali se zapitala zašto žena koja nema što drugo raditi osim odlaziti u kupnje treba odmor za dodatnu kupnju preko vikenda?

Djevojčica od kojih sedam ili osam godina koja je do tada njihala kukovima na prostoru za ples sa žestokom odlučnošću prestala je plesati i prišla im. Nosila je čupavu jaknu od ovčje kože i čizme s debelim potplatima pa time nekako odavala dojam Lolite, što je Stelli bilo pomalo groteskno. Odlučno je prišla Jamesu i zabuljila se u njega nerazjašnjivo neprijateljskim pogledom.

“Gdje je moja mama?” upitala je.

“Bok, Millie”, odvratio je. “Nisam vidio tvoju mamicu. Žao mi je. Ovo je,” rekao je okrećući se prema Stelli, “Millie, kći Belle Chambers, istraživačice iz mog odjela.”

“Super jakna”, rekla je Stella, “a i odlično plešeš.”

Tuđa djeca nisu je previše zanimala i koliko god se trudila da bude ljubazna, nikad nije tako zvučala. Millie se nije obazrela na nju, nastavila je zuriti u Jamesa i izgovorila dovoljno glasno da nadglasa Whamov *Last Christmas*:

“Zaboravio si svoje prljave čarape u mojoj kući.”

James je zatvorio oči dulje nego što bi to treptaj zahtijevao, uzeo Millie za ruku i rekao joj:

“Pomoći ću ti da pronađeš svoju majku.”

Jamesov stariji sin to je gledao s blagim iznenađenjem.

Bella

U ponedjeljak nakon zabave James je pozvao Bellu u svoj ured. Zatvorio je vrata i sjedili su sučelice na crvenim kožnatim sofama.

“Razmišljao sam o ovome cijelog vikenda”, rekao je. “Naravno da ne okrivljujem Millie za ono što se dogodilo. Ali bilo je veoma nezgodno.”

Nezgodno je, pomislila je Bella, što sam te uopće upoznala. “Ne znam jesu li moji sinovi išta shvatili. Vjerojatno nisu. Obojica su naivni za svoje godine.”

Za razliku od Millie koja je sve samo ne naivna, mislila je Bella.

“Nažalost, Stella je čula njezinu primjedbku i shvatila smisao. To me stavlja u tešku situaciju. Iskustvo mi govori da kad jedna osoba zna istinu, onda je znaju i ostali.”

“Anthea zna već mjesecima”, tiho je rekla Bella.

“Što?” iznenadio se. “Ne može znati, bili smo tako oprezni, a ja se nikad ne koristim svojom službenom *e-mail* adresom kada ti pišem.”

“Ona zna. Odavno je to prokljuvila. Suočila me s time prije nego što smo otišli u New York.”

“Zašto”, upitao je, “zašto mi to nisi rekla?”

“Zato što sam očekivala da ćeš reagirati upravo ovako kao što si sad reagirao.”

James je prekrpio lice dlanovima.

“Ovo je tako teško”, rekao je. “Loše će se odraziti na mene. Sjeti se, ja sam te unaprijedio.”

“Hoćeš kazati”, rekla je Bella s gorčinom, “da si me unaprijedio zato što si me htio poševiti?”

“To nisam rekao. Ti si to zaslužila. Ali najviše će trpjeti moj ugled.”

“Svašta”, rekla je. “Sad ćeš se pokazati kao serijski ševac, što će te pretvoriti u predmet zavisti. Ja ću izgledati kao obična jadnica. A potom ćeš

mi, pretpostavljam, dati otkaz. Ne mogu zamisliti zašto sam očekivala da će muškarac koji se užasava grmljavine imati imalo karaktera.”

Podigao je ruku da je zaustavi, ali se nije na to obazirala.

“Sad je dosta”, rekao je.

U tom je trenutku Anthea pomolila glavu na vratima.

“Ispričavam se što prekidam”, rekla je vedro. “Ali stigli su vaši posjetitelji.”

“Hvala”, ukočeno je zahvalio James.

Bella je sjela za svoj kompjuter osjećajući mučninu.

Nije mogla dopustiti da to tako završi. Nije se bojala otkaza koji će sada najvjerojatnije uslijediti. Radilo se o tome da ako je ovo stvarno bio kraj, treba se potruditi da bude ljepši.

Oprosti. Bila sam uznemirena jer sam se nadala da ćeš reći kako ti ne smeta ako netko zna. Željela sam čuti da si ponosan što te povezuju sa mnom i da si nesretan jer se ne možeš pomiriti s time što ćeš me izgubiti. A ti umjesto toga naklapaš o svom dragocjenom ugledu.

Što se mene tiče, boli me ona stvar za svoj ugled. Stalo mi je do Millie. Stalo mi je do toga da te ne izgubim. I to je to. Baš me briga što Anthea, Stella ili Nathalie govore o meni.

Bella.

Ovoga puta Bella nije dugo čekala odgovor.

Draga Bella,

Želim da znaš da je i meni, dakako, stalo do toga da te ne izgubim. Naravno da mi iznimno mnogo značiš. Naravno da bih u drugim okolnostima bio ponosan što smo zajedno. Ovo je, međutim, vrlo teško. Ne radi se samo o meni. Imam obitelj i posao. Ne mogu izbrisati njihovo postojanje.

I ja sam užasno nesretan zbog situacije. Ali jednostavno ne znam što da učinim.

James.

Stella

U vrijeme kad je započela svoju vezu s Rhysom, Stella se užasavala vikenda. Bila su to dva duga dana odvojenosti tijekom kojih je mjesečarila kroz kućanske poslove i čekala da se u ponedjeljak vrati u život.

Sad su joj vikendi bili olakšanje. Bili su jednolični i bezbojni, ali bilo je nečega umirujućeg u spoznaji da dva dana neće vidjeti Rhysa. Nije to bio pravi prestanak bola, više neka vrsta odmora od njegova izvora. Sad joj je bilo teško nositi se s vremenom od ponedjeljka do petka. Mučio ju je i sam prizor njega kako sjedi za stolom, bez sakoa i sa zavrnutim rukavima tako da mu je mogla vidjeti dlake na rukama. Bilo joj je bolno kad su razgovarali. Kao i kad nisu razgovarali.

Njegova prisutnost odagnala bi zanimanje za bilo što drugo oko njega i bila bi uzrujana, uzbuđena, jadna, ali ipak prostrijeljena malim trncima nade kad bi je pogledao i nasmiješio se. Stelli se ponekad činilo da je nesretan: mrzovoljan i povučen u sebe. Kad je tako izgledao, mogla se nositi s tim danom. Ako bi, naprotiv, čula njegov smijeh s druge strane ureda, osjetila bi električni šok, ubod bola koji ju je nastavio ranjavati dugo nakon što je smijeh prestao.

Jedno je vrijeme čak pokušala slušati glazbu na iPodu dok je sjedila za stolom kako bi spriječila bilo kakvu mogućnost da ga čuje. Ali nije koristilo jer je većinu tih pjesama dobila od njega. A glazba nasrće na ljudsko srce. Kada je za vrijeme stanke za ručak otišla u Pretovu zalogajnicu i čekala u redu za sendviče, čula se pjesma Coldplaya, upravo ona koju je smatrala njihovom pjesmom. Morala je ostaviti sendvič i izaći.

Ukratko, Stella se teško nosila sa situacijom. Kasnila je s poslom, bila je nepažljiva na sastancima, zaboravljiva i lošeg raspoloženja. Znala je kako joj prijeti opasnost da zariba nešto važno na poslu, ali ta je misao nije posebno uzrujavala. Bez Rhysa joj nije bilo stalo ni do čega.

Zatvorila je dokument o mogućem sudjelovanju u projektu iskorištavanja plina u Saudijskoj Arabiji koji je trebala pročitati, prijavila se na svoj račun

na Hotmailu i počela pisati poruku koju je sastavljala u glavi zadnja dva tjedna.

Najdraži moj Rhys,

Izmijenili smo toliko riječi. Rekli smo jedno drugomu stvari koje nismo mislili. Rekli smo si zbogom a da to nismo mislili. Riječi među nama više nemaju nikakvu vrijednost. Ali bol djeluje na način na koji riječi ne mogu. Biti odvojena od tebe predstavlja mi razinu boli koju ne mogu podnijeti. Gledam te baš sad dok ovo pišem. Glava ti je nagnuta nad tipkovnicom. Što radiš, dragi? Želim dodirnuti tvoje slatko lice. Želim te poljubiti i zauzvrat dobiti tvoj poljubac. Ali više od svega želim da se vratiš u moj život. Znam da je to nepravедno prema tebi i shvaćam da želiš nastaviti svoj život. Kažeš da ti ništa ne mogu ponuditi jer sam već nečija. Ali ne shvaćaš da ti zasad mogu ponuditi svoje srce i nadati se da bi ti moglo biti dovoljno, barem neko vrijeme.

Kad sam prekinula s tobom prije dva tjedna, mislila sam da bismo se mogli vratiti devet mjeseci unatrag kad si mi znao upasti u ured i stalno me posjećivati. Ali to je bila maštarija: ne možemo se vratiti. Previše toga nam se dogodilo, a ja sam, u svakom slučaju, sada drukčija osoba. Osoba u kojoj se i ti nalaziš. Kao što je rekao Frank Sinatra - zavukao si mi se pod kožu. I sam pokušaj da te iz nje izrežem tako je dubok kirurški zahvat da se osjećam kao da ću iskrvariti. Molim te, dođi sa zavojem. Samo tvoja Stella.

Pogledala je poruku. Nije zračila dostojanstvom. Nikad u životu nije poslala manje dostojanstvenu poruku. Ali koja korist od dostojanstva kad je bol bila tako jaka? Pritisnula je "pošalji" i vidjela kako Rhys prekoputa poseže za mišem i klika na *e-mail*. Mogla je vidjeti njegov zatiljak. Vidjela je kako je letimično pogledao njezinu poruku i zatim se prebacio na drugi prozor. Neke su osobe prišle njegovu stolu. Mirno je porazgovarao s njima. Ali kada su otišle, vratio se za računalo i nešto brzo natipkao. Stella je mogla vidjeti

prazan plavi prozor na kojem je pisalo “poruka poslana”. U nekoliko sekunda koliko je trebalo da njegove riječi dođu do njezina računala, Stella je osjetila kako njezina buduća sreća visi o niti. Otvorila je poruku.

Moram razmisliti. R :*

Najprije je osjetila olakšanje. Prošli put je odbio. Sad je rekao da mora razmisliti, što sigurno znači da će pristati. Ali kako je dan prolazio, rasla je njezina nesigurnost. O čemu bi trebao razmisliti? I on je osjećao bol, vidjela je to po njegovim pognutim leđima. Ovako je mogao prestati. Koliko je još trebao razmišljati o tome? Čekala je poruku, ali ona nije dolazila. A onda je stigla u pet do četiri.

Draga Stella,

Razmislio sam. Ne mogu to učiniti. Bit ćemo na istom mjestu i za godinu dana, a moj život prolazi. Volim te. Ali oboje bi nas ubilo da nastavimo.

Oprosti. Ti nisi samo moja Stella i nikad to nisi bila.

Rhys.

Stella je gledala poruku. Osjetila je kako joj tijelo uzmiče pred zaslonom. Zatvorila ju je, pa potom opet otvorila. Ne, ne. Nemoguće.

Nathalie je pomolila glavu na vratima. “Vaši gosti su stigli na recepciju”, rekla je. “Otići ću dolje i dovesti ih.”

“Daj mi minutu da se pripremim”, rekla je Stella.

Kad je te večeri došla kući, Stella se - prvi put - potpuno predala patnji.

Otišla je ravno u krevet rekavši kako je previše bolesna da bi večerala jer joj puca glava. Clemmie nikad dotada nije vidjela majku bolesnu pa je, zabrinuta jer nije mogla govoriti, legla pokraj nje u krevet. Finn joj je donio šalicu vruće čokolade.

Stella je dopustila da je četrnaestogodišnja kći miluje po kosi dok je gledala kako se iz šalice pokraj kreveta diže para. Njezina djeca su je voljela, trebala su je i vjerovala su joj, a ona ih je iznevjerila.

Ova misao dvostruko ju je potresla. Točno je znala koliko je jako pogriješila, ali nije mogla to osjetiti.

Poslala je djecu u dnevnu sobu da gledaju televiziju i rekla da se treba odmarati. To, ako ništa drugo, nije bila laž. Popila je pola bočice sredstva za smirenje u nadi da će zaspati.

Ja sam na odjelu intenzivne njege, pomislila je dok je ležala u tami. Doživjela sam nesreću na autocesti u kojoj sam se ozlijedila, ali preživjet ću. Rhys je ovdje na muškom odjelu i također je ozlijeđen, iako ne znam koliko teško. Nadam se da je dobro. Ne, nadam se da pati barem jednako koliko i ja. To bi me utješilo.

Ali on ne može patiti koliko i ja, jer mi tada ne bi poslao onu poruku. Opet je zaplakala.

Nije bilo izgubljenih života, pokušala se uvjeriti. Nezgoda nije uzrokovala lančani sudar koji bi osakatio njezinu djecu. Ustvari, nije ni doživjela nesreću.

Zacijelo je zaspala jer ju je probudio Charles dok je lijegao pokraj nje u krevet. Otvorila je oči i vidjela da sat pokazuje dva u noći.

“Je li ti dobro?” upitao je i odsutno je poljubio u rame.

“Dobro mi je”, šapnula je u jastuk.

Dok se odijevala idućeg jutra, ponavljala si je mantru.

Ova bol je kazna. Pogriješila sam pa sada to plaćam. Nastavit ću hodati svojom životnom stazom i jednog ću se dana osjećati bolje.

Nastavila je ovo mrmljati i nakon što je ušla u metro. Mobitel joj je pijukom javio da je primila poruku. To ne može biti Rhys, rekla si je. Ne

nadaš se. Nada je tvoj neprijatelj. Gotovo je, neće ti više slati poruke.

Dok je to ponavljala, posegnula je za mobitelom. Poruka je bila njegova.

Moramo razgovarati? :*

Srce joj je poskočilo. Njezino svečano obećanje da će odsada svoj život posvetiti tomu da bude dobra majka, dobra žena i dobra osoba nestalo je u sekundi.

Da, naravno. Na putu sam na posao. Može za 35 minuta u Starbucksu? :**

Kada je Stella stigla, Rhys je sjedio za stolom u dnu tmurne smeđe unutrašnjosti.

“Donijet ću ti neko piće.”

Gledala je te poznate ruke kako broje sitniš, nose piće i stavljaju ga na stol.

“Žao mi je zbog onoga jučer. Bila sam jako uznemirena”, započela je.

“Da”, rekao je. “I ja sam se stvarno užasno osjećao.”

Osjetivši olakšanje, Stella mu se nasmiješila, ali on joj nije uzvratio osmijeh.

“Trebam se malo povući, želim otići i provesti neko vrijeme negdje drugdje. Mogao bih čak otići kući.”

“Da, to je dobro”, rekla je Stella. “Dobar način da promisliš...”

“Ne, Stella”, rekao joj je. “Ne trebam promisliti. Ne mijenjam mišljenje, samo se trebam malo povući.”

“Jesi li siguran?” Stella ga je pogledala osjećajući kako joj panika nadire

iz grla.

Kimnuo je.

Zatim je iznenada rekla. “Ne možeš i dalje raditi za mene.”

Lice mu je poprimilo oštar izraz.

“Što?”

“Ne možeš više raditi kao moj pomoćnik.”

“Ma super, jebemti. Dakle, novi dogovor glasi da ćeš mi dati otkaz ako te više ne budem ševio?”

“Ne, nisam to rekla. Ali više ne možemo raditi zajedno.”

“Želiš li mi reći da dam ostavku?”

“Ne, ali...”

“Ja... ja stvarno ne mogu vjerovati da se ovo događa. Znaš biti prava nemilosrdna kučka.”

“Psst”, utišala ga je. “Ne tako glasno.”

Jedan od suradnika iz marketinga za blagajnom je plaćao kavu i znatiželjno ih pogledao.

“Mislim da ćeš ubrzo uvidjeti da si iz ovoga mnogo izvukao”, rekla je Stella. “Da me nisi upoznao, nakratko bi radio za Jamesa, koji te, usput rečeno, uopće ne cijeni, i sad bi rintao u Aljaski.”

“Krasno”, uzvratio je i bijesno iskolačio oči. “Znači, kažeš mi u lice da si me unaprijedila više nego što sam zaslužio. A svim tim tvrdnjama da sam nadaren samo si me željela namamiti?”

“Zar se na kraju sve svodi na to? Radi se samo o tvojoj karijeri? Boli me ona stvar jesam li te unaprijedila više ili manje nego što si zaslužio. Rekla sam da si nadaren jer to i jesi. Pa što? To je pitanje karijere i ni najmanje me ne zanima. Mene zanima ljubav. I mislila sam da je imamo. Ali sada sjedim ovdje i gledam kako je ti mirno trgaš na komadiće dok klepećeš o svom poslu.”

Stella nije plakala. Gledala ga je s tako intenzivnim bijesom da ju je nekako stimulirao.

“Lako je tebi govoriti”, odvratio je. “Ti si svoje odradila. Ti si prva jebena žena u jebenom Upravnom odboru. Ne možeš više napredovati u vlastitoj karijeri i zbog toga jednostavno sjebeš tuđu karijeru.”

Usred njegova govora Stella je ustala i s toliko pribranosti koliko je uspjela prikupiti uzela papirnatu čašu s kavom i izašla na ulicu, zamalo se sudarivši s Beate koja je upravo ulazila na svoj jutarnji kapučino.

Bella

Bella je odlučila da neće otići na Jamesov domjenak. Nije bila obvezna jer se održavao izvan radnog vremena. Glumiti profesionalnost između devet i šest bilo je tako teško da nije željela to nastaviti i navečer. Isto tako, nije željela ponovno vidjeti njegovu lijepu obiteljsku kuću, njegovu čudakinju od žene ili djecu u skupim malim košuljama koje je, kako je jednom vidjela, kupovao preko interneta na mrežnoj stranici robne kuće Harrods.

Kad je toga jutra James prolazio pokraj njezina stola, rekao joj je: “Nadam se da ćeš doći večeras.”

A Bella je, ne gledajući ga, odgovorila da će pokušati, ali da to ovisi o dadilji.

Sredinom tog poslijepodneva zazvonio je mobitel i javio joj se Rhys kojeg nije vidjela već nekoliko dana.

“Gdje si ti?” upitala ga je.

“Kod kuće. Bio sam nekoliko dana kod mame u Walesu i sad umirem od dosade. Nisam siguran hoću li večeras doći na domjenak, ali mogao bih promijeniti mišljenje ako ti ideš. Hoćemo li otići i prvo se dobro nalokati? Osjećam se totalno usrano.”

“Ni ja se ne osjećam bogzna kako. Nije ti loša ideja da se naločemo”, rekla je Bella nesigurno.

Dogovorili su se da se nađu u pubu, a kad su došli, Bella ga je upitala: “Kako se osjećaš kao slavna osoba i zvijezda?”

“Što?”

“Spomenuli su te u *Telegraphu*. Piše da si genijalan.”

“*Stvarno?* Nisam čitao.”

U glasu mu se osjetilo zadovoljstvo.

“To je iz opsežnog intervjua sa Stellom, a raspredala je o tome kako si genijalan.”

“Aha”, rekao je zvučeći manje zadovoljno. “Što je rekla?”

“Ne mogu se točno sjetiti. Bio je to čudan intervju. Ja sam joj pripremila natuknice o raznolikosti i to je trebala biti tema intervjuja. Ali ona je naklapala o nekoj pjesmi W. H. Audena. James je bijesan i kaže da je ispala totalno munjena i da intervju nije donio nikakvu korist AE-u.”

Nakon što je to čuo, Rhys je zamuknuo pa je Bella rekla: “Vidimo se večeras.”

Članak u *Telegraphu* bio je objavljen na dan Jamesova domjenka. I njezina fotografija na uredničkom dijelu poslovnih stranica ispod koje je pisalo: “Novo lice super-žene.”

A u članku je bila objavljena njezina fotografija snimljena odozdo na kojoj je izgledala ne samo umorno i oronulo već i prilično divlje. Ispod je u podnaslovu pisalo: “Stella Bradberry: Stimuliraju me mladi ljudi.”

Da je bila u drukčijem raspoloženju, ovo bi je natjeralo na smijeh. Ovako je gledala fotografiju i poželjela zaplakati.

Stella Bradberry kasni (pisalo je na početku članka). Upada u svoj ured izgledajući rastreseno, ispričava se što sam je morala čekati i kaže da ima mnogo posla. Ovo nije pretjerivanje. Nedavno je imenovana u Upravni odbor druge najveće naftne kompanije u Ujedinjenom Kraljevstvu i jedna je od najoštroomnijih ekonomistica u državi. Ona je zamjenica i osoba od povjerenja generalnog direktora Stephena Hintona, i igra ključnu ulogu u restrukturiranju kompanije koja vrijedi četrnaest milijardi funta. Priča se da je najutjecajnija žena u naftnoj industriji i da je na “ti” sa svim ministrima za naftu na Bliskom istoku. Kada Bili Gates dođe u grad, sastane se s njom.

To su najobičnije bljezgarije, mislila je Stella. Samo sam jednom srela Billa Gatesa, i to zajedno sa Stephenom. A ideja da vodim ugodne razgovore s ministrima zemalja Perzijskog zaljeva više su nego smiješne.

Ali postoji i mekša strana Bradberryce. Na njezinu stolu je listić Post-ita s citatom iz pjesme W. H. Audena: “Želja struji mojim venama, i sjećanje o ribama”, a na njezinu iPodu je glazba 50 Centa i Snow Patrola, a ne Bacha i Beatlesa.

Kako se samo usuđuje kopati po mom iPodu, pomislila je Stella. I kako se samo usuđuje pisati ove budalaštine.

Usprkos tomu što je žena i što se razmeće parolama o raznolikosti, neki bi rekli da je Bradberryca povukla ljestve za sobom.

U njezinu su timu sami muškarci, a ranije ove godine izazvala je negodovanje među kolegama jer je za svog izvršnog pomoćnika postavila mladića koji je u kompaniji bio zaposlen samo nekoliko mjeseci.

Upitana o ovome, Bradberryca je izgledala pomalo usplahireno. “Neki od ovih mladih ljudi koji se zapošljavaju u AE-u iznimno su nadareni”, rekla je. “A Rhys Williams jedan je od njih.”

Stella se nije mogla natjerati da nastavi čitati.

Bella

Bella i Rhys stigli su kad je domjenak bio u punom jeku. Popili su po tri pića u pubu i zalutali na putu od postaje Wimbledon.

Alkohol je donekle popravio Bellino raspoloženje, ali Rhysova prekomjerna potištenost - koja ju je u početku veselila jer ju je tješilo što je netko u još lošijem stanju od nje - počela joj je kvariti raspoloženje. Bella je upitala što ga muči, a on je odgovorio da je sve najobičnije sranje i da mrzi svoj život.

“Ne može sve biti najobičnije sranje”, rekla je Bella. “Imaš odličan posao. A u jutrošnjim si novinama prikazan kao genij.”

“Nemoj ponovno o tome”, odrezao je.

Kakvo si ti dijete, pomislila je Bella.

Vrata je otvorio čovjek s leptir-kravatom i Bella je unutra ugledala Jamesova mlađeg sina kako u svijetloplavom kućnom haljetku poslužuje čips te starijega, koji je bio jednako odjeven, samo u tamnijoj nijansi plave, a posluživao je masline.

“Slatko”, rekao je Rhys. “Kao da smo u filmu *Moje pjesme, moje snovi*. Što misliš, hoće li početi pjevati ‘Zbogom, sretno, *auf Wiedersehen*, doviđenja’?”

Bella se nasmijala prihvaćajući čips od dječaka i čašu šampanjca od konobara.

James je stajao leđima okrenut kaminu lijepo uređene dnevne sobe, dok se oko njega stvarao krug gostiju. Očito se spremao održati govor.

“Ostani uz mene”, rekla je Rhysu. “Cijela me ova zabava dovodi do ludila.”

“I mene”, rekao je.

James je udario svojim srebrnim nalivperom o čašu i svi su se utišali.

“Ovo nije govor”, najavio je.

“Šteta”, čuo se bestjelesni glas za koji je Bella pomislila da je vjerojatno Benov.

“No ipak bih želio reći ono što se obično naziva ‘nekoliko riječi’.”

Začula se provala smijeha, ali Bella to nije smatrala smiješnim.

“Ovo je stvarno bila teška godina”, nastavio je, “ali ponosan sam na posao koji smo obavili. Bilo je i zastrašujućih trenutaka”, zastao je i ponovno se začuo žubor smijeha, “ali mislim da smo iz njih izašli snažniji i kao kompanija i kao tim.”

“Bla-bla”, prosiktao je Rhys Belli.

Ona se podrugljivo nasmiješila i upravo je u tom trenutku James prepoznao njezino lice u gomili. Bella se osjetila dvolično. Njegov je govor možda bio banalan, ali ga je izgovorio s takvom snagom da je zvučao iskreno. Slijedit ću te, mislila je Bella pijano, na kraj svijeta.

James je zatim rekao: “I konačno, Hillary - gdje si? - želim ti zahvaliti na ovoj divnoj zabavi. I hvala ti što me trpiš.”

Nasmiješio se svojoj ženi. Bella je povukla Rhysa za rukav.

“Donesi mi još jedno piće. Napit ću se k'o deva”, rekla je.

Kako samo može to govoriti, pomislila je Bella. Hillary nije mrdnula jebenim prstom za pripremu zabave. Anthea je uredila većinu posla.

“Hajdemo porazgovarati sa Stellom”, predložila je Bella.

Povukla je Rhysa, ali se on odupro.

Bella je počela govoriti Stelli kako je uživala u čitanju intervjuja kad im je prišla Jamesova žena.

Kimnula je Belli i poljubila Stellu u oba obraza, nakon čega su se dvije starije žene upustile u razgovor o školovanju djece. Bella je izbliza pažljivo pogledala Hillary. Na licu je imala bora koje su dijelom bile izravunate vješto nanesenim premazom. Nosila je haljinu duboka izreza i Bella je pomislila kako joj dekolte izgleda pomalo naborano. Kada ona dođe u te godine, pomislila je Bella, nosit će haljinu koja manje otkriva. Zatim je primijetila da šefova žena oko vrata nosi istu bisernu ogrlicu koja je Belli ležala kod kuće u komodi, ali dok je Bellina imala samo jedan niz bisera, Hillaryna je imala

tri niza i dijamantnu kopču.

Potpuno ju je napustio povučeni pristup koji je imala kad joj je Bella donijela karte. Sada je glasno razgovarala sa Stellom i gledala je intenzivnim, divljim pogledom.

Bella se ogledala po sobi da vidi kamo je otišao Rhys.

“Jamesu je jako stalo do toga da Harry ode na Winchester”, čula je kako govori Hillary.

Bella je počela osjećati da je pijana - ne na način koji bi je razveselio, već na gadljiv i mrzovoljan način. Nije željela slušati ovaj razgovor, ali nije znala ni kako se izvući.

“Mislim da internati štete djetetu”, objašnjavala je Hillary. “Ustvari, trebaš samo pogledati Jamesa. Cesto pomislim da je zaostao u emocionalnom razvoju zbog toga što je s osam godina otišao u internat. Premda mi se ponekad čini da je rođen kao autistično dijete.”

Bella je na trenutak osjetila čudan osjećaj bliskosti s njegovom ženom, koja je izgledala pijanije od nje.

“Što vi mislite, Bella?” upitala ju je Hillary. “Vi ga vjerojatno više vidate nego ja.”

Ne mogu se nositi s ovim, pomislila je Bella.

“Što mislite da je uzrok?” nastavila je Jamesova žena. “To što je zbog pohađanja internata zaostao u emocionalnom razvoju ili što se jednostavno rodio s naglašenim muškim genom?”

“Hm”, rekla je Bella. “Stvarno ne znam jer očigledno vidim istu stranu njega kao vi.”

Hillary je otpila velik gutljaj šampanjca, baš kao i Bella.

“Ali”, brzo je nastavila Bella, “internati su čudni. Ne mogu zamisliti da tamo pošaljem svoju kćer.”

U tom trenutku Stephen je došao između njih i dotaknuo Hillarynu ruku.

“Moram ići”, rekao je. “Ali hvala ti. Zabava je bila izvrsna.”

Hillary je prazno pogledala generalnog direktora kao da nema pojma tko je

on. Bella je iskoristila ovu upadicu i klisnula da potraži Rhysa.

Umjesto da nađe njega, naletjela je ravno na Jamesa.

“Zdravo”, rekao je.

Glas mu je bio grub i ljutit.

“Vidio sam da si došla s Rhysom.”

“Da”, odgovorila je jednostavno.

“Nije li to malo netaktilno?” upitao je.

“Što?” uzvratila je. “Netaktilno? Zar nije malo netaktilno pozvati bivšu ljubavnicu u vlastiti dom da bi mogao suprugu uzdizati u nebesa i omogućiti joj da se uz tebe kočoperi s tri puta većom ogrlicom od one koju si darovao ljubavnici - nije li to malo netaktilno?”

“Ne možemo ovdje razgovarati na ovakav način”, rekao je i čvrsto je uhvatio za ruku kao da je huliganka. “Hajdemo u vrt.”

Stella

“Evo stiže nam najutjecajnija žena u naftnoj industriji”, rekao je James kad je Stella izašla iz taksija nakon beskrajne vožnje do Wimbledona. “Dobrodošla.”

Hillary je odsutno stajala iza njega u hodniku, kao da je ondje nešto izgubila. Udebljala se od prošle godine, a Stella, koja se više nije mogla oduprijeti potrebi da izvrši starosnu analizu na svakoj ženi u četrdesetima, zaključila je da se Hillary jako postarala. Imala je četrdeset jednu godinu, ali prije je izgledala kao da joj je pedeset.

“Zdravo, Stella, tako si mršava... jesi li prestala jesti?” upitala je Hillary.

Stella se nasmijala i poljubila Hillary, uvjeravajući je da dovoljno jede, pa joj rekla da izvrsno izgleda. Progurala se kraj nje u sobu u kojoj su se nalazili svi najviši upravitelji AE-a. Da je bila u drukčijem raspoloženju, možda bi osjetila prezir prema neskrivenom častohleplju koje je proizlazio iz popisa gostiju, ali danas je prema tome bila ravnodušna. Jedinog gosta na svijetu za kojega je marila ondje, izgleda, nije bilo.

“Ah, Stella”, rekao je sir John Englefield, prišao joj i cmoknuo je u obraz.

“Očaravajuće su te prikazali u jutrošnjem *Telegraphu*. Ali nisam znao da se zanimaš za poeziju.”

Stella se nasmiješila predsjedniku i suho se nasmijala.

“Blesavi novinari uvijek traže senzaciju”, rekla je. “To je nešto što je moja kći...”

Preko njegova ramena tražila je Rhysa među gostima koji su dolazili, ali svaki put kad su se vrata otvorila, ušao je netko drugi. Nije osjetila olakšanje koje je očekivala. Umjesto toga osjetila je očaj što ga nema. Nije ga vidjela već pet dugih dana i njegova odsutnost ju je tištala. Nije ju kao u pjesmi probola kao konac zadjenut u iglu. Pritiskala ju je poput teška pokrivača. Sam pogled na njega omogućio bi joj da ponovno diše i da se osjeća bolje.

Vrata su se opet otvorila i ušla je Bella koja je izgledala zažareno i lijepo.

Stella najprije nije vidjela Rhysa jer je stajao iza Belle. Zatim ga je ugledala kako nešto šapće Belli, na što se Bella okrenula prema njemu i nasmijala.

Ne, pomislila je Stella.

Rhysov pogled bio je usmjeren prema Belli i nije ga skretao prema unutrašnjosti sobe. Uzeo je dvije čaše šampanjca i jednu pružio Belli.

Stella je uzela minijturni slani kolač s lososom koji joj je ponudila žena s poslužavnikom, ne zato što ga je željela pojesti, već da ima nešto za raditi. Zalijepio joj se za nepce pa je otpila gutljaj šampanjca da ga potjera u grlo.

“Ne”, rekla je naglas.

“Zašto misliš da nije?” iznenađeno ju je pogledao sir John. Govorio je o skijanju u Gstaadu za Božić.

Stellu je od objašnjenja spasio zvuk koji je prouzročio udarac metala o kristalnu čašu. James se očito spremao održati govor.

Stella ga je pažljivo pogledala i pomislila kako u potpunosti vlada sobom. Možda nije vidio da je Bella stigla s Rhysom? Ili je možda krivo čula što je reklo ono dijete na zabavi? Možda je izvela pogrešan zaključak. Ako je James u vezi s Bellom, sigurno je ne bi pozvao na domjenak u svoju kuću? Ili je to možda bio kratak i sramotan čin koji su oboje smatrali neugodnošću i stoga se nije računao.

James je upravo zahvaljivao Hillary i nazdravio svima za sretan Božić kad je Bella prišla s druge strane, vukući Rhysa za rukav. Stelli se smučilo od posesivnosti tog pokreta. Ne vučeš kolegu za rukav osim ako nisi vodila ljubav s njim. Ovo pravilo koje je Stellin grozničavi um postavio na licu mjesta učinilo joj se poput nepobitne istine.

Rhys je sreo Stellin pogled prije negoli se okrenuo otići po još jedno piće. Nije joj se nasmiješio, niti je pokazao da ju je prepoznao.

Bella je pokušavala s njom razgovarati o intervjuu iz *Telegrapha* i poput prave drolje gledala je s takvim izrazom nevinosti da je to bilo odvratno za vidjeti. Stella je željela pobjeći, ali im se pridružila Hillary i tako onemogućila bijeg.

“Hoće li Finn ove godine na prijamni ispit?” upitala je.

“Hoće, ali ne trudi se previše”, odgovorila je Stella nesigurno.

Hillary je počela govoriti kako se njihov stariji sin priprema za školovanje na Winchesteru i da je voditelj pripremnog tečaja rekao da će lako položiti prijamni ispit. Problem je u tome što ona nije sigurna je li to pravi odabir za njega, ali Jamesu je jako stalo do Winchestera.

Stella je razmišljala o Finnu i o tome kako vjerojatno neće položiti ispit, kao i o Charlesu koji ne samo da nije gnjavio sina zbog školovanja već je bio ravnodušan čak i prema činjenici da se njegov sin uopće školuje.

Onda se Bella umiješala u razgovor i počela iznositi stavove o školovanju svoje kćeri. Nije samo drolja, već je i egocentrična, pomislila je Stella.

Ispričala se što mora otići, zahvalila je Hillary na domjenku i krenula po svoj kaput, i onda naletjela ravno na Rhysa koji se pijano njihao.

“Drago mi je što te vidim”, rekao joj je.

Stella ga je zapanjeno gledala.

“Zar me želiš povrijediti?” upitala je.

“Ne znam zašto si tako ljuta”, odgovorio je. “Sve što sam učinio jest da sam te volio.”

Stella se gorko nasmijala. Zatim je počela plakati.

“Moram izaći”, rekla je i otvorila stražnja vrata koja su vodila na balkon od lijevanog željeza. Rhys je nije slijedio.

Ispod u vrtu začula je muški glas: “Ova zadnja dva tjedna bila su mi posebno teška.”

Zatim je uslijedila stanka, dok je drugi glas - ženski - rekao nešto što Stella nije mogla čuti.

“To nije pošteno”, nastavio je muškarac. “Ovo mi baš ne ide od ruke - samo zato što to ne pokazujem, ne znači da to i ne osjećam. Nedostajala si mi toliko da sam se iznenadio. Bio sam potpuno nepripremljen na to kako sam se jedno osjećao.”

U vrtu je zatim zavládala tišina.

Bella

Dan nakon domjenka Bella je sjedila za stolom s divljim mamurlukom i dubokim, iako pomalo zbunjujućim osjećajem da su stvari, ako ne baš dobre, ipak bolje nego što su prije bile. Prvi put u nekoliko tjedana došla je u ured osjećajući tračak nekadašnjeg uzbuđenja. Bila je malo razočarana što joj James tog jutra nije poslao SMS-poruku, ali je još uvijek bila uvjereni da je njegov nespretni govor u vrtu bio iskren. Rekao joj je da je želi i da se bez nje osjećao “proketo jadno”. Valjda neće opet tako brzo promijeniti mišljenje?

Baš kad se pripremala početi s poslom, zazvonio joj je mobitel. “James kući”, pisalo je na zaslonu. Belli je to bilo čudno jer je vidjela njegovu aktovku u uredu, što je upućivalo na zaključak da je došao na posao.

“Halo”, nježno je rekla.

Ali glas nije bio Jamesov. Bila je to Hillary.

“Hvala na domjenku”, rekla je Bella oštrijim tonom. “Stvarno je bio odličan. Toliko ljepši od božićnih domjenaka u uredu. Stvarno sam se dobro zabavila, ali čini se da sam popila previše šampanjca pa jutros snosim posljedice.”

Riječi su joj navirale na usta, ali čak su i njoj samoj zvučale prazno i pogrešno. Uslijedila je stanka, a zatim je Hillary rekla: “Jesi li zadovoljna sobom?”

Glas joj je bio prigušen i polagan.

“Molim?”

“Jesi li zadovoljna sobom?” ponovila je Hillary.

“Hm, nisam baš sigurna na što mislite,” odvratila je Bella. Uхватила ju je panika, ali nadala se da će je nekako promašiti metak koji je ispaljen na nju ako i dalje ne bude ništa rekla.

“Znaš ti na što ja mislim. Točno znaš na što mislim.”

“Bojim se da ne znam.”

“Pa, onda ti ja moram reći. Ti se jebeš s mojim mužem. Ti si se vozila s njim u autu. Ti si bila s njim u Great Eastern Hotelu. Ti si se švila s njim u New Yorku. Ti si osoba čiji je broj u njegovu mobitelu zabilježen pod imenom Bili. I ti si sinoć došla u moju kuću, povlačila se naokolo u svojoj odvratnoj kurvinskoj haljini, a zatim se žvalila s njim u MOJEM vrtu.”

“Ne”, odvratila je Bella. “Ne, nisam zadovoljna sobom.” Hillary kao da je nije čula.

“Nikad ne griješim u procjeni ljudi. Kada si mi ljetos donijela karte, znala sam da nosiš nevolju. I što si radila? Ispitivala suparnicu da vidiš kako sam stara? Misliš li da je pametno dovoditi u iskušenje muškarce koji su u krizi srednjih godina? Misliš li da je pametno ljubazno telefonski razgovarati s njihovim ženama dok im iza leđa ševiš muževe? Naravno da krivim i njega zbog njegove slabosti, ali ti si pokvarena. Uništila si život ženi koju jedva da si poznavala.”

Hillary je jecala u slušalicu.

“Žao mi je”, rekla je Bella nemoćno.

Čula je klik i Hillary je nestala. Bella je spustila slušalicu i otišla u zahod, kleknula pred školjku i divlje povraćala.

Stella

Stella je bila u Stephenovu uredu kad mu je zazvonio telefon. Tajnica je primila poziv i prenijela mu poruku.

“Oprostite što vas prekidam, ali na liniji je supruga Jamesa Stauntona. Kaže da je hitno.”

Stephen je podignuo slušalicu.

“Zdravo, Hillary”, rekao je slatko. “Domjenak je bio predivan. Puno ti hvala...”

Stella je promatrala kako mu je s lica iščeznuo izraz umiljavajuće nestrpljivosti i pretvorio se u uznemirenost.

“O, Bože”, rekao je.

Ustao je, okrenuo se i zagledao u prozor tako da mu je Stella vidjela samo leđa.

“O, Bože, shvaćam... Hm, ne. Ne opravdavam to. Naravno da ne. Želiš li da porazgovaram s njim...? Molim te, Hillary. Čuj. Užasno mi je žao. Ovo je neugodna situacija. Molim te, nemoj plakati. Hillary... halo? Hillary?”

Zatvorio je oči, uzdahnuo i spustio slušalicu.

“Što se dogodilo?” upitala je Stella, premda je točno znala što se dogodilo.

“Ne bih ti trebao reći, iako očekujem da si mogla *naslutiti*. ”

Zadnju je riječ izrekao krajnje pompozno, kao da se ograđuje od prljave naravi činjenica.

“Tiče se Jamesa?”

“Glupa budala je u vezi s osobom iz svog tima. Njegova je žena telefonom jadikovala i škripala zubima.”

“Bože”, rekla je Stella. “Ali zašto je to tebi ispričala?”

“Mislim da ni sama ne zna što radi. Nepovezano je lupetala. Očigledno je

prošle noći u vrtu vidjela svog supruga u ljubavnom zagrljaju s tom mladom ženom, što zacijelo nije bila posebno ugodna scena. Pretpostavljam da me nazvala jer je u uzbuđenju zaboravila da je osveta jelo koje je najbolje poslužiti hladno, ili nešto u tom smislu.”

Zastao je, a onda nastavio.

“Čudno, mislio sam da je sinoć na domjenku sve bilo u najboljem redu. Svi su se pristojno ponašali, kako i treba na božićnoj veselici. Ali nikad ne znaš što se skriva ispod površine. Tiha voda brege dere, kaže se.”

Stella je zanemarila ovo mudrovanje i upitala ga: “Očekuje li ona od tebe da mu daš otkaz? Ne želi valjda to?”

“Ne, mislim da očekuje da dam otkaz djevojci, a da njemu očitam bukvicu. Iako sumnjam da je o tome uopće razmislila. Mislim da su joj proradili hormoni.”

Kada je shvatio da to govori ženi, dodao je: “Bez uvrede - prisutne su isključene.”

Stella se, unatoč svemu, poželjela nasmijati. Izrazom “bez uvrede” koristio se Finn kao uvodom prije nego što bi joj je rekao kako izgleda staro ili da kuha gore od dadilje.

“Reci mi, Stella, što da radim? Odrasli smo ljudi. Ni od koga ne očekujem da bude anđeo. Sam Bog zna da ni ja to nisam.”

Pogledao je Stellu na neugodno sugestivan način.

“Ali od ljudi očekujem da imaju takta - ukusa - da ne stupaju u vezu s podređenima koje potom unaprijede.”

Stella je progutala knedlu.

“Znaju li svi za ovu vezu? Jesi li ti znala?”

“Pa, nešto sam sumnjala”, odgovorila je Stella.

“Zašto mi nisi rekla?”

“Jer...” započela je Stella, ali ju je Stephen prekinuo.

“Znam zašto. Jer te se to nije ticalo.”

Stella je nesigurno kimnula.

“Gle, Stella. Ti si čestita osoba i siguran sam da ti je užasno teško zamisliti da se ljudi dovode u ovakve zbrke. Ali to se događa. Ovakve stvari izgledaju jako ružno kad izađu na vidjelo. Mislim da trebamo imati pravilnik o ovome. Mislim da ću o tome porazgovarati s Russellom.”

“Zar zaista smatraš dobrom idejom u ovo uključiti Ljudske resurse?” pažljivo je započela Stella s mišlju na svoj nedavni razgovor s Russellom.

“U pravu si”, odgovorio je Stephen kimajući. “Nije nam potrebno da Odjel za ljudske resurse razvlači ovo nakon što se već dogodilo. Možeš li sama nešto skicirati pa se povezati s Russellom? A ja ću u međuvremenu porazgovarati s Jamesom. Ovo stvarno nije u opisu mog posla. Generalni direktor svjetske naftne kompanije - zadatak prvi: objasni direktorima da ne spuštaju svoje proklete hlače.”

Bella

James je pozvao Bellu u ured. Čudno je izgledao. Nije bio uznemiren, samo ukočen. Imao je pogled mrtvaca.

“Nešto moraš znati”, počeo je.

Govorio je polako i precizno.

“Hillary nas je vidjela u vrtu prošle noći.”

“Nazvala me”, rekla je Bella.

Još je drhtala i bilo joj je teško govoriti. James kao da je nije čuo pa je nastavio govoriti istim monotonim glasom.

“Reagirala je bijesno i neprijateljski, što možda i nije iznenađujuće. Uvjerio sam je da ćeš odmah biti raspoređena na drugo radno mjesto.”

Bella ga je užasnuto gledala. To je čovjek kojeg je voljela. Koji joj je prije petnaest sati u vrtu rekao da je obožava i kako ne može podnijeti da bude odvojen od nje. Mogla je razumjeti da je u šoku. Ali nije mogla razumjeti zašto je gleda kao da je zaražena opakom bolešću pa je treba udaljiti od njega iz straha da i njega ne zarazi. Ne može čak, pomislila je s gorčinom, ni posvetiti jednu jedinu misao njoj ili tome kako se ona osjeća ili kako je bilo preko telefona slušati divlje vikanje njegove žene. Njezinu patnju u ovoj situaciji jednostavno nije registrirao.

“Morat ćemo ti pronaći drugi posao. Pobrinit ću se da bude dobar. Zapravo, mogao bih zamoliti Stellu da te uzme.”

“Nisam ja paket”, rekla je Bella.

Pogledao ju je i na trenutak je pomislila da će mu skliznuti maska i da će zajecati.

“Ne”, uzvratio je. “Ti nisi paket, Bella, Svjestan sam toga.”

Nakon kratke šutnje, nastavio je: “Znaš, volio sam te.”

Volio. Jedno slovo, promjena glagolskog vremena u jednoj minuti bila je najbolnije od svega.

Stella

Stella bi rado porazgovarala s Jamesom. U razgovoru bi mu rekla: “Mislim da nekako razumijem što osjećaš. To je pravi pakao. Ne krivim te - suosjećam s tobom i žao mi je što si upao u tako strašnu zbrku.”

Ali nije to učinila, ne zato što je smatrala da bi je James odao - on je možda serijski preljubnik, ali nije tračer - već stoga što je strepila pred njegovim odgovorom. Normalno je - ili se smatra normalnim - da muškarac bude u vezi s mnogo mlađom tajnicom. Ali da žena učini isto, smatralo bi se perversnim.

Ipak, tako se očajnički željela povjeriti nekome tko može razumjeti kako se grozno osjeća da je bila voljna izložiti se opasnosti da joj se podsmjehuje - ili da je čak prezire. U tome ju je zaustavio izraz njegova lica koji je vidjela kada je ušla u njegov ured.

Izgledao je potpuno prazno. Nije odavao znakove uznemirenosti, čak ni nelagode. Sinoć je čula njegove riječi u vrtu i, iako ih je izrekao pomalo ukočeno, bila je uvjerena da su iskrene. Sigurno je u određenoj mjeri patio, ali ako je on ustrajao u tome da ne skine masku, onda mora i ona.

“Stella”, rekao je. “Ovo je malo osjetljivo, ali želio bih te zamoliti za uslugu.”

Stella je kimmula.

“Bella Chambers, koja je pripremila natuknice za tvoj nedavni intervju, trebala bi napustiti moj tim iz osobnih razloga. Stvarno ne bih ulazio u detalje, ali ne bih želio da se vrati na poslove tajnice i bude kažnjena za nešto za što nije kriva. Postoji li neko slobodno mjesto u tvom timu?”

Stella se sjetila snažne odbojnosti koju je osjetila prema Belli na sinoćnjoj zabavi; bez obzira na to što se pokazalo da je njezina ljubomora vjerojatno bila neutemeljena, ostavila joj je loš okus u ustima. Nije željela da ova lijepa djevojka sjedi blizu Rhysa unatoč tomu što će i sam Rhys možda uskoro otići.

“Žao mi je”, odgovorila je. “Imam tajnicu i izvršnog pomoćnika, i to mi se čini dovoljno.”

“Stella”, rekao je. “Molim te. Zar ne postoji neki istraživački projekt? Ona je vrlo bistra i spremna...”

Nenamjerna aluzija te zadnje riječi ostala je lebdjeti među njima.

Zatim je pomalo drukčijim tonom rekao: “U jučerašnjem je *Telegraphu* pisalo da si sklonija unapređivanju mladih muškaraca. Ovo bi te moglo osloboditi te etikete.”

Stella ga je pažljivo pogledala. Što to govori? Zna li?

“To su bljezgarije”, rekla je. “Ali dobro, ako će to pomoći i tebi i njoj, uzet ću je.”

“Hvala ti, Stella”, kazao je.

Bella

Bella je pokucala na vrata Stellina ureda i ušla na poziv.

Stella je sjedila za stolom i mirno tipkala. Njezin život izgleda tako uređeno, pomislila je Bella, tako uzvišeno i sretno. Vjerojatno je Stella saznala sve ružne detalje i strogo osuđuje ovu glupu tajnicu koja je spavala sa šefom pa sada traži spas. Sve je to bilo ponižavajuće.

Bella se zatim prisjetila događaja od prošle večeri kad je Stella prisustvovala njezinu razgovoru s Hillary. Kakvo li je tek loše mišljenje o njoj tada stekla.

Ovo joj je posebno bolno - Bella se divila Stelli i željela joj se svidjeti. Kad joj je predala brojčane podatke o raznolikosti, Stella je iz te gomile tako mudro razlučila bitno. Ponašala se ležerno, ali i zastrašujuće. Možda zato što si je postavila tako visoke standarde pa nije mogla razumjeti kako drugi ljudi naprave zbrku u svom životu.

“Rečeno mi je”, započela je Stella, “da ste obavili predviđeni dio posla u Vanjskim odnosima i da ste zainteresirani za ekonomiju. James kaže da ste izvrstan jezičar, da brzo učite i da ste vrlo obećavajući kadar. Rekao je da zaslužujete biti uvršteni u ubrzani pripravnički program menadžmenta.”

Bella se usiljeno nasmiješila. Ideja da on misli kako zaslužuje biti uključena u ubrzani program pružila bi joj prije nekoliko mjeseci veliko zadovoljstvo. Sada nije vjerovala da to misli, niti je marila.

“Pogledala sam zadnji Plan rada i razvoja koji ste pripremili”, nastavila je Stella, “i mislim da imate mnogo vještina koje možemo iskoristiti. Nemam posao u koji bih vas mogla odmah uključiti, pa bih vas zasad zamolila da pomognete Nathalie te da pomažete meni i članovima mog odjela u radu na projektima. Posao još nije potpuno određen, ali ako želite, pronaći ćemo nešto za vas.”

“Hvala”, rekla je Bella. “Stvarno to cijenim.”

Stella se nasmiješila.

“Ovo je isključivo u mom osobnom interesu. Trebam dobre radnike. Jedini slobodan stol je kod Nathalie, ali vi nećete raditi tajničke poslove jer se Nathalie više nego dobro nosi s tim, kao što možete pretpostaviti. Nadam se da je to u redu?”

“Hvala”, ponovila je Bella. Na oči su joj navirale suze, a glas joj je drhtao. Pomislila je da bi mogla zaplakati. Kako to da se rasplačeš kad su ljudi na poslu ljubazni prema tebi, a kada su užasni, nastojiš zaštititi svoje dostojanstvo?

“Jeste li dobro?” upitala je Stella.

Bella se borila da uspostavi kontrolu nad sobom.

“Danas su me ponižavali i doveli u stanje da se osjećam kao bezvrijedno smeće. Stoga je pravo iznenađenje kad je netko ljubazan, posebno netko poput vas. Sumnjam da ste ikad u životu učinili nešto glupo.”

“O, jesam”, iznenada je rekla Stella.

Bella je pomislila kako je izgledala malo čudno. Je li moguće da ju je tako dirnula Bellina nevolja da je i ona gotovo zaplakala? Tolika blagost bila je stvarno neočekivana. Ali baš dok je Bella o tome razmišljala, Stella je naglo ustala i žustro rekla: “Nathalie će vam srediti stol i ostalo.”

Bella je u sanduk pospremala svoje stvari sa starog stola u Vanjskim odnosima. Usred pospremanja morala je zastati i otići na zahod da se isplače. Jad koji je osjećala dolazio je u naletima. Nakratko bi se osjećala gotovo normalno, a zatim bi osjetila udarce krivnje i ljutnje pomiješane s boli poput teretnog vlaka. Dok je stavljala posljednje kemijske olovke u kutiju, svratio je Rhys.

“Pretpostavljam da si čuo”, rekla je.

Kimnuo je.

“Znaju li svi?”

Opet je kimnuo.

“Što govore?”

Slegnuo je ramenima i odgovorio: “Ništa posebno.”

“Čisto sumnjam”, rekla je Bella. “Pretpostavljam da govore mnogo toga. Svaki put kad uđem, ljudi zašute kad me vide. Smetalo bi mi da se ne osjećam tako bijedno. Pretpostavljam da govore da sam budala.”

Rhys ovomu nije ništa dodao.

“Misliš li ti da sam budala?” upitala je, uzela fotografiju koju je Millie snimila sa šest godina, a prikazivala je njih dvije kako se drže za ruke, i stavila je u sanduk.

“Da”, odgovorio je, “očito jesi. Doduše, svi smo mi budale.”

“Ti nisi”, rekla je. “Jesi na drugi način, ali nikad ne bi bio tako glup da se upustiš u vezu s nekim tko ne samo da nije slobodan, već ti je i šef. Nema ničega glupljeg od toga.”

“Ne”, potvrdio je Rhys, “nema.”

Rekao je to s iznenađujućim očajem. Zašto mi stavlja sol na ranu? zapitala se Bella.

“Zašto si onda to učinila?”

Bella je podignula pogled i vidjela da James sjedi za računalom, pogleda usmjerena prema zaslonu.

“Ne možemo ovdje razgovarati. Hoćeš li poći sa mnom u kantu na šalicu čaja?”

I tako su se zajedno odšetali do dizala, pri čemu je Bella osjećala kako je Anthea i cijeli tim gledaju.

“Zaista želiš znati zašto?” nastavila je kad su sjeli u kantini, držeći šalicu čaja koji joj se nije pio. “Zato što mi je dosadilo izlaziti s glupim dečkima koji su me ili gledali svisoka ili se nisu mogli nositi s Millie. Ili koji popiju četiri litre piva i onda povraćaju. James nije takav. Njemu sam se divila. A i on se meni divio, barem sam tako mislila.”

“Ma je li”, rekao je Rhys. “Meni se pomalo doimao kao kreten. Kao da mu se nešto zabilo u guzicu.”

Bella se nasmiješila. Tako je bila ljuta na Jamesa da se bolje osjećala pri pomisli da ga drugi preziru.

“Da”, rekla je. “Ne znam ni što sam tada mislila da radim. Možda se to dogodilo zbog blizine. Ili sam mislila da je na poslu tako dosadno da bi bilo uzbudljivo učiniti nešto zabranjeno. Ali nisam to kanila učiniti. Štoviše, kanila sam ne učiniti to. Ali bio je ljubazan prema meni i osjećala sam se polaskano pa pomislila zašto ne.”

Bella je znala da to nije istina. Ali nije željela reći Rhysu koliko ga je voljela i kako se još sad, usred svega, nadala - ponekad čak i očekivala - da će joj se vratiti. Nije mu ni željela reći drugu verziju događaja koju je nekad smatrala istinitom: da se zaljubila u njega, osvojila ga i prisilila ga da zanemari svoju krivnju. Iskoristila je njegove slabosti, baš kako je rekla Hillary.

“U pravu si”, nastavila je Bella. “Bila sam budala. A pogodi tko uvijek plati u tim situacijama? Žena. Nitko nije predložio da Jamesa rasporede na drugo mjesto. Ja se sad moram spakirati i prihvatiti drugi posao, a očekuje se da budem zahvalna što nisam dobila otkaz.”

“To je iznimno seksistički nazor.”

“Možda jest seksistički, ali je i istinit. Koliko muškaraca poznaješ koji su nešto izgubili kad su njihove veze na poslu izašle na vidjelo?”

“Pa, nisam brojio. Ali ionako nisi u pravu. Nisi nadrljala zato što si žena, već zato što zauzimaš niže mjesto na hranidbenom lancu od Jamesa.”

“Pa, da, ali tako će uvijek biti, zar ne? Koliko je žena u vezi sa svojim tajnicima?”

“Istina”, nesigurno je rekao Rhys.

Stella

Posljednji dan prije božićnih praznika Stella je opet otišla liječniku. Ovaj put izričito je zatražila termin kod svoje stalne liječnice, žene u pedesetima kod koje je išla na kontrolu tijekom svojih dviju trudnoća, ali je otad nije previše viđala. Dok je sjedila u čekaonici, uzela je primjerak *Financial Timesa* i zagledala se u naslovnicu.

Na njoj je pisalo: “Ministri G8 nastoje vratiti povjerenje tržišta”. Pokušala je pročitati članak, ali ništa nije registrirala. Nakon nekog vremena prozvali su je pa je ušla u liječničku ordinaciju.

“Kako vam mogu pomoći?” upitala je liječnica i pogledala Stellu preko naočala za čitanje.

“Imam problema sa spavanjem”, odgovorila je. “Usto sam malo uznemirena - ne stalno - prvo mi je dobro, a onda me preplavi val panike. Uvijek briznem u plač.”

I zatim je počela plakati kao da je to željela dokazati. Liječnica joj je pružila papirnatu maramicu.

“Ispričavam se”, rekla je Stella.

“Zar se nešto dogodilo?” upitala je liječnica.

“Ne, ništa posebno. Samo me trenutačno mnogo toga muči. Unaprijedili su me, Božić je, a i mojoj svekrvi nije najbolje”, odgovorila je Stella.

Liječnica je na računalu gledala Stellin zdravstveni karton i nedvojbeno je vidjela zabilješku o njezinu prošlom, ponižavajućem posjetu prije tri mjeseca.

“Dogodilo mi se još nešto što me malo.. .” Stella je oklijevala dok je tražila pravu riječ, “... poljuljalo. U vezi sam s kolegom s posla. Ali prekinuli smo.”

Liječnica je kimnula.

“Shvaćam”, rekla je.

Stella nije osjetila olakšanje kad je istina izašla na vidjelo. Priznanje joj je

zazvučalo tako banalno, tako svakodnevno i isključivo kao vlastita krivica.

“Sve se pretvorilo u veliku zbrku”, rekla je Stella. “Nikad nisam htjela ovo učiniti. Ali preotelo mi je život i...”

Opet je počela jecati.

“Ponekad mislim da ću poludjeti”, rekla je.

Liječnica joj je pružila formular na podlozi za pisanje i kazala joj da ga ispuni. Morala je odgovoriti na dvadeset pitanja s “u potpunosti se slažem”, “slažem se”, “nisam siguran/na”, “ne slažem se” ili “nikako se ne slažem”.

Stella je maramicom obrisala oči i pogledala prvu rečenicu.

Manje nego ranije uživam u stvarima koje radim.

Stella je označila “u potpunosti se slažem”. Kakvo glupo pitanje.

Imam problema sa spavanjem. Opet je označila “u potpunosti se slažem”.

Cesto sam neraspoložen/a bez razloga.

Zapravo se osjećala više nego neraspoloženo, osjećala se depresivno, ali imala je dobar razlog. I tako je nastavila rješavati upitnik dok nije došla do rečenice *Pomišljam na samoubojstvo.*

Nije pomišljala na samoubojstvo, no ako bude morala ispunjavati još ovakvih idiotskih formulara, možda će krenuti tim putem.

Stella je predala ispunjeni upitnik liječnici, koja je pogledala odgovore i zatim joj rekla isto što je Stella kazala na početku: da pati od anksioznosti, depresije i nesanice. Dala joj je beta- -blokatore i antidepresive te je upozorila da ne smije piti alkohol.

“Jeste li još u kontaktu s tim muškarcem?”

Stella je kimnula.

“Nemam izbora. On radi za mene.”

“Aha, shvaćam. A što je s vašim brakom?”

“S mojim brakom je sve u redu.”

Liječnica kao da je nije čula.

“Cesto vam može pomoći posjet bračnom savjetniku. Ako na internetu

potražite dobrotvornu organizaciju Relate, pronaći ćete neku pogodnu osobu za savjetovanje. Obično dobro obavljaju posao.”

“Ali”, prosvjedovala je Stella, “ne želim ići savjetniku. Volim svog muža. Ovo nema veze s njim.”

Liječnica je Stelli uzvratila da joj, ako ne želi bračnu terapiju, preporučuje kognitivno-bihevioralnu terapiju te joj dala ime psihijatrice u Harley Streetu. Rekla je da će lijekovi početi djelovati za dva tjedna, a terapiji će trebati dulje.

Stella je izašla iz taksija pred ljekarnom pa preuzela tablete i kupila bocu vode. Popila je beta-blokator i prvi antidepresiv, koji su je osnažili. Govorila si je da se sređuje. Da je ovo neće uništiti.

Sredinom prijepodneva Stelli se od tableta počelo vrtjeti u glavi. Nije se mogla koncentrirati na najnovija financijska izvješća, koja su upućivala na to da će rezultati kompanije za prosinac biti znatno ispod prognoziranih.

Odlučila je izaći i prošetati. Vani je lutala pokraj izloga, a kad je vidjela robnu kuću Reiss, iz hira je odlučila Rhysu kupiti dar za Božić. Ništa veliko, samo nešto kao znak da nije ogorčena ili ljuta na njega. Našalit će se s imenima: za Rhysa od Reissa.

U prednjem dijelu nalazile su se hrpe džempera od kašmira. Sviđala joj se ideja da će on nositi nešto što mu je darovala pa je počela ispitivati boje. Jarke boje na njemu ne bi dobro izgledale, pomislila je. Možda će mu bolje stajati siva.

“Mogu li vam pomoći s veličinama?” upitao je prodavač.

“Tražim džemper za svog...”

Stella je zastala, iako je znala da je smiješno osjećati neugodu pred prodavačem kojeg više nikad neće vidjeti i kojem se fućka za to.

“Za svoga prijatelja”, rekla je. “Nosi otprilike istu veličinu kao vi.”

Odnijela je džemper srednje veličine na blagajnu.

Kad se vratila u ured, na stolu je našla omotnicu na kojoj je njegovim

rukopisom pisalo “Stella”.

Zgrabila ju je, razderala i zatim se zagledala u sliku katedrale Sv. Pavla pod snijegom. Na čestitki je pisalo: “Sretan Božić i sve najbolje Stelli i njezinoj obitelji, Rhys.”

Stella je u očaju gledala te riječi. Što je gore, pitala se, “Stelli i njenoj obitelji” ili “sve najbolje”?

Pomislila je na džemper koji je tako brižno odabrala. Sad mu ga više nije mogla dati.

Umjesto njega poslala mu je poruku:

Hvala ti na obzirnoj čestitki.

Zvučala je hladno, ali to je i htjela.

Bella

Ujutro posljednjeg radnog dana prije Božića Stella je pozvala Bellu u svoj ured.

“Nadam se da vam neće smetati ako vam povjerim neobičan zadatak. Direktor je od mene zatražio da sastavim ‘ljubavni sporazum’ - kodeks ponašanja za odnose između kolega. Bi li vam izgledalo kao neka grozna averzivna terapija ako vas zamolim da nas malo pripremite za to i saznate što druge kompanije imaju o tome?”

Bella je shvatila da joj ne smeta. Osjetila je olakšanje kad je netko aludirao na njezinu situaciju. Nije mogla postojati nijedna osoba u kompaniji koja nije znala, ali svejedno nitko ništa nije govorio. Olakšanje je bilo još veće jer je dobila neki zadatak. Prošli je tjedan provela za stolom praveći se da je zaposlena i odlazeći do automata mnogo češće nego što bi je obuzela želja za dijetnom Coca-Colom u nadi da će ugledati Jamesa.

“No, barem ću pisati o nečemu što poznajem”, rekla je, “za razliku od izvještaja o cijenama koje dionice postižu na tržištu.”

Stella ju je pogledala i nasmijala se, a Bella je u njezinu smijehu osjetila iskreno suosjećanje.

Zatim je iznenada upitala: “Kako napredujete s kupnjom za Božić?”

Bella je odgovorila da ju je gotovo obavila, samo što stalno kupuje nove stvari za Millie. Željela je da joj kći ove godine provede vrlo ugodan Božić.

Stella je izvadila Reissovu vrećicu iz stola i pružila je Belli.

“Imate li nekoga komu ovo možete darovati? Taj sam džemper kupila Charlesu, ali ne odgovara mu broj i ne mogu naći račun pa bi mi odlanulo da ga vi uzmete.”

Bella je zavirila u vrećicu i ugledala svijetlosivi džemper od kašmira. Nije ga mogla nikomu darovati, ali pomislila je da bi ga sama mogla nositi. Smirivao ju je pogled na mekanu vunu.

“Ne mogu ovo prihvatiti”, rekla je. “Sigurno imate nekoga u obitelji komu

bi se svidjelo.”

“Ma uzmite”, uzvratila je Stella gotovo oštro. “Učinit ćete mi uslugu.”

Stella je vrećicu odnijela do svoga stola pa je na Googleu upisala “ljubavni sporazum” i pročitala:

Ljubavni sporazumi oslobađaju kompaniju od svake odgovornosti tijekom trajanja ljubavne veze na radnom mjestu prije potpisivanja sporazuma. Ako se direktor ili direktorica upusti u vezu s podređenim zaposlenikom ili zaposlenicom, savjetuje im se da obavijeste Ljudske resurse. U tim će slučajevima direktor biti onaj zaposlenik koji treba promijeniti posao u kompaniji pod uvjetom da postoji slobodno radno mjesto.

Čitala je taj pravilnik u nevjerici. Ljubavni sporazumi uopće ne spominju ljubav ili emocionalnu cijenu koju se mora platiti. A tu je cijenu u svom slučaju plaćala isključivo ona sama. Ona ga je izgubila i nedostajao joj je. Nikad joj se neće vratiti i nije mogla podnijeti tu misao.

Bella je uzela božićnu čestitku koju mu je kupila prije tjedan dana, ali još nije odlučila hoće li mu je poslati. Nakon mnogo promišljanja na nju je napisala: “Dragi James, nadam se da ćeš provesti ugodan Božić i da je kod kuće sve u redu, s ljubavlju, Bella :*”

Ali nije se nadala da će provesti ugodan Božić, niti se nadala da je kod kuće sve u redu. Razderala je čestitku napola i bacila je u smeće.

Kad je to učinila, zazujao joj je mobitel. Na zaslonu je pisalo “James”. Bella je osjetila leptire u trbuhu i otvorila poruku.

Bok.

Nije to bio strastven iskaz ljubavi. Ali bio je znak njegova popuštanja.

Stisnula si je ruke uz tijelo. Ta svakodnevna riječ prebacila ju je iz očaja u optimizam. Požalila je što je razderala čestitku.

“Bok”, odgovorila mu je.

Nakon najkraće stanke došla je druga poruka:

Imaš li što u planu večeras?

Odgovorila je:

Raditi.

Neko vrijeme nije dolazilo ništa i Bella je počela žaliti što joj je odgovor bio tako otresit. Za desetak minuta stigla je nova poruka:

Great Eastern - može odmah?

To je željela više od svega, ali ne ovako. Željela je da joj kaže kako mu je njihov odnos dragocjen, previše dragocjen da ga se odrekne. Željela je da se ispriča i pomiri se s njom. Nije mogla prihvatiti takav nešarmantan poziv.

Ne. žalim, imam posla.

Naslonila se na stolac i pričekala novi pokušaj uvjeravanja, no nije stigao. Bella je počela paničariti - čeznula je za tim i došlo je, ali sad je sve upropastila. Počela je pisati drugu, ljubazniju poruku kad joj je mobitel opet

zapijukao.

Molim te.

Bez razmišljanja mu je odgovorila:

Dobro.

Uzela je torbu i rekla Nathalie: “Millie je bolesna. Moram po nju u školu.”

Prije nekoliko mjeseci ne bi ni pomislila da tako iskoristi svoju kćer, ali u sadašnjem raspoloženju nije ju bilo briga. Niti ju je bilo briga vjeruje li joj Nathalie. Nije marila za takve stvari. Trčala je ulicama i progurala se pokraj okretnih vrata a da nije pričekala da joj ih vratar zavrti.

James ju je čekao kraj dizala, sakriven iza raskoši zlatnih i srebrnih grana.

“Hvala ti”, rekao je i snažno je zagrlio. “Hvala ti.”

A zatim je šapnuo:

“Sretan Božić, draga.”

Bella je zatvorila oči i nasmiješila se u njegov sako od tvida. U samo sat vremena prešla je put od savršenog jada do savršene sreće. Nikad je prije nije nazvao svojom dragom. Što sigurno znači da je se neće odreći.

Tog poslijepodneva u hotelskoj sobi, okružena namještajem od hrastovine, strojem za glačanje hlača, kotlićem i mini-barom iste boje, Bella je doživjela najvatreniji seks u svom životu. Tih nekoliko minuta osjećala je da je taj muškarac njezin i samo njezin. Bio je njezin na način dublji od otkrića i srama, dublji od boli koju je osjećala njegova žena kad ih je otkrila i srdžbe njegove djece koja to nisu shvaćala.

“Misliš li”, upitala ga je, “da je ova soba ikad vidjela ovakvu sreću?”

James nije odgovorio. Odmaknuo se od nje, ali ovaj put ne kako bi ležao u vlastitom zatvoru krivnje, već da nešto izvadi iz aktovke.

“Ovo je božićni dar za tebe.”

Iz vrećice je opet izvukao kutiju Mappin & Webba. Bella ju je otvorila. Unutra su se nalazile naušnice koje su išle uz ogrlicu.

“Lijepe su”, rekla je Bella.

Pitala se čeka li u aktovci veći par da ga daruje Hillary, ali potisnula je tu misao.

“Imam i ja nešto za tebe”, rekla je. “Oprosti što ga nisam stigla umotati.” Bella je izvukla Reissovu vrećicu i pružila mu je.

“Sretan Božić”, rekla je. “Volim te.”

Stella

Stellin Božić bio je tmuran. Uz tablete za spavanje mogla je usnuti, ali je uz antidepresive osjećala takvu mutež u glavi i vrtoglavicu da ih je prestala uzimati.

Na Badnjak je odvela djecu na klizanje u Somerset House, gdje je i sama obula klizaljke te se ukočeno i polagano kretala klizalištem. Na trenutak je pomislila da je vidjela kako se Rhys kliže po ledu. Ali ispostavilo se da je to varalica - netko tko nije imao njegove bistre plave oči i njegov iskrivljeni osmijeh, neka posve druga osoba.

Šest dana se uopće nije čula s njim, osim putem jedne poruke za Božić. U ponoć, kad su svi drugi već bili na spavanju, iscrpljena i slomljena od toliko sati neprestanog pretvaranja da je sretna, poslala mu je SMS-poruku:

Sretan Božić :*

Odgovorio joj je za nekoliko minuta istom porukom, jedino bez poljupca. Ako se zanemari taj jedan trenutak slabosti - koji joj je znatno pokvario raspoloženje - pokušala se usredotočiti na svoju obitelj. Zatrpala ih je darovima i slatkišima, ali što se više trudila, to se gore osjećala jer nije mogla pobjeći od veličine svoga neuspjeha. Od obitelji ju je odvajao krater nesreće koji, kako je mislila, nikad neće moći biti ispunjen.

Nova godina bila je najtmurnija i najhladnija. Djeci je bilo dosadno i svađali su se, a Stella se povukla u osamu svoje radne sobe da obavi nešto posla. No nije se mogla koncentrirati na *e-mail* poruke koje je primila preko Božića i umjesto da odgovori na njih, natipkala je njemu poruku u kojoj je jednostavno opisala što je radila, znajući da je nikad neće poslati.

Čak je na Googleu upisala “slomljeno srce” i kliknula na prvu stranicu koja je nudila savjete.

Dobro se odmorite. Kupajte se u ugodnim, mirisnim kupkama. Udovoljite si zdravom, ukusnom hranom. Kupite možda luksuznu, vunastu pidžamu i krznastu prevlaku za termofor.

U ovom razdoblju morate si udovoljavati i utješiti se.

Stella je zgađeno isključila računalo. Otišla je na hladno mjesto gdje joj ni najslada mirisna kupka ni najtoplija pidžama neće ništa značiti.

Bella

Božićni praznici trajali su beskrajno. James ih je proveo u svojoj kući u Wiltshireu i rekao joj je da će mu biti teško poslati *e-mail*, ali da se nada kako će ona to razumjeti.

Nije razumjela. S obitelji ga nije povezivala pupčana vrpca; znala je da kod kuće neprestano provjerava BlackBerry da vidi je li primio poslovnih poruka, stoga mu ne može biti tako teško i njoj tu i tamo poslati poruku.

U kasne božićne sate, kad je Bella legla u svoj stari krevet iz djetinjstva u majčinoj kući, s teškim želucem i još težim srcem, njegovo se ime pojavilo na mobitelu.

Sretan Božić. Ovdje se malo smirilo. Uobičajena potrošačka orgija.

Nadam se da si provela ugodan dan.

James.

Bella je ovo pročitala s bijesom i nevjericom. Zar nije mogao napisati nešto bolje od toga? Bolje da nije dobila nikakvu poruku nego ovakvu.

Natipkala je odgovor.

Ne, nisam provela ugodan dan. Provela sam usran Božić. Gadno se posvađala s mamom. Xan se totalno lud kod nje pojavio na Badnjak i mama ga je pustila da uđe jer nikad nije razumjela kako droge djeluju. Ali najgore je ovo. Tvoje hladne, usukane poruke o sretnom Božiću s obitelji. Ja za tebe ne postojim kao osoba. Zanimaš se samo za posao. Ja prekidam s ovim.

Sat i pol je čekala njegov odgovor. Pisalo je:

To nije pošteno. Ovo je nezgodna situacija. Da mi nije stalo do tebe, već bih odavno prestao s ovim. Mislim da oboje trebamo razmisliti. Otiđimo na ručak u utorak. J.

Stella

Stella je prva došla na posao i prošla pokraj Rhysova praznog stola. Bio ga je pospremio prije praznika, ali uznemirio ju je sam pogled na hrpe papira koje je zacijelo dirao.

Tijekom cijelih praznika čeznula je za tim da ga opet vidi, ali sad kad je svaki trenutak mogao ući, nije se osjećala doraslo tomu.

Nathalie je provjerila većinu poruka koje su stigle tijekom praznika i u mapu pod imenom "HITNO" premjestila četrdeset do pedeset poruka koje su zahtijevale hitan odgovor. Stella ih je pogledala i nije osjetila nikakvu hitnost. Otvorila je prvu.

Draga Stella,

Javljam Vam se samo da provjerim hoćete li doći na večeru prigodom imenovanja poslovne žene godine u četvrtak u hotelu Dorchester.

Mediji se, dakako, jako zanimaju za ovaj događaj, zato ćete sigurno imati razumijevanja za činjenicu što pobjednicu proglašavamo tek za večerom. Ako se smijem ovako izraziti, od velike je važnosti da dođete. Možete li mi što prije javiti? Nećete se razočarati.

Sve najbolje,

Chloe Woodstock.

Stella je čitala poruku sa strepnjom. Nije željela biti poslovna žena godine. Nije to zaslužila, nije tomu pridavala nikakvu važnost. Nije željela privući više pozornosti. Željela se zaući pod kamen i pričekati dok joj ne bude

bolje.

U točno devet sati pojavio se Rhys u novom kaputu koji je sigurno kupio na rasprodaji. Bolna je bila i sama pomisao da je otišao u kupnju i kupio taj kaput a da joj nije rekao, jer je bila znak da se nastavlja njegov uobičajeni život, dok je njezin potpuno stao. Poželjela je da joj priđe i pozdravi je, što nije učinio. Kad je sat i pol kasnije došao u njezin ured da raspravi o dnevnom poslu, upitala je: “Jesi li proveo ugodan Božić?”

“Da, vrlo ugodan. A ti? Je li tebi bilo lijepo?”

“O, da”, odgovorila je. “Vrlo lijepo.”

Stajali su u njezinu uredu ponešto udaljeni jedno od drugoga. Bilo je gore nego što se Stella bojala.

“Rhys”, rekla je žurno, “mislim da sam osvojila priznanje za poslovnu ženu godine. Možeš li mi, molim te, napisati petominutni govor zahvale?”

“Mogu”, odgovorio je. “Naravno.”

Kad se zatim okrenula i uputila do stola, izgovorio je kao da se toga tek sad sjetio:

“Čestitam.”

Bella

Kad je Bella u utorak došla na posao, on je već sjedio za stolom. Ošišao se pa mu se vidio ružičasti vrat. Nasmiješio joj se kad je prošla pokraj njegova ureda. Sve će biti u redu. Noćas joj je poslao *e-mail* s fotografijom na kojoj za božićnih praznika leži razvaljeno na sofi s izrazito okruglim trbuhom, crvenim obrazima i nepočešljanom kosom. U poruci je pisalo:

Ovo bi te moglo nasmijati. Ne razumijem kako možeš voljeti nekoga tko ovako izgleda? Radujem se našem ručku. Rezervirao sam stol u 1 u St Johnu.

J :*

Proučila je fotografiju i pomislila kako slatko izgleda.

Prava je zagonetka zašto te volim, ali volim te. B :***

Bella je prva stigla u restoran i dopratili su je do stola pokraj dvojice muškaraca crvenih u licu. Nakon nekoliko minuta došao je James, žurno prišao stolu i sagnuo se da je poljubi.

Pogledala je jelovnik koji je nudio svakakve grozote koje ne bi ni u snu kušala, poput mozga i svinjskih nožica. Naručila je skušu i crveni kupus, ne zato što ih voli, već zato što je za Božić pročitala u časopisu da je skuša dobra za mozak.

“Bella”, rekao je. “Imaš lijepe oči. Pretpostavljam da ti to često kažu?”

“Da”, odgovorila je. “Kažu.”

“Bella”, nastavio je. “Nešto ti želim reći. Moramo nešto raspraviti.”

“Da”, složila se Bella.

Mislila je: reći će mi da će napustiti ženu.

Konobar je donio košaru s kruhom i Bellin nož pompozno zamijenio nožem za ribu. Dok je to radio, James je šutio.

Kad je konobar otišao, udahnuo je i rekao:

“Razmislio sam o ovome za Božić i donio sam konačnu odluku.”

Čekala je s iščekivanjem. Izgledalo je kao da mu je teško izreći riječi, što s obzirom na sve nije bilo iznenađujuće. Nekoliko je puta otvorio usta i opet ih zatvorio ne rekavši ništa.

Zatim je skupio hrabrost i kazao:

“Ne možemo ovako nastaviti.”

Bella se osjećala kao da joj je u prsima kamen zbog kojeg joj je bilo teško i neugodno disati. Nije ništa rekla, već je kimnula i nastavila kimati, a kamen je postajao veći i teži.

“Znaš”, nastavio je, “razmislio sam. Prošli put sam prošao nekažnjeno. Hillary je vrlo potresena i sumnjičava i naneseo je mnogo štete. Nije mi oprostila - još nije - ali pružila mi je još jednu priliku. No ako nastavim, izbacit će me iz kuće. Stalno zamišljam kako živim u jednosobnom stanu i ne mogu vidati svoju djecu. Da mi se to dogodi, ne bih si mogao oprostiti. Ti ne riskiraš Millie, ona je tvoja.”

Bella je nastavila kimati šuteći kao zalivena. Ne plači, ne plači, ne plači, razmišljala je. Pogledala je hranu na tanjuru. Brončana koža skuše izgledala je zlokobno, a meso joj je bilo svijetlosivo. Nabola je komadić na vilicu i podigla ga do usta. Ali usta su joj bila tako suha da ga nije mogla progutati.

“Tu odluku nisam donio s lakoćom”, govorio je.

Zagledala se u njega.

“Premišljao sam se cijeli Božić. A znaš na temelju čega sam se odlučio?”

Ne, pomislila je, nije znala na temelju čega se odlučio, niti je željela znati.

“Razmišljao sam o tome komu se mogu obratiti u krizi. Ta je osoba,

unatoč svim svojim manama, Hillary. Znaš, Bella, jednom si nešto vrlo dobro primijetila...”

Više nego jednom, pomislila je Bella. Prestala je kimati, ali je i dalje užasnuto zurila u njega. Kamen je narastao i sad je zauzimao cijela prsa i vrh želuca. Potom se zagledala u crveni kupus. Nije joj izgledao poput hrane. Ružičasto-crvene pruge, naborana površina. Bio bi to dobar uzorak za jastuk. Jastuk, jastuk, pomislila je u pokušaju da zaustavi njegove riječi. Razlomila je kruh napola, ali nije ga stavila u usta. Da sam barem negdje drugdje, pomislila je. Bilo gdje, samo ne ovdje gdje sjedim i slušam ovoga čovjeka.

“Primijetila si”, nastavio je, “da je moj cijeli život s Hillary. Pa, to je istina.”

Zaista ne može gore, pomislila je. Skrušeno se nasmiješio i rukom posegnuo ispod stola. Prstima joj je očešao nogu.

Bella je oštro odmaknula stolac.

“Oprosti”, ispričao se, “htio sam ti dotaknuti ruku.”

Ruku, nogu, svejedno, pomislila je Bella. Nikad me više nećeš dotaknuti.

“Bella”, rekao je. “Želim reći mnogo toga. Ali ovo nije ni pravo vrijeme ni pravo mjesto.”

Itekako nije, pomislila je. Polako je kimnula.

“Reci nešto, molim te. I meni je teško”, rekao je.

Na to su joj suze navrle na oči. Pogledao ju je i rekao:

“Bella, bit će ti dobro.”

Kako se usuđuješ, pomislila je. Kako se usuđuješ nagađati hoće li mi biti dobro.

“Naravno da će mi biti dobro”, glatko je uzvratila.

“Imaš mnogo prijatelja, a imaš i svoju obitelj i Millie.”

“Hvala”, uzvratila je. “Znam što imam.”

“Bella, ne olakšavaš mi ovo.”

“Sad bih se željela vratiti na posao”, rekla je.

Pogledala je svoj tanjur i hranu koju je jedva taknula. Crveni kupus proizveo je vodenastu lokvicu pomalo ljubičaste krvi i zamrljao skušino sivo meso.

“Pokolj”, rekla je.

“Što si rekla?”

“Ništa.”

James je zatražio račun.

“Je li jelo bilo dobro?” upitao je zabrinuto konobar kad je vidio Bellin tanjur.

Opet je kimnula.

James je stavio svoju kreditnu karticu u stroj koji mu je pružio konobar i umješno dodao iznos napojnice - uvijek točno deset posto, što je Bella smatrala škrtošću. Vani je pozvao taksi i otvorio joj vrata da uđe.

Ne dolazi u obzir, pomislila je.

“Radije ću se prošetati”, rekla je.

Ušao je u taksi.

Kroz stražnji prozor vidjela mu je glavu. Okrenuo se i mahnio joj, gotovo se smiješeći. Bella se zakašljala i zasoptala. Željela je sjesti na pločnik i zaurlati. Umjesto toga je potrčala. Nikad me nije volio, ponavljala je u sebi. Ne želi me. Gotovo je. Gotovo je. Kraj. Kraj. Zaustavila se dva bloka kuća prije poslovne zgrade. Pogledala je u izlog prodavaonice Robert Dyas. Ručni usisavači bili su na posebnom popustu od 8,99 funta. Okrenula se prema zgradi, ali je vidjela kako iz nje izlazi Stella i prilazi joj. Ne mogu ja to, pomislila je. Ne mogu se još ni s kim susresti.

Pobjegla je u prodavaonicu. Prodavačica ju je promatrala s očekivanjem.

Bella je uzela usisavač i odnijela ga na blagajnu. Prodavačica joj se ljubazno nasmiješila i rekla:

“Vani je hladno.”

Ljubaznost stranaca, pomislila je.

Kad je ušla u zgradu, Bella se pogledala u ogledalima u dizalu. Užasno,

pomislila je. Otišla je do stola u nadi da će na tipkovnici naći poruku: “Žao mi je, nisam to htio reći.” Provjerila je elektroničku poštu, iako je znala da neće ništa primiti od njega. Ali nešto ju je čekalo: poruka.

Draga Bella. Oprosti ako sam bio hladan. Ovo mi je teško i mislim da ti nisam najbolje objasnio. Mislim da sam i sam malo u šoku. Smatram da ti dugujem bolje osmišljenu poruku koju ću pravovremeno poslati kad se vratim u normalu.

Pročitala ju je i pokušala pronaći nešto za što bi se mogla uhvatiti. Napisao je da se i on užasno osjeća. Potom ju je opet pročitala. Napisao je da će se uskoro vjerojatno vratiti “u normalu”. Ona nije mislila da će se ikad vratiti u normalu.

Sjedila je za stolom i gledala u zaslon. Molim te, pošalji mi poruku u kojoj piše da si napravio grdnu grešku, preklinjala je.

Ne možeš me napustiti. Rekao si da me voliš. Rekao si da si sretan uz mene. Rekao si da sam *bellissima*.

Dok je to ponavljala u sebi i njimala se prema tipkovnici, stigla je nova poruka.

Bella je ispustila malen jecaj olakšanja i otvorila je, iako je registrirala da predmet poruke - aktovka - ne zvuči kako treba.

Pročitala je sljedeće.

Bella. Ispričavam se zbog ovoga. Bio sam malo rastresen i bojim se da sam možda ostavio aktovku ili u taksiju ili u restoranu. Jesam li je imao kad smo izašli?

James.

Nakon što je pročitala poruku, Bella je znala da je ovo kraj.

Stella

Stella je ušla u ženski zahod da obuče Etrovu haljinu. Prošlo je šest mjeseci otkad ju je zadnji put obukla, za zlatni pir njezinih roditelja, nekoć davno kad je bila dobra, sretna žena koja živi zaposlenim, ali poštenim životom.

Sad je visjela na njoj, na leđima su joj stršile lopatice, a naprijed ključne kosti. Omotala se blistavim šalom i nanijela tri boje sjenila u pokušaju da proizvede zadimljen učinak, ali stavila je previše i na kraju izgledala kao da ju je netko udario. Vrata su se otvorila i ušla je Jamesova tajnica.

“Oho”, rekla je. “Izgledate prekrasno, zar nekamo izlazite?”

“Idem na večeru povodom dodjele priznanja”, odgovorila je Stella.

“Osvojili ste priznanje?”

“Da”, odgovorila je Stella, “bojim se da jesam.”

“Čestitam! Sigurna sam da to itekako zaslužujete.”

Došao je unajmljeni kombi da u Dorchester povede Stellu, Russella, Rhysa, Beate i pet odabranih žena AE-a koje je Russell zacijelo skupio da stvori pogrešan dojam kako AE pridaje važnost načelu raznolikosti. Stephen je dovezao osobni vozač, a Charles, koji je Stellu iznenadio upornom željom da dođe - štoviše, izjavom da ovo neće propustiti ni za što na svijetu - namjeravao je doći sam.

Bačva im je prijekorno namigivala dok su prolazili predvorjem. Na njoj je pisalo “42,45 \$”.

U autobusu je Rhys raspredao o tome kako ga je prošli put kad je izašao u smokingu netko zamijenio s konobarom i zatražio dvostruki džin-tonik. Nasmijao se samo Russell, a njegov je smijeh bio u grču. Rhys nije izgledao poput konobara. Izgledao je elegantno, pomislila je. Udebljao se preko Božića, što mu je po Stellinu mišljenju odgovaralo. Neki se ljudi udebljavaju kad su nesretni - ali je li Rhys nesretan? pitala se. Zadnjih nekoliko dana više nije razgovarao s njom suzdržano i ukočeno te joj se čak i nasmiješio nekoliko puta.

Ali umjesto da je ovo umiri, samo joj je kvarilo raspoloženje jer ju je navodilo na pomisao da je njegova bol popustila pa se sad prema njoj može ponašati normalno i prijateljski.

Svečana dvorana hotela bila je previše osvjetljena i previše ispunjena velikim okruglim stolovima, kojih je bilo trideset osam i za koje je svaka kompanija organizatorima platila veliku svotu novca. Stol za AE nalazio se naprijed i Stella je klisnula od drugih da ispita plan sjedenja. Kao što se bojala, s jedne joj je strane sjedio Rhys, a s druge Stephen. Nije mogla podnijeti pomisao da će sjediti tako blizu kad su se tako otudili jedno od drugoga pa je njegovo ime zamijenila Charlesovim. Charles će je zaštititi. Ali gdje je on?

Kad su došli aperitivi, još ga nije bilo, stoga je Russell, koji je sjedio kraj Rhysa, pogledao prazan stolac i rekao:

“Stella, ne možeš sjediti pokraj Banquova duha.”

Ustao je i sjeo na Charlesovo mjesto.

Stephen je Stelli počeo pričati o svom nedavnom putovanju u SAD s kojeg se vratio jučer ujutro. Veselo je objašnjavao kako se neke američke naftne kompanije mnogo teže nose s niskim cijenama nafte nego AE, a to je očito shvaćao kao osobno postignuće. Stella je uperila oči u njega i trudila se ne gledati Rhysa, koji je sjedio s druge strane stola, smijao se pretjerano glasno i zatražio još vina.

Baš kad su konobari odnosili aperitive, Charles je banuo u dvoranu kroz dvokrilna vrata i prišao njihovu stolu njišući se. Očito je i on pio. Nagnuo se nad Stellu i poljubio je.

“Oprosti što kasnim”, rekao je. “Događanja...”

Russell je ustao da se odmakne, ali Charles ga je gurnuo natrag na sjedalo.

“Ja ću ovdje sjesti”, rekao je.

Stelli se činilo da gleda usporenu snimku dok je promatrala kako njezin pijani muž sjeda kraj njezina pijanog bivšeg ljubavnika.

“Zdravo još jednom”, čula je Stella Charlesa dok se rukovao s Rhysom.

Stella nije čula o čemu su razgovarali, ali činilo se da Rhys priča šalu, a

Charles se smije svojim društvenim smijehom. Ni Rhys se nije normalno smijao. Izgledao je opasno.

Čuo se zvuk poput udarca i ustao je voditelj programa kako bi predstavio komičarku iz Glasgowa koja je ispričala niz prostih šala o pijanim Škotima. Tko god ju je angažirao, nije dobro obavio svoj zadatak.

Tada se Marjorie Scardino popela na pozornicu i rekla publici da joj je veliko zadovoljstvo dodijeliti ovo priznanje.

“Ove godine”, rekla je, “natjecateljice su još sjajnije nego prije. No pobjednica je žena koja je postigla izniman uspjeh na najširem području. Ona ima viziju. Ona radi stvari na svoj način, ali ostaje vjerna kompaniji i vjerna samoj sebi.”

Na ove je riječi Stella letimično pogledala Rhysa. Buljio je u svoje ušećerene maline.

“Dame i gospodo, dobitnica ovogodišnjeg priznanja Poslovna žena godine ‘Veuve Clicquot’ jest...”

Nastala je duga stanka ispunjena zvukom bubnjeva kako bi se pojačalo iščekivanje gledatelja, premda je većina bila previše pijana da obrati pozornost.

“Stella Bradberry.”

Svjetla su bljesnula i zatreštala je pjesma Tine Turner *Simply the Best* iz razglasa.

Stella je uzela napisani govor koji joj je pružio Rhys, prošla između stolova dok ju je pratio reflektor i stepenicama se popela na pozornicu.

Pogledala je papir koji je držala. Na njega je bio nalijepljen listić Post-ita.

Oprosti mi, tvorice. Obožavam te.

Ne mogu živjeti bez tebe. Večeras si
prekrasna. :***

Stella je ovo pročitala i rumenilo joj je prekrilo lice. Presavila je govor i izašla pred podij.

“Hvala vam”, rekla je. “Hvala vam na tim riječima. I hvala vam na ovom priznanju...”

Suze su joj navrle na oči i glas joj je zatajio.

“Ne mogu održati govor, ali moram vam reći nešto vrlo jednostavno. Ovo mi je jedan od najsretnijih dana u životu. Nisam mislila da će mi se danas ovo dogoditi i pokušat ću to zaslužiti. Iz sveg srca vam zahvaljujem što ste me izabrali.”

Russell je za stolom bio izvan sebe.

“Izvanredno”, rekao je. “Izvanredno. Kao na dodjeli Oscara, Stella. Stvarno si unijela osjećaja u svoj nastup - bit će jako kontroverzan, ali pokazuje da žene u poslovnom svijetu mogu biti žene. Mogu dati oduška svojim osjećajima!”

Stella je bila previše sretna da mu proturječi. Prezirala je ljude koji plaču na dodjelama nagrada i priznanja i mrzila je pomisao da će je ljudi smatrati takvom osjećajnom bijednicom. Ali neka danas misle što hoće. Dobila je svoju nagradu, a nagrada je Rhys.

Prošla je oko stola i poljubila Charlesa, koji je šapnuo: “Što je to bilo, Stel?”

Poljubila je Stephena i čak dala poljubac Beate prije nego što je poljubila Rhysa, što je u javnosti bila samo stvar doličnosti, no u privatnom je životu to učinila svim svojim bolnim srcem.

Bella

Bella je tri dana odgađala poziv.

Žena iz agencije za posredovanje u zapošljavanju koja se javila bila je ljubazna, premda ne suviše poticajna. Zvučala je iznenađeno kad je čula da Bella želi napustiti mjesto istraživačice u Atlantic Energyju i upozorila je da će u sadašnjoj klimi teško naći slično radno mjesto.

Bella joj je rekla da joj ne bi smetalo raditi za manju plaću ili opet biti tajnica, ali je naglasila da želi brz premještaj. Žena je rekla da će vidjeti što se može učiniti.

Bella je spustila slušalicu i osjetila olakšanje. Nije željela ostati u AE-u; nije mogla podnositi dnevnu dozu jada. Ali opet, nije željela ni otići. Bio bi to previše zaključan čin. Ako joj ne pronađu novi posao, ostat će.

Ali za sat vremena opet joj je zazvonio mobitel i žena joj je rekla da je pronašla mjesto pomoćnice u reklamnoj agenciji u Sohou. Položaj je niži od njezina trenutačnog i plaća je manja, ali postoji mogućnost napredovanja. Željeli bi je upoznati već danas.

I tako je tijekom stanke za ručak otišla u Charlotte Street na razgovor sa ženom u najvišim petama koje je vidjela u životu. Bella nije imala vremena za nervozu, ali ni vremena da se mentalno prebaci u osobnost reklamne istraživačice, čak i da je znala kakva je to osobnost. Žena koja ju je intervjuirala postavila joj je nekoliko pitanja o njoj samoj, ali onda je odustala i ugodno su procaskale o tome tko je trebao pobijediti u emisiji *Britain's Got Talent*. Nije to bio razgovor koji bi se vodio s osobom koju ste zainteresirani zaposliti.

Vjerojatnost da dobije posao bila je ravna nuli.

Stella

Te je godine tema Svjetskog ekonomskog foruma u Davosu bila "Oblikovanje postkriznog svijeta". Stelli se naslov činio posebno prikladan. Ona i Rhys - koji je na njezin zahtjev također išao u Davos - ponovno će oblikovati vlastiti svijet nakon preboljene krize.

Nije bilo jednostavno uključiti Rhysa na popis zaposlenika AE-a koji će prisustvovati konferenciji. U skladu s AE-ovim drakonskim mjerama za smanjenje troškova financijski direktor je odredio da samo šest osoba može putovati u Davos, za razliku od prošlogodišnjih trideset. Međutim, Stella je izričito naglasila da joj treba pomoćnik, a kako je uživala Stephenovu naklonost, financijski direktor nije se usudio dovesti to u pitanje.

Prošle je godine Stella putovala sa Stephenom u privatnom avionu AE-a, ali sad se u posljednji čas upleo James i rekao da si kompanija više ne može dopustiti negativne kritike u novinama. Druge su kompanije najavile da njihovi generalni direktori stižu komercijalnim letovima pa tako mora i Stephen.

Stella je rano ujutro sjedila u avionu za Zurich između Stephena i Rhysa. Dok je Stephenu davala upute o tome što će reći na sjednici na kojoj predsjedja, Rhys je pritisnuo svoje bedro uz njezino i osjetila je kako se njegova toplina širi njezinim tijelom.

Na aerodromu u Zürichu naletjeli su na starijeg partnera kompanije Allen & Overy i Stephen je na Stellino oduševljenje prihvatio ponudu da se preveze s njime, što joj je omogućilo da trosatni put taksijem do Davosa provede samo s Rhysom.

Dok su se vozili zasniježenim krajolikom, ležala je naslonjena na njega, a on joj je pričao o Božiću koji je proveo s majkom i kako je svake noći želio da je ona s njim dok je lijegao u krevet. Rekao joj je kako su ga sve tete pitale hoće li se ženiti i je li upoznao nekoga, a on je odgovorio da nema nikoga.

Potpuno je nestala tjeskoba koja je Stellu mučila tijekom prošla dva mjeseca. Duševna bol bila je poput boli pri rađanju, pomislila je. Čim prestane, više se ne sjećaš kakav je to bio osjećaj.

Taksi se zaustavio ispred hotela Arabella Sheraton, gdje je Stella imala rezerviranu sobu. Nathalie je Rhysu rezervirala sobu u pansionu u Klostersu do kojeg je vodila kratka vožnja autobusom, ali Stella ga je uvjerila da uopće ne mora ići onamo. Jednostavno će platiti sobu; nitko neće mariti je li prespavao u njoj.

Stella je već nekoliko puta odsjela u tom hotelu i smatrala ga isprazno luksuznim, a njegove pastelne boje i namještaj od čvorastog drva bili su joj na granici dobrog ukusa. Ali ove ga je godine gledala kroz Rhysove oči i izgledao joj je poput utočišta, njihova vlastitog privatnog doma. Rhys je ispustio poklik oduševljenja kad ih je u Stellinoj sobi napustio nosač prtljage - i potom je zahtijevao da se oboje vrate u hodnik pa da je ponese preko praga.

“Ti si moja”, rekao je. “Moja si sljedeća dva i pol dana.”

Stella se oduševljeno nasmijala i pomislila kako je vrijeme relativno. Kad imaš naviku u minutama mjeriti vrijeme provedeno zajedno, dva i pol dana izgledaju poput cijelog životnog vijeka. Legli su u krevet i Rhys je polagano i nježno vodio ljubav s njom, a Stella se oslobodila misli da će je vrijeme vratiti u stvarni život i potpuno se prepustila ovom radosnom drugom životu.

A kasnije su se, umjesto da odjure natrag na posao, zajedno obukli, a Stella je obukla Rhysov džemper ispod svoga kaputa, pri čemu se osjećala kao na fakultetu kad je na predavanje nosila majicu za ragbi svog prvog pravog mladića. Zajedno su napustili hotel i odšetali se snježnim brežuljkom po propusnice za sudjelovanje na konferenciji. Putem su naletjeli na istaknuta indijskog ekonomista s kojim je Stella dijelila podij u Davosu prije dvanaest mjeseci.

“Bila je ovo burna godina”, rekao je.

“Jest”, potvrdila i pomislila: burnija nego što možeš zamisliti.

Kad su podigli propusnice, Rhys je predložio da se sanjkaju na toboganu. Stella, koja je trebala prisustvovati sjednici o preporodu kenezijanske

ekonomije, rado se složila.

Popeli su se uspinjačom i dok su visjeli nad snijegom u sjedalicama koje su se ljuljale, on ju je poljubio, a ona se nasmijala i pomislila kako se ne sjeća da je ikad bila ovako sretna.

Dok su čekali tobogane na vrhu brežuljka, Stella je opazila grupu uljudnih Amerikanaca oko starijeg čovjeka koji je raspredao o Gazi.

“Tko je to?” doviknuo je Rhys Stelli dok su hujali niz brežuljak.

“George Soros”, doviknula mu je ona.

I tada su se oboje opet počeli smijati.

Te su večeri Stephen i Stella bili pozvani na koktel-parti koji je u hotelu Belvedere priredila ruska vlada.

Obukla je haljinu koju je kupila prije šest mjeseci u vrijeme kad se pokušavala svidjeti Rhysu. Kad ju je sad vidio u njoj, rekao joj je da je prekrasna, a kad se pogledala u ogledalo, povjerovala mu je.

Rhys nije bio pozvan na koktel-parti, ali Stella je vrataru rekla da joj je on pomoćnik i da ga treba uza sebe. To je rekla s takvim autoritetom da je slegnuo ramenima i oboje ih pustio da prođu.

Kad su ušli, Stella se stopila s gomilom. Pogled joj se sreo s Billom Gatesom, koji joj je blago kimnuo. Prišao joj je Nigel Lawson i poljubio je u obraz. Stella je uživala u pozornosti ovih muškaraca znajući da jedini muškarac do čije joj je pozornosti stalo stoji nekoliko metara podalje. Ali gdje je on zapravo?

Ogledala se oko sebe i načas ga opazila samog pokraj šanka. Probila se do njega.

“Jesi li dobro?” upitala je.

Slegnuo je ramenima.

“Ne volim ovakve stvari. Vratit ću se u hotel.”

“Idem i ja s tobom”, rekla je Stella.

Shvatila je da ju je prošla želja za koktel-partijem. Željela je da budu nasamo u hotelskoj sobi. Dok su po snijegu hodali između dvaju velikih

hotela, primio ju je i poljubio. Stella ga je odgurnula, bio je preopasno.

U sobi je naručio bocu šampanjca i jastoga.

Stella nije željela nijedno ni drugo, ali nije se bunila. Htjela je da im prva zajednička noć bude blažena; neka dobije što god hoće.

Ujutro su doručkovali u krevetu, a u jedanaest je Stella ustala za plenarnu sjednicu kojoj je presjedao Stephen zajedno s ruskim ministrom za naftu.

Unatoč odbojnosti koju su osjećali jedan prema drugome i unatoč činjenici da se AE gotovo predao u borbi da zadrži svoj udio u sibirskom naftnom polju, Stephen je bio šarmantan i elokventan. “Duh Davosa” zabranjivao je neprimjerene riječi pa je govorio o potrebi za transparentnošću i kako je važno da Rusija bude otvorena.

Nakon toga Stella je zgrabila nekoliko kolača i odnijela ih u sobu gdje je Rhys još ležao u krevetu. Osjetila je tračak zlovolje što još nije ustao, obrijao se ili pokupio njihovu odjeću s poda. Umjesto toga slušao je iPod i piljio u strop. No pozvao ju je u krevet i milovanjem joj odagnao zlovolju.

Cijelo su poslijepodne ležali u krevetu i stalno nanovo vodili ljubav, a baš kad se počelo mračiti, Rhys je izjavio da želi izaći na snijeg.

Obukli su se i izašli. Vani je bila ciča zima, ali nije bilo vjetra. Malo su se šetali, a potom je Rhys rekao: “Stanimo ovdje.”

Zajedno su legli i duboko utonuli u mekani snijeg, a Stella se privila uz njega i zatvorila oči. Sutra će u isto vrijeme biti kući i ta ju je pomisao ispunila stravom. Nikad nije ni pomislila da napusti Charlesa, nije to mogla. Ali u tom je trenutku željela nešto gore: željela je da Charles umre mirno i bezbolno i ostavi je s Rhysom.

Ovaj ugođaj nije potrajao. Vratili su se u hotel hladni, snijeg im se rastapao u šavovima odjeće, a Stella se brinula da će zakasniti na svečanu večeru.

“Nemoj otići na večeru”, rekao je Rhys.

“Moram”, usprotivila se Stella. “Inače će ostati prazno mjesto.”

Dok su se svađali, zazvonio je Stellin mobitel. Zvao je Charles.

“Molim te, nemoj se javiti”, rekao je Rhys. “Samo ovaj put. Zar ga ne možeš isključiti i biti sa mnom još samo nekoliko sati? I ja ću isključiti svoj.”

I tako je Stella isključila mobitel i zakasnila na večeru na kojoj je sjedila između generalnog direktora Boeinga i francuskog člana Europskog parlamenta. Kratko je raspravljala o avionskom gorivu, a onda se vratila u sobu uz ispriku da ima migrenu. Čim je ušla, postala je svjesna da se ugođaj pokvario u sat i pol njezine odsutnosti.

Rhys je redom popio sve što je našao u mini-baru, ležao je gol u krevetu i gledao ragbi na televiziji. Ispričala mu je o direktoru Boeinga, kako je Francuzu smrdjelo iz usta i kako ju je stalno tapšao po koljenu. Rhys se nije nasmijao pa se Stella svukla i legla u krevet kraj njega. Vodili su ljubav, ali činilo se da on to ovaj put radi više iz očaja nego iz ljubavi. Zgrabio ju je za nadlaktice i držao ih tako čvrsto da je uzviknula od boli. Ležali su u mraku dok je televizija još prikazivala sport s isključenim zvukom, ali Rhys je više nije gledao.

“Ne znam hoću li, kad budem u budućnosti pomišljao na ove trenutke, poželjeti da te nisam pustio”, rekao je.

“Kako to misliš?” upitala je Stella. “Zar nisi odlučio da me nećeš pustiti?”

“Kako to mogu kad ne možeš biti moja?”

“Ali ja jesam tvoja. Pripadam ti u srcu.”

“Nemojmo više o ovome razgovarati”, odvratio je. “Nisi moja i zato ne znam čemu se praviti da jesu.”

Ispričao joj je kako je pet tjedana i četiri dana pokušavao sama sebe uvjeriti da je gotovo i da je bolje što je gotovo, ali nije mogao. No sad, sad kad je opet s njom, ne može uopće biti sretan - samo ga obuzima bol pri pomisli da će završiti. Kad je s njom, osjeća još veći gubitak nego kad nisu zajedno, a taj je osjećaj toliko prožet panikom i ljubomorom da se on uopće ne može nositi s njim.

Rhys je zakopao glavu u jastuk i briznuo u plač. Stella ga je zagrlila i

udahnula njegov jad poput miomirisa. Ljubav je od mene napravila čudovište, pomislila je. Želim da ovaj dečko pati. Ako pati, moj je. A ako je slab i plače, onda ja mogu biti snažna. Mogu mu milovati kosu, ljubiti mokre obraze i reći: “No, no, ovdje sam. Ovdje sam.”

Zazvonio je hotelski telefon; vjerojatno da pitaju za sutrašnji doručak. Stella se nagnula i isključila ga iz struje. Zvonjava je zaustavila njegove suze. Neko su vrijeme ležali u tišini. Stella je opet željela voditi ljubav, ali rekao je da mora spavati. Zatvorio je oči i zaspao tako brzo da je Stella to smatrala bestidnim.

Počela je popuštati njezina prijašnja sigurnost. Ako je tako uznemiren, kako može sve to isključiti i otići na spavanje? I kako može izgledati tako spokojno u svijetu svojih snova? Stella ga je gledala budna i utučena te sama prolila suze. Tada je znala da je on u pravu i da je ovo nemoguće. Ono što su imali bilo je uništeno i nije se dalo popraviti. Ovo je kraj. Ovaj put je znala. Bilo je toliko lažnih krajeva, ali osjetiš kad dođeš do pravoga.

Stella je ustala iz kreveta. U pet će doći po nju da je odvezu na aerodrom; za Rhysa je rezerviran kasniji let. Nije mogla podnijeti biti s njim u krevetu i premda su bila tek tri sata ujutro, ustala je i istuširala se. Zatim je uključila mobitel.

Imala je dvadeset dva propuštena poziva i dvanaest SMS- -poruka, prvih šest Clemmieinih.

U prvoj je pisalo:

Usrani ispit iz matematike. Nazovi me.

Slijedile su slične poruke sa sve jačim prizvukom nemira dok u šestoj nije pisalo:

Ne mogu vjerovati. Uprskala sam probni prijamni, a ti se ne

udostojiš odgovoriti mi na poruke.

Sljedeću je poslao Charles:

Katastrofa. BBC kaže da ništa od dokumentarca. Urednik dokumentarnog programa hoće pustiti nekakvo dosadno sranje o recesiji.

Pa opet Charles:

Što se događa? Zašto ti je isključen mobitel?

Sljedeće tri poruke poslao je James.

Stella, moramo razgovarati.

Zatim:

Stella, možeš li me molim te nazvati.

I na kraju:

Stella, ovo je hitno. Trebam te. Javio sam se tvojoj obitelji i ni oni ne mogu do tebe. Hitno me nazovi čim dobiješ ovu poruku.

Nije mogla nikoga nazvati. Svi spavaju kod kuće u krevetima. Pogledala je Rhysa u krevetu koji je također spavao.

Legla je odjevena na pokrivač i buljila u strop do pet kad joj je došao taksu. Ustala je, uzela putni kovčeg i zatvorila vrata za sobom.

Bella

Bella je sjedila za stolom i pregledavala oglase za posao na internetu kad joj je Ben upao u ured krajnje uzbuđen.

“Upravo sam se čuo s *News of the World*. Tvrde da imaju dokaza o ljubavnoj vezi između Stelle i - nećeš vjerovati - Rhysa Williamsa.”

“To su bedastoće”, rekla je Bella.

“To sam i ja pomislio. Samo što nisu. Tvrde da imaju fotografije koje pokazuju njih dvoje u Davosu. Napisat će članak o razotkrivanju skandalozne tajne poslovne žene godine. Isuse, *obožavam* ovakve dane.”

“I, što si rekao?”

“Nabacio sam uštogljen ton i rekao kako nije u skladu s poslovnim politikom da se komentiraju osobne stvari. Ali svejedno, ovo je predobro da bude istinito. Gospođa Dobrica ševi se s grubijanom na niskom položaju koji živi u socijalnom stanu. A onda - ovo ne možeš jednostavno izmisliti - ona ga unaprijedi za svoga pomoćnika i potroši novac kompanije na šampanjac i jastog s dostavom u hotelsku sobu.”

“Još ne mogu vjerovati”, rekla je Bella. “Vrlo dobro poznajem Rhysa i znala bih da se događa nešto takvo.”

“Pa, istina je, vjerovala ti ili ne. Upravo sam javio Jamesu”, Ben je izgovorio ime i Belli uputio značajan pogled koji se pravila da ne primjećuje, “a on je potpuno poludio. Kaže da će se osobno pozabaviti time.”

“O, Bože”, rekla je Bella. “Jadan Rhys.”

“*Jadan Rhys*”! Što si se raznježila? Dobru je korist izvukao iz svoje male točke, hvala na pitanju, unaprijeđen bez zasluge. No ako je mislio da ga neće uhvatiti, najobičniji je glupan. A čudim se i njegovu ukusu - ja ne bih poševio takvu mršavicu.”

Bella nije više željela ovo slušati pa je rekla Benu da ima mnogo posla, premda joj se njezin posao - pisanje Ljubavnog sporazuma - sad činio još apsurdniji. Bila je ljuta na Rhysa jer joj je lagao i boljelo ju je što joj nije

vjerovao. Ali povrh svega, pitala se zašto se odlučio za Stellu Bradberry. Ona je pametna i dostojna divljenja. Ali nije pretjerano zgodna. A i zašto se Stella odlučila za Rhysa? Njega je još teže dokučiti. Belli se prilično sviđao na početku, ali onda je ustanovila da je premlad čak i za nju. No iako je dijete, Bella nije smatrala da zaslužuje oluju koja će ga sad sigurno progutati i odlučila ga je upozoriti.

Bok, Rhys, ne znam kako ti ovo reći, ali *News of the World* planira napisati priču o ljubavnoj vezi između tebe i Stelle. Ne znam je li to istina, ali mislim da trebaš znati. Slobodno me nazovi ako želiš. Bella.

Ostala je za stolom da dočeka odgovor, ali nije došao. Bellu je to začudilo jer se on inače ne može odvojiti od svoga BlackBerryja.

Stella

Stella je nazvala kući s aerodroma u Zürichu. Clemmie je zaboravila svoj jučerašnji bijes, ali nije željela razgovarati jer je žurila u školu. Charlesov glas zvučao je tiho i gubitnički, a pitao ju je zašto mu sinoć nije odgovarala na pozive. Rekla je da je bila izgubila mobitel, ali ga je našla, a on je, kako joj se činilo, prihvatio tu priču. Zatim je nazvala Jamesa, ali on je bio na sastanku.

Nakon što je ispunila obveze i obavila ta tri poziva, zapitala se treba li nazvati Rhysa, koji sad vjerojatno ustaje da stigne na svoj kasniji let.

Dok je u tišini ležala na krevetu, odlučila je da više neće biti ni jednoga intimnog razgovora između njih dvoje. Bilo je previše bolno. Ali onda nije mogla podnijeti misao na njega kako se sam kreće po sobi. Željela je čuti njegov glas.

Javio se kad je mobitel zazvonio četvrti put. Glas mu je zvučao promukao.

“Bok”, rekla je.

“Bok”, rekao je i on.

Potom je uslijedila duga stanka.

“Što radiš?” upitao je.

“Čekam ukrcavanje u avion.”

“Aha.”

I potom je uslijedila još jedna duga stanka.

Stella se nije mogla natjerati da mu kaže zbogom. Umjesto toga rekla je: “Oprosti.”

A on je rekao: “Da.”

Prekinula je razgovor. Nije zaplakala; suze su joj bile presušile.

Stella je došla na posao odmah nakon stanke za ručak i zatekla Jamesa kako uznemireno razgovara s Nathalie pred njezinim uredom.

“O, evo tebe”, rekao je. “Moramo razgovarati.”

Ušao je s njom u ured i zatvorio vrata.

“Što je?” upitala je.

“Stella, ovo je vrlo nezgodno. Ne znam kako početi pa ću te jednostavno izravno pitati. Jesi li u vezi s Rhysom Williamsom?”

Stellin je pogled ostao nepromijenjen.

“Nisam”, odgovorila je.

“Ovo je važno, Stella. Jesi li sigurna da nisi?”

“Da, James, sigurna sam.”

“No”, rekao je. “To je dobro. Jer neki seronja iz *News of the World* hoće napisati priču o tome kako ste vi u ljubavnoj vezi. Ne bi ih bilo briga da nisi poslovna žena godine i da nismo tako nepopularni zbog kolapsa cijene dionica, a sad još i ovo. I jako mi je žao što sam ti morao postaviti tako neugodno pitanje.”

“Sve je u redu”, rekla je.

“Reći ću im da će ih srediti naši odvjetnici zbog klevete ako napišu jednu jedinu riječ.”

Stella prvo nije ništa osjećala. Šok je bio tako snažan da ju je posve omamio.

No onda ju je zapljusnuo val mučnine. Sjela je za stol, ali ruke su joj se tako tresle da nije mogla dobro tipkati. Nije mogla ni čitati što piše na zaslonu.

Čekala ju je Rhysova poruka.

Bella kaže da nas je provalio *News of the World*. Uopće se ne mogu nositi s tim. Te novine čita moja majka.

R.

§§§§

Znači tako. Na kraju mu nije bilo važno što ju je zauvijek izgubio, već što bi mogla pomisliti njegova majka. Stella je pogledala to hladno R i tiho zastenjala.

Nathalie je pomolila glavu na vratima.

“Želite li da vam donesem kavu?” upitala je.

“Ne, hvala, Nathalie, ne želim.”

Zazvučalo je grublje nego što je mislila; nije bila dovoljno snažna da podnese ikakvo suosjećanje.

“Ali možeš li reći Belli da smjesta trebam s njom razgovarati?”

Bella

Zazvonio je Bellin mobitel. Zvala je žena iz agencije.

“Nude vam posao”, rekla je žena. “Smatraju da ste senzacionalni - prirodno nadareni - ali jedini je problem u tome što morate odmah početi raditi.”

“Izvršno”, odvratila je bezizražajno Bella. “Pitat ću šeficu trebam li odraditi otkazni rok. Ovdje nema baš posla pa vjerojatno neće biti problema. Javit ću vam.”

Kad je odložila mobitel, nije osjetila olakšanje ili ushićenje. Odlazi kako bi izbjegla da se ikad više vidi s Jamesom, ali pri pomisli na to da ga možda više nikad neće vidjeti, osjećala se kao da joj prijeti doživotna pustoš.

Nathalie je izašla iz Stellina ureda.

“Želi smjesta s tobom razgovarati”, rekla je.

Bella je pokucala na vrata.

“Sjednite, molim vas”, rekla je Stella.

Izgledala je blijedo i upalo. Belli se činila deset godina starijom nego kad je prije nekoliko dana otišla u Davos.

“Koliko čujem, rekli ste Rhysu da je izašla vijest da smo on i ja u vezi.”

Bella je nesigurno nagnula glavu.

“Ne znam odakle su došle te priče. Ali nisu istinite. A k tomu - i ovo me najviše šokiralo - nije na vama da ih širite. Ovo me posebno ražalostilo kao nekoga tko je bio dobar prema vama i prihvatio vas u svoj tim kad ste se nalazili u teškoj situaciji.”

Riječi su ljuto šikljale iz Stelle dok je Bellu netremice gledala bijesnim pogledom.

“Žao mi je”, rekla je Bella. “Ali nisam širila te priče. Tek sam to maloprije čula od Bena, kojemu je javio novinar. I poslala sam Rhysu poruku jer ga se tiče. Mislila sam da bi trebao znati.”

Stella je prestala sijevati očima na Bellu i srušila se na stolac.

“Što ljudi govore o meni? Vjeruju li tim... pričama?” upitala je tiho, s gubitničkim tonom u glasu.

“Ne znam”, odgovorila je Bella. “Nisam ni s kim razgovarala. Pretpostavljam da su neki oduševljeni jer je to glavni trač.”

Stella se gorko nasmijala.

“Možda jest glavni trač, ali nije istina.”

“Ali ako nije istina”, rekla je Bella, “onda to ne mogu napisati i sve će ovo proći.”

Stella je zastanjala.

“Ništa se bolje ne osjećam od toga što vam lažem. Toliko sam lagala u prethodnih devet mjeseci da sam izgubila osjećaj za istinu i neistinu. Laži mi se čine istinitije od istine.”

Bella nije znala što da kaže na ovo pa je samo tiho kimnula.

“Da, bila sam u odnosu s Rhysom. Ali sad je gotovo.”

Zastala je i zatim rekla:

“Pakao. Pravi pakao.”

Stella je dlanom jedne ruke prekrila lice, a drugom je počela divlje motati kosu - gesta koja nije pripadala poslovnoj ženi godine.

“Da”, uzvratila je Bella. “Pravi pravcati pakao. Znam.”

Bella je željela biti suosjećajna, ali Stella se obrecnula na nju:

“Kako se usuđujete reći da znate? Ne znate kako je to. Nitko ne zna. Kad je vaša veza izašla na vidjelo, nikoga nije bilo briga.”

“Malo pretjerujete”, uzvratila je Bella. “Mene je bilo briga.”

“Da, naravno”, rekla je Stella. “Ispričavam se, loše sam se izrazila. Ali ja sam im na nišanu. Izgubila sam svoj ugled u ovoj kompaniji. Vjerojatno sam izgubila posao. A možda sam izgubila i brak i djecu.”

Stella je dlanovima prekrila lice.

“A izgubila sam i njega”, rekla je tiho, gotovo sebi samoj.

Bella je prišla starijoj ženi i dotaknula joj ruku. Istinski ju je rastužio Stellin jad, ali se malo bolje osjećala u odnosu na vlastiti. Više nije bila najbjeđnije stvorenje u kompaniji i na dnu moralne ljestvice; mogla je ponuditi utjehu nekome tko je u još većoj nevolji.

“Vi ste mi pomogli”, rekla je, “i željela bih vam to vratiti. Postoji li nešto što bih mogla učiniti za vas?”

“Hvala vam, Bella”, odgovorila je Stella. “Ali ne možete. Mogla bih zatražiti da stanete u moju obranu, ali ne biste imali što reći. Stvarno ne biste. Zaslužujem sve što će me pogoditi.”

Stella

Sljedećih je nekoliko dana Stella zadržavala dah u iščekivanju. Na poslu i kod kuće živjela je uobičajenim životom, išla na sastanke i doručkovala s djecom. Ovo je bilo zatišje pred oluju koja će sigurno doći.

Svaki put kad bi se obratila nekomu na poslu, pitala se: zna li? I što misli o meni? Jedina osoba u uredu s kojom je mogla razgovarati bez tog osjećaja nadolazeće propasti bila je Bella, ali Bella je pronašla drugi posao i zatražila da odmah ode. Stella je imala osjećaj kako želi - čak ima potrebu - da mlađa žena ostane, ali rekla je da slobodno može otići čim bude željela. Od svoje rasprave više nisu spominjale ni Rhysa ni ljubav - a ni sramotu. Ali Bella ju je gledala pogledom koji nije bio pun gnušanja. Čak joj je pokazala svoj dovršeni zadatak o Ljubavnom sporazumu pa su zajedno prošle kroz njega i pritom se gorko smijale.

Kod kuće je bilo još teže. Stella je sa strepnjom gledala djecu. Hoće li me još voljeti kad saznaju? Odgovor na to pitanje, koje si je u posljednjih šest mjeseci tako pomno odbijala izravno postaviti, sigurno je bio ne. A Charles? Hoće li htjeti i dalje živjeti s nekim tko ga je prevario?

No svakim danom, sa svakim normalnim sastankom i svakim normalnim razgovorom s djecom, Stella se sve više smirivala. Kad se petog dana ništa nije dogodilo, počela se pitati postoji li kakva mogućnost da ipak prođe nekažnjeno.

Bella

Stella nije pravila problem zbog Bellina odlaska i rekla je da može otići na kraju tjedna. Bella je odlučila da ne želi oproštajnu zabavu, djelomice jer se nije mogla suočiti s njom, djelomice jer si je nije mogla priuštiti. Osobama na višem položaju zabave je plaćala kompanija, ostali su sami morali plaćati piće.

Ali kad je došao zadnji dan, Bella je odlučila da nečim mora obilježiti svoj odlazak, ako iz bilo kojeg razloga, onda da Jamesu skrene pozornost na činjenicu da odlazi.

Nije mu željela učiniti uslugu i sama mu to reći. Neka to sazna kad i drugi, pomislila je.

Napisala je poruku i poslala je svima u svome odjelu.

Bok,

Danas napuštam AE nakon pet dugih i sretnih godina. Odlično mi je bilo raditi s vama i nedostajat ćete mi. Slobodno dođite do moga stola na kolače danas u 16:30.

Bella.

Poslijepodne je ostavila slobodno za spremanje svojih stvari u torbe, ali kako nije imala mnogo stvari, završila je s tim za dvadeset minuta. Sjetila se dana, točno godinu ranije, kad je isto radila za Juliju. Činilo joj se kao cijela vječnost; ispunila ju je nostalgija za vremenima prije nego što je počela raditi za Jamesa i prije nego što si je zabrljala život drugi put.

U 16:25 Anthea je užurbano svratila i Beila joj je ponudila komad kolača.

“Stvarno ne bih trebala”, rekla je prihvaćajući kolač. “Dolazi mi šogorica i spremić ću mesnu pitu po receptu Jamiea Olivera, ali uzet ću komadić da ti

zaželim sve najbolje. Donijela sam ti ovo.”

Iščeprkala je karticu iz torbe i pružila joj plastičnu vrećicu sa zumbulom u posudi koji je kupila u Marks & Spenceru.

Beila je od ove ljubaznosti htjela zaplakati.

“Hvala ti”, rekla je.

“Stvarno se nadam da će ti biti dobro na novom radnom mjestu”, nastavila je Anthea. “Znam da ti je u zadnje vrijeme teško i žao mi je zbog toga.”

Beila je kimnula. Suze su joj navrle na oči.

Kad je Anthea to vidjela, nastavila je:

“Meni ne promakne ništa što se tiče njega. Poznajem ga do srži. Rekla bih da mu jako nedostaješ. Ali bit će što će biti.”

Anthea je rukama obujmila Bellu i zagrlila je.

“Javi mi kako ti ide”, rekla je.

“Naravno da hoću”, uzvratila je Beila, iako je znala da neće.

Dolutao je Ben i pridružio im se. Uzeo je velik komad kolača i pogledao Bellu s tugom u očima.

“Onda, hoćeš li izaći sa mnom na spoj sad kad više ne radimo zajedno?”

Beila se nasmiješila i odsutno zavrtjela glavom. Pogledala je preko Benova ramena da vidi je li James odlučio doći na kolače. Nije ga željela kraj sebe, ali od same pomisli da će otići a da ne čuje njegov pozdrav, hvatali su je jad i vrtoglavica.

Nathalie im se pridružila kad su se već počeli razilaziti i prihvatila je zadnji komad kolača.

“Ispričavam se što kasnim”, rekla je. “Stella je stvarno do grla u govnama. Cijelo je vrijeme raspravljala sa Stephenom i Jamesom. Mislim da pripremaju izjavu pa smatram da bih trebala još ostati.”

“O, Bože”, rekla je Beila.

Ali zapravo je pomislila kako je to razlog što James nije došao. Ne zato što je kukavica ili se ne želi oprostiti. Već zato što ne može. I to je dobro, jer nije bila sigurna bi li se i ona mogla oprostiti.

Baš kad je uzimala kaput i torbu sa svojim stvarima, ugledala je malu kartu koju joj je bio nacrtao da joj pokaže put do Great Eastern Hotela. Beila ju je uzela, smotala u lopticu i bacila prema kanti za smeće. Promašila je i loptica je ostala ležati na podu kraj kante.

Dok je išla prema dizalu, naišla je na njega.

“Ti ideš”, rekao je James.

“Da”, odgovorila je.

“Pa...” nastavio je i zastao oklijevajući.

Pa što, pomislila je Bella. Pa, slomio si ženi srce i upropastio joj karijeru? Pa, ovo je još jedna zgodna zbrka? Pa, ne mogu te gledati kako odlaziš? Pa, nedostajat ćeš mi?

Ali James nije rekao ništa od toga.

“Pa...” ponovio je.

Izgledao je bezizražajno i zakočeno.

“Ovdje se, valjda, opraštamo.”

“Da, valjda”, uzvratila je Bella i ušla u dizalo zadržavajući jecaje za koje je znala da će doći kad se za njom vrata potpuno zatvore.

Stella

Gotovo točno tjedan dana nakon povratka iz Davosa Nathalie je pomolila glavu na vratima Stellina ureda i rekla:

“James je na telefonu, želi razgovarati s vama.”

Stella je podigla slušalicu.

“Stella”, rekao je, “situacija je gadna. Dao sam im tvoj demanti, ali rekli su mi da vas je zajedno snimio videonadzor i da imaju snimke. Nešto na krovu? Imaju i podatke o troškovima iz hotela u Davosu. A sad kad su dobili tvoj demanti, namjeravaju to iz priče o nevjeri pretvoriti u priču o nevjeri i lažima. Možeš li odmah doći u moj ured? Sa mnom su Stephen i Mark Weisman, naš odvjetnik specijaliziran za klevete.”

Stella je pošla hodnikom do njegova ureda, prošavši ravno pokraj Anthee koja je otvorila vrata, ali joj nije pogledala u oči.

Trojica muškaraca zašutjeli su kad su ugledali Stellu.

“Hvala što si nam se pridružila”, ukočeno je rekao James.

Pričekao je da sjedne i zatim nastavio.

“Upravo smo raspravljali o tome tko je omogućio da priča procuri novinarima.”

Stella je rekla da ne zna. Sad kad se dogodilo ono najgore, više nije marila. Možda je Nathalie. Možda je sam James. Što je više razmišljala, to je sagledavala više mogućnosti.

“Russell me obavijestio o slučaju sa zviždačem koji se dogodio prije šest tjedana, koji je pokrenula Beate Schlegel. Pretpostavljamo da je ona izvor. Zvuči li ti to kao prihvatljiva mogućnost?”

Stella je nijemo kimnula.

“Da, Beate. Vrlo vjerojatno”, tiho je rekla dok joj je pogled bio usmjeren prema minijaturnoj komodi koja se iz nekog razloga nalazila na stoliću za serviranje kave.

Odvjetnik je objasnio da bi novine mogle zaobići zakon o zaštiti privatnosti tvrdnjom da je priča u interesu javnosti. To je moguće ako dokažu da je Stella prekršila smjernice o troškovima i potrošila novac dioničara na Rhysa Williamsa. Činilo se da za to imaju dokaza.

Stella je željela prosvjedovati tvrdnjom da je njezin hotelski račun iz Davosa za dostavu u sobu čak i sa šampanjcem i jastogom koje je Rhys naručio - a onda ih nije ni taknuo - ipak bio manji od troškova koje su si James i Stephen redovito refundirali, ali nije imalo smisla.

“Koliko shvaćam, Stella”, govorio je Stephen, “ne radi se o tome da si imala nedoličan odnos s tim mladićem ili da si ga unaprijedila. Ne radi se ni o tome da je dijelio s tobom hotelsku sobu u Davosu ili da si naručila sve to u sobu. Ni o tome da su vas nadzorne kamere snimile na krovu, što je, usput, protivno našim propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu. Radi se o tome da si lagala.”

“Nisam lagala. James me pitao jesam li u ljubavnoj vezi s Rhysom i rekla sam da nisam. Rekla sam da nisam jer smo tada već bili prekinuli.”

Uputio joj je pomalo uzrujan pogled.

“Cjepidlačiti možemo do sudnjeg dana, ali okanimo se toga jer svi imamo posla. Stvar je u tome da smo to odlučno opovrgnuli novinarima *News of the World*, ali oni su podastri dokaze.”

Stella je ovo prihvatila i zatim rekla mirnim glasom koji je iznenadio i nju samu:

“Lagala sam da zaštitim kompaniju i svoju obitelj.”

“Prije bih rekao”, uzvratio je Stephen, “da ćeš dvaput razmisliti o tome smiješ li se uopće upuštati u takvu vezu ako ti je zaista u interesu da zaštitish Atlantic Energy ili svoju obitelj.”

Usljedila je neugodna šutnja.

Stephen je zatim nastavio: “Ne razumijem, Stella. Zašto? Zašto baš ti i zašto s njim?”

James je mudro kimao, a Stella mu je uputila preziran i ogorčen pogled. Kad on pojebe svoju tajnicu, nikome ne smeta i život se nastavlja. Ali ako

ona napravi nešto slično, onda se to pretvori u nacionalni događaj. Onda je ona lažljivica, varalica i izopćenica, sramota svoje kompanije.

“Želiš li znati zašto? Želiš li znati zašto sam sve stavila na kocku? Zašto sam stavila na kocku svoj posao i svoju obitelj?”

Stephen je nagnuo glavu. Činilo se da želi znati.

“Prvo sam mislila da je razlog tomu dosada. Dosadio mi je uspjeh i dosadila mi je sigurnost. Ovaj posao potiče rizike. To nam svima pričinja zadovoljstvo. I tebi, a i meni. Za mene je ovo bio krajnji rizik. Svi tako prokleta vrijedno radimo da je u to uključen i naš emocionalni život i sve ostalo. Učinila sam to također zato što sam u srednjim godinama i ne želim da mi mladost prođe tek tako.”

“Ma daj, Stella”, rekao je Stephen, “to je apsur...”

“Mogu li završiti?” upitala ga je. “Pitao si zašto sam to učinila i odgovaram ti, iako te se uopće ne tiče.”

James i Stephen izmijenili su poglede.

“Učinila sam to i jer sam ga voljela. Još ga volim i ne sramim se toga. Sramim se posljedica. Vrlo se sramim neugodnosti koje sam ovime nanijela obitelji i kompaniji. Sramim se mnogočega u svom ponašanju. Ali ne sramim se činjenice da sam ga voljela.”

James je buljio u nju stisnutih usana i bezizražajna lica. Stephen je zastenjao i prekrio lice dlanovima.

“Vjerovao sam ti”, rekao je. “Uvijek sam te podržavao. Trenutačno te uopće ne prepoznajem. Ovo će izgledati krajnje užasno. Već nas kritiziraju zbog pohlepe, zbog nesposobnosti jer smo zaribali s koncesijom u Rusiji, a sad i zbog nemoralna našeg osoblja, nepotizma i korupcije. Očekujemo od tebe da istupiš i daš izjavu. Ispričaj se u javnosti i objasni da je zaslužio promaknuće i da ćeš vratiti novac potrošen na sobnu posluđu.”

“Vratit ću ti novac. Svota nije velika.”

Otvorila je torbicu i stavila dvjesto funta na stol.

“Ali ništa neću reći ni novinama ni ikomu drugom. Neću davati javne izjave. Jedine će izjave čuti moja obitelj.”

“U tom slučaju, Stella”, rekao je Stephen, “veoma mi je žao, ali morat ću zatražiti da odmah podneseš neopozivu ostavku.”

“U redu”, složila se. “Podnosim neopozivu ostavku.”

“Stella”, rekao je Stephen i u ljutom glasu sad mu se čuo pomirljiviji prizvuk. “Dat ću ti dvadeset četiri sata da se predomisliš.”

“Nije potrebno”, uzvratila je. “Odmah odlazim.”

Vratila se do svoga stola. Pred vratima njezina ureda stajala je Nathalie i izgledala zloslutno.

“Žao mi je”, rekla joj je. Stella je kimnula, prošla pokraj nje i počela sređivati svoje stvari. Nathalie nije ponudila da joj pomogne. Je li razlog tomu neugoda, pitala se Stella, ili činjenica da nema više smisla biti ljubazan prema onima koji su u sramoti odsječeni od ostalih.

Uopće nije osjećala potrebu za plakanjem. Nije osjećala ništa. Stajala je u uredu i razmišljala što da ponese. Prijenosno računalo i BlackBerry pripadali su kompaniji. U ladici je imala najlonke i naočale za čitanje koje je sad stalno trebala. Imala je fotografije djece. Imala je fotografiju Rhysa sa smiješkom koju je snimila mobitelom i isprintala. Imala je još jednu na kojoj su zajedno na platformi u Sjevernom moru. Ona je zračila srećom, a on je gledao u drugom smjeru. Imala je i listić Post-ita i čokoladicu Twix. Zadržala je fotografije i Post-it, a Twix je bacila u smeće.

Uzela je mobitel i nazvala kući. Nakon što je dugo zvonio, javio se Charles.

“Dragi”, rekla je. “Ja sam.”

“U tijeku je zadnjih nekoliko minuta kvalifikacijske utakmice za nastup u prvoj ligi iduće sezone, može li pričekati?”

“Da”, odgovorila je. “Da, može pričekati. Mogu čekati zauvijek. Sva je šteta već nanesena.”

Siječanj 2010.

Bella

Bella je požalila što je pristala na ručak. Tog jutra imala je sastanak sa strankom koji se odužio i kad se spustila do recepcije, on ju je ondje već čekao deset minuta. Imao je više sijedih u kosi i malo je smršavio. Postarao se, pomislila je.

“Bella”, okrenuo se prema njoj. “Lijepo je vidjeti te. Odlično izgledaš.”

“Hvala”, odvrátila je. “Oprosti što kasnim.”

Pogledao ju je, a ona je osjetila da još uvijek postoji nešto između njih, da se nakon svega još nije ugasilo.

“Odgovara li ti da odemo u Pret?” upitao je.

Potvrdila je i dok su hodali, Bella je počela brzo govoriti, objašnjavajući mu zašto je zakasnila, koliko joj se sviđa Charlotte Street i da zapravo nikada nije voljela Moorgate.

Stali su u red za sendviče, a zatim sjeli za mali okrugli stol, isti onaj za kojim su sjedili na dan protupožarne vježbe kad ju je uzeo za ruku. Bella se pitala sjeća li se on tog dana.

James se raspitao o njezinu poslu, slušao je kako mu opisuje agenciju i smijao se kad je oponašala šefa kreativnog odjela. Rekao joj je da jako sretan što je zadovoljna poslom i da je otpočetak znao da će biti zvijezda.

“A što je novo kod tebe?” upitala je Bella.

“Pa”, počeo je, “poslovni dio je dobar. Ne znam jesi li pročitala da sam imenovan u Upravni odbor AE-a.”

Bella to nije znala. Više nije čitala poslovne stranice u novinama.

“Čestitam”, rekla je.

Zatim je nastupila stanka koju je on prekinuo pitanjem viđa li koga iz AE-a, a ona je odgovorila da je Rhys jedina osoba koju viđa.

“A čime se on bavi?” zanimalo je Jamesa.

“Dobro se snalazi. Nije mu bilo lako - mislim da je bio vrlo nesretan na

poslu u Aljaski. Ali zatim se zaposlio u novoosnovanoj kompaniji za emitiranje glazbe preko interneta i pročitala sam u novinama da su postali konkurencija iTunesu. Zadnji put kad smo se čuli, toliko je pričao kako ima odličan posao da me je zamorio time.”

James se nasmijao i upitao je kako se emitira glazba preko interneta, a Bella mu je rekla da imaju sve njegove omiljene pjesme Vana Morrisona i da ih može slušati besplatno. Zatim ga je upitala: “Vidiš li kada Stellu?”

“Ne”, odgovorio je. “Izgubila se s radara čim je otišla. Mislim da je okrenula potpuno novu stranicu u životu i da se ne želi sjećati onoga što se dogodilo. Ali čuo sam nešto o njoj. Krenula je s vlastitim konzultantskim poslom, član je Upravnog odbora nekoliko različitih kompanija, čak savjetuje vladu o obnovljivim izvorima energije.”

“Znači, nije se osvrkala na skandal.”

“U profesionalnom smislu nije. A i nije bio tako strašan. Pričica u *News of the World*, nakon koje je slijedio odlomak u nekoliko dnevnih novina, i to je bilo sve. Nitko nije previše mario. Ali u emocionalnom smislu - tko zna?”

Zatim je rekao, kao da priopćava istinu koju je sam otkrio: “Takve stvari mogu nanijeti mnogo štete.”

“Da”, složila se Bella.

Uslijedila je šutnja tijekom koje ju je napeto promatrao. “Bella”, kazao je, “nešto ti želim reći. Mnogo sam razmišljao i odlučio da je najbolje da ti izravno kažem istinu, bez uljepšavanja.”

Bella je kimnula sa strepnjom.

“Ti si jedina osoba koju sam zaista volio u cijelom životu.”

Bella je podignula obrvu.

“I nikad ti za to nisam zahvalio. Ustvari, zaslužna si za nešto još veće. Naučila si me kako voljeti, ali to sam, nažalost, tek počeo shvaćati kad si otišla pa ti nikad nisam mogao pokazati da učim. Između nas je toliko toga bilo. Ali otad nije prošao nijedan sat a da nisam mislio na tebe.”

Ne, pomislila je. Molim te, ne sad. Ne želim ovo sad slušati. Prekasno je. Previše me zbunjuje.

“Cijelo sam vrijeme bio zabrinut za dečke ako izgubim brak i za svoju karijeru. Ali nije uspjelo. Hillary mi nije uspjela - ili htjela - oprostiti. Proživjeli smo godinu punu gorčine i kivnosti. A prošlog mi je tjedna rekla da otidem.”

“Žao mi je”, rekla je Bella.

“Ne treba ti biti”, uzvratilo je. “Meni nije žao. Samo mi je žao što nisam imao hrabrosti dovesti naš odnos na višu razinu.”

O, Bože, pomislila je Bella. Prije godinu dana bila bi dala sve na svijetu da ovo čuje, ali sad joj je bilo neugodno. Nije uopće željela tog muškarca uz sebe.

“Bella”, nastavio je, “znam da sam bio govno i glupan. Htjela si ljubav, a ja ti je nisam mogao dati. Sad mi je to jasno.”

“Ne”, rekla je. “Ne. Nemoj... I ne uzimam ti ništa za zlo. Sad više nije bitno...”

“Da, nije”, posve ju je pogrešno shvatio i posegnuo za njezinom rukom. “Nije bitno, ja sam ovdje i sve mogu popraviti.”

“Ne”, počela je govoriti.

Trebala je nastaviti: ne, ne možeš jer više to ne želim. Nedavno sam nekoga upoznala i želim dati priliku našoj vezi, iako ne znam hoće li završiti dobro. On nema ženu i sinove i čini mi se da me voli na normalan, jednostavan način.

Ali to još nije mogla reći. James je čovjek koji je još mislio da može dobiti što želi, da će stvari završiti u njegovu korist i u tom trenutku nije imala snage suprotstaviti mu se.

“Bella”, nastavio je. “Imam pitanje za tebe, kao što sam, mislim, spomenuo u *e-mailu*. I sad ću ga postaviti.”

Zastao je i zatim nastavio:

“Želim da se udaš za mene.”

“To nije pitanje”, uzvratila je. “To je izjava.”

Nasmijao se i uputio joj pogled od kojeg se zamalo pokolebala.

“Pobijedila si”, rekao je. “Evo pitanja: Bella, hoćeš li se udati za mene?”

Stella

Stella se nije mogla odlučiti što će obući. Prošle je godine nabavila skupu odjeću za posao koju joj je odabrao njezin osobni prodavač u Selfridgesu kojemu je došla jednog bezbojnog dana prije devet mjeseci s nejasnom nadom da će nova odjeća označiti i novi početak.

Obukla je odijelo Paul Smith s dugačkim ružičastim sakoom i pogledala se u ogledalu. Kada ga je odabrala, smatrala ga je svojim odijelom za preživljavanje, ali nije bila sigurna da je takva napadna boja primjerena za ovaj ručak.

Također nije bila sigurna želi li se pokazati Rhysu u svjetlu kao da se jako promijenila ili kao da se uopće nije promijenila. Skinula je odijelo i obukla crni džemper. Bio je to isti džemper koji je nosila kad je s njim otišla na pice u onaj sumorni pub. Džemper je bio njezin prvi odjevni predmet koji je nosio njegov miris. Još uvijek ga je često nosila, iako ju je njezin osobni prodavač upozorio da izbjegava crno jer naglašava kako joj koža postaje blijeda i tanka.

Skinula je džemper i obukla sivi sako, crne hlače i cipele bez pete. Odlučila je odjećom ne dati nikakvo očitovanje.

Kad je stigla, Rhys je već sjedio za stolom ispred restorana i čitao *Standard*. Nosio je traperice i majicu kratkih rukava, što je upućivalo da njegov novi posao ne zahtijeva oblačenje odijela. Ako ništa drugo, pomislila je, barem izgleda mlađe nego kad ga je zadnji put vidjela.

Nasmijao se i mahnuo joj je kad ju je ugledao.

“Bok.”

Sagnula se da ga poljubi, ali je krenula prema pogrešnom obrazu tako da im se poljubac sreo u sredini. Oboje su se nelagodno nasmijali. Pitala se sjeća li se on onog prvog, jednako nespretnog poljupca nakon večere u njezinoj kući, prije nego što je sve započelo.

“Odlično izgledaš”, rekla je.

Ali nije to mislila. Zapravo je mislila: gdje si ti? Ovdje je bila osoba čije je lice izdubilo brazde u njezinim mislima, a nakon jedne godine ovdje je bila stvarnost, još uvijek jednaka osobi, ali beznadno drukčija. Slika u njezinoj glavi i stvarnost nisu se podudarali.

“I ti odlično izgledaš”, uzvratio je.

“Sada trošim više novca na odjeću”, rekla je. “Borim se sa zubom vremena.”

“Ma daj”, odvratio je. “Još izgledaš kao da ti je dvadeset pet godina.”

Nasmijala se na ovu laž, iako joj je godila.

Naručili su jelo i Stella je rekla da će popiti veliku čašu bijelog vina. Rhys je naručio vodu.

Upitala ga je o novom poslu, a on je odgovorio da uživa u njemu, da ima pet posto vlasničkog udjela u kompaniji i da će iduće godine njezine dionice vjerojatno kotirati na burzi ili će je preuzeti neka druga kompanija - što će mu donijeti dobru zaradu.

“A ti, Stella? Cime se ti baviš? Nešto znam jer sam pročitao u novinama. Nisam iznenađen. Ti si genijalna, uvijek si to bila.”

Stella se nasmijala i ispričala mu ponešto o svom poslu, neke detalje koji joj se sviđaju i neke koji joj se ne sviđaju. Dok je govorila, raspoloženje joj se kvarilo. Ovo je užasno. On se ponaša prijateljski, ali ne intimno.

Nastupila je stanka.

“Čuo sam da si još uvijek s Charlesom”, rekao je.

“Da”, odgovorila je. “Jesam.”

Rhys je kimnuo glavom. Razočaran je, pomislila je Stella, a raspoloženje joj se iznenada popravilo. On bi želio da sam se razvela od Charlesa pa da mogu biti njegova.

Ali on je nastavio: “To je dobro. Drago mi je. Kako su djeca?”

“Hm”, započela je Stella. “Dobro su. Finn se upisao u srednju školu u Westminsteru i u njihovoj je nogometnoj ekipi. Clemmie će vjerojatno uspješno maturirati i odlučila je da želi biti liječnica.”

“Super”, odvratio je, a potom je rekao nešto mekšim glasom: “Lijepo je vidjeti te, Stella.”

Stella je odjednom promijenila taktiku. Nije mu željela govoriti da je sve u redu i da su djeca dobro. Nije željela ovaj zid pristojne uljuđenosti između njih. Željela mu je reći kako stvari zaista stoje.

“Zapravo”, počela je, “prošla je godina pakla. Bila sam na rubu sloma živaca, ali sada mi je - kao što vidiš - dobro. Charles i ja smo povrijeđeni, ali idemo dalje kroz život s nezaliječenim ranama. Mislim da mi oprašta nevjeru s tobom. Ono s čime se nije mogao nositi jest javno poniženje. Članci u novinama i činjenica da mladi istraživači BBC-ja znaju što je učinila njegova supruga. A pretpostavljam da je to i meni bilo bolno. Željela sam da mu više smeta stvar sama po sebi nego kako se ona shvaća u javnosti. Mislim da me više uopće nije briga kako me nepoznate osobe shvaćaju. Ne očekujem od ljudi da razumiju, ali biti tako dugo prepušten samom sebi užasno je samotno.”

Rhys je kimnuo glavom i tiho rekao:

“Znam.”

“Ali vrijeme je učinilo svoje”, nastavila je Stella. “I posao liječi, a pomaže mi i zaokupljenost obiteljskim životom. I tako, mislim da sam sad uglavnom dobro.”

“Nakon što si otišla, neko vrijeme sam radio u Aljaski. Pretpostavljam da znaš za to.”

Stella je nagnula glavu.

“Želio sam umrijeti. Bio sam silno očajan i stalno nazivao kući. Mama je bila zgrožena, a svi prijatelji su mi se smijali. Bella je bila jedina osoba koja je bila ljubazna prema meni. Nije joj smetalo da joj govorim koliko sam očajan jer se tada i ona usrano osjećala. Ali i u Aljaski sam ti bio preblizu - morao sam pobjeći čak i od AE-ova jebenog logoa i to je bio razlog što sam dao otkaz. Osjećao sam se bolje kad sam započeo raditi ovaj posao, ali te nisam prestao voljeti, Stella, ni misliti na tebe. Nikad nisam požalio zbog naše veze.”

“Ne,” dodala je Stella “ni ja nisam nikad požalila. Ni na trenutak.”

“Ma daj”, rekao je Rhys. “A što je s onim kad si vikala na mene da sam karcinom u tvom životu i kad bi ti se mogla ispuniti jedna želja, zaželjela bi da me nikada nisi srela?”

“Dobro”, nasmijala se Stella. “To je bilo tada. Ako ćemo igrati tu igru, ti si mi neprestano ponavljao da sam ti stavila život na čekanje i kakva je to bila katastrofa. Ali nema veze. Ne žalim što sam te srela.”

Promeškoljio se u stolcu.

“Stella”, započeo je. “Rekao sam da ti nešto hoću reći i da te nešto hoću zamoliti. Već si mi dala ono što sam te htio zamoliti. To je bio oprost. Kažeš mi da ne žališ. Želio sam se uvjeriti da nisi ogorčena nakon svega lošeg što si doživjela.”

Stella mu se nasmiješila, a srce joj je poskočilo od sreće, potpuno slijepo - namjerno slijepo - na ono što će uslijediti.

“A htio sam ti reći da sam prije tri mjeseca sreo nekoga. Ona je mojih godina. Nije udana. Lijepa je i duhovita. Pomalo me podsjeća na tebe.”

Stella je čula zvukove u restoranu. Želudac joj se zgrčio; osjećala se kao da je u dizalu koje se prebrzo spušta. Mora otići odavde, i od njega. Mora pobjeći. Mora se vratiti nekamo gdje je toplo, sigurno i mirno.

“Stella”, nastavio je. “Želio sam da ti budeš prva osoba koja će to saznati: ženim se.”

Bella

Bella se vratila na posao, ponavljajući u mislima ono što se dogodilo i pokušavajući naći smisao svega toga. Kada je rekla Jamesu da se ne može udati za njega, on je ustao, pažljivo odložio omot sendviča u kantu za smeće i s ukočenom uljudnošću rekao joj zbogom. Ušao je u taksi, kratko se osvrnuo prema njoj i nategnuto osmijehnuo. Izraz njegova lica gotovo ju je raznježio pa je u jednom divljem trenutku pomislila da potraži drugi taksi i da ga slijedi, ali ta misao nije dugo potrajala.

Umjesto toga ispunila ju je tuga tako teška da se jedva mogla pomaknuti. Odvukla je tijelo natrag u ured i sjela za stol prazno buljeći u zadatak koji je trebala obaviti - reklamu za novog klijenta. Započela je u glavi sastavljati poruku. Do kraja dana točno je znala što je željela reći. Otvorila je novi *e-mail* i započela:

Dragi James,

Hvala ti na ručku. Bilo je lijepo ponovno te vidjeti. I hvala ti što si me zaprosio. Nitko prije tebe to nije učinio. Nadam se da ti neće biti teže ako ti kažem ovo: da si me zaprosio prije godinu dana, sigurno bih pristala.

Ali mislim da oboje znamo kako ne bi išlo da smo se vjenčali. Ti si pristojan muškarac. I doista voliš svoju suprugu i svoje sinove. Da ih ne voliš, ne bi prekinuo sa mnom. A da si ostao sa mnom, ne bi si to mogao oprostiti.

Mnogo si mi dao. Dao si mi samopouzdanje koje sam trebala da dobijem ovaj posao i bio si prva osoba na poslu koja je vjerovala u mene i na tome ću ti zauvijek biti neizmjereno zahvalna.

Ako sam ja tebi dala nešto dobro - kao što si slatko rekao - tada sam uistinu sretna. Znam da sam ti prigovarala da me ne voliš i

zadirivala te da si autističan, ali sve to povlačim. Ionako sad više nije važno. Ja ću se tebe sjećati s iskrenom bliskošću, a nadam se da ćeš se i ti mene.

S ljubavlju, Bella :*

P. S. Još uvijek mislim da je Van Morrison sranje.

P. P. S. Oprosti ako ti je ovaj P.S. zvučao kao brbljarija, ali mislila sam da bi to volio znati.

P. P. S. Stvarno se nadam da ćeš biti sretan, James. Voljela sam te, znaš.

Bella je pročitala *e-mail* još jednom i pritom zaplakala. Mobitel joj je zapijukao - dobila je poruku od svog novog mladića koji joj javlja da je na recepciji. Sabrala se i odgovorila mu porukom: "Oprosti, stižem."

Posljednji put je pogledala *e-mail* i izbrisala zadnji redak - ne zato što nije bio istinit, već zato što više nije imalo smisla to govoriti.

Kliknula je na "pošalji".

Stella

Dok se taksijem vraćala s ručka, Stella je zamijetila nešto neobično. Jecaji koji su joj razdirali tijelo nisu izazivali suze. U mislima je imala mučnu sliku Rhysa s mladom ženom koju voli i kojom će se oženiti. Postojano joj se zadržala u glavi baš zato što je bila izvjesnost i, iako joj je ta slika bila teška kako samo teška može biti, njezina postojanost učinila ju je podnošljivijom. Nije bilo prostora za bolne plime i oseke nade i očaja, niti mjesta za buduće samokažnjavanje praznom nadom u pomirenje. Dosad je bilo tako mnogo krajeva, ali ovaj je bio konačan.

Kad se vratila za stol, odgurnula je u stranu hrpu papira koje je namjeravala pročitati. Ustala je, zatvorila vrata svog ureda i sjela za računalo.

“Najdraži Rhys”, napisala je. A zatim izbrisala.

Dragi Rhys.

Pogledala je napisano i ponovno promijenila mišljenje.

Najdraži Rhys.

Bio joj je najdraži još samo ovaj zadnji put.

Na rubu zaslona pojavio se mali Microsoftov upit. *Vjerojatno želite napisati pismo. Trebate li pomoć?*

Unatoč stanju u kojem se nalazila, Stella se gotovo nasmijala. Pomislila je: ne, prvi put nakon toliko godina ne trebam pomoć. Točno znam što želim reći.

Najprije, žao mi je što sam maloprije od sebe napravila takvu budalu.

Šokirale su me novosti koje si mi rekao. Nisam ih očekivala pa sam se ponijela kao glupača. Izaći iz restorana na takav način bilo je jadno i nedostojanstveno i zbog toga se sramim. Oprosti.

Umjesto da dobijem napad bijesa, trebala sam s tobom primjereno porazgovarati ovaj zadnji put. Toliko sam ti toga željela reći - cijelu godinu u svojoj glavi vodim monolog s tobom - ponekad gnjevno, ponekad osvetnički, često s ljubavlju, ponekad samo očajno. Taj razgovor sad mora završiti, ali umjesto da ga bacim u smeće - znaš koliko mrzim uzaludne pokušaje - nadam se da ti neće smetati ako nešto od toga napišem. Dok pišem ove riječi, ne plačem kao što sam to mislila. Umjesto toga ispunjava me neka iznenađujuća euforija. Kad si rekao da ćeš se oženiti (Bože, nadam se da te zaslužuje), kao da si uzeo goleme škare i prerezao niti koje su nas još povezivale. I sada mogu ponovno potražiti svoj život. Zahvaljujući našem poznanstvu, naučila sam neke važne stvari o životu koje mi - iako su obične - nisu ranije pale na pamet. Sreća ne traje zauvijek, kao ni očaj. I premda očaj traje dulje - moj Bože, doživjeli smo puno više jada nego sreće kroz svoje poznanstvo - to ne znači da sreća ništa ne vrijedi. Naučio si me još toga, o ljubavi - i o opsjednutosti. Povrh svega, naučio si me tko su Arctic Monkeys. I da je Coldplay dobar sastav, a Keane loš.

Ali više od svega toga naučio si me da ne mogu uvijek imati sve što želim. Običavali smo si govoriti da smo slični. Oboje smo bili odlučni u nastojanju da dobijemo što želimo na poslu i da nas svi trebaju voljeti. Kad sam te preklinjala da se vratiš, a ti si odbio, uhvatila me panika koja je dijelom bila tek šok što ću te izgubiti, ali bio je to ujedno prvi put da sam posegnula za nečim što nisam mogla dobiti. Obuzela me tako snažna panika da sam mislila da ću umrijeti.

Ali nisam umrla. I svakog dana sam radila ono što sam trebala pa je na kraju i boi prestala. Ili nije sasvim prestala, ali sam već mogla izlaziti nakraj s njezinim udarcima na koje sam se tako navikla da sam ih gotovo prestala primjećivati.

Ali svaki put kad su mi se misli vraćale k tebi, bol se ponovno javljala. Mislim i nadam se da je sad potpuno prestala.

Kad mi je bilo najteže, imala sam avanturu za jednu noć s muškarcem kojeg sam upoznala na konferenciji, ali nakon toga si mi još više nedostajao. Nadam se da me prošla potreba za ovakvom vrstom ljubavi, iako pretpostavljam da se to nikad ne može znati.

Ti si pronašao ljubav i nadam se da si sretan. Nadam se da si izabrao pravu djevojku za sebe. Tvoj dosje odabira žena stvarno je grozan, ali ona ne može biti manje primjerena od udane tvorice srednjih godina s dvoje djece.

Sad idem kući. Charles je pripremio posebnu večeru prigodom osamdeset petog rođendana svoje majke. Šašavija je nego ikad, ali još uvijek je među živima.

Ne želim zakasniti.

Sretno, najdraži Rhys. Želim ti dobro svim srcem.

Stella : **

Stella je ponovno pročitala svoju poruku i izbacila dio o avanturi za jednu noć jer je njezina želja da mu nanese bol - koja je prošle godine bila tako snažna - sada nestala. Također je izbrisala poljupce jer su djelovali djetinjasto i tužno. Ponovno je sve pročitala i kliknula na "pošalji".

Kraj

Lucy Kellaway, rođena u Londonu 1959. godine, poslovna je kolumnistica i jedna od urednica u *Financial Timesu*, čija redovna legendarna *Kolumna ponedjeljkom* već petnaest godina ismijava načine upravljanja poduzećima i vjerno dočarava sve turbulencije prosječnog radnog dana u jednom uredu. Piše i o temama energije, europske politike i autorica je niza intervjua s visokopozicioniranim poslovnim ljudima. Na Oxford Universityju diplomirala je političke znanosti, filozofiju i ekonomiju, dobitnica je britanske godišnje nagrade za kolumnista godine, a proglašena je i gospodarskim novinarom godine. Osim bestselera *U radno vrijeme*, objavila je zbirku svojih članaka *Sense and Nonsense in the Office*, te briljantnu satiru modernog korporativnog života *Martin Lukes: Who Moved My BlackBerry™?*

Balkandownload

